

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

Træ- og Marmormaleri.

Praktisk Haandbog

for

Dekorationsmalere

samt til Brug i

Fag-, Maler- og Kunstindustriskoler.

Af

P. van der Burg.

Fjerde forbedrede Oplag.

Med et Atlas = *sees i Folio; paa seks og tredive, mest i Farvetryk udførte, Foliotavler. paa Tyske.*

Teksten paa Dansk ved

J. L. Harboe,

Malervareforretning og Tapetfabrik,

Odense.

DTB Danmarks Tekniske Bibliotek

KUN

til brug på

LÆSESAL

667 67.

POUL SØNDERGAARDS BOGTE

Industribiblioteket

Grp: ~~159~~ Forfatter: v. d. Biirgh

Titel: Tæe og Marmormaleri

Bind: Udgave: Tryksaag?

Industribiblioteket

667 67

733 92

~~667 671~~

INDUSTRI BIBLIOTHEK

DANMARKS TEKNISKE BIBLIOTEK

m 007186908

300005929907

667.67 Bur
u.å. 4. opl.

1900-1901

Træ og Marmormaleri.

Praktisk Haandbog

for

Dekorationsmalere

samt til Brug i

Fag-, Maler- og Kunstindustriskoler.

Af

P. van der Burg.

Fjerde forbedrede Oplag.

Med et Atlas

paa seks og tredive, mest i Farvetryk udførte, Foliotavler.

*findes i Folio
med den tykke
5. Udg.*

Teksten paa Dansk ved

J. L. Harboe,

Malervareforretning og Tapetfabrik,
Odense.

ODENSE

POUL SØNDERGAARDS BOC TRYKKERI.

INDUSTRIAL BIOLOGY

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Indledning.....	1
Forklaring til Tavle I.	2
Bemærkning om Træsarterne i Alm.	2
Nødde træ. Tavle II. og III.	3
Nødde træs Rod træ 5	5
Bearbejdning af do.....	6
Tuja Rod træ.....	7
Asiatisk Jernrod træ 7	7
Bemærkninger om Marmor i Alm.	8
Forklaring til Tavle IV.	9
St. Remi Marmor. Tavle V. og VI.	9
Farvernes Tilberedning.....	9
Rouge royal.....	12
Griotte royal 13	13
Malplaquet Marmor 13	13
Jaspé Marmor 14	14
Griotte d'Italie 14	14
Rouge d'Espagne 15	15
Breche rouge.....	15
Forklaring til Tavle VII.	16
Penslernes Tilberedning.....	16
Anlæg af de forskellige Aadrer.	17
Anlæg af Knastaadrer, Fig 6—10	18
Lasuren af Træarterne 19	19
Asketræ 19	19
Rod af Asketræ 20	20
Elmetræ.....	21
Fyrre-, Gran- og Lærke træ 22	22
Gran træ 23	23
Lærke træ 23	23
Det amerikanske Lærke træ 24	24
Breche (Breccia). 24	24
Breche Violette..... 25	25
Forklaring til Tavle X. 26	26
Serancolin Marmor..... 27	27
Siran gris Marmor..... 28	28
Siran rouge Marmor..... 28	28
Napoleon..... 29	29
Napoleon gris 29	29
Napoleon rouge 29	29
Henriette..... 29	29
Henriette Brune..... 30	30
Ahorn træ 30	30
Forklaring til Tavle VIII.	32

	Side
Penslens Tilberedning til smaa	
Knaster 33	33
Forklaring til Tavle XIV. og XV.	33
Rod af Fugleøjetræ 35	35
Tysk Ahorn træ..... 35	35
Kirsebær træ..... 36	36
Satin eller Silke træ 36	36
Silke træ (Blomst)..... 37	37
Sølver træ..... 37	37
De hvide Marmorarter 39	39
Forklaring til Tavle XVI.	40
Behandl. af Hvidmarmormaling	
ved Hjælp af Lakfarve 40	40
Behandl. af Hvidmarmormaling	
med Valmueoliefarve. Tavle	
XVII. og XVIII..... 41	41
Graa Breche Marmor... .. 42	42
Blaa Turquin eller blaa Bondille	
..... 43	43
Blaa Fleuri..... 43	43
Florenzer Marmor..... 43	43
Quadersten 44	44
Mahognitræ 45	45
Forklaring til Tavle XIX..... 45	45
Behandling af Tavle XX. og XXI.	47
Glat eller ligeliniet Mahognitræ.	49
Plettet Mahognitræ 50	50
Palisander træ 50	50
Gult Siena Marmor 51	51
Forklaring til Tavle XXII., XXIII.	
og XXIV..... 52	52
Behandling af Tavle XXIII. og	
XXIV..... 53	53
Det gule Marmor-Martin..... 53	53
Marmor Gros-Martin 54	54
Breche d'Or og Breche d'Alep... ..	54
Spansk Brocatello Marmor..... 55	55
Enebær træ 56	56
Forklaring til Tavle XXV.	57
Behandling af Tavle XXVI og	
XXVII..... 58	58
Zeder træ 59	59
Pære træ..... 60	60
Søgrønt (Vert de Mer)..... 61	61
Forklaring til Tavle XXVIII.....	61

	Side
Behandling af Tavle XXIX. og XXX	62
Grønt ægyptisk Marmor (Vert d'Egypte)	62
Grønt Serpentin Marmor	63
Vert de Campan	64
Vert Antique	65
Egetræ	66
Forklaring til Tavle XXXI.	67
Behandling af Tavle XXXII. og XXXIII.	69
Rosentræ	71
Indlæggerarbejde med forskellige Træsorter	72
Skildpadde	72
Rød Skildpadde	73
Waulsort Marmor	73
Forklaring til Tavle XXXIV.	74
Forklaring til Tavle XXXV. og XXXVI.	74
Lysegraa Waulsort Marmor	75
Breche de l'air	76
Guldagtig Marmor (Port d'Or) ..	76
Blaa belgisk Marmor	77
St. Anna Marmor	77
Bemærkninger om Malerkunsten i Almindelighed	78
Vægsmarmorering	87
Bemaling af fugtige Vægge og Cementarbejder	88

	Side
Vognmaleriet	89
Broncemaling	90
Brun Forgyldning	92
Fernisering og Guldmalen af Kobberornamenter	93
Ferniss. af Landkort eller Tapeter	94
Forgyldning og Forsølvning	94
Forgyldning eller Forsølvning paa Glas	95
Forgyldning eller Forsølvning paa Glas efter nyeste Metode	95
Maling paa Marieglas	96
Bogstav-Maleri	96
Pastell- eller Blyantstifter til Brug ved forskellige Lejligheder ...	97
Guld- eller Kobberfernis	98
Rensning af Loft- og Dekorationsmalerier	98
Freskomaleri	99
Stereochromi	104
Om Farverne ved Stereochromien	105
Om Farvernes Betydning	106
Sindbilledlige Fremstillinger	107
De fire Aarstider	109
De fire Verdensdele	109
De fire Himmelstrøg	109
De fem Sanser	110
Ugens syv Dage	110

INDLEDNING.

HVOR ofte forsømmer man ikke Lejligheden til nærmere at betragte Naturen i dens Skaben og Virken, og hvor man beskæftiger sig mere indgaaende dermed, overser man let, hvad der paa det inderligste er sammenhængende med Tilfredsstillelsen af vort Behov. Skønt det nærmere Bekendtskab af Tingens naturlige Tilstand ikke er en ubetinget Fordring for Tilegnelsen af vor Methode, saa er det i ethvert Tilfælde et af de hensigtsmæssigste Midler dertil; og der er intet Spørgsmaal om, at den større eller mindre Færdighed, man erhverver i dette Fag, afhænger af den Grad af Tydelighed, hvormed man formaar at forestille sig de Genstande, man vil efterligne.

Egen, paa Erfaring og faste Grundsætninger byggede, Viden er den sikreste Vej til Fremskridt, medens den desværre bestaaende Vane „uselvstændig at efterligne“, som ved Hjælpemidlernes Ufuldkommenhed frister en kummerlig Tilværelse, maa træde tilbage for den fra Dag til Dag tiltagende Udvikling.

Ofte tror man, at Naturen ikke er til at naa, og naar dette paa en vis Maade er sandt, saa er det dog uomstødeligt, at den for os maa være den eneste Rettesnor. Forøvrigt lader det sig betragte fra en anden Side. Man tænke sig en Gang Naturen, ikke som den er, men som om den var malet, udforske den saa nøjagtig som mulig og da forelægge sig det Spørgsmaal, paa hvilken Maade Menneskets øvede Haand har været i Stand til at frembringe et saadant Værk? Hvorledes maatte man da gaa til Værket? Hvorledes maatte Kunstværket begyndes og hvorledes fuldendes?

Skulde det ikke være Mennesket mulig ved uafsladelig Forsken, ved alt omfattende Betragtninger og udholdende Flid at naa Naturen eller i det mindste nærme sig den. Selv om Menneskets Arbejde i mange Retninger staar tilbage for Naturen, saa vil man dog ved denne Stræben opnaa en Grad af Fuldkommenhed, som langt maa overgaa de hidtidige Erfaringer og Forventninger.

For at lære Naturen at kende i dens Enkeltheder og opfatte den rigtig, er en formaalstjenlig Ledetraad nødvendig; men denne maa være saa simpel som mulig og være i Stand til at kunne lade sig underkaste den strengeste Prøve, saa at den selv ved overfladisk Betragtning giver nødvendige Anvisninger, saavel til den Øvede som til den helt Ukyndige.

En saadan simpel Ledetraad byde vi i dette Værk. Den kan bedømmes af enhver, der har Lejlighed dertil, efter Virkeligheden, d. v. s. efter selve Naturen, og derved vil ogsaa vor Hensigt mere og mere bane sig Vej til den Overbevisning, at denne Methode kan give enhver Midlet i Haanden til at naa det foresatte Maal. Gentagne Gange har helt Ukyndige i vort Fag rettet det Spørgsmaal til os, om de vilde være i Stand til, paa Grundlag af vor Methode, grundig at lære Efterlignelsen af Træ- og Marmorsorter. Vi er af den Mening, at den praktiske Følge af dette Spørgsmaal have svaret til fulde-

ste Tilfredshed. Af de leverede Arbejder fremgaar det tydeligt, at vor Methode giver det ønskede og ventede Resultat for enhver, der ikke lade det mangle paa god Vilje.

Allerede hyppig er det Tilfælde forekommet, at unge Folk, hvis hidtidige Kald af en eller anden Grund ikke mere tiltaler dem, har grundet sig en sikker og god Eksistens ved et tre Maaneders Besøg paa vort Lærekursus. Vi ville da ogsaa her gengive vort fuldstændige Lærekursus; derhos paa simpel og forstaaelig Maade gengive Naturen og ved Afbildninger og Forklaringer byde saavel den Øvede som den Ukyndige det faste Grundlag, hvorpaa han kan tilegne sig det skønne Fag fuldstændig.

Forklaring til Tavle 1.

Redskaberne er afbildede i halv naturlig Størrelse.

Nr. 1. Grævlingepensel eller Fordriver.

Nr. 2. Lasurpensel for Træsorter; den er lavet af Svinebørster med Blikring, er længere og tykkere end den almindelige Træpensel.

Nr. 3. Aadrepensel, bruges til enkelte Træsorter, er noget tyndere end Nr. 2.

Nr. 4, 5, 6 og 7. Almindelige Træpensler eller Maatlere.

Nr. 8. Den stortandede Kam eller Hestekammen. Hvad Tændernes Størrelse og Afstand angaar, behøver man ikke at holde sig nøjagtig til Figuren.

Nr. 9: Tillavet Sprosspensel.

Nr. 10. Fiskepensel med bløde Haar og i Blik.

Nr. 11 og 12. Svamp og flad Pensel.

Disse Redskaber, tillavet til Brugen, beskrives nærmere paa Tavle VII. Skulde der under disse og endnu senere nævnte Redskaber findes nogle, hvis Anskaffelse er særlig vanskelig for Interessenterne, erklære vi os beredte til at skaffe disse.*)

Bemærkninger om Træsorterne i Almindelighed.

Alle Træsorter have deres særegne Egenskaber, de ere forskellige i Vækstaadrerne, i Porerne og i Farven.

Naar man tager et Stykke Træ, som er godt glattet og poleret, i Haanden, og drejer det saaledes, at Lyset falder paa de forskellige Sider, vil man bemærke, at dets Farve antager forskellige Toner, og at det saakaldte Lysskær forandrer Sted, alt eftersom Lyset falder derpaa, og ligeledes vil man overbevise sig om, at Vækstaadrerne blive paa samme Sted, medens Lystonerne og Grundfarven bliver uforandret, men skifte deres Plads.

Paa Grund af denne overfladiske Betragtning, kan man overbevise sig om, at Vækstaadrerne kunne anses for blivende og uforanderlige, men at Farven, d. v. s. Træets Hovedfarve skifter Plads ved forskellig Belysning. Som Følge heraf er Vækstaadrerne ikke afhængig af Træsortens Farve, men Farvens Stedforandring bliver bestemt ved Vækstaadrernes Form.

I efterstaaende ville vi ved specielle Tegninger levere Bevis for den en Gang for alle bestaaende Grundsætning, at fra hvilken Side, man end lader Lyset skinne paa Træet, forandre Tonerne sig stedse paa bestemte Steder i Vækstaadrerne.

Vækstaadrerne samt Porerne, hvorpaa man ganske afset fra Farven kan

*) Adr.: J. L. Harboe, Overgade 9, Odense.

kende næsten alle Træsarter, fortjener saaledes i høj Grad nærmere Iagttagelse; de ere ligesaa vel Kendetegn for Træet, som man vil male, som ogsaa Midlet, hvorved Træets Karakter gengives.

Ved nærmere Bekendtskab saavel med Træet selv, som ogsaa med dets Efterligning, vil man erkende, at ved mange Træsarter begynde og udløbe Vækstaadrene regelmæssig; at den ved andre er ulige, snart porøs, fin og skarp, saa atter sart, udløbende og bred. Træets Vækstaadre ere enten regelmæssige eller uregelmæssige Aarsringe, Træsarternes egentlige Livskilder.

Nøddetræ i Tavle II. og III.

Romerne bragte dette Træ, hvis Hjemsted er Asien, til Italien, hvorfra det bredte sig til Tyskland, Frankrig og de øvrige Lande i Europa. Paa Grund af sin skønne Farve hører det til de mest søgte Træsarter, som forarbejdes af Møbelfabrikanter og Malere. Nøddetræ hører til hine Træsarter, ved hvilke Vækstaadre forekomme i forskellig Form og Tykkelse og de regelmæssige Aarsringe eller Vækstaadre ofte viser sig forenede i flere tykke, sorte Aadre. Hovedsagelig paa Grund af Tidens og Lysets Indflydelse er Nøddetræet underkastet mange Forandringer og antager da en gulbrun ofte grønlig eller graabrun Tone. Jo ældre de bliver, desto regelmæssigere blive ogsaa den mørkere Farve.

For at male Nøddetræ som paa Tavle II angivet, bliver Grundfarven blandet af Hvidt, Guldokker og Tyrkiskrødt. Det under Navn af Tyrkiskrødt bekendte, er den sædvanlige røde Farve, ogsaa kendt under Navn af Engelskrødt, Preussiskrødt o. s. v., og har en livlig Farve.

Naar nu de nævnte Farver ere revne i Vand, bliver Paletten fyldt dermed, og det sker paa følgende Maade: Paa Haandgrebet bliver anbragt en oval lille Vandkop, som maa være stor nok til, at Lasurpenslen, Fig. 2, kan dypes deri; derefter lægger man ved Siden af Koppen i Rækkefølge, Sort, Kasselerbrun, italiensk Lak og lidt Berlinerblaat. (Sort er Vognsort). Derefter tager man Paletten og de øvrige Redskaber i Haanden, saa at man let kan fastholde disse, og det saaledes: Skindet, Malerpenslerne Fig. 13 og 14, Sprosspenslen Fig. 9, Fordriveren og senere Kammen Fig. 8, som paa den Maade holdes med Ryggen mellem Pegefinger og Palet, at den med sine Tænder rager frem under Paletten. De her ovennævnte Aadre- og Sprosserpensler ere de ved Zifre betegnede Pensler, hvormed vi fremdeles ville benævne dem. Paa Tavle VII gives nøjere Afbildninger med Forklaring om, paa hvilken Maade de bringes i Orden, for at svare til deres Formaal.

Man fugter da Svampen med Vand, tager ubrændt eller brændt ital. Lak og lidt Kasselerbrunt, arbejder Fladen over dermed og lader en ringe ensartet Tone blive tilbage, indtil man faar den paa Tavle II angivne Farve.

Naar denne Grundfarve er tør, anlægges Vækstaadrene med Farve, som bestaar af Sort, Kasselerbrunt og lidt brændt ital. Lak. Man fylder derpaa Aadre- og Sprosspenslen med lidt Vand og de angivne Farver, støder Aadrepenslen nogle Gange svagt af paa Kammen og prøver paa et Hjørne af Brædtet, om man har den ønskede Tykkelse for Vækstaadren. Er Aadren for tyk, trykker man lidt Vaadt af Penslen paa Skindet, hvorved Aadren bliver tyndere; er den derimod for tynd, tager man lidt Farve eller Vaadt i Aadrepenslen.

Af disse Forklaringer vil man se, at den større eller mindre Tykkelse af Vækstaadren, som man vil male, er fuldstændig afhængig af Penslens Fyldning. Fremfor alt maa man sørge for, at Penslen ikke er for meget fyldt

med Farve og at Spidsen eller Kanten af Penslen er mest fyldt med den mørkeste Tone, med hvilke Hovedaadrene eller Vækstaadrene maa anlægges.

Derpaa tager man Penslen i Haanden, som afbildet i Fig. 13 og 14 og ved Øvelse vil man finde, at denne Holdning er den bedste for hurtig og fri Bearbejdning. Nu forsøger man ganske let, uden Tryk at anlægge Aadren; Fig. 13 viser, at de opstigende Vækstaadre maa laves med Penslens Overkant, og man vil derved med et Strøg anlægge saavel Hovedaadrene som ogsaa de tynde udløbende Aadrer.

Fig. 13 og 14 viser, hvad man har at lægge Mærke til. Penslen bliver sat til i skæv Holdning; maa i denne Holdning gaa opad og atter gaa ned, uden at Retningen maa forandre sig; derved kommer Biaadrene tæt sammen, medens Hovedaadrene bliver videre — nøgagtig som det forekommer ved Nødde-træ. Man maa ved Udvigningen med Aadrepenslen for at male Blomst-, Knast- og Rodpartier sørge for, at Retningen eller Løbet af Vækstaadren bliver standset.

Fig. 15 viser, at naar man trækker Aadrene og drejer Penslen kredsformigt, løber hine stadig parallel, hvad Naturen derimod ikke vilde lave, da et Træ som bekendt vokser mere i Længden end i Bredden.

Fig. 16 tyder paa, at denne Aadrenes Brederebliven ved Penslens Omdrejning, ofte kan være af stor Vigtighed for Trækningen af Biaadrene ved Siden af Hovedpartierne. Fig. 14, Linie f.

Fig. 14 er Afbildning af en nedadgaaende Bevægelse; denne sker med den underste Kant af Penslen, ligesom den ovenstaaende skete med den øverste. Som Figuren viser, gaar Penslen stadig i en og samme Retning fra oven og nedefter, for atter i uforandret Holdning at gaa opad. Man maa ved denne Holdning vel bemærke, at Aadrepenslen maa følge Partiernes Retning.

Grunden til at dette stadig maa ske saaledes og ikke anderledes, er højst simpel; enhver Vækstaadre har, som vi allerede har vist, sin Begyndelse og Ende, med Undtagelse af enkelte Træsorter. Lad nu denne Begyndelse gaa fra neden opefter eller atter i afrundede Krumninger komme nedefter, den ene følger regelmæssig og uafbrudt den anden. Da nu Træet vokser i Længden, saa vil ogsaa de bredt fra hinanden staaende Hovedaarer trænges mere ind paa Siderne, og netop derved, at man lader Penslen gaa op og ned i uforandret Holdning, opnaaes dette. Men det er ikke muligt at fremstille de gennemløbende Aarer, som er afbildet i Fig. 13 og 14 i et Strøg, forbundne efter hinanden, d. v. s. at trække Ringen ovalformig paa en Gang; derfor trækker man først enten den øverste eller den underste Kreds og tilføjer straks den modsatte Form eller Aadre; det er saa let at udføre, at man ikke engang vil bemærke Forbindelsesstederne; paa Tavle II, som er lavet for at give et Bevis derfor, maa man forgæves søge efter Forbindelsesstedet.

Man maa stadig sørge for, at hvert Parti, som endnu er vaadt, bliver for-dreven med Fordriveren, saa at man faar en mørk Side paa Hovedaadren. Roden bliver med Sprosspenslen indføjet i de forekommende Partier. Penslen, fyldt med lidt Farve, sættes svagt til paa de betræffende Steder og drejes rundt med Haanden, hvorved Roden fremstaar. Naar paa denne Maade Midterpartiet er anlagt, saa trækkes Sideaadrene. Man tager dertil Penslen i horizontal Retning og trækker dermed Aadrene ved Siden af Hovedpartiet vidt fra hinanden og forholdsvis udefter, finere ind i hinanden. Til de tykke, vidt fra hinanden staaende Biaadre ved Siden af Kernene, maa Penslen være mere fyldt og for de efter Rækkefølge stadig finere blivende Biaadre maa den

være mindre fyldt; ved Stødning paa Kammen kan man efter Behov forandre dette. Fremdeles maa ved Sideaadrene bemærkes, hvad der er sagt for oven paa Fig. 16. Ved Anlægget af Træarterne maa man hver Gang let støde Penslen paa Kammen, hvorved man opnaar Afveksling i Aadrene.

I det efterfølgende ville vi ved indgaaende Forklaringer og Afbildninger gøre de foranstaaende Angivelser endnu tydeligere.

Naar Vækstaadren er anlagt, maa Træets Porer anbringes. Dertil bruger man Penslen, som angivet i Fig. 2 og 5, dyppet halv tørt med Kasselerbrunt, Sort og lidt brændt ital. Lak, alt blandet mellem hinanden. Derpaa tager man Kammen i den venstre, Penslen og Fordriveren i den højre Haand, sætter Kammen omtrent 25 cm. fra Fladen, og idet man med den yderste Ende af Penslen hurtig stryger over Kammen, faar man smaa Sprætter derpaa; ere disse for tykke, saa er Penslen for fugtig, ere de for tynde, saa er den for tør. Efter Omstændighederne regulerer man dette og Sprætterne maa straks fordrives i Retning af Vækstaadren, hvorved man erholder de ønskede Porer.

Derefter gaar man over til Træets Lasuring eller Farvning, hvorved man maa tage Hensyn til forskellige vigtige Ting. De anvendelige Farver ere: Kasselerbrunt, brændt ital. Lak, Sort, Berlinerblaat samt for Siderne og de lette grønne og gule Toner ogsaa lidt ubrændt ital. Lak. Man bruger dertil Penslen, Fig. 2, Tavle I. Saasnaar denne er godt gennemtrukken med Vand, bliver den fyldt med nævnte Farver.

Ønsker man Rodpartierne noget rødligbrune, saa opnaar man dette ved Tilføjelse af Kasselerbrunt og Sort som Naturtræet paa Tavle 3 viser. Forøvrigt maa man sørge for, at Farverne bliver tyndet med Lasurpenslen paa Paletten til den ønskede Tone, for at man, uden at man behøver at stryge alt for meget igennem, kan faa Tonerne paa Fladen til at flyde blødt ind i hinanden og at Farverne ikke flyde bort, men er i en saadan Tilstand, at man ved almindeligt Vejr kan overstryge et helt Brædt og gøre det færdigt. Er Vejret varmt, som om Sommeren, saa sættes først Midterpartiet i Farve og den ene den Del efter den anden gøres færdig.

Naar Fladen paa denne Maade er overstrøget, saa skyller man derefter Farverne og Penslen og trykker det overflødige Vand af paa Skindet; derpaa anbringes Hovedtonerne og de skarpe Lystoner. For de mindre Partier tager man den lille Fladpensel for at kunne male finere, hvorpaa man fordriver det hele (endnu vaadt) i Bølgebevægelse efter Partiernes Form med Pensel Nr. 1.

Nøddetræs Rodtræ.

I Nøddetræets Rodtræ finder man ligesom i alle andre Rodtræsarter den største Forskellighed. I enhver Art af disse er der en saa stor Afveksling, at Opfattelsernes Righed langt overgaar den genialeste Maler.

I Farve stemmer det tyske, franske, italienske, amerikanske og tyrkiske Nøddetræsrodtræ overens med de almindelig bekendte Arter. Nu og da forekommer dog ogsaa mørke og lyse, brune og graa, brogede med gule Pletter eller Partier.

Den største Forskel bestaar i det mindre eller større Antal af Rodpartier. De ere uregelmæssige cirkelformige Dele, som indesluttede i hinanden atter skilles ad ved uregelmæssige Vækstaadre, hvilke sidste vise sig grove eller fine med skarpe, dels mørke og gennemvævede med hinanden, forbundne Traade.

I disse uregelmæssige Partier finder man atter smaa runde Figurer.

Af Rodenden bliver Brædder savede i tynde Blade og ført i Handelen. Disse Brædder bliver af Møbelsnedkeren mest anvendt til Finering og altsaa limet paa grovere Træsarter.

Bearbejdning af Nøddetræs Rodtræ.

Nøddetræsroden bliver efterlignet saavel i Olie- som i Vandfarve. Efter- som man ønsker det rødt, gult, mørkt eller lyst, maa Grundfarven sammen- sættes. Man anvender dertil: Hvidt, Okker, Tyrkisk- eller Engelskrødt. Til Opnaaelse af mørkere eller graa Farve er Tilføjelse af brun Okker eller brændt Umbra tilstrækkeligt. De Redskaber, som man benytter sig af, ere de samme, som ere beskrevne og afbildede for Behandlingen af Nøddetræ. Grundfarven, bestaaende af brændt ital. Lak, bliver paaført med en Svamp og strøget saa længe ud, at der ikke mere viser sig Ujævnheder.

Derpaa bliver Vækstaadren anlagt paa tør Grund med Kasselerbrunt, Sort og brændt Lak.

Denne Anlægning finder man beskrevet og fremstillet i Fig. 6 til 10, Tavle VII.

Med Rodpenselen anlægges først Omridsene af de uregelmæssige afrundede Partier, som derefter fyldes med smaa Rodaadrer, overensstemmende med Rodtræets Art. Derpaa bliver Omgivelserne af disse Partier omtrukken med Aadrepenslen med en grovere eller finere Vækstaadre, for atter at danne et Rodparti, som forbindes med det første. Mellem Rodpartierne kan man ind- føje de almindelige Vækstaadre, se Fig. 6 og 29, Tavle VII, indtil Panelet er fuldstændig fyldt.

De mellemliggende Aadre fordrives med Fordriveren, hvorved man nøje maa passe, at Rodpartierne forblive uberørte.

Efterat Vækstaadrene ere behandlede paa denne Maade og blevne tørre, bliver Porerne paasprøjtet, se Fig. 25 og 26, Tavle VII, og fordrives med For- driveren i Retning af Vækstaadren.

Jeg erindrer herved Maleren om Penslens Anstødning paa Kammen for at faa den ønskede Vækstaadre, se Fig. 11 og 12, Tavle VII. Fra tidligere Tid vide vi, hvilke Haandgreb man maa iagttage ved Fyldningen af Penslen, se ogsaa Fig. 1 til 10, Tavle VII.

Lasuringen. Derpaa lasures Arbejdet med Lasurpenslen Nr. 2, Tavle 1. Sort, Kasselerbrunt, brændt og ubrændt ital. Lak og noget Berlinerblaat tages paa Paletten. Disse Farver blandes og fortyndes saaledes, at de let lade sig stryge ud. For øvrigt arbejder man, som det nærmere er forklaret ved Nøddetræet.

Naar man efter Lasuringen bemærker, at enkelte Rodpartier behøve en mørkere Farvning, hvorved der frembringes mere Virkning, saa sker dette ved Dupning. Efter at de bearbejdede Steder ere fuldstændig tørre, tager man den større eller mindre Anlæggpensel med noget Lasurfarve, stryger denne forsigtig paa de Steder, som man ønsker mørkere og fordriver Farverne med Fordriveren paa den Maade, at man ikke kan se, at Farven er paaført efter Lasuringen.

Oliefarven bestaar af en Blanding af Olie, Terpentin, Siccativ og de an- givne Farvestoffer. Forøvrigt er Behandlingen med Oliefarve den samme som med Vandfarve.

Tujarodtræ.

Med Hensyn til denne Træarts Farve og Karakter overtræffer dette Træ i Skønhed alle bekendte Arter. Det stammer fra de nederlandske Kolonier.

Rodpartierne vise sig mest i Form som opstigende Flammer, hvis spidse Ender ere fyldte med sorte, til to eller tre fordelte Punkter. Denne Træarts Naturfarve er rosagul. I Oliefarve bliver den efterlignet ved en Blanding, bestaaende af Zinkhvidt, Orange, Chromgult og noget Tyrkiskrødt. Man indstryger Fladen med en gulligrød Farve, sammenstillet af ubrændt og brændt ital. Lak, Karmin eller Florentinerlak og en Ubetydelighed Kasselerbrunt. Derpaa tager man en gammel trævlet Svamp og laver dermed i strygende Bevægelse de korte flammeagtige Partier, som hver Gang udløber i uregelmæssige Punkter. Imellem disse Partier anbringer man, ligesom i de øvrige Rodtræsarter, gennemløbende, ensartede Pletter ved Hjælp af en lille Svamp, medens man fremstiller Vækstaadrene paa sædvanlig Maade. Til Slutning tager man en tyk Pensel, fylder den med Kasselerbrunt, brændt ital. Lak og noget Sort, og trykker denne saaledes paa de yderste Ender, at den skiller sig ad i 3 eller 4 Punkter. Efter at Fladen er godt fordreven, kan man ved utilfredsstillet Virkning endnu anbringe enkelte af de sorte Punkter.

Med Vandfarve kan denne Træart behandles paa følgende Maade: Paa den ovenfor anførte Grundfarve bliver (saa vaadt som muligt) paastrøget en Vandfarve, sammensat af brændt og ubrændt ital. Lak, Florentinerlak og Kasselerbrunt, hvorved man omhyggeligt maa sørge for, at Farven ikke driver af.

Derpaa tager man en langhaaret Limpensel, omtrent 12 mm. tyk, fylder den med denne Farve og lader Endepunkterne staa ud fra hinanden, stryger nu franeden opefter, stødvis efter hinanden, hvorved de ønskede Punkter fremkomme af sig selv. Enkelte Partier bliver duppende behandlet med Svampen og det hele forsigtig fordreven. Efter at Fladen er bleven tør, anlægger man Vækstaadren nøjagtig som ved Behandlingen med Oliefarve.

Asiatisk Jernrodtræ.

Det asiatiske Jerntræ stammer fra Molukkerne og udskibes i temmelig store Mængder til Evropa.

Dette Rodtræ har en forskelligartet guldgul Farve med violette og rosenfarvede Rodpartier, med Alderen mørknes denne Farve og bliver undertiden brun. Rodpartierne vise sig i rund Form i Midten, gruppevis fordelt af fine Vækstaadre. Rodpartierne ere smaa og skilt fra hinanden ved smaa Kanaler eller Streger. Til Grundfarve blander man Zinkhvidt, Orange-Chromgult, Okker og Tyrkiskrødt; af det sidste saa meget som man behøver for at frembringe lysere eller mørkere Toner.

Man river nu ubrændt og brændt ital. Lak, Kasselerbrunt eller Florentinerlak, hver for sig i Olie, blander deraf efter Behov og paastryger denne Blanding paa saa mange Steder, som man tænker at anbringe Rodpartier. Herepaa dypper man en meget porøs Svamp i Farven paa Paletten og besprætter dermed Rodpartierne, tager et Stykke Skind og vidsker dermed de flade Steder og de fine, lyse Aadrer mellem Rodpartierne ud. Med Aadrepenslen anlægger man nu forsigtig de fine, for det Træ ejendommelige Vækstaadre imellem Partierne. Derpaa paasprætter man fine Porer, som forsigtigt maa fordrives med Fordriveren.

Naar denne Grundanlægning er tør, lasurer man Fladen ligesom de forrige Rodtræarter med ital. Lak, Karminrødt og noget Kasselerbrunt. Man anlægger Rodpartierne noget rødere og bedupper dem med Svampen. Derpaa indføjer man med Satinpenslen de lysere Partier, som maa svare til de fine Vækstaadre i Naturtræet, hvorpaa det hele fordrives i bølgeagtig Bevægelse i Retning af Vækstaadrene.

Bemærkninger om Marmor i Almindelighed.

Siden man har lært Marmor at kende, har dette spillet en betydelig Rolle og er hovedsagelig bleven anvendt ved Udsmykning af Paladser, offentlige Bygninger og rige Privatboliger. Antallet af Marmorsorter, som ere fundne siden det første Fund indtil den Dag i Dag, er saa stort, at en Optælling næsten vilde være umulig. Vi indskrænke os derfor til Behandling af de Arter, som er blevet mest anvendt i de sidste Aartier, da de svarer bedst til den kunstneriske Smag og er af den Grund fremkommen i Handelen.

Har det sine Vanskeligheder at angive Antallet af Arter, saa er det vel muligt at inddele de mest brugelige Marmorsorter, saa at man kan skelne mellem deres Karakter og Egenskaber; vi kende dem under Navn af: saaede, plettede, aadrede og brudne. Under „saaet“ Marmor forstaar man de Arter, som er besaaede med utallige smaa Gnister, f. Eks. Granitarterne, Tortoliner, den farvede Florentiner o. s. v. Under „pletet“ Marmor, der ikke hører til Brehearterne, henregner man de Arter, som afvekslende viser omtrent nævestore Pletter, som minder om Forsteninger af organiske Væsner, f. Eks. St. Remi, Malplaquet, Rouge royal o. s. v.

Aadrede ere Marmorsorterne: Bleu turquin, Bleu fleuri, Bleu belge, søgrønt og hvidt Marmor.

Brudede kalder man alle Brehearterne, saasom: Waulsort, Serancline, Breche d'or o. s. v. Marmorets Farve og Beskaffenhed bliver sjælden udtrykt ved dets Navn; dette er tværtimod afhængig af forskellige, mange Gange tilfældige Omstændigheder; saaledes skylder den ene Art Findestedet sit Navn, en anden sin paafaldende Farve. Ofte faar Marmoret sit Navn af Brudets Ejermænd eller Opdager, enkelte Arter benævnes efter højtstillede eller fyrstelige Personer.

Marmoret hører til Mineralriget og er en Kalkart. Det bestaar af forskellige Grundstoffer, som dels skyldes Jordbunden, dels Havet deres Oprindelse, saasom: Horn, Muslingeskaller, Koraller, Søsnegle, Fiske, Land- og Vandplanter o. s. v. Hvad Marmorets Fremkomst angaar, saa skyldes den med nogen Sikkerhed de store Oversvømmelser og Omrystelser, hvoraf vor Jord har været hjemsogt i Syndflodens og før Syndflodens Tid.

Ifølge disse Naturtildragelser bleve forskellige Stoffer bragt i Berøring og Forbindelse med hinanden, forenet i Blanding og spredt over Jorden, og disse Blandinger har saa i Aarhundredernes Løb forstenet sig og er bleven faste Legemer. Hvor mange Aarhundreder, der har været nødvendig til Marmorets Dannelse, kan ikke angives med Sikkerhed. Det staar dog fast, at tidligere bekendte Marmorsorter ere forsvundne af Handelen, fordi Brudene vare udtømte og andre senere opdagede ere traadte i deres Sted.

Ved Hjælp af Sprængstoffer bliver Marmoret udvundet af Bruddene i forskellige Størrelser, som afhænger af Marmorets Art og Beskaffenhed. De Stykker, som ere bestemte til Bygninger, blive straks savede i Plader og førte

i Handelen. Ligesaa stort som Tallet paa Marmorsorter er, ligesaa stor er ogsaa den Forskel, man kan bemærke ved enhver Sort. Lægger man nogle afsavede Plader Marmor, som hører til en og samme Art, ved Siden af hinanden, saa tror Ikkekenderen bestemt, at han har forskellige Arter for sig. Kun den erfarne Marmorarbejder er i Stand til at adskille Kendetegnene paa Arterne.

Det følger heraf, at Marmormaleren har tilstrækkeligt Spillerum for at gengive Naturen i dens forskellige Former, forudsat at han holder sig til Arternes mest fremragende Karakteregenskaber og Hovedfarve. Betragte vi, ligesom Træet, ogsaa Marmoret som malet, saa kunne vi ogsaa ved det iagttagende en Grund og Hovedfarve. Ved Siden af Grundfarven bemærker man de forskellige Toner, som giver Marmoret Betegnelserne, saaet, ordret, plettet eller bruddet osv. Marmormaleren maa fastholde som Regel, at Marmoret, som viser sig gennemsligt, kun lader sig efterligne ved Lasuren.

Forklaring til Tavle IV.

Redskaberne til Marmormalen ere ligesom til Træmaleri afbildede i $\frac{1}{2}$ naturlig Størrelse.

Nr. 1. Maarhaarspenselen.

Nr. 2. Citqueté eller Stuppepenslen.

Nr. 4. Citqueté eller Stuppepenslen i den Form, som den antager, naar den er fyldt med tynd Terpentinfarve.

Nr. 3, 5 og 9. Flade Lyonerpensler.

Nr. 6. Marmorlasurpensel.

Nr. 7. Flad langhaaret Pensel, som tjener til Fordrivning ved Marmormalen.

Nr. 8 og 10. Runde Lyonerpensler.

Penslerne Nr. 2 og 4, afbildede som ny og brugte, har ligesom Marmorpenslen bløde Haar.

Nr. 3, 5, 7, 8, 9 og 10 ere lavede af Svinebørster eller almindelige Penselhaar.

St. Remi-Marmor. Tavle V. og VI.

Denne Sort har faaet sit Navn fra sin Hjemstavn, St. Remi i Belgien, paa Grænsen af Storhertugdømmet Luxemborg, og hører til de Arter, som paa en fremragende Maade besidder de Egenskaber, som særlig skattes. Den besidder Styrke, stor Holdbarhed og lader sig polere yderst fint. Det ere Grundene, hvorfor dette Marmor mest bliver anvendt til Sokler, Pilastre, Søjler, Gesimser, Kaminindfatninger osv.

Farvens Tilberedning.

Farverne til Marmormalingen rives temmelig tykt i raa Linolie; om Vinteren, eller naar man arbejder i det Frie, kan Tilsætningen af lidt hvidt kogt Linolie ikke skade, især ved Brugen af langsomt tørrende Farver, saasom Dodenkop, Perlesort osv.

Hovedfordringen er, at man anvender Farverne saa sparsom som mulig, da derved ikke alene Bearbejdningen lettes, men ogsaa fordi Farverne bliver smukkere og mere holdbare.

Sne- eller Zinkhvidt maa rives med Valmueolie og Terpentint; det er almindelig bekendt, at bleget eller hvid Linolie ligeledes bruges og er ogsaa at anbefale. For smukt fint Arbejde er dog Valmueolie at foretrække, fordi Farvens Glans derved holder sig længere. Kun naar Arbejdet er stærkt udsat for Luften eller Solen, bliver Linolie, som er mere modstandsdygtig, at anbefale.

Behandling.

Grundfarven for St. Remi-Marmor er lysegraa; desuagtet er det ønskeligt at udføre den sidste Grundstrygning med almindelig Grundfarve.

Fyldning af Paletten. Ved Grebet bliver den lille Kop, som allerede er omtalt ved Træmaleriet, fyldt med Zinkhvidt samt noget hvidt Siccativ, der ved Siden af anbringes i følgende Orden: Hvidt, Sort (svensk eller Perlesort), gul Okker, Chromorange, Tyrkiskrødt, rød Dodenkop og Ultramarinblaa.

Naar Brædtet, som skal bearbejdes, er godt afsleben, bestryges det partivis saa sparsom som mulig med Hvidt, føjer paa enkelte Steder Sort, Ultramarin, Okker, Chromorange og en Ubetydelighed Tyrkiskrødt til, saa at man med de hist og her udstrøgne Farver faar en blaagraa Tone. Skønt man har strøget meget tyndt paa, maa man dog fjerne Penselstrøgene med Fordriveren Fig. 7.

Derpaa bliver Pensel Nr. 2 godt gennemblødt i Terpentint; den overflødige Terpentint aftrykkes godt paa Randen af Koppen, hvorpaa Penslen vil antage den i Fig. 4 angivne Form.

Derpaa tager man Sort og Ultramarin; begge Farver maa paa Paletten være godt fordelt i Penslen, saa at den er godt fyldt med tyndt Sortblaa og dermed bliver hele Brædtet citquetert, de sorteste eller mørkeste Partier noget mørkere end der, hvor de lyse Partier skulle anlægges. Citqueteren maa ikke ske for fint, men dog saaledes, at man faar Fig. 11 paa Tavle IV.

Naar Marmorpenslen Nr. 6 er godt gennemtrukken med Terpentint, fylder man den med fortyndet Hvidt, Chromorange, Okker og Tyrkiskrødt i omtrent lige Dele, medens der paa Kanten af Penslen optages noget Sort. Farverne maa være ublandede forenet i Penslen og direkte stryges paa Brædtet, hvorved man opnaar de store graa Partier, som forekommer i St. Remi-Marmor. I et Strøg ville de forskellige Toner efter Behag kunne anbringes skarpe og flydende, som de ere angivne i Grundanlægget Tavle 5 (sammenlign Fig. 15 Tavle IV).

Eftersom man ønsker at anlægge Partierne store eller smaa, tager man de flade Lyonerpensler 3, 5 eller 9 og arbejder dermed som ovenfor angivet. I Fig. 14, Tavle IV er den Bearbejdning afbildet; Forbindelserne trækkes let sammen, som det er synlig paa nævnte Figur. I smaa Partier kan man anlægge Figurerne simpelthen ved Kanten eller Drejen af Penslen. Ved Øvelse opnaar man stor Færdighed deri og sikkert ogsaa det ønskede gunstige Resultat.

Af det ovenfor sagte fremgaar altsaa, at de store, brede graa eller af forskellige Toner bestaaende Partier, blødt løbende over i hinanden, anlægges med Marmorlasurpensel Nr. 6 og de skarpe smaa Partier med den glatte Lyonerpensel. Den ovenfor angivne Optagelse af Farverne forandrer man efter Partierne og Omstændighederne, hvilken Frihed Naturen jo har foreskrevet os som tilladelig.

Er den Plade lille, man vil bearbejde, f. Eks. et Prøvearbejde, saa er det ønskeligt at lade de først anlagte Partier staa en Tid og trække an. Da Far-

ven er terpentinagtig og strøget tyndt paa, varer det ikke længe. Ved større Arbejder er det først anlagte tørt, naar man har fuldendt det følgende.

Citqueterpenslen fyldes derpaa med de ovenfor angivne Farver og citqueterer dermed partivis mellem de kredsformig anlagte Partier, hvorved, som Fig. 12, Tavle IV viser, frembringes en Fyldighed.

Nu tager man Okker, Chromorange med mere Tyrkiskrødt og Dodenkop og noget Sort; af disse Farver vil den ønskede røde Hovedfarve fremkomme og dermed citqueteres for sidste Gang, et Sted mere og andre Steder mindre, som paa Tavle V og Fig. 13 Tavle IV. Saa faar man de ønskede tætte røde Steder, som ere besaaede med smaa graa Pletter og blive aabne i Undergrunden. Med den flade Lyonerpensel bliver derefter med Anvendelse af de nævnte Farver de graa eller anlagte Partier omtrukne. Hvis for mange graa Pletter bliver tilovers, maa disse udfyldes med Maarhaarspenslen.

Efter at Farverne er blevne tørre, saa at de mørkere og lysere Aadrer kunne anlægges med Maarhaarspenslen og Partierne schatteres lidt, nærmer Arbejdet sig sin Slutning. Paa Hovedaadrerne maa ogsaa anvendes den største Flid, da hele Effekten særlig afhænger af dem. For at kunne udføre disse med et Strøg, behøves der megen Øvelse; for at lette denne, henvise vi til Fig. 16 til 19, Tavle IV.

Marmorstregen, som den er fremstillet i disse Forbilleder, er egen for mange Marmorarter og vore Malerskolars Elever beskæftiger sig under Kursuset mange Aftener dermed, for at faa det fuldkomment. Vi raade ligeledes enhver, som vil benytte foreliggende Værk, at øve sig godt deri.

Fig. 16 angiver den Art og Maade, hvorpaa man maa anlægge begge de bredaadrede Partier. Maarhaarspenslen fyldes saa meget som mulig med Hvidt, derpaa tager man lidt Chromorange og udstryger disse Farver rullende utvungen; jo løsere og mere ukunstlet man gør dette, desto bedre naaes Maalet. Ved større Arbejder kan dette ogsaa ske med en langhaaret Lyonerpensel. Derpaa anlægges de fra Hovedaadrerne udspringende Biaadrer.

Fig. 17 og 19, som forestiller Marmorstregen, fordre, som allerede ovenfor bemærket, større Øvelse; derfor ville vi nedenfor udtale os derom saa tydelig som vel mulig.

Fig. 17. Penslen fyldes med godt fortyndet Farve, derpaa begynder man, viger saa bølgeagtigt af, trykker indtil Penslen har antaget en omtrent vandret Stilling, hvorpaa den kantes i lodret Stilling, medens Spidsen springer frem; paa denne Maade dannes den langagtige Trekant af to tynde udløbende Linier. Naar man hurtig og sikker kan lave denne Figur, er den største Vanskelighed overvunden. Man maa ikke vænne sig til at tegne disse Figurer langsomt, men derimod som om man i et Strøg kastede den ud af Penslen.

Fig. 18 og 19 viser, at hver Figur har 3 Spidser eller Vinkler; enhver af disse Spidser forbindes ved en Forlængelse. Disse Forbindingspunkter, i Fig. 19 betegnet ved a, b og c, maa aldrig lades aaben i Spidserne. Hvem der med Lyst og Kærlighed øver sig i denne Marmorstregen, vil i kort Tid til egne sig en stor Færdighed i Fremstilling af hine Marmorpartier.

Naar den anlagte Flade er tør, bliver Marmoret lasuret, hvorved Farverne faar den ønskede gennemsigtige Tone. Naar Marmorlasurpenslen er rensat i ren Terpentin, saa dypper man den i sort og Ultramarin og bedækker Fladen paa enkelte Partier med en tynd Tone, hvor det er nødvendig.

De graa Partier paa Krumningerne osv. schatteres noget mørkere, i de

fleste Tilfælde tvers over Partierne og ved Siden af Aadrerne, som Figur 15 Tavle IV viser og Tavle VI tydelig fremstiller. Naar det hele er bearbejdet paa den angivne Maade, hjælper man lidt efter paa de bemeldte Aadrer ved Schattering.

Ved Schattering forstaar man, hvad der tydelig er at se paa Tavle VI, Effektgivningen, idet man beforder Aadernes Gennemsigtighed.

Derpaa fordrives ganske forsigtig med Pensel Nr. 7 og derefter overcitqueteres med den med hvidt fyldte Citqueterpensel, dog saa let, at Penslen næsten ingen Farve efterlader.

Trods den indgaaende Beskrivelse vil man ved nogen Øvelse overbevise sig om, at Udførelsen gaar forholdsvis hurtigt for sig.

Vi ville fremdeles bibeholde Betegnelsen „Marmorstregen“ for de i Fig. 17, 18 og 19 fremstillede Udførelser.

Rouge Royal.

Bearbejdningen af denne Marmorefterlignelse har megen Lighed med den af St. Remi-Arten.

Undergrunden er en Gang graaligrødt, derefter leverfarvet med lyse Partier og Pletter, som ofte gaar over i Kastaniebrunt. Det hele er som besaaet med Punkter og langagtige Pletter, som er af rødgraa, indtil mælkehvid Farve.

Ogsaa enkelte mørke Aadrer vise sig ved Siden af mælkehvide Hovedaadrer, som pryder det hele, idet de her pludselig afbrydes, hist ere gennemløbende.

Behandling.

Grundfarven er lysegraa eller stengraa. Dermed overstryges Fladen tyndt, hvorpaa man anvender Farverne: Sort, noget Ultramarin, Chromorange og Tyrkiskrødt, der som ovenfor (St. Remi) beskrevet bliver paaført og derefter fordreven med Pensel Nr. 7 Tavle IV.

Derpaa anlægger man med den flade Lyonerpensel de slyngede og plettede Partier af forskellig Form og Størrelse. For at opnaa dette, fylder man Lyonerpenslen med Hvidt, og i et Hjørne noget Sort og Ultramarin. Med den hvide Farve omlægges Partierne, medens de andre Farver anvendes til Frembringelse af Pletterne. Nu blander man Okker, Sort, Ultramarin, noget Chromorange og Tyrkiskrødt til en graa brun Farve, fylder dermed Citqueterpenslen og bedupper dermed de Partier, hvor man vil frembringe flere Pletter.

Med Lyonerpenslen omtrekker man nu de frembragte Partier uregelmæssig og afbrudt, medens man paa enkelte Steder borttager de hvide Pletter; herved opnaas de sart overgaaende brogede Toner, som er egen for denne Marmorart. Paa enkelte Steder indlægges endnu ved Hjælp af Maarhaarspenslen nogle mørke Aadrer, som overfor de lysere Partier og Pletterne danne fine skarpe Afstumpninger.

Tilslidst tilføjes med Hvidt og noget Chromorange endnu enkelte hvide Aadrer. Efter at alt er bleven godt tørt, lasures det hele med en Lasurpensel, der indeholder noget Sort og Ultramarin, uregelmæssig tvers hen over de graa Partier; paa samme Maade bliver enkelte Partier, efter Virkningen, som man vil opnaa, lasuret med Chromorange, Okker og Tyrkiskrødt.

For at faa det hele rigtig gennemsigtig, bliver Arbejdet forsigtig berørt med en lidet fyldt Pensel (Terpentin og hvid Farve) og derefter hele den bemalede Flade omhyggelig fordreven.

Griotte royal.

Dette Marmor er i nær Slægtskab med Rouge royal, skønt Farven byder mere Forskellighed; den gulagtige røde Farve ligner i mange Henseender den hos St. Remi. Ikke sjælden forekommer i dette Marmor Krystalpletter eller dybe Aadrer, som ved Hjælp af Lasuren godt kunne efterlignes.

Undergrunden er paa enkelte Steder grønliggraa med grønlig Aadrer. Enkelte af disse ere gennemvævede med skarpe, ofte brede ildrøde Aadrer. I de fleste Tilfælde ere Farverne friskere og behageligere end i de ovenfor beskrevne Marmorsorter.

Behandling.

Grundfarven er stengraa. Fladen bliver foruden med de ovennævnte Farver bestrøget eller beduppet med noget Berlinerblaat, eftersom man vil fordele Partierne, eller eftersom Marmoret ønskes mere eller mindre broget. Ogsaa den videre Behandling stemmer overens med den ved Rouge royal angivne, som sker ved Hjælp af Lyonerpenslen. Nu blandes en Farve af Okker, Chromorange, Tyrkiskrødt og lidt Sort, hvormed man citqueterer og dupper, med Undtagelse af enkelte Steder, som saa anlægges med grøngul Farve.

Med den flade Lyonerpensel fylder man nu de tiloversblevne Pletter og Partier, lægger de grønne Aadrer og tilsidst med ren Tyrkiskrødt de røde Aadrer an. Med Sort og Dodenkop anlægges endnu enkelte brune Aadrer, og efter at det hele er tilstrækkelig sammentrukken, tilføjes de lyse Aadrer med Hvidt og noget Chromorange.

Lasuren. Efter at Arbejdet er tilstrækkelig tørt, lasures det uregelmæssig med Sort og Ultramarin tvers hen over de graa Partier; over de grønne Partier med gullig eller blaagraa Farve, over de røde med Okker, Orange og Tyrkiskrødt.

Det hele fordrives derefter med Maarhaarspenselen.

Malplaquet Marmor.

Denne Marmorart træffes i forskellige Farver: Malplaquet rouge og Malplaquet gris. Den førstnævnte har megen Lighed med Rouge royal Marmor. Den er fuld af slyngende Pletter og Partier ligesom sidstnævnte.

I dette Marmor forekommer færre hvide Aadrer, og hvor de vise sig, ere de plettede og afbrudte.

Den rødliggraa Tone mellem de rene graa Partier gaar over i Blaagraat, medens hist en leveragtig Farve skinner igennem. Omridsene mellem de graa Partier er mørkerød, ofte brun, hvorved dette Marmor paa en mærkelig Maade skiller sig ad fra de øvrige Marmorarter.

Behandling.

Grundfarven er som ved de forrige Marmorarter lys stengraa. Grunden anlægges partivis med Hvidt, Sort, Ultramarin, Blaåt, Okker, Chromorange og noget Tyrkiskrødt.

Derpaa duppes med Sort og noget Ultramarin, mere eller mindre stærkt; af Okker, Dodenkop og Tyrkiskrødt fremstilles en gulbrun Farveblanding,

hvormed der gentagne Gange duppes. Det hele fordrives derpaa forsigtig. Ligesom ved de tidligere beskrevne Marmorarter, anlægges der ogsaa her med Lyonerpenslen de graa Omrids og Pletter, medens der om denne sidste desuden kommer uregelmæssige røde Streger. Mørke Aadrer forekomme sjældent i disse Marmorarter; hvor dette dog er Tilfældet, vise de sig som Adskilninger mellem de røde og graa Partier. Enkelte hvide Aadrer henlægges endnu med tynd, hvid Farve, og derpaa lader man det hele tørre. Lasuringen sker nøjagtig paa den ved tidligere Marmorarter angivne Maade.

Jaspé-Marmor.

Denne Marmorart adskiller sig, hvad Farven angaar, meget fra den sidst behandlede Art. Skønt den hører til de rødfarvede Arter, er Tonen lys rødlig med gule, ofte gulgule Pletter, brede hvide Aadrer og hvidgullige Brud. Trods det, at der i dette Marmor i Almindelighed iagttages en regelmæssig Form, træffes der undertiden Lag, som ere meget uregelmæssige, hvilken Uregelmæssighed det er tilladt Maleren at benytte sig af. De større eller mindre Krystalpletter eller Punkter ere ofte blaagraa. Mørke Aadrer forekommer sjældnere; undertiden træffer man dem i brogede, brudede Partier og de ere da af brunrød Farve. Hvide Aadrer viser sig mere, dog ikke saa meget som i St. Remi og Rouge royal Arterne.

Man finder denne Art i Aix (Provence, Frankrig).

Behandling.

Grundfarven er lysegul, sammensat af Hvidt, Okker og Chromorange. Efter at Fladen er godt tørret, overstryger man den endnu en Gang med samme Farve, der tilsættes noget Sort og Ultramarin. For at opnaa de røde Partier, tager man Florentinerlak og Dodenkop.

Derpaa tager man Lasurpenslen, fyldt med fortyndet Tyrkiskrødt; hertil føjer man lidt Okker og Florentinerlak; de sidste Farver tjener til at bringe forskellige Toner i Partierne og overhovedet Afveksling.

Efter at det hele er anlagt i gennemsigtige Toner, hist og her plettet eller bruddet, tager man den flade Lyonerpensel og anbringer med Sort og Ultramarin smaa graa Partier og med Maarhaarspenslen, fyldt med Dodenkop, de mørke Aadre, hvilke sidste maa, sarte og fine, ligge i Retning af Hovedpartierne.

De aabenholdte, gullige, stødagtige Partier bliver hist og her udfyldt med Marmorstregen, det hele bedupes forsigtig med Citqueterpenslen og fordrives derefter forsigtig.

Lasuringen sker nøjagtig som ved de forrige Marmorarter og med ovennævnte Farver. Derpaa bliver Arbejdet fordreven.

Griotte d'Italie.

Denne Marmorart er af mørkerød Farve og bliver for det meste anvendt til Forsiringer af Møbler, hvortil den egner sig fortræffelig.

Grunden er brunrød, stedvis gullig indtil violet; Aadrerne ere brune indtil mørkebrune og løbe for Størstedelen i retliniet Retning i Form af uregelmæssige, skakagtige Figurer. Mellem disse mørke Aadrer findes ildrøde, ægformede Pletter, som i forskellig Størrelse ofte afveksle med Krystalpletter. Tvers over Partierne løbe undertiden lyse, hvide eller mælkehvide Aadrer.

Undertiden forekommer i dette Marmor ogsaa grønne eller brunlige Partier. Det Grønne fremtræder ganske vist noget grelt ved Siden af det Røde; trods det er Farven i sig sammenflydt og ofte gul, ofte blaagrøn.

Ved Indlæggearbejder eller Forsiringer af sammenstillet Marmor udmærker Griotte d'Italie sig stadig som det skønneste røde Marmor, som Naturen fremviser.

Behandling.

Grundfarven fremstilles af Dodenkop. Som bekendt maa rød Dodenkop kun tilsættes godt tørrende Olie.

Forøvrigt er det nødvendigt, at Grundfarven tilsættes Terpentin. Farven bliver mat paastrøget, fordi Rødt, optørrende uden Glans, forårsager Vanskeligheder ved rigtig Bedømmelse af Farverne. Derpaa bestryger man enkelte Partier med Okker, Chromorange eller Zinkgrønt, det sidste for de grønne Partier, medens man paa enkelte Steder i Stedet for Gult, Graat og Brunt anvender Okker, Dodenkop og Sort. Endelig tager man den flade Lyonerpensel med noget Florentinerlak og Sort for at anlægge Grundaadrerne, og disse maa anlægges, som de forekommer i Naturen, i langagtige, skakagtige Figurer, med andre Ord fiskegarnsagtig i uregelmæssige Former af forskellig Størrelse. Derpaa anlægges ved Hjælp af Maarhaarspenselen med Tyrkiskrødt de ægformige Pletter, som ligge temmelig uregelmæssig spredt over hele Fladen. Man maa ikke regne paa, at man i kvadratmeter store Stykker af dette Marmor træffer disse røde Pletter, i nogle findes ingen, medens andre er som besaaet dermed. Maleren maa tage Hensyn til dette. Derpaa anbringes med Sort, Hvidt og Blaåt nogle graa Punkter eller Pletter, enkelte af disse ved Iblanding af noget Okker eller Rødt. — Efterat Fladen er tør, lasures den paa sædvanlig Maade, citqueteres derpaa og det Hele fordrives omhyggelig.

Rouge d'Espagne.

Dette Marmor har megen Lighed med Jaspe og bliver lavet paa samme Maade. Rouge d'Espagne har retliniede blaa og graa Hovedaadrer. Enkelte Aadrer ere af rødlig eller gullig Farve.

Behandling.

Grundfarven er rosenrød, sammensat af Hvidt og Tyrkiskrødt. Denne paastryges meget mat og de enkelte Partier forberedes med Okker og Chrom, Sort og Ultramarin. Derpaa anlægges med Lasurpenslen, fyldt med Florentinerlak, de brede Grundaadrer, mest i lige Retning, af og til plet og punktvis. Herpaa følger Anlæg af Hovedaadrerne ved Hjælp af Maarhaarspenslen, som er fyldt med de nævnte Farver.

Til Slutning beduppes de betræffende Steder med en Blanding, bestaaende af Dodenkop, Tyrkiskrødt og Florentinerlak, og det Hele gaaes en Gang over med Hvidt.

Lasuringen bliver behandlet med de anvendte Farver paa samme Maade som ved de øvrige Marmorsorter og tilsidst fordrives hele Fladen let over.

Breche rouge.

Denne herlige dybe Marmor kaldes ogsaa fejlagtig for Alabaster. Alabaster er svovlsur Kalk; Marmoret derimod bestaar af kulsur Kalk. Den frem-

herskende Farve er Hvidt, med orangegule Partier og Hovedaadrer, der løber ud i rødt. Biaadrer og Afdelinger ere ildrøde, violette og brune. Denne Marmorart findes i Castillien, et Landskab i Spanien.

Behandling.

Grundfarve hvidt, paastryges let; de graaagtige Partier, ligesom ved helt hvidt, anlægges pletagtig eller aadret med Ultramarinblaat og Sort. Derpaa følger Hovedaadrerne, som laves med Okker med Tilføjelse af noget Tyrkiskrødt, hvorpaa det hele fordrives. Derpaa anlægges de brede Partier med Lasur og den flade Lyonerpensel; de graa Partier med Sort og Ultramarin, de gule og røde med Okker, Chrom og Tyrkiskrødt. Henover disse Partier anbringes ved Marmorstregen de gullige røde Biaadrer. Det hele bliver nu stærkt duppet og derpaa fordreven.

I Almindelighed sker den derpaa følgende Lasuring som tidligere beskrevet. Her maa dog lægges godt Mærke til, at Aadrerne og Pletterne beduppes meget let og omhyggelig med Maarhaarspenslen, særlig ved de sarte Toner. Særlig der, hvor Aadrerne krydses, maa Dupningen ske forsigtig, dog noget stærkere, men aldrig mere, end at Overgangen fra den ene Farve til den anden er tydelig at se.

Det fordrives nu let, og man maa derved særlig agte paa, at „Stregen“ i Marmoret bliver fulgt.

Forklaring til Tavle VII.

Læseren vil have bemærket, at vi ikke med Teksten har holdt os nøjagtig til Rækkefølgen af Figurerne i de angivne Numre. Det ligger i, at vi vare lidt afhængige af Rækkefølgen af Figurerne, da disse maa indrettes efter den paa Tavlerne værende Plads.

I Begyndelsen af Bogen blev der henvist til, at vi senere vilde komme tilbage til forskellige Spørgsmaal angaaende Træmaleriet. Det vil derfor ikke kunne undgaaes, at der hist og her findes Gentagelser, hvor Tydeligheden gør dette ønskeligt.

Tilberedning af Penslerne.

Pensel Nr. 13, som paa Tavle IV, Nr. 9 allerede er angivet i brugt Tilstand, kommer i Handelen under Navn af Sprosspensel Nr. 7.

Efter at man har blødt Penslen ud i Vand for at forhindre Haarene i at falde af, bliver den med en skarp Kniv (Fig. 14) indvendig udskaaet, saa at omtrent $\frac{1}{3}$ af Haarene bortfalde, og den er udhulet som Figur 15. Dette sker bedst, naar man udskærer Proppen i Penslen i Midten i drejende Bevægelse saa dybt som mulig. Naar man med Tømmelfingeren trykker af de yderste Ender af Penslen, vil man kunne overbevise sig om Haarenes regelmæssige Afskæring.

Penslen lægges derpaa i skæv Retning paa et lille Brædt (Fig. 16), derpaa skæres der i den paa 7 eller 8 Steder; man maa sørge for ikke at stikke ind til Midten af Penslen. Indsnittenes Dybde er angivet forstørret i Figurerne; det skete for at gøre det tydeligere, hvorom det drejer sig; for øvrigt skader det ikke, om Indsnittene ere uregelmæssige, d. v. s. det ene bredere end det andet.

Nu bliver Fig. 17 stadig i skraa Retning, lidt afskaaren af Yderhaarene

paa fire eller fem Steder fra Midten af Penslen ud til Spidsen. Derpaa tager man Penslens Prop i Haanden og trykker den med Tommelfingeren paa Brættet. Medens man nu stadig drejer Penslen, udskærer man Haarene i Spidsen i skæv Retning, Fig. 18. Er dette sket, holder man Penslen i drejende Bevægelse over en Flamme for at bortbrænde de fremstaaende Haar.

Herpaa tager man Spidsen af Penslen imellem Fingrene og sliber den godt af paa en Slibesten med Vand, saa at den faar en rund Form. Enhver Maler ved, at denne Afslibning af Penslen er af stor Vigtighed for det Arbejde, som skal fremstilles; endnu mere er det i foreliggende Tilfælde af Betydning. Man maa se nøje hen til, at ikke Siderne, men Spidserne eller de underste Haar ere mente her, og at Penslen maa være afrundet og stump for neden.

Den i Fig. 7, Tavle I, betegnede flade Pensel og de øvrige tilberedte Pensler bliver kun delvis afskaarne som Fig. 19. Det sker bedst med en gammel Barberkniv og en lille Hammer. Med en skarp, spids lille Kniv gøres nu fire eller fem Indsnit i begge Sider paa Penslen, umiddelbart ved Blikket, som i Fig. 20 angivet.

Man maa dog sørge for, at man ikke skærer for dybt og ikke kommer for nær Sidekanterne, for det første, fordi at der saa vilde borttages for mange Haar, og for det andet fordi Penslens Hjørner derved vilde miste al Elasticitet. Herpaa bliver Fig. 21 Spidsen af Penslen paa begge Sider uregelmæssig afskaaret i skraa Retning og derpaa afsleben med Vand paa Stenen, hvorved man maa passe godt paa, at kun Haarene i Spidsen og ikke dem paa Siden maa komme i Berøring med Stenen.

Ogsaa her maa vi atter bemærke, at i Fig. 21 er saavel Indsnittene for dybe, som ogsaa Udskæringen af Haarene er alt for regelmæssig afbildet, selvfølgelig kun for i første Tilfælde at tydeliggøre Indsnittenes Indstikken og i sidste Tilfælde den skraa Retning af Udskæringen. Kun de yderste Haar maa udskæres skævt paa begge Sider, og det saaledes, at den paa begge Sider slebne Pensel maa ligne Fig. 1 til 4. De savformige Spidser paa Penslen faar man ved Kammen, som det senere skal vises.

Fig. 22 og 23 viser, hvorledes Penslen ser ud i skæv Retning og set forfra.

Anlæg af de forskellige Aadrer.

Naar Penslen er tillavet paa den angivne Maade, kan man affilde en hvilken som helst Aadre dermed. — Fig. 1 til 4 fremstiller forskellige Aadrer. Fig. 1 antager vi for den tyndeste af alle forekommende Aadrer.

Efterat man har sleben Fladen godt af, tager man den, ikke for meget fyldte Pensel, saaledes at man alene med det spidse Hjørne af denne trækker den ønskede Aadre; man vil derved overbevise sig om, at denne Aadre er ligesaa fin, som om den var trukken med Maarhaarspenslen, og har den Fordel, at da Penslen holder Farve, kan Aadrene anlægges i Række, hvorved senere Udfyldning og Forbedring bliver overflødig.

Fig. 2 med en finere Aadre anlægges paa samme Maade, kun maa Penslen være lidt mere fyldt med Farve og stødt an mod Kammen. Man maa ogsaa holde Penslens Spids noget stejlere, hvorved man faar den i denne Figur fremstillede Aadre.

Fig. 3. Denne Aadre, helt fuld af tynde Mellemaadrer, som ofte og ved mange Træarter forekommer, bliver anlagt paa samme Maade. Den godt

fyldte Pensel, der bliver afstødt paa Kammen, optager i det ene Hjørne noget mørkere Farve. Penslens Holdning, angivet paa Tavle I, er lodret og vi kunne ikke noksom henvise til, hvad vi omstaaende har sagt om den op- og nedgaaende Bevægelse og Penslens Holdning.

Fig. 4 er en af de letteste Aadrer at anlægge, saasnart Haanden er nogenlundet øvet og sikker. Penslens holdes noget stejlere end i Fig. 1; ved stærkere Tryk opnaar man saaledes en vertikal og bred Hovedaadre.

Aadrerne i Fig. 2 og 4 ere dels afbildede, som de ere anlagte af Penslen, dels som de ere fordrevne af Fordriveren.

Naar man vil male en vidt udløbende Aadre, saa er den beskrevne Pensel ikke bred nok for at udfylde Mellemrummene straks; denne Ulempe afhjælpes, naar man fylder Penslen med Halvtone og paafører denne senere.

Fig. 5 er en fin tæt i hinanden løbende Aadre, som man faar ved, at man fylder Penslen med saa lidt Farve som mulig, holder den næsten lodret og ofte forandrer Spidserne paa Haarene ved Stødning paa Kammen. Arbejder man efter denne Metode, saa vil man snart tilegne sig Penslens rigtige Behandling og kan da lave mange Træsorter med et og samme Værktøj. Man vil finde, at ved stejl Holdning af Penslen bliver Aadrerne fine og ved vandret Holdning tykkere og bredere. Har man opnaaet en vis Færdighed i Brugen af denne lille Pensel, saa kan man med større Pensler paa samme Maade med stor Hurtighed udføre større Arbejder.

Anlæg af Knastaadrerne. Fig. 6 til 10.

Fig. 6 viser Forberedelsen til Fig. 29. Er en Sprosspensel tillavet som Fig. 13 til 18, saa fyldes den med lidt Vandfarve og derpaa godt afbørstet paa et uhøvlet Brædt, for at de løse Haar, som ved Limen endnu skulde hænge ved, kunne fjernes. Herpaa dypper man den i de Farver, som skulle anvendes, men passer paa, at den kun bliver halv fyldt. Derpaa stødes den godt paa Kammen, og efter at Spidserne paa Paletten atter er kommen sammen, kan man ved et forsigtigt Tryk frembringe selv de fineste Knaster (Fig. 7).

Fig. 8 viser, hvorledes Penslen for større Aadrer er sat videre fra hinanden paa Kammen.

Fig. 9. Sprosspenslen træder i Stedet for Anlæggerpenslen, for at udfylde i korte Ringe nogle mulig forekommende Knastaadrer, hvorpaa man forbin-der det hele med Anlæggerpenselen efter Fig 10. Stødningen paa Kammen, Fig. 11 og 12, maa stadig ske med Forsigtighed; man maa især sørge for, at der altid stødes i skæv Retning, for at Haarene ikke skulle beskadiges; ved Stødning i lodret Retning ville disse afbrækkes. Man maa aldrig støde for stærkt, saa at man trykker Kammens Tænder ind; man har her kun til Hensigt en Udbredning af Haarene, for at man med den behørig tilberedte Pensel kan male de ønskede Aadrer.

Vi lader her den Forklaring følge, til hvilket Formaal Penslerne, som beskrevne, maa tilberedes.

Forkortningen af Penslen sker for at give denne mere Elasticitet og for at forhindre, at de ved Stødningen paa Kammen fremkomne Mellemrum regelmæssig blive tilbage deri. Ved Anlægget af de smaa Ringe svinger Haarene, ved Elasticiteten blive de i den forlangte Stilling.

Indsnittene ere nødvendige, fordi Haarene ved Stødning paa Kammen

kunne forskyde sig; var Penslen ikke fortyndet eller udskaaret, saa vilde Haarene stadig trykkes tilbage til den forrige Stilling.

De skæve Udsnit paa Hjørnerne sker for ikke at være bunden til Indsnittene alene og for hvert Øjeblik at kunne stille Haarene saaledes, som man efter Omstændighederne maa bruge det til Anlæg af Aadrerne.

Fig. 24 til 26 giver en Forestilling om Porerne, hvis Beskrivelse allerede er gaaet forud.

Fig. 24. Penselen paa Kammen op- og nedadgaaende, hvorved man faar Porerne i Fig. 26, der, som Fig. 25 viser, bliver fordreven paa langs med Fordriveren. Jo mindre Penslen er fyldt med Farve, desto finere blive Porerne; fylder man den mere rigelig, bliver Porerne grovere. Derefter maa Kammens Afstand fra Fladen ogsaa rette sig.

Træarternes Lasuring.

Ved Malingen af Træ bliver Lysskæret, som retter sig efter den behandlede Genstands Stilling, antaget som Rettesnor. Vi forudsætte, at det fulde Lys, som det jo oftest er Tilfælde, falder derpaa.

Fig. 27 forestiller et Brædt i aflattet Tilstand; man vil overbevise sig om, at der ligger Lys over Knasterne og Skygge derunder. Naturen viser os altsaa den faste Regel, at Lys og Skygge forekomme kraftigst der, hvor Aadrelinjerne gøre de korteste Krumninger.

I Hjertestykket, som er af langagtig Ovalform, kan man ved Vendingerne bedst bemærke Lysfordelingen. Det er fastslaaet, at Aadrenes Krumninger opstaa ved Ansætningen af Knaster og Rødder, hvorved Træ faar den bekendte brogede Farveblanding.

I Fig. 28 ser man Hjertestykket i opgaaende Form; de enkelte Knaster angiver paa ringe Maade Farvevekslingen.

Fig. 29. Rodtræ er derimod fuldt af Farveovergange, som opstaa ved de massevis forekommende Aadrevendinger eller krumme Ringformer i Knasterne.

Fig. 30 er næsten helt jævn, med Undtagelse af en blød Farveovergang, der er at finde i næsten alle Træsorter.

Fig. 31 forestiller den gennemsnittede Halvdel af Fig. 32; efter Aadrenes Bøjninger vil man ogsaa finde Farveovergangene.

Asketræ.

Asken er bekendt i forskellige Arter, hvoraf dog kun 2 forekommer i Europa; de øvrige vokse hovedsagelig i Asien og Amerika. Her behandles kun de hjemlige Arter.

Den første Art, den almindelige Ask, er bekendt i hele Europa, har savformige, takkede Blade. Træet kan naa en stor Højde og har en bred, med mange Grene forsynet Krone. Bladene er mørkegrønne og noget graalige paa Undersiden. Den anden Art, som forekommer mest i de nordlige Lande som Norge, Sverige og Skotland, ligner med Hensyn til Vækst og Størrelse fuldstændig den første, kun er Bladene større, tyndere og skarpere takkede.

Asketræet egner sig til de mest forskelligartede Formaal. Det er af Naturen tørt, hvidt og sejgt, medens det i Forhold til sin Tæthed og Brugbarhed ikke er tungt. Paa Grund af dets Sejghed og hvide Farve, ogsaa fordi det hverken let springer eller trækker sig og er let at forarbejde, er Aske-

træet meget søgt og forarbejdes af Møbelsnedkere, Billedhuggere og Drejere med Forkærlighed.

Behandling.

Grundfarven for Asketræ er lyst mælkehvidt og sammensættes af Hvidt og noget Orange-Chromat. Farverne rives i Vand. Derpaa bliver med Svampen en Opløsning af brændt eller ubrændt italiensk Lak, Florentinerlak eller Kasselerbrunt paastrøget; naar man atter har tørret Fladen saaledes af, at en næppe synlig regelmæssig Tone er bleven tilbage, lader man Farven tørre. Derpaa tager man den fyldte Palet, den almindelige Anlægge- og Sprosspensel samt den fine Staalkam, tillige Læderet og Hornkammen paa den tidligere angivne Maade, blander Farverne efter Aadernes Beskaffenhed (Tavle VIII) og anlægger de fra hinanden liggende Partier med Anlæggerpenselen saaledes som angivet i Fig 2, Tavle VII. Dog, i Stedet for at fordrive denne Aadre med Fordriveren, opkæmmes den krydsvis med Staalkammen, hvorved man vil faa den bekendte porøse Aadre. Biaadrene kæmmes skævt opefter og Hovedaadrene skatteres lidt. Er Arbejdet tørt, tilføjes endnu enkelte svage Porer og fordrives. — Lasuringen finder Sted med den allerede bekendte Lasurpensel, fyldt med Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak, for Ydreaadrene med Tilføjelse af noget Sort. Fladen stryges med den paa Tavle IX viste Farve. Naar de halve og lyse Toner ere ansatte med den rensede Lasurpensel, tager man Fordriveren i Tværstilling i Ydreaadrene, de saakaldte Tværporer, i langagtig Form, og gør sluttelig ved bølgeagtig Fordriven Arbejdet sarterere.

Er Farven under Knasterne ikke mørk nok, anbringes med Anlæggerpenselen med mørk Farve en ringe Tone; man maa dog passe paa, at den senere Bearbejdning ikke bliver at se.

Ønsker man at give Arbejdet en endnu højere Grad af Fuldkommenhed, maa det lasures over. Dette sker, saasnart Fladen er godt tør. Man anbringer da hurtig endnu et Anstrøg med Lasurpenselen, fyldt med tynd Farve, blandet af Sort og Florentinerlak. Farven maa være saa tynd, at man næppe bemærker Farve i Penslen. Man tager Fiskepenslen Nr. 10, Tavle I, lader den godt gennemtrække i Vand, trykker den af paa Skindet og borttager dermed Farven paa de højeste Lyspunkter, hvorved der opstaar en Glans og en fin Træfarve, som overgaar al Forventning.

Det lader sig forklare, at den uindviede ved Valget af Lasurfarve let skufes. Skønt Farverne sidde fast, kan det selv ved største Forsigtighed ikke undgaas, at Lasurfarven vil opløse noget af den tidligere Farve. Fiskepenselen tager Farverne bort og Lysvirkningen er snart kraftig nok.

Rod af Asketræ.

Roden af Asketræ benyttes kun til Paalæggerarbejde og det kun udelukkende af Møbelsnedkere. Ved „Paalæg“ (Finering) forstaar man, at Træet, savet i tynde Flader eller Blade og derefter limet paa Fyrre- eller Asketræ, anvendes til Møbler.

Denne Træart forekommer, ligesom andre Rodtræarter, kun sjældnen i store Blade; den behændige Snedker følger dog de enkelte Stykker saaledes sammen, at man tror kun at have et Stykke for sig.

Behandling.

Grundfarven for Asketræsrod er noget mørkere end den til Stamtræet og sammensættes af Hvidt, Chromorange, lidt Okker og Tyrkiskrødt. Man paafører denne Blanding som ovenfor angivet, saa at der kun bliver lidt Farve tilbage. Derpaa anlægges man med Rodpenslen Rodpartierne, som ved Hjælp af Anlæggerpenslen forbindes med Hovedpartierne; det hele opkæmmes derpaa med Staalkammen. Det anbefales at have set Asketræsroden i Naturen for at kunne efterligne den naturlige. Nøddetræ, Amboinatræ og asiatiske Askerod bestaa af en Sammensætning af større eller mindre Rodpartier.

Askeroden indeholder nogle runde Rodpartier; de fleste ere dog af oval Form, som maa anlægges med Anlæggerpenslen. Askeroden udviser ikke sjældnen fine Aadrer, som løbe i modsat Retning som Hovedaadrerne. Vil man efterligne de første, kan det først ske efter Anlægget af Hovedaadrerne. Disse Aadrer fordrives med Fordriveren, men kæmmes ikke.

Herefter beduppes Underkanterne af Hovedaadrerne med Anlæggerpenselen, som angivet paa Tavle VIII; denne Duppen kan enten fordrives eller kæmmes. Derefter indsprøjtes de fine Porer med Farven fra Hovedaadren, der er tilsat lidt Florentinerlak, og det hele fordrives fint.

Lasur. Lasuringen udføres paa samme Maade som ved alle Trærødder. Det hele overstryges let og flygtig med den før blandede Farve; Rodpartierne ansættes med en noget mørkerød Tone, det flade, ligeaadrede Træ noget graalig, hvorpaa man med Hjørnet af Lasurpenslen anbringer de halve og lyse Toner og med Lasurpenslen de smaa skarpe Punkter.

Lasurfarven bestaar af Kasselerbrunt, italiensk Lak og noget Sort. — Overlasuringen sker med en Farve, som er blandet af lidt Sort og Florentinerlak; Farven maa paaføres saa tyndt som mulig.

Elmetræ.

Man finder denne Træart i hele Evropa; dog føler den sig mere hjemme i de middelvarme Zoner end i de kolde; i Norden træffes den derfor kun yderst sjældnen.

Det afvoksede Træ naar en Højde af ca. 30 m. og maaler ca. 0,90 til 1,20 m. i Gennemsnit. Blandt Elmearterne gives der lige saa mange Varieteter som blandt de fleste Træsor r. Som Skovtræer gives bl. a.: den almindelige Elm, den storbladede, den hvide, den lige, den grønne, den spidsbladede, Korkelmen o. s. v.

Naar Træet er ungt, har det en grønlig-hvid Farve; senere antager det en mørkere, mere rød eller brunrød Farve.

Behandling.

Grundfarven for Elmetræ er lyserødlig-gul og blandes af Hvidt, Chromorange, Okker og Tyrkiskrødt. Hjerteaadrerne anlægges ved Hjælp af en flad Lyonerpensel Nr. 5, Tavle IV, ligesom ved Egetræsmalen (se Beskrivelsen af Egetræsmaling).

Grundfarven for det unge Elmetræ bringes ved Tilføjelse af noget brændt Lak til den ønskede Tone; for ældre Træ laves Anlægfarven noget mørkere. Efter de bekendte Forarbejder anlægges Sidekanterne og med en Korkkam (som Fig. 4 og 5, Tavle XXXI, viser), tilkæmmes de efterfølgende Sideaadrer.

Som alt meddelt kan man ved forskellig Holdning af Kammen (enten flad eller lige opstaaende) kæmme disse Aadrer grovere eller finere.

Derefter tager man en Staalkam og opkæmmer krydsvis Vækstaadrerne i Midten. Naar det første Anlæg er tørt, tager man ovennævnte Farver, blandet med noget brændt italiensk Lak og Florentinerlak, hvormed Hjertestykket og de brede Vækstaadrer overstryges.

Med Korkkammen, Fig. 1 og 2, Tavle XXXI, bliver da de forskellige Partier atter kæmmede. Mellem Hovedaadrerne, som ligge vidt fra hinanden, anvendes den brede Kam, og mellem Biaadrerne den smalle. Man maa nøje passe, at Kammen ved Kæmningen af disse Mellemaadrer stadig holdes i lige opstaaende Retning.

Efterat Fladen er bearbejdet paa denne Maade, tager man en fin Staalkam og kæmmer dermed Mellemrummet op, medens man med en lille Klud bortvisker de lyse Kanter paa Hovedaadrerne og lader Arbejdet tørre, hvorefter man gaar over til Lasuringen. Det kan ske med Vand, dog maa man passe paa — og det gælder for alle retliniede Træarter — at behandle Arbejdet saaledes, at Lys- og Skygetonerne blive rigtig anlagte som ved Naturtræet.

Den Farve, som anvendes, bestaar af Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak og noget Florentinerlak.

Naar Træet er lasuret med denne Farve og Lystonerne anbragt, bliver paa Siderne indslaaet en kraftig Træmarv, hvorpaa det hele forsigtig fordrives.

Vil man endnu en Gang overlasure Værket, tager man dertil noget Sort og Florentinerlak.

Elmetræ kan fremstilles endnu simplere, naar man anlægger Hovedaadrerne med Vandfarve, som er tilsat lidt kogt Stivelse; ogsaa Mellemaadrerne kunne anlægges med Vandfarve. Dog er Resultatet meget forskellig fra det, man opnaar, naar Behandlingen sker paa den ovenfor beskrevne Maade. Kæmningen sker ved sidstnævnte Fremgangsmaade, ligesom ved den forrige. Forøvrigt kunne vi ikke undlade at advare imod at overdrive med Brugen af Kammen. For den skønne Effekts Skyld er man ofte tilbøjelig til at kæmme Partier, som derved gøres unaturlige.

Efter vor Mening skal den alvorlig stræbende Maler altid have Træets Natur for Øje og forsmå Hjælpemidler, hvormed man vel nok kan forsikre Fladen, som males, men kun paa Bekostning af Natursandheden.

Fyrre-, Gran- og Lærketræ.

Disse stedsegrønne Træarter hører alle til en Familie og levere et uundværligt Tømmer saavel for Bygningstømreren som Skibstømreren. Det er uberegnelig, hvilke Mængder af disse Træarter, der aarlig bruges.

I Sverrige og Norge træffer man disse Naaletræer i fuldeste Kraft, og skønt de ogsaa findes overalt i Mellemeuropa, synes det dog, som om kun det nordiske Klima har alle Betingelserne for den usvækkede Udvikling.

Foruden den store Nytte, som Naaletræerne yde, har de endnu det Fortrin, at de, ligesom Birken, kun stille beskedne Fordringer til Jordbundsforholdene.

I øde Jordbund, hvor ingen anden Træart kan vokse, f. Eks. i det nordlige Sibirien, hvor Jorden næsten hele Aaret rundt er dækket med Sne og Is, yder Granen Menneskene Selskab og muliggør deres Tilværelse. Der, hvor ingen anden Træart finder Næring, hvor Kulden tilintetgør alt Træ, forbliver

Gran og Birk endnu for at yde et Tilflugtssted for levende Væsener. — Ved Indsnit tappes Terpentiniolie af Grantræet, ligesom Produkterne Harpik, Tjære og 'Beg udvindes af Grantræerne. Grantræernes Navn er meget forskellig og retter sig efter Stedet, Arten og Udseendet. Der gives Tysk, Norsk, Riga'isk, Windau'isk, Memeler, Stettiner, Hamburger Lærke-, Gran- og Fyrretræer. — Jomfru- eller Hvidtræet er mest bekendt paa Grund af den Art og Maade, hvorpaa det transporteres i Flaader.

Forskellen mellem Lærke, Gran og Fyr er følgende: Lærketræ er fedt, fast og rødliggult; Grantræet er af lysere Farve, grovere og ikke saa fast; Fyrretræet er hvidt og fint og egner sig bedst til Forarbejdning af Tømmerarbejde ved Bygninger.

Behandling.

Grundfarven for Fyrretræ er Hvidt, helst Zinkhvidt. Paletten forsynes med Sort, Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak og Ultramarinblaat. Med en Svamp med Florentinerlak og Ultramarin bliver den med Grundfarven forsynede Flade godt overstrøget og derpaa med Skindet atter aftørret; jo lysere Grunden holdes, desto bedre.

Fernisen giver med Tiden mere gulligt Skær end nødvendig. Ultramarin og Florentinerlak lader sig fuldstændig borttage; de gullige Farver efterlade derimod altid en Tone af deres Farve. Farven til Anlægningen af Vækstaadrene blandes af Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak og noget Florentinerlak, hvormed Aadrene anlægges, Fig. 4, Tavle VII. Aadernes Spidser udfyldes og fordrives let, saa at de vise sig fintflydende med en afrundet oval Spids og en fin Kant.

Til Sideaadrene betjener man sig af en større Anlæggerpensel, som er fyldt med Anlæggerfarve og trukken igennem Kammen. Til begge Sider af Hjerteaadrene anlægges de brede Vækstaadrer.

For at anlægge de følgende Biaadrer og de yderste Aadrer, betjener man sig af en finere Kam. Knasterne inddrejes med Rodpenselen og paa enkelte Steder med Fingerspiden.

Herpaa anvendes en tynd Farveblanding, bestaaende af Sort og noget Ultramarin, til Fyldning af Hovedspidserne, saa at der bliver en bred Lysside tilbage ved hver Spids, hvorefter det hele fordrives med Maarhaarspenslen.

Lasur: Det hele lasures med Kasselerbrunt, italiensk Lak, Florentinerlak og lidt Sort med Ultramarinblaat. Man maa bemærke, at Træet har lige Aadrer og derfor er af ens Farve undtagen ved Aadernes Krumninger, hvorpaa der falder et sortglinsende Lys. Paa Sidehjørnerne paaslaas hist og her en sart Tværmarv og fordrives let.

Overlasuringen sker — med samme Farve — som ved de forhen beskrevne Træarter.

Grantræ.

Denne Træart er grovere og bredere end det ovenfor behandlede Fyrretræ og bliver anlagt i Forhold dertil. Forøvrigt er Behandlingen den samme som den foregaaende, dog maa Træets Farve holdes noget varmere og mørkere.

Lærketræ.

Dette er rødtligt af Farve, hvorfor den hvide Grundfarve maa tilføjes noget Orange. Over denne varme Laksfarve anlægges Aadrene mørkere end ved

Tilføjning af noget brændt italiensk Lak og Florentinerlak; ligeledes maa Lasurfarven gives en rødere Tone.

Det amerikanske Lærketræ.

For en Række Aar siden blev fra Amerika en Art Lærketræ indført, som overgaar de evropæiske i Godhed. Den er federe og fastere og derfor inde-sluttet Fedtet eller Harpiksen bedre, saa at Varmen eller Solskinnet ikke foraarsager Harpiksens Indflyden. Af dette Træ laves Yderdøre, Vogne osv. med Forkærlighed, overhovedet alt, hvad der er særlig udsat for Luften og Vandet. — Da det nyttige helst følges med det behagelige, er det at vente, at denne Træart kommer mere og mere i Brug, og det er nødvendig, at Maleren er bekendt med Metoden til at efterligne det, hvis Tid og Omstændigheder skulde fordre Brugen deraf. Grundfarven for amerikansk Lærketræ sammensættes af Hvidt, Chromorange og Tyrkiskrødt.

Dette Træs Aadrer er bredere end det evropæiske Lærketræs, Spidserne ere mere fyldte og tættere ved hinanden, samt flovere i Farven, d. v. s. Aadrerne er mindre skarpt opdrevne. Vækstaadrerne ere rødlige og aflegne sig skarpt paa den rødgyldne Grund; Overgangstonerne af lyst og mørkt flyder ind i hinanden og ere skyagtig, regelmæssig af Farve. Knastpartier forekommer sjælden. Behandlingen er iøvrigt den samme som ved de andre Naaletræer; den rødere Farve opnaas ved Tilføjelse af noget mere brændt italiensk Lak, Florentinerlak og Kasselerbrunt.

Breche (Breccia).

Vi ville ved Beskrivelsen af denne Marmorart indskrænke os til det nødvendigeste for at meddele Læseren det, som han maa vide for at kunne efterligne Arterne.

Breche Violette, som her skal behandles udførligst, ogsaa bekendt under Navnet „Ferskenblomst“, har sit Navn efter sin indre Beskaffenhed. Breche betyder det samme som Brud; bliver dette Marmor afslaaet, brydes det sædvanlig af ved Aadrerne, hvorved der gives kantede Brud. Heraf har en Mængde Marmorarter deres Navn; de bekendteste ere: Guld-Breche, Breche grise, Alpebreche, Karoline- eller Seranclinbreche, Breche doulaire osv. Der eksisterer endnu flere Brechearter, d. v. s. Marmor, som besidde de antydede Egenskaber, som dog ere anderledes benævnte.

Breche bestaar af uregelmæssige, kantede Kalkformationer og stenagtige Stoffer; ved enkelte Arter, f. Eks. Breche d'or, ere disse mere afrundede. Det er ligelig gennemvævet med Toner, gennemkrydset af skarpe Aadrer eller Partier, ved hvilke det let brydes. Heraf slutter man, at Breche har haft to Oprindelsesperioder, en Antagelse, hvorefter de følgende Bemærkninger ville finde deres Steder. Naar vi følge denne Marmorarts Farvefordeling, bemærker vi de saakaldte Grundaadrer eller Grundpartier forenede i Hovedmassen i blødtflydende Toner, saaledes som det ogsaa forekommer ved hvidt Marmor. Grundpartiernes Farver forfølge deres Retning ogsaa hen over de Brud og Former, som fremstaa ved Hovedaadrernes Linier, som gennemkrydse Hovedmassen i skarpe Aadrer og ere af forskellig graa Violetfarve, se Tavle XI og XII. Bruddene af disse Aadrer, hvoraf Navnet Breche kommer, tjene til Bevis for, at de mørke og skarpe Aadrs Bestanddele ikke samtidig med Hoved-

massen har forenet og forstenet sig. Det styrker os i Geologernes Antagelse, hvorefter Massen uden de mørke Aadrer i deres blide Farvetoner først har forbundet sig til et hele, formet og forstenet, ligesom ogsaa, at ved senere indtraadte Begivenheder, saasom Jordskælv, Oversvømmelser og lignende voldsomme Naturbegivenheder, er den bestaaende Forstening sprængt i større eller mindre Brudstykker, hvis Aabninger og Mellemrum efterhaanden senere atter har udfyldt sig med Kalkspat og lignende Bestanddele. Saasnt nu dette var gaaet over til at blive faste Legemer i Aabningerne, dannedes i denne anden Udviklingsperiode, hvad vi nu bemærke ved Breche.

Det ofte opkastede Spørgsmaal om Marmorets Oprindelse besvares temmelig simpelt af det ovenanførte.

Tager man f. Eks. Tuff, Kalk, Cement, Sand, Gibs, Kiselstene, blander disse Stoffer i en Beholder med Vand og lader Blandingen staa en Tid, vil man iagttage, at det er bleven til et fast Stof. Man kan derfor ikke sige, at Stenen er voksen, men Blandingen er bleven Sten.

Alt dette gælder nu ogsaa i fuldt Omfang om Marmoret; ogsaa det er sammensat af forskellige Bestanddele, fordelt over Jorden ved Naturbegivenheder, fremstaaet ved tusindaarig Dannelse, men dog ikke vokset.

Skønt disse Betragtninger ved første Blik ikke synes særlig vigtige for Maleren, danne de dog det faste Grundlag for at kunne bedømme Malingens Art og Maade.

At male mangefarvet Marmor, uden at kende det selv overfladisk, er yderst vanskelig og det af den simple Grund, at man ingen faste Regler har for Anbringelsen af Farven paa dette eller hint Sted. Men saasnt man begriber, at der gives Grundaadrer og Grundfarver, at Hovedaadrerne krydse disse Grundpartier, kan man gøre sig en tydelig Forestilling om, hvorledes Farvefordelingen maa passe til Partifordelingen, hvorved man, trods al den Lunefuldhed, Naturen ved dette Produkt gør sig skyldig i, paa bedste Maade naar Originalen.

Breche-Violette.

Ganske sikkert er dette en af de skønneste og paa Grund af sin Farve mest søgte Marmorsorter, som overhovedet kendes.

Breche-Violette er en af de Marmorsorter, som allerede regnes blandt de gamle Arter; de Brud, hvoraf det hidtil er udvunden, er nu udtømte. De endnu forekommende Stykker er meget dyre, saa at Maleren vil faa svært ved at skaffe sig endog et lille Stykke deraf.

Oprindelig blev Breche-Violette udvunden i Carrara (Italien), hvorfra som bekendt de fleste og skønneste Marmorarter stamme. Den forekommer i forskellige Farver: Grundfarven er mælkehvid, med blidt i hinanden indflydende Grundpartier, hist og her gennemsigtig plettet, i hinanden smeltende violette Partier, som snart overgaa i det Rødlige, snart i Blaagraat afvekslende med Orangegult. Det hele er oversaaet med fine, smaa Korn og Pletter.

Man finder ved dette Marmor de største Forskelligheder. Ofte næsten hvide Steder, gennemtrukken med blidt tonede Aadrer, andre af mørkere Farve, takkede hvide Brudstykker og nogle, der ere gennemtrukne med violergullige Aadrer.

Maleren kan af denne Beskrivelse selv beregne, hvor stor en Frihed det er tilladt ved Anlæggningen af Partierne. Lysere Arter anvendes særlig for

de øverste Partier i Vestibuler, Gange, Badeværelser osv., medens mørkere fortrinsvis anvendes ved Gesimser. Ogsaa for Kaminer og Møbler egner dette Marmor sig godt, dog kunne kun fine, regelmæssige Stykker bruges dertil.

Forklaring til Tavle X.

Tavle X indeholder Forbindelserne for Tillavningen af Breche Violette og de Marmorsorter, som ifølge deres ydre og indre Beskaffenhed stemme overens dermed. For Malingen af denne Marmorsort er i første Linie, som allerede anført, Kendskab til Marmoret selv og de deri forekommende Farver, Grundens og Hovedpartiernes Fordeling, nødvendig. Desuden fordrer Bearbejdelsen megen Øvelse, stor Taalmodighed og Udholdenhed.

Marmorstregen, som den blev beskrevet for Fig. 17 til 19, Tavle IV, indeholder Grundlaget for hele Udførelsen. Figurerne med Maarhaarspenslen stemme overens med dem, som forekomme i Fig. 1 til 6, Tavle X, som anlagdes med Marmorlasurpenslen og den flade Lyonerpensel.

Naar man med Haanden eller en Papirstrimmel bedækker Forbindelsen af Aadrerne i Marmoret, Tavle XI, hver for sig, saa vil man ved alle Partier kunne iagttage Marmorstregen, og i forskellige langagtige med hinanden forbundne Trekanter se Partiernes Fordeling. Vi gentage af denne Grund atter, at det er af allerstørste Vigtighed for Marmormaleren at tilegne sig Marmorstregen, den forekommer ved alle Marmorsorter og kan uden besynderlige Studier bedst naa Naturen i dens rige Mangfoldighed.

Fig. 1, Tavle X, viser Marmorstregen med den flade Lyonerpensel. Ved det med *a* betegnede Hjørne, som begynder tyndt og med en lille Udvidelse, laves denne med en Streg, som i Fig. 2, og derved dannes den langagtige Trekant; begge de yderste Hjørner af Penslen ere betegnede med *b*. Hjørnet *b* i Figur 1 *a* var mest fyldt med Farve, hvorved Fig. 2 paa Siden af *b* er mørkere af Farve og ved *c* lysere. Penselens Hjørne *c* kantes og endnu lidt gennemtrukken med Hjørnet *b* paa den mørke Side. Fig. 3 angiver dette Hjørne i modsat Farve.

Penslen er ved Hjørnet *d* fyldt med mørk Farve og Hjørne *f* kantet, hvorved Hjørne *e* er lysere af Farve end Hjørne *d*; den sidste er gennemtrukken for at gøre Forbindelsen længere. Paa denne Maade fremstilles Marmorstregen i et Træk, der forøvrigt er hurtigt udført.

Hjørnerne *a*, *b*, *c*, *d* og *e* ere nu atter Hovedpunkterne, hvorfra man begynder de følgende Streger i større eller mindre Skikkelse, hvorved man faar de sammenstillede Partier 5 og 6. De smaa Partier anlægges med Lasurpenslen som vist i Fig. 4. Idet man begynder med Hjørnet af Penslen paa den angivne Maade, faar man en Trekant ved *h*, hvorpaa Vinkel *g* kantes som det ovenfor er angivet med Marmorlasurpenslen. Fig. 6 viser den forbundne Marmorstreg, som delvis er arbejdet færdig.

Behandling.

Grundfarven for Breche Violette er Hvidt, afgrundet med Zinkfarve.

Palettens Fyldning. Ved Siden af den lille Terpentinkop har man Hvidt, Sort, Okker, Chromorange, rød Dodenkop, Ultramarinblaa og Florentinerlak. Det er Maleren bekendt, at Florentinerlak, udsat for stærkt Lys eller Sol, bliver blegere, medens Farven, som anvendes til dette Marmor, dog skulde være holdbar. Derfor tilraader vi kun at bruge Dodenkop til Arbejder i det

frie, og saa lidt som mulig anvende den sarte, blegnende Farve, som man dog ikke godt kan undvære.

Skønt god Karmin paa Grund af sin Kostbarhed ikke kan anvendes i Almindelighed, saa anbefaler vi meget Brugen deraf i dette Tilfælde.

Derved, at man med et ringe Kvantum opnaar stor Virkning og tilmed har den Vished, at denne Farve holder sig, udjævner den større Udgift. Med $16\frac{2}{3}$ g. Karmin kan man male 4 til 6 m. Breche Violette.

Naar Grundfarven dækker godt og er tør, indstryger man Fladen tyndt med Hvidt; derpaa fordeler man Sort og Ultramarin, Okker og Chromorange, tilsidst Florentinerlak og Dodenkop, hvormed man fremstiller bløde Toner, som fordrives godt, som dette er angivet i Fig. 7, Tavle X.

Det hele maa have en sart og lys Tone, saavel de graa som de violette Farver, som Tavle XI angiver.

Saaledes anlægges med Marmorlasurpenslen de nævnte Farver med Marmorstregen.

I Fig. 8, Tavle X, ere Grundanlæggene angivne paa den Maade, som de først maa anlægges i skæv, modsat Retning over den først indstrøgne Grund.

Er dette sket, tager man den flade Lyonerpensel for de brede Hovedaadrer for at anbringe de mørke Aadrepartier, Fig. 9, hvorpaa de fine Aadrer og Partier anlægges med Maarhaarspenslen, som det er tydelig at se paa Tavle XI. Med Citqueterpenslen, der er fyldt med tynd, hvid Farve, dupper man hen over det hele, saa at de forskellige Partier ser ud, som om de vare oversaaede; har Farven trukken noget an, fordrives det hele med Forsigtighed.

Er Fladen tørret tilstrækkelig, anbringes Lasuren paa den Maade, som Forlaget beskriver. Lasuringen sker med noget farvet Terpentin.

Til Slutning anbringes med den flade Lyonerpensel og Maarhaarspenselen meget Hvidt paa de lyse Partier, og de mørke Partier skatteres med Hvidt. Det sidste sker derved, at man giver en Del af de kantede Partier Effekt med Hvidt og omtrent ganske fylder de store, hvide Partier med Pletter.

Gaar man ved Anlægget og Gennemføringen frem paa foreskrevne Maade, kan man efterligne Naturen saa skuffende, at det mest øvede Øje kan bedrages.

Serancolin-Marmor.

Man er først i de sidste Aartier kommen paa Tanke om at efterligne denne pragtfulde, farverige Marmorart; i den sidste Tid forekommer Imitationen af dette Marmor temmelig hyppig.

Originalmarmoret stammer fra Serancolin i Pyrenæerne og skylder Findestedet sit Navn. Den forholdsvis store Sjældenhed af denne Marmorart er Skyld i dens høje Pris.

Den Forskellighed, hvori dette Marmor viser sig, er meget stor. I blaalysegraa Grund vise sig gullige-orangefarvede og kødfarvede Partier, Aadrer og Pletter; ogsaa forekomme rosenrøde til ildrøde Aadrer, som udløbe i brunlig-skarlagenerøde Ender.

Mange Stykker ere af graa Leverfarve med Gult eller rødlig Orangegult.

Ved Efterligningen maa man gaa tilværks med den største Forsigtighed og særlig give Agt paa at træffe det rette Forhold i de mangfoldige Farveovergange.

Behandling.

Grundfarven er leverfarvet graa, i lys Tone. Over denne Farve paaføres i tynde Lag det første Anlæg. Der anvendes: Sort, Ultramarin, Okker,

Orange og Tyrkiskrødt, hvormed anlægges alle Slags brogede Partier i største Uregelmæssighed.

Derpaa anlægges med den flade Lyonerpensel de graa Grundpartier. Efter at disse er tilstrækkelig antørrede, anbringes ligesom ved Breche Violette med Marmorstregen tværs hen over disse smaa Partier og Aadrerne med Chromorange, Tyrkiskrødt og noget Florentinerlak og de allerede derværende opbehandles, hvorefter det hele citqueteres med Hvidt og fordrives med Forsigtighed.

I dette Marmor maa Grundpartierne anlægges rigtig brede; disse forbindes da med en lille, flad Lyonerpensel og bearbejdes til Rette.

Lasuringen sker paa den før beskrevne Maade.

Siran gris-Marmor.

Blandt de mange Marmorarter forekomme kun faa, der egne sig saa godt til alle Formaaler som Siran gris.

Dette Marmors Grundtone er lysebrun, graa eller hvidgullig med mange graa Pletter, gennemkrydset af mange mælkehvide eller lyshvide krystalagtige Partier og Aadrer. Ogsaa forekomme enkelte okkerrøde fine Aadrer, som afveksler med mørkere Aadrer.

Behandling.

Grundfarven for dette Marmor er lysegul indtil graa; derover stryges Grundpartier med Hvidt, Sort, Ultramarin, derefter Okker, Chromorange og Tyrkiskrødt; disse forskellige Farver maa fordeles afvekslende og sart udløbende i Partier og derefter forsigtig fordrives. Herefter tager man Citqueterpenslen og bedupper med en lys Ombrifarve, bestaaende af Okker og Orange med noget Sort og Ultramarin, de regelmæssige Partier, som maa udløbe i graalige Toner. Med den flade Lyonerpensel anlægges nu de forskellige store og smaa Aadrer. Disse forarbejdes med korsagtige Slag imellem hinanden ved Hjælp af den fempunktede Pensel, Fig. 6 og 8, Tavle XXVIII. Tilsidst udfylder man enkelte Dele mellem de forskellige Partier med en flad Lyonerpensel, alt efter Toner og Farver, indlægger de sarte hvide Aadrer og fordriver det hele let.

Lasuringen sker paa sædvanlig Maade; det maa her bemærkes, at Overgangene ved de enkelte Partier fremhæves skarpt.

Siran rouge-Marmor.

Dette Marmor har i mange Henseender Lighed med det i forrige Afsnit behandlede. Farven er mørkere end hos Siran gris; de lyse Farver eller Partier ere leverfarvede, ofte graa, gule og rødlig. Dybmørke Aadrer gennemkrydser det hele.

Hyppig forekomme i dette Marmor brogetfarvede Partier; Sammensmeltningen af de blaagraa og rødliggule Partier giver Marmoret et grønligt Skær. De saaede, plettede og brudtede, ved mørke og hvide Aadrer afbrudte Partier give det hele et velgørende Udseende, hvorfor det ogsaa anvendes ret hyppig.

Behandling.

Grundfarven er lilla og bestaar af Hvidt, Sort, lidt Okker og Dodenkop. Efter at den er paaført tyndt og tørret lidt, anlægges Partierne ved Tilføjning

af Ultramarin, Chromorange og noget Tyrkiskrødt. Aadrerne og enkelte Partier indføjes ved Hjælp af Lyonerpenslen med den bekendte Marmorstreg. Hovedaadernes Farve er gullig-graa, derefter gul og tilsidst rødlig-gul.

De enkelte Partier duppes derefter og enkelte flade Partier gennemkrydses med den femspidsede Pensel. Over det hele duppes let med en med Hvidt fyldt Citqueterpensel og Fladen bearbejdes tilsidst med Fordriveren.

Lasuringen sker paa sædvanlig Maade.

Napoléon.

Denne, almindelig under Navn af hvidt Marmor bekendte Art, stammer fra Italien og Frankrig og man adskiller imellem to Schatteringer:

Napoleon gris er graahvid, Napoleon rouge er rødligere og af varmere Kolorit. Den første Art er som besaaet med snoende Partier, den sidste er brudagtig og rigt gennemtrukken med fine røde Aadrer.

Napoléon gris.

Det er en Kendsgerning, at de ensfarvede Marmorsorter med særlig Forkærlighed anvendes til Værelse- og Møbelforsiringer; af den Grund finder man ofte Napoleon gris.

Skønt denne Marmorarts Farve bliver temmelig ensartet, forekommer der dog Forskelligheder. Skønt Hvidgraat er den mest forekommende Grundfarve, finder man nu og da ogsaa Plader af gulgraa Farve.

Behandling.

Grundfarven bestaar af Hvidt og den saakaldte Napoleonstone; den sidste faar man ved Sammensætning af Okker og $\frac{1}{4}$ Dodenkop, noget Sort og Berlinerblaat. Blandingsforholdet vil Maleren selv bedst finde ved Øvelse.

Efter at Grundfarven er paastrøget og Napoleonstonen er fordelt i Partier, anlægges Aadrerne af Sort og Ultramarin, paa andre Steder med Chromorange. Derpaa bearbejdes Fladen med den flade Lyonerpensel, og mellem de enkelte Partier anbringes Pletter og snoede Steder. Derpaa tager man Maarspenselen og anbringer de fine Aadrer; det hele overdupes med en hvidliggul Farve og fordrives forsigtig.

Efter at Fladen er godt tør, følger Lasuringen paa bekendt Maade.

Napoléon rouge.

Behandling.

Dette Marmors Behandling adskiller sig kun ganske uvæsentlig fra det ovenfor behandlede Napoleon gris.

Den saakaldte Napoleonstone gøres noget rødligere ved Tilføjelse af Dodenkop; derved indvirkes der naturligvis paa Grundfarven og alle Tonerne, som forekomme paa Fladen. De enkelte Partier anlægges noget bredere og enkelte i bruddet Form; de fine røde Smaaaadrer streges med Dodenkopfarve.

Lasuringen sker som ved Napoleon gris.

Henriette.

Henriette-Marmoret ligner, hvad Farven angaar, Napoleon-Marmoret i mange Henseender; Partierne og Pletterne ere uregelmæssige og af rund Form, de

se ud som smaa og store graa Skyer. Mellem disse Partier viser Grundfarven sig graaliggul; de enkelte Partier ere begrænsede af orangefarvede Omrids og viser i deres Midte hvide, graa og gule Punkter og Pletter.

I endnu større Maalestok end ved Napoleon forekomme hvide Krystalpletter og Aadrer i dette Marmor.

Behandling.

Grundfarven er lysegraa, bestaaende af Hvidt og Napoleonstone. Over denne Grundfarve paafører man Hvidt, Sort, Blaåt, Okker, Chromorange og Napoleonstone i Partier, eftersom det forlanges. Man maa sørge for, at Partierne gaa blødt over i hinanden.

Med den flade Lyonerpensel anbringes derefter snoede Partier; disse bearbejdes paa samme Maade som Napoleon gris eller St. Remi, Fig. 14, Tavle IV. Med Maarhaarspenslen indlægges de fine Aadrer og det hele fordrives fint.

Lasuren sker som ved Napoleon gris. Derefter anbringes endnu enkelte hvide Aadrer og med Fordriveren behandles Fladen blødt.

Henriette Brune.

Denne Marmorart, som fuldt og helt stemmer overens med ovenfor behandlede, er af noget brunere Farve og viser en mørk Tone.

Behandling.

Grunden er voksfarvet graa og brunlig. Farven hertil sammensættes nøjagtig som ved Henriette-Marmor med en Tilsætning af brunt Okker.

Ellers er der ingen Forskel paa Behandlingen af dette og ovenstaaende Marmorart; ogsaa Lasuringen sker paa samme Maade.

Ahorntræ.

Som bekendt falde alle Træsorter i forskellige Arter, hvad der ogsaa er Tilfældet med Ahorn, der desuden er kendt under saa mange Navne, at man vanskelig vil finde nogen Træart, hvor noget lignende finder Sted.

Forskellen paa Navnene er nok stor, men endnu større er Forskellen paa Træets Farve og Beskaffenhed; ikke mindre end 30 Arter Ahorn ere bekendte, af hvilke 9 have deres Hjemstavn i Nordamerika, 12 i Evropa, 6 meget skønne i Japan og de øvrige i de forskellige Dele af Asien.

Da Kendskabet til de vigtigste Arter er af stor Nytte for Maleren, vil vi her angive dem ganske kortfattet.

Den første og meste bekendte Art er den i Tyskland, Østrig og Schweiz forekommende „Store Ahorn“. Dette Træ, der kan naa en overordentlig Højde, har en bred Krone, glat, rødligbrun Bark og bærer Blade af mørkegrøn Farve, hvis Form ligner Vinblade. Mange af disse Træer bærer ogsaa prægtig brogede Blade, som hænge paa rødlige Stilke. Disse Træers Blomster ere lysegrønne og danne lange Toppe. Der udgaar af disse tynde, flade Frugter, som indeholde et hvidt Frø.

Den anden Art, den Nordlige eller Bjergahorn, som forekommer i Norge, Sverrige og Skotland (hvorfor den ogsaa kaldes Skotske Lind) ligner den første i mange Henseender. Bladene ere dog større, tyndere og ikke graa

paa Undersiden. Træet forveksles ofte med Platanen, fordi deres Blade har megen Lighed.

Den tredie Art, den virginske blomstrende Ahorn, ligner meget den store Ahorn, men Bladene ere større og Blomsterne grønligrøde.

Den fjerde Art, ligeledes voksende i Virginien, ligner den forrige, men har skarlagensrøde Blomster og Frugter.

Den femte Art, Sukkerahorn, forekommer hyppig i Virginien, Pensylvanien og Kanada. I Maanederne Marts til Maj udvindes en Saft ved Indsnit, hvilken Saft anvendes til Sukker; ogsaa i Tyrkiet træffer man en lignende Art, som tjener til samme Formaal, nemlig Sukkervinding.

Den sjette Art, som ligeledes vokser i Virgien, har med Hensyn til Bladene megen Lighed med Asken og hører til de største Ahornsarter i Nordamerika.

Den syvende Art, den tatariske Ahorn, ikke saa længe kendt som de hidtil nævnte Ahorntræer, bærer hjerteformede, med ulige Takker forsynede Blade og lange Blomstertoppe.

Den ottende Art, den saakaldte Haag eller Hæk-Ahorn, er meget udbredt i Tyskland, vokser langsomt, har et buskagtigt Udseende, spaltet eller rynket Bark, bærer Blade af tre- eller flertakket Form, grønne Sædblomster og hvid Sæd.

Den niende Art, som hører hjemme i det sydlige Frankrig og Kanada, har megen Lighed med den førstnævnte Art, men naar kun en middelmadig Højde.

Den tiende Art, den pensylvanske Ahorn, har trekantede, spidse Blade, som ere fint takkede i Randen.

Selv om man kunde holde Optællingen af disse Arter for unødvendig, saa er Kendskabet til dette Træ netop uundværlig for Maleren.

Tidligere malede man sjælden mere end en Slags Ahorn, og der kunde derfor ikke opstaa Forvirring ved Benævnelsen af de forskellige Arter, da Navnet Ahorn erindrer os om den almindelige Ahorn med smaa Knaster. Nu males flere Arter, der ere saa forskellige fra hinanden, at man ikke kan andet end at man maa gøre deres nøje Bekendtskab.

Begge de førstnævnte Ahornarter, mest forekommende i de nordlige Egne, ere Maleren bekendt. Denne Ahorn har hvidt, næsten glat Træ. Vækst-aadrerne har megen Lighed med en Art, som forekommer under Navn af Fugleøjetræ, ere skarpt tegnet og af violet gulbrun Farve med sølvagtig Skær; ved Aadrevendingerne viser sig en smuk, blid Glans, hvorved fremkommer det bekendte prægtige Sølvskær.

De Rodpartier, som befinde sig ved den nederste Ende af Stammen, ere ikke saa fulde som ved andre Trærødder; de ere smaa og bestaa mest af enkelte Knaster, de ere fordelte saaledes med hinanden og partivis, at de danne et pragtfuldt Træ, som særlig gjerne anvendes til Paneler og Døre.

Ahorntræet er meget holdbart, springer eller trækker sig næsten aldrig og faar ogsaa sjælden Ridser; det bruges derfor af Instrumentmagere, Vogn- og Møbelfabrikanter. I Holland f. Eks. se Vognfabrikanterne meget hen paa, at Malerne lakere de øverste Dele af Tilburys og lignende Vogne helt hvide, fordi de da fremviser Træet i sin fulde Skønhed.

Det af os under Navn af Fugleøjetræ kendte Ahorn indføres hovedsagelig fra Frankrig; Træet er violetgult og bliver ved Polituren guldgult; som jo

bekendt er, faa mange lyse Træarter ved Polituren en anden Farve eller blive mørkere.

Dette Fugleøjetræ, som det kaldes, er som besaaet med smaa Knaster, særlig paa de yderste Sider af Træet; i Hjertet findes færre Knaster og Midtertræet er ofte helt glat. Tidligere blev dette Træ, som de fleste andre Træarter, gennemsavet til tynde Plader eller Finering efter Stammens Længde. Siden, for nogle Aar tilbage, betjener man sig dog af en anden Methode, idet man paa en Slags Drejbænk med lange Mejsler og Knive afskaller Træet i Tykkelse som Finer eller endnu finere i meterlange Stykker; man kan i Handelen faa de smukkeste Partier saa tynde som Papir.

Af denne Træart kommer ogsaa Fugleøjeroden i Handelen; dette er fyldt med Knaster af de forskellige Former og har megen Lighed med Amboinærod. Paa Grund af sin Sjældenhed er den vanskelig at faa fat i.

Forklaring til Tavle XIII.

Fig. 1 angiver Vækstaadrens Beskaffenhed og Form hos Fugleøjetræ; Linierne er runde og adskille sig derved fra andre Træarter; disse Aadrer ere fine og have en svag Tone.

For at male disse Vækstaadre kan man betjene sig af forskellige Metoder, saavel med Hensyn til Redskaberne som Behandlingen.

Eor det første kan man med en Rødstift anlægge disse Aadrer paa den vaade Bundfarve, hvorefter den opdrives med Fordriveren, hvorved man faar bløde, fine Vækstaadrer.

For det andet: Man arbejder Fladen over paa den tidligere angivne Maade og holder den fugtig med Vand; derpaa anlægges man med Rødstiften Aadrerne og opdriver dem. Hvor man imidlertid anlægges Aadrerne paa tørre Steder, vil man ikke kunne opdrive dem, og de vil da gaa tabt ved den følgende Behandling.

For det tredje kan man, naar Fladen er godt overarbejdet og tør, anlægge Aadrerne paa den tørre Grund med Anlæggpenslen; man fortynder da Vandfarven med Brændevin som Hjælpemiddel for Skumringen.

Disse 3 Metoder ville vi nedenunder behandle og sammenligne med hinanden med Hensyn til deres Formaalstjenlighed.

Fig. 2 angiver Skypartierne, som man faar ved Strygen med Svampen.

Man tager dertil Svampen, som angivet i Fig. 4, i Haanden; denne lille Svamp maa være meget fin og hvid og have fine Porer; den kan faas i Frisørbutiker. Fugtet i Vand bliver den meget smidig, men bliver dog tæt lukket; da man kan give Svampen enhver ønsket Form, saa er den særlig egnet for vort Arbejde.

For nu at lave disse Skypartier, fylder man Svampen med Farve, indstryger dermed regelmæssig Fladen, indtil man har frembragt en Halvtone derpaa. Til Farven maa man ikke anvende for meget, dog heller ikke for lidt Vand; man trykker dette saa længe ud af Svampen, indtil Figurerne eller Stregerne blive tilbage i den Form, som man ønsker dem. Derpaa prøver man nogle Gange, idet man med Svampen trækker Streger fra oven og nedefter, om den efterlader de mørke Partier stærke nok. Hovedsagen ved denne Fremgangsmaade er, at Svampen er regelmæssig fyldt med Farve.

Derpaa begynder Anlæggninger ved de skyede Partier, fra den nederste Del af Fladen og opefter, fordi de ved Svampestrøgene dannede Skypartier ved

løserer eller stærkere Tryk efterlader Svampens Begyndelse, eller Ansats som kun hver Gang dækkes af de derpaa følgende Skyer.

Disse Partier maa anlægges i mindre eller større Formationer, hist og her krydse hinanden, som Forlaget paa anskuelig Maade viser dette.

Bearbejdningen maa ske meget rask, og man vil efter nogen Øvelse finde, at man over de mørke ogsaa frembringe lyse Skyer, som uvilkaarlig danne sig ved Svampstrøgene.

Er Fladen bearbejdet paa denne Maade, saa tager man Fordriveren, hvor-med man, som det er nødvendig ved alle disse Træsarter, fordriver Svampstrøgene bølgeformig i Tværretning, saaledes at, som Fig. 3 viser, alle Svampstrøgene ere fjernede, og man faar de i nævnte Figur angivne Skyer.

Til Overflod have vi anskueliggjort Fordriverens bølgeformige Bevægelse ved Tegningen mellem *a* og *b*.

Tilberedning af Penslen til smaa Knaster.

Medens det hele endnu er vaadt, maa Knasterne anbringes; det sker med den i Fig. 12, Tavle I, angivne Pensel.

Det er en almindelig flad Lyonerpensel og som alle Redskaberne afbildet i $1\frac{1}{2}$ naturlig Størrelse; den fugtes først godt i Vand og trykkes derpaa ud. Derpaa lægger man den ved Hjælp af en lille Pennekniv fra hinanden i 2 Dele i Midten og skiller disse ved en dobbelt Traad eller et Stykke Sejlgarn, Fig. 9. Denne Traad sammenbindes som angivet i Fig. 8 og allerede vist i Fig. 12, Tavle I, hvor man samtidig ser Penslen fra Siden.

Med den saaledes formede Spids af Penslen anbringes de ønskede Knaster paa den Flade, som nu skal bearbejdes.

Som vi allerede ovenfor bemærkede, har hvert Strøg af Svampen en Lyside paa Oversiden. Ved Fordrivningen gaar det mørke, skyede Strøg blødt over i den øvrige Tone.

Knasterne maa anbringes i de lyse Afdelinger; dette sker ved Hjælp af den flade, spaltede Lyonerpensel, som man fylder med den forrige eller noget mere violette Farve, udtrykker den overflødige Farve mellem Fingrene og stryger derpaa i Retning fra *a* til *b* Fig. 7, hvorved Knasterne opstaa.

Man vil derved overbevises om, at ved dette Strøg bliver Lyset skarpere og Skyggen over Knasten kraftigere. Fig. 6 angiver de forskellige Retninger, som man maa give Stregen, der er afhængig af Form og Retning af de ved Svampen frembragte Skypartier. Eftersom man bruger Penslen mere fladt eller med Hjørnet, bliver Knasterne større eller mindre. I Fig. 3 samt paa Grund- og Anlæggetavlen vises, hvor Knasterne maa anlægges; desuden have vi allerede før angivet Grunden, hvorfor hver Knast har en mørk Underside, som dog veksler Sted efter Lysvirkningen.

Fig. 10, *c*, *d*, *e* og *f* viser de i Ahorn forekommende Knaster i naturlig Størrelse; de i *c* angivne Figurer ere de porøse, lidt efter lidt større blivende Pletter, som man faar ved Paasprætten og Fordriven; de større i *f* tegnede Knaster findes sjælden og meget enkeltvis; de kunne fremstilles ved, at man med Penslen laver to Knaster ved Siden af hinanden og trækker en Ring derunder.

Forklaring til Tavle XIV og XV.

I Behandlingen af Tavle XIII have vi allerede vist, paa hvor mange forskellige Maader Vækstaadrerne kunne anlægges.

Den Methode, med Rødstiften i den vaade Farve at anlægge Aadrerne, er ikke at anbefale dem, som endnu maa øve sig med Svampen, fordi Vækst-aadrerne efter Sagens Natur ikke kan affejes. Vi tilraade ikke at gøre dette med Stiften paa den med Vand fugtigholdte Plade. Man kan ikke faa Vækst-aadernes røde Farve at købe, ellers maatte man lade lave Rødstifter af passende Farve; men det fordrer stor Øvelse straks at kunne anlægge Partierne efter Ønske med Svampen, da man let ved Strygningen bortfejer Aadrerne. Er Grundfarven frisk, da holder Aadrerne tilstrækkelig, men man løber da den Fare at lave Ridser; er Grundfarven derimod bleven haard, saa holder Aadrerne slet eller overhovedet slet ikke.

Den tredie Methode anse vi for den bedste; Aadren er svag, kan efter Ønske anlægges i hvilken som helst Farve og holder bedre end dem, som laves med Stiften.

Der hører dog en længere Øvelse til at kunne fremstille det ønskede med Svamp og Pensel uden at afviske for meget. Vi mene derfor, at Begyndere og Øvende gøre bedst i at følge denne Methode for at kunne lave jævnt Arbejde.

Grunden til Fugleøjetræ er hvid.

Paletten fyldes med Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak, Florentinerlak eller Karmin. Man tager Svampen, Aadrepensel og Fordriver med Paletten i Haanden og fylder Svampen med en Blanding af følgende Farver: Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak og Florentinerlak. For større Arbejder sammensættes Farven i en lille Potte. Efter at Grunden er strøget med Svampen, anlægges man paa den tidligere beskrevne Maade de ønskede Partier og fordrive disse med Fordriveren, som angivet i Fig. 3, Tavle XIII, *a* og *b*. Med noget violet Tone anbringer man Knasterne paa de angivne Steder over de skyede Partier i forskellig Form og Størrelse som Fig. 10 viser.

Derpaa laves de smaa Knaster og Pletter, idet man støder og sprætter med en med Farve fyldt Spaltepensel paa Fingeren eller Penselskaftet. Sprætterne fordrives opad (Tavle XIV behandlet som første Anlæg viser tydelig, hvad man ved Bearbejdning efter Figurerne paa Tavle XIII kan opnaa).

Derpaa tager man Maarhaarspenslen eller den flade Anlæggepensel og anlægges dermed Vækstaadrerne, som angivet i Fig. 1, Tavle XIII eller paa Tavle XV. Disse Vækstaadrers Anlægning sker som Regel for den Uøvede lettere med Maarhaarspenslen; dog anbefale vi dertil Anlæggepenslen, fordi denne Pensels skarpe Hjørne gengive Aadrerne finere og mere regelmæssige, se Fig. 1, Tavle VII. Til Paalægningen af Vækstaadren er Brugen af Brændevin at anbefale. Man danner derefter ved Duppen Hovedpartierne, d. v. s., man laver det ene Parti noget mørkere end det andet, Tavle XV. Dette sker, idet man fylder en flad Træ- eller Anlæggepensel med den Farve, som skal anvendes, tilsætter noget Kasselerbrunt, bringes under og imellem Knasterne og fordrives med Fordriveren paa den Maade, at man ikke kan se, at disse Anlæg er lavet senere.

Da Ahorn forekommer i forskellige Farvetoner, vise vi paa Tavle XIV noget gult og lyst og Tavle XV mørkere og noget rødligt. Naar man anvender Farven fra Tavle XIV, maa man passe paa, at Knasterne anlægges med Farve, som stemmer overens dermed. Farven for Tavle XV maa paastryges kraftigere ved stærke Svampstrøg.

Grundfarven for Fugleøje, Tavle XIV, er Hvidt, den for Tavle XV Hvidt

med Tilsætning af noget Chromorange og Tyrkiskrødt. — Behandlingen af Sølvfugleøje er den samme, som foran beskrevet. Grundfarven er Hvidt, de øvrige Farver graalig-sort og lidt Ultramarin, hvormed alle Sølvtræarter males.

Det vil være de fleste Læsere bekendt, at de for Sølvtræ anvendte, saasom grønne, violette og blaa Farver, til Indlægning ere kunstige.

Rod af Fugleøjetræ.

Som allerede omtalt, er dette Rodtræs Farve rødere, kraftigere eller orange-farvet. Rodpartierne vise sig i samme Forskellighed som ved de tidligere beskrevne Nøddetræ og Amboina-Rodtræer. Mellem disse ligge, som ved Fugleøjetræet, de smaa Knaster af forskellig Størrelse fordelt.

Forøvrigt forekommer dette Rodtræ saare sjælden, og det er næsten umulig at faa en Plade deraf at se.

Behandling.

Grundfarven bestaar af Hvidt med noget Chromorange og en Ubetydelighed Tyrkiskrødt. Efter at Grundfarven er paastrøget og overskumret med ubrændt italiensk og Florentinerlak, fylder man Anlæggerpenslen med en Blanding af Kasselerbrunt, Florentiner, brændt og ubrændt italiensk Lak og anlægger Rodpartierne; Rødderne ere smaa og maa inddrejes med Rodpenselen. Med Anlæggerpenselen anlægges Aadrerne med fine Streger, nøjagtig som ved Fugleøje, se Tavle VII for Rodpartierne og Fig. 1, Tavle XIII, for Aadrerne i Fugleøjetræet.

Lasuringen: Naar det hele er anlagt, tager man de nævnte Farver, Lasurpenslen, Svampen, Rodpenslen (Tavle XIII) og en kort Spaltepensel.

Med en gulligrød Blanding, sammensat af nævnte Farve, overstryger man Fladen, anbringer derpaa som ved Fugleøje, med Svampen de mørke Partier, dupper de lyse Partier op med Spaltepenslen og fordriver det hele i Retning af Aadrenes Løb.

Mens Arbejdet endnu er vaadt, indlægges med Anlæggerpenslen de større Rodknaster. Saasart den er tør, paasprættes de smaa Knaster paa den tidligere angivne Maade; de ulige, store Sprætter fordrives stærkere eller svagere for at faa megen Afveksling. Viser der sig endnu for faa lyse Partier, er det tilladt for at forøge Lyseffekten at duppe Stederne med Skindet.

Tysk Ahorntræ.

Denne hvide Træart er allerede behandlet i den foregaaende Beskrivelse og derfor Læseren bekendt. Den Art og Maade, hvorpaa Vækstaadrerne for dette Ahorntræ anlægges, findes angivet paa Tavle XIII. Skønt jeg ikke fuldstændig vil bortkaste Anlægningen af den Slags fine Aadrer med Rødstiften, saa fortjener Brugen af Anlæggerpensel mere Anbefaling, da man dermed bedre opnaar det naturtro. Grundfarven bestaar af Hvidt. Fladen overarbejdes skiftevis med Ultramarin og Florentinerlak og Farven viskes atter rent af. Anlæggerfarven blandes af: Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak og Florentinerlak. Den tykke Vandfarve tilsætter man lidt Brændevin for at forhindre, at det løber; Vækstaadrerne anlægges med Penslens skarpe Kant, se Fig. 1, Tavle VII.

Vækstaadrenes Form er omtrent som Fugleøjetræets; Sideaadrerne er lige-

som ved andre Træarter af mere langagtig Form; de anlægges med den store Anlæggerpensel.

Man maa sørge for, at Aadrerne anlægges fine med Farve af sart gullig-rød Tone, og det hele fordrives let.

Lasuringen sker paa samme Maade som angivet ved Fugleøjetræ.

Kirsebærtræ.

Kirsebærtræet vokser i alle Egne af de middelvarme Zoner paa sandet eller Lerbund; Kulde eller for stor Varme er ikke gunstig for dette Træs Vækst. Man kender omtrent 60 Arter af Kirsebærtræ; omtrent 20 af disse ere bekendte. De i Tyskland mest forekommende Arter have en tyk Stamme; Træet af dette Kirsebærtræ er af en smuk, gul Farve og anvendes ofte ved Møbelfabrikationen.

Behandling.

Grundfarven, lyst hvidgult, blandes af Hvidt og Chromorange. Ved Hjælp af ubrændt italiensk Lak og Florentinerlak laves den skiftefri. Derpaa sammensætter man en graa-rødlig Blanding af Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak og Florentinerlak, hvormed Vækstaadrerne anlægges og fordrives let. Vækstaadrenes Hoveder fordrives fint og bredt som ved Nøddetræ.

Hjertepartiernes Bredde er begrænset; ved Stammens Fodende løbe de bredt ud fra hinanden, medens de længere opefter ere lidt bredere end ved Grantræ. Mellem Hovedvækstaadrerne anlægges Mellemaadrerne og fordrives let. Lasuringen sker paa bekendt Maade. De Træarter, som ingen bestemt Marv have, efterlignes ved at man støder imod med Penslen, hvorved der opstaar trævleagtige Porer.

Satin- eller Silketræ.

Denne fine, meget kostbare Træart stammer fra Vestindien og er i poleret Tilstand glinsende guldgul; den fremviser sarte bølgeagtige Aadrer med røde Hoveder.

De enkelte Partier fremtræde i skarpe, glinsende Tegninger, hvorfor Træet har faaet Navnet Silketræ. Silketræet har ingen Marv og ingen Porer. Da dette Træ er stærkt og haardt, lader det sig vanskelig bearbejde og høvle; ved Slibning faar det en høj polituragtig Glans.

For det meste saves det i tynde Blade og tjener som Paalægning for Træarter, som anvendes til Møbelfabrikationen. I Skibskahytter finder det ofte Anvendelse.

Sav- og Slibespaanerne udbrede, naar de brænde i Ilden, en stærk krydret Lugt. Hyppig forveksles Silke- og Citrontræ med hinanden. Citrontræet har grovere Trævler og er grønliggul, medens Silketræet er bredere, skyet og ogsaa af mere mørkerød Guldfarve.

Behandling.

Grundfarven er hvid; det er ved denne Træart nødvendig at stryge en ren og godt dækket Bund. Vi gøre endnu særlig opmærksomme paa, at alle Redskaberne blive godt rent udvaskede, førend de bruges. Ved Hjælp af en Svamp, fyldt med en Opløsning af ubrændt italiensk og Florentinerlak, maa

Fladen gøres skiftefri; der tør derved blive noget Farve tilbage for at faa den gennemskinnende Guldgrund.

Aadrerne anlægges derefter med Kasselerbrunt, brændt og ubrændt ital. Lak og Florentinerlak. Aadrernes Farve er noget mere graa end Træfarven i Almindelighed; Aadernes Hoveder anlægges brede og fordrives fint for at opnaa en fint Kant. Sideaadrerne fremvise mest uregelmæssige Bøjninger, som maa fordrives hen efter Ydersiden.

Lasuringen sker som tidligere beskreven.

Naar denne har fundet Sted, anbringes Lystonerne paa Hovedpartierne ved Hjælp af Lasurpenselen. Med de yderste Haar af Fordriveren bedruppes det hele forsigtig og let og fordrives opefter, hvorved man godt efterligner de fine Trætrævler; vi gentage, at ved denne Opduppen maa iagttages stor Forsigtighed, for at de forhen anlagte Partier ikke skades i deres Virkning.

Silketræ (Blomst).

Malingen af blomstret Silketræ forekommer hyppig, men trods dette udføres Bearbejdningen meget forskellig. Det er en stor Sjældenhed, at man i et Stykke Træ finder en Blomst af den Størrelse, som Maleren sædvanlig laver; Blomsternes Længde er ikke vanskelig at opnaa, dog maa man i Bredden ved store Flader hjælpe sig paa anden Maade. Bredden af Blomsterne i Natursilketræ opnaar højst 20 cm., medens de i Ask og Egetræ kunne opnaa en Bredde af ca. 25 cm. Vil man altsaa male en Flade af Middelstørrelse som Silketræ med en sirlig Blomst, tro efter Virkeligheden, maa man udfylde Sidekanterne med ret aadrigt Træ, som man pryder med Hjertestykker og deslige. Af Hensyn til Træets Bredde behøver man ikke at indskrænke sig; der eksisterer Flader af Naturtræ paa 30 til 40 cm. og endnu mere. De i denne Slags Træ forekommende Blomster skulde stadig ligesom Naturen males i kraftige mørke Farver.

Behandling.

Behandlingen af det blomstrende Silketræ følger efter det her sagte af sig selv; dog bliver det behandlet ved Mahognitræsmaling.

Grundfarven er rent Hvidt med noget Guldøkker og Chromorange. Iøvrigt anvender man de samme Farver som ved Silketræ.

Blomsterpartierne anlægges med en bred, flad Træpensel, fyldt med en Blanding af ubrændt og brændt italiensk Lak og Florentinerlak. Udtagningen med en lille Svamp og Indlægningen af Blomster behandle vi udførlig ved Maghognitræ. Kun gøre vi opmærksom paa, at Blomsten i dette Træ er finere og maa behandles derefter, og at de retaadrede Sidekanter fremstilles mere glinsende, end det fordres ved Mahognitræ.

Efter at Blomsten er anlagt, anbringes Vækstaadrerne i Sidestykkerne med Anlæggerpenslen, hvorpaa Blomsten bedruppes let og det hele fordrives fint. Til Slutning lasures Fladen paa bekendt Maade.

Sølvertræ.

For at undgaa Gentagelser, ville vi ved Beskrivelsen af disse Træarter fatte os i Korthed.

Grundfarven er Zinkhvidt. Skønt dette anvendes til alle lyse Træarter,

kan det dog ikke undværes ved Sølvtræ. De fremdeles nødvendige Farver ere: Graat, Kinesisk-Sort og lidt Ultramarin.

Ved Overskumringen maa man stadig sørge for atter at tage Farven rent af, og ved Bearbejdningen at ingen Farve tørrer; ellers faar man ved Afvaskningen gulbrogede Pletter.

Rebensort anbefale vi ikke til Anvendelse, fordi Trækulsort lader sig vanskeliggere forarbejde, sidder ikke saa fast og løsriver sig mange Gange ved Ferniseringen.

Som vi allerede forhen gentagende har bemærket, eksisterer der ingen naturlig graa Farve i Træet; denne er ved Efterligning af Sølv eller Graatræ indført og anvendes videre som brugelig.

Det er ikke overflødig her at angive forskellige Sølv- eller Graatræarter:

Lindetræet er hvidt med en fin, sart udløbende Aadre, men i Form overensstemmende med Gran- og Fyrretræsaadre, men dog ligesaa tynd som de i Ahorn forekommende. Til Anlæg af Partier og Aadre anvendes Farver af graa, grønlig eller gullig Tone. Aadrerne anlægges med Anlæggepenslen og det hele lasures paa sædvanlig Maade. Dette Træ egner sig til Dørfyldninger, da Aadrerne for det meste er retliniede og have en sart Farve.

Poppeltræ er, som almindelig bekendt, meget lyst, og udkogt næsten hvidt. Dette Træs Naturfarve er kraftigere og mørkere end Lindetræets. Der eksisterer ligesom ved Lindetræ mange Arter af Poppeltræ; den saakaldte sachsiske avendes mest til Møbelfabrikation. Malingen af Knaster er ikke at tilraade; til Afveksling kan man hist og her anlægge enkelte fine Knastknuder. Lasuringen sker paa sædvanlig Maade, og ligeledes anbringes med Lasurpenselen den ønskede Lyseffekt. De i denne Træart forekommende Træfaser opnaas ved Opduppen og Fordrivning, som tidligere beskrevet.

Sølvahorn og Sølvask.

De Træarter ere nær beslægtede med de før beskrevne. De høre ligeledes til Sølvtræerne.

Anlægget af Vækstaadren sker med en graa Stift paa vaad Bundfarve; men kan ogsaa gøre det med Anlæggepenslen. Lasuringen foregaar som før beskrevet.

Birketræ er fastere og smukkere end Poppeltræ. Vækstaadrerne ere bredere og kraftigere end Poppeltræets, Farven er rødligere og Partierne mere afvekslende og trænge ind i hinanden, Efter at man har overstrøget den hvide Undergrund med ubrændt italiensk Lak og Florentinerlak, viskes disse Farver godt ud.

Vækstaadrerne anlægges med en Blanding af Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak; Vækstaadrenes Hoveder opdrives forsigtig i afrundet Form, og imellem de brede Partier anbringes fine Mellemaadrer.

Lasuringen sker paa sædvanlig Maade; til Sidekanterne anvendes noget Sort og Berlinerblaat. Til de fine Partier tager man Silkepenslen, medens Træfaserne opdoppes paa den foreskrevne Maade.

Sølvmoiretræ. Denne Træart er en Afstamning af Ahorn og Ask.

Aadrerne anlægges med Stiften og opdrives sart. Da Moiretræets Aadrer har en bølgeagtig Skattering, og i smaa og store Buer paa hinanden følgende Aadrer udgaa fra Hjertestykket, er det nødvendigt, at man retter sig derefter ved Anlægget. Med Anlæggepenslen overstryges det hele, og Partierne hentes i tværliggende, langagtige Korsslag ud fra Midten og bølgeformig fordrevne, hvorpaa enkelte Partier duppes.

Vi antage, at vi har tilfredsstillet de bestaaende Fornødenheder ved Beskrivelsen af disse Sølvtræarter, men advare dog imod at lave Sølvtræ for lyst eller for graat. Det fordres først og fremmest, at man anvender de Farver, som virkelig forekomme i Naturen.

Alle Sølvtræer ere hvidgraa eller gulgraa; blandt disse Farver finder man den gullige Tone, som er egen for de fleste af disse Træarter.

Kun Linde- og Kastanietræ, som er farveløst eller hvidt, tør man farve sølvagtig; trods dette maa den gullige Trætone deri dog bevares.

Til Slutning gør vi endnu opmærksom paa de Vanskeligheder, som Lakeringen af disse Træarter byder. Kopallak er for gullig og formørker Farven med Tiden, Damarlak springer let; man maa derfor være meget forsigtig ved Valget af Lakken.

De hvide Marmorarter.

Blandt alle Marmorarter er det hvide mest udbredt. Siden umindelige Tider blev det brugt og endnu tildags er Forraadet i de bekendte Brud utroligt stort.

Det hvide Marmor var og er endnu tildags den ædleste Sort. Medens den tidligere anvendtes til Bygningen af Templer og andre Kunstværker, bruges den ogsaa nu tildags af Kunstnere med Forkærlighed.

Grunden hertil ligger i de fortræffelige Egenskaber, som det hvide Marmor besidder. For Billedhuggere egner dette Marmor sig derfor godt, fordi Figurer og Former deri lade sig saa smukt fremstille. Med Undtagelse af det hvide og sorte Marmor, indeholde alle andre Arter en ganske ejendommelig Deling, hvorpaa saavel Arbejderne i Bruddene som ogsaa særlig Billedhuggere maa passe paa. Af denne Grund lader de delte Marmorarter sig vanskeligere bearbejde og mejsle.

Det hvide Marmor har ikke disse vanskelige Egenskaber, hvorfor det ogsaa lader sig behandle med Mejslen efter Behag.

Man finder det hvide Marmor i alle Verdensdele, dog findes de skønneste i Carara i det sydlige Italien. Det er krystalagtig, og hvad Skønhed og ren, hvid Farve angaar, staar det fuldstændig paa Højde med det græske Marmor fra Paros. Det bearbejdes næsten udelukkende af Billedhuggere, hvoraf det har Navnet Statuemarmor. Blokkene kan man faa i ønsket Størrelse.

I Arabien findes en lys gennemsigtig, snehvid Marmor, som man skatter endnu højere end det Carrariske. Fremdeles findes i Spanien, Italien og Grækenland Høje og Bjerge af hvidt Marmor, medens lignende Arter forekomme i Schweiz, Frankrig, England, Tyskland, Sverrige og Norge; disse sidste have krydsede Aarer og ere noget graalige, ligesom det i Ungarn og Østrig fundne Marmor. Omegnen af Pisa og Padua leverer ligeledes fortræffeligt hvidt Marmor. Det i Nærheden af Bayonne fundne Marmor har Lighed med det Carrariske: dette antager dog med Tiden en gullig Farve, hvorved Udseendet lider. — I Alperne og Pyrenæerne finder man en blød Alabaster, der først bliver haard ved længere Ophold i Luften. Af de forskellige Alabastarter er den hvide den kostbareste; man finder nogle, som, godt polerede, ere saa gennemsigtige som Achat og derfor udelukkende forarbejdes til Kunstværker.

Maleren betjener sig helst af det hvide Statuemarmor uden Pletter eller Aadrer, med blide Skypartier og brudte Aadrer eller i graa Tone, gennemkrydset af hvide Aadrer og Pletter.

Forklaring til Tavle XVI.

Naar man taler om hvidfarvet Marmor, forstaaer man derved ikke en fuldstændig regelmæssig hvid Flade; det hvide Marmor er stadig oversaaet med mørke smaa Korn. Efter at man har malet den hvide Grund, hvorved man faar en gennemsigtig hvid og regelmæssig Flade, anbringer man enkelte graa Pletter, som derpaa overcitqueteres med hvid Farve.

Ved de tidligere behandlede Arter, St. Remi og Breche Violette, have vi allerede vist, at man paa samme Maade — skønt der paa rødlig Undergrund — ved Citqueteren faar de gennemsigtige Farver.

Malingen af ensartet hvidt Marmor forekommer sjælden, hovedsagelig ved Billeder, Ornamenter og Forsiringer. Gange, Pilastre, Murfliser og Gesimser fremstilles i mere eller mindre plettet eller aadret Marmor.

Fig. 1, Tavle XVI, viser den første Begyndelse ved Marmormaling. Det hele stryges skyagtig med Hvidt, derefter med Sort og Ultramarin og fordreven godt med Marmorfordriveren, Fig. 7, Tavle IV. Man maa dog passe paa, at denne Grund kun faar en meget svag Tone. Erfaringen lærer, at Zinkhvidt er en daarlig Dækfarve, ligesom ogsaa, at man frembringer en tilfredsstillende Toneforskel, naar man over denne atter stryger med Hvidt.

Fig. 2 forestiller plettet hvidt Marmor med blide, fnuggede Partier, over hvilke blide Aadrer i tverløbende Retning krydse det første Anlæg. Dertil anvender man Lyonerpensel, Fig. 8 og 10, Tavle II. Penslen fyldes med lidt fortyndet Sort og Ultramarin og blandes saaledes, at man faar en gennemsigtig graa Tone. Ved en rullende eller duppende Bevægelse dannes de foreskrevne Partier, i Fig. 4, Tavle IV, angivet i større Form, hvorpaa Aadrerne anlægges med en fin, lang Lyonerpensel eller Maarhaarspensel. Derpaa fordrives det hele med Fordriveren i Retning af Partierne.

I Fig. 3 er ved 2 paa hinanden krydsende Linier angivet, paa hvilken Maade denne Fordrivning sker; f. Eks. Aadre 5 løber parallel med Linie *b b*, medens Linie *a a* viser en modsat Retning. Er nu det hele anlagt som Linie 5, fordriver man først efter *b b* fra oven og nedad og derefter fra *a* til *a*, men tør dog aldrig fare op og nedad med Fordriveren, men kun i samme Retning fra oven nedad eller fra Siden, saa at man ved den Slags Fordriven faar en mørk afflydende Kant, som vilde mistes, dersom man fordrev op og ned i samme Retning. Derpaa lader man Arbejdet tørre, hvorefter man gaar videre.

Fig. 4 viser et hvidt Marmor, der paa Grund af sin skarpe Tegning ikke er meget søgt, og derfor ogsaa kun anvendes lidt. Dette Marmor er mælkehvidt, med blidt afflydende skarpe Linier og viser tydelig Maleren Karakteren og Formen af de hvide Marmorlinier. Aadrestillingen er, overfladisk betragtet, meget simpel; der hører dog nogen Øvelse til at kunne trække de lige Linier i deres forskellige Afvigelser, saa de danne et smukt Hele.

Behandling af Hvidmarmormaling med Lakfarve.

Den Sædvane at male med Lakfarve er overalt almindelig, sandsynligvis fordi Farven under Lakken bliver hvidere, stærk glinsende og mere glat. Trods dette er det ved al Møje dog ikke mulig at efterligne Naturen dermed saa godt som ved Brugen af Valmueolie. Naar Undergrunden er strøget med Zinkhvidt, stryges derover et eller to Lag fin Lakfarve; derpaa fremstilles af Vindruesort, Trækul- eller Perlesort og lidt Lakfarve en svag Blanding og deraf lægges lidt paa Paletten. Man tager derefter en tyk, blødhåret Pensel,

som er fyldt med Terpentiniolie og noget af den Farve, som lige er beskrevet. Denne Farve maa være saa let, at man dermed kan angive de lyseste Toner i det hvide Marmor. Har man anlagt Grundpartierne, lægges de mørkere Partier derhenover og det hele fuldendes paa foreskrevet Maade. Man kan ogsaa med kinesisk Tusch, reven i Vand og fortyndet med Brændevin, marmorere over den matte Lakgrund, hvorved man har den Fordel, at man kan fordrive lidt med Fordriveren og med en lille Svamp paasætte de smaa Pletter. Med Terpentiniolie kan man naturligvis ikke gøre det, da Lakfarve opløser sig i Terpentiniolie. Derefter overtrækkes Arbejdet med Glanslak. Vi angive i det følgende Sammensætningen af Lakfarven:

Zinkhvidt rives med 1 Del Terpentiniolie og $\frac{3}{20}$ Dele Standolie; deraf blandes 1 Del Hvidt, $\frac{3}{10}$ Porcellænslak og $\frac{3}{90}$ Standolie med hinanden, som er tør 5—6 Timer efter Paastrygningen. Laver man Farven for mål, udsætter man sig for den Fare at frembringe Ridser, naar man for anden Gang stryger derover; den sidste Glanslak vilde ogsaa lide for meget derunder.

Er Grundfarven for stærk, bliver Marmoreringen sværere, da den opløses for hurtig af Terpentiniolien, og at den derved, at man først paafører den en lysere Farvetone og derpaa en mørkere, bliver blød og drivende. Farven fordeler sig da ogsaa lettere, og den Fare ligger nær, at Arbejdet bliver gult. Tilsidst lakerer man det hele med hvid Fernis eller Marmorlak for at fjerne de gule Toner. Har man ingen Marmorlak ved Haanden, tager man 3 Dele hvid Porcellænsjord, 2 Dele Standolie og noget Zinkhvidt og fortynder denne Blanding med Terpentin til en stiv Fernistykkelse.

Paa denne Maade fremstiller man et smukt, holdbart og for Øjet behageligt Arbejde. Man maa stadig befalte sig paa at arbejde i 3 blide Toner og fremstille Overgangene ind i hinanden flydende.

Vil man opnaa det hvide Marmors gennemsigtige Farve og gengive Naturen saa nøje som mulig, betjener man sig af følgende Methode:

Behandling af Hvidmarmormaling med Valmueoliefarve (Tavle XVII og XVIII).

Naar man vil efterligne hvidt Marmor, maa man udsøge sig en bestemt Art som Forlag og da rette sig nøjagtig derefter. Man skal aldrig ved uregelmæssig, imellem hinanden anbragte Partier søge at efterligne et Marmor, som i Virkeligheden kun findes i forskellige Arter. Ved første Blik synes det hvide Marmor at være det letteste at efterligne; det er dog kun Tilfældet, naar man har opnaaet en Færdighed i Marmormaling ved Øvelse i Partiernes Anlæg, det er i den saakaldte Hvidmarmorstreg. Det er ikke nok, at man anlægger mange ligeliniede Streger hist og her noget rundt og uregelmæssigt, det ser slemt ud og er ogsaa helt naturstridigt.

Aadrerne i hvidt Marmor ere mere eller mindre brudte, og skønt de øjensynlig danne rette Linier eller ere forbundne, kan man først ved Overdupning forme dem til et Hele, hvis Forbindelse dannes af Grundtonerne.

Naar Undergrunden dækker godt, tager man Sne- eller Zinkhvidt, som rives tykt med Valmueolie og fortyndes med Terpentin; denne Blanding kan man for at fremskynde Tørringen tilføje noget Siccativ.

Denne Farve, som man tilsætter noget Sort og Ultramarin, tjener til Anlægning af Grundpartierne, som angivet paa Tavle XVII. Dette Anlæg maa bestaa af lyse, saakaldte brudte Toner. Man tager en stor, rund Lyoner-

pensel (til større Arbejder er en Spidspensel, godt afsleben, at foretrække) og anlægges dermed de brede, plettede Partier, se Fig. 2 og 4, Tavle XVI, hvorpaa man anbringer de fine Dupper og Aadrer med mindre Pensler.

Ønsker man at fremskynde Arbejdet, tager man 3 eller 4 smaa Lyonerpensler samtidig i Haanden, udfører dermed skubbende og duppende Bevægelser for at anlægge de af mange smaa Pletter bestaaende Partier.

Derefter paalægges de fine Aadrer med en fin, langhaaret Lyonerpensel. Det hele fordrives nu paa foreskreven Maade, indtil alle Aadrer etc. træde blødt og flydende frem fra Grunden, se Fig. 4 *a* og *b*. Naar det hele er tørt, fylder man Citqueterpenslen med Hvidt og bestryger de Steder, hvor man vil anlægge de lyseste Partier. Da tager man den store, flade Lyonerpensel og udfylder Partierne ved Siden af Aadrerne pletagtig med Hvidt. Med Maarhaarspenslen anbringer man paa de graa Aadrer de allerede nævnte Dupper med en Blanding af Sort, Okker og lidt Ultramarin. Tavle XVIII fremviser tilstrækkeligt, hvorledes denne Duppen anbringes; særlig maa den anbringes paa de Steder, hvor Aadrerne krydses. Nu udviser det hele et haardt, broget Udseende; fordriver man paa foreskrevne Maade, faar man hint bløde i hinanden flydende, der er Grundbetingelsen for Hvidmarmoret. Sluttelig overcitqueteres det hele med tyndt Hvidt.

Ved mindre vigtige Arbejder kan man male det hvide Marmor efter hinanden. I Stedet for at vente til det første Anlæg er tørt, dupper man straks dette med Hvidt, men maa derved sørge for, at de lyse Toner beholder Grundanlægget.

Graa Brèche-Marmor.

Til de gamle Marmorarter hører ogsaa endnu det graa Breche-Marmor, der ikke sjælden findes i gamle Bygninger. Det stammer fra Bruddene ved Carara, der dog synes at være udtømt, i det mindste hvad denne smukke Art angaar.

Det er af mælkehvid Farve, med brede, brudagtige Partier; enkelte af disse Partier ere gulliggraa, andre af okkergul Farve. Vil man efterligne denne Art, tager man naturligvis de smukkeste Stykker, hvori det mørkere Gule forekommer saa lidt som mulig; de friske med graalige Aadrer gennemtrukne Partier egner sig til Maling.

Behandling.

Grundfarven er hvid. Farven til Dækningen bestaar af Hvidt med noget Sort, Ultramarin og lidt Okker, af hvilke Farver man fremstiller en lys, sart, tonet Blanding.

Med Marmorlasur og den flade Lyonerpensel anlægges Hovedpartierne. Derpaa tager man den femspidsede Pensel, hvormed der anlægges i flade Partier nogle krydsende Aadrer, som oparbejdes med Maarhaarspenslen og fordrives fint. Efter at det hele omtrent er bleven tørt, lasures nogle enkelte Partier med en Blanding af Sort og Ultramarin, andre med Okker og Chromorange. Derpaa anbringes med en flad Lyonerpensel mod de mørke Aadrer kraftige hvide Pletter, og det hele citqueteres og duppes med Hvidt.

Da Ferniseringen, som allerede omtalt, af disse hvide Marmorarter er meget vanskelig paa Grund af dets Gulnen, anbefale vi at tilsætte Farverne Papaverolie, som man tilføjer en Ubetydelighed i Terpentin opløst Voks ($\frac{1}{2}$ hg. til 1 kg. Farve).

Naar Marmoret er malet med denne Blanding og den malede Flade endnu ikke er fuldstændig tør, gennembørstes den med en blød Børste regelmæssig, hvorved den ønskede Glans opnaas.

River man endnu en Gang efter med et Lærredsklæde, forhøjes Glansen endnu mere.

For at give Marmoret en mat Glans, kan man bære sig ad paa følgende Maade:

Naar Fladen er tør, rives den over med en Tøjlap og Pimpsten; saa tager man opløst hvidt Voks med noget Zinkhvidt og Porcellænslak, bestryger dermed Fladen og fordriver rask Striberne med Fordriveren. Efter at det hele er bleven halvtørt, overbørstes det regelmæssig med en Børste. Vil man derimod have Marmoret ensartet matglinsende, anvender man ligeledes den her angivne Blanding; men i Stedet for at fordrive, bliver her Fladen let beduppet.

Blaa Turquin eller blaa Bondille.

Denne Marmorsort, som i tidligere Tid har fundet almindelig Anvendelse, træffes nu næsten ikke mere. Den stammer fra Genua.

Den blaa Turquin er af blaagraa, hvid Farve, gennemkrydset af hvide Aadrer, der løbe mest i Tværretning hen over Grundpartierne. Fladen er oversaaet med smaa, lyse, brudde Pletter, hvad der giver Udseendet megen Afveksling og Liv.

Behandling.

Grundfarven er lys stengraa, sammensat af Hvidt, lidt Sort og Ultramarin, som er fordelt i Partier og Pletter. Hovedpartierne anlægges med en flad Lyonerpensel, hvorved man saa godt som mulig maa rette sig efter Naturforbilledet. De fine Aadrer anbringes med Maarhaarspenslen, hvorpaa det hele fordrives smeltende ind i hinanden og citqueteres med Hvidt. Lasuringen sker som før angivet. Skønt man i Almindelighed ved Fordrivningen maa passe paa, at Partiernes Retning stadig fastholdes, maa ved denne Art særlig lægges Mærke til denne Forskrift (se Fig. 4 a og b, Tavle XVI).

Blaa Fleuri.

Grundfarven er lysegraa, sammensat af Hvidt, Sort og Ultramarin. Herover anlægges med den flade Lyonerpensel i retliniet Retning Hovedpartierne, stadig fine og skarpe Aadrer; Partierne ikke for brede.

Derpaa anlægges de fine Grundaadrer med den femspidsede Pensel, hvorpaa Spidserne maa være fine; ligeledes, som allerede sagt, i ligeliniet, hist og her noget afvigende Retning. Nu indføjes de mørke, fine Aadrer med Maarhaarspenslen med Sort og Ultramarin, hvorpaa det hele duppes med tynd, hvid Farve i nogenlunde tvungen Form og fordrives fint i Partiernes Retning. Da følger Lasuringen som bekendt; man indlægger de enkelte hvide Aadrer, hvorimellem en skyggeagtig Tone anbringes med Sort og Ultramarin. Til Slutning fordrives og beduppes det hele forsigtig.

Florenzer Marmor.

Dette Marmor, ligeledes af graahvid Farve, danner en Art for sig selv; det kommer i Handelen under forskellige Former og Navne. Det almindelige

Florenzer Marmor er den graa og hvide Art med Brud. Lila Florenzer Marmor har en lilaagtig graahvid Farve og viser smaa ormeformede Pletter.

Graa Louise Florenzer Marmor er af blaagraalig Farve; ogsaa her viser sig tynde, langagtige Pletter og Punkter.

Denne Arts Navn skriver sig fra Afstammingsstedet.

Behandling.

For den almindelige Florenzer Marmor er Grundfarven hvidgraa; den paastryges (sammensat af Hvidt, Sort og Ultramarin med noget Okker) afvekslende Toner og passende efter ønskede Partier. Da dette Marmors Grundfarve er meget ensartet, maa Overgangene af de enkelte Toner flyde ind i hinanden. Med en Blanding af Sort og Ultramarin anlægges Pletterne duppende; Anlægget sker med Lyonerpenslen.

Lasuringen sker i Afdelinger; enkelte deraf med Tilføjelse af noget Okker. Derpaa tager man Citqueterpenslen, fyldt med tynd, hvid Farve hvormed man bedupper de flade Partier og over Bruddene anbringes stribevis sarte Aadrer.

Med Maarhaarspenslen anlægges man de hvide Aadrer over Bruddene, omtrækker enkelte af Partierne og fordriver det hele paa almindelig Maade.

Grundfarven til Lila Florenzer Marmor er lila hvidgraa med graa Krystalpletter. Den er blandet af Hvidt, Sort, Ultramarin, Okker og Tyrkiskrødt og paastryges temmelig tyndt. Herpaa indlægges med Lyonerpenselen mindre og større ormeagtige Partier. Efter Lasuringen beduppes Fladen let med Hvidt og det hele fordrives fint.

Graa Louise Florenzer Marmor ligner temmelig meget den førstnævnte Art.

Den lysegraa Grund anlægges med Sort og Ultramarin; derpaa beduppes Fladen med de samme Farver, og de mørkere ormeformede Figurer anbringes med den femspidsede Pensel. Lasuringen sker paa samme Maade som den forhen beskrevne Art.

Quadersten.

Denne Sten er enhver bekendt; der gives næsten intet Hus, hvor ikke Quaderstenen er anvendt, enten det nu er til Trappe, Facade eller Gesims o. s. v. Vi finder enten denne Sten rippet eller glat sleben; paa Facader er den ikke sjælden indreven med Olie og Sort.

Grundfarven for den rippede Sten er lysegraa. Fladen overduppes med Sort, Ultramarin og Okker og derefter med Hvidt.

Efter at dette er tørt, sammensætter man en Blanding af fint Kridt, noget Sort, Ultramarin og Zinkhvidt med Olie, Terpentin og noget Sæbevand. Hermed overstryges Fladen lasurende og derefter kæmmet med en Læderkam, der maa være regelmæssig udskaaen, langs en Linial Quaderstenens Ripper. Kæmningen maa foregaa i samme Retning, som Naturen foreskriver det, efter Quaderstenens Stilling, f. Eks. Lister i Længden og Blokke i Højden med Tverkanter. Naar Flader skal kæmmes i forskellige Retninger, maa den ene være tør, før man begynder paa den anden. Naar det hele er tørt, kan enkelte store hvide Pletter anbringes, som oparbejdes med Penslen.

Oliet Quadersten. Efter at Quaderstenen, som beskrevet i foregaaende Afsnit, er færdig, lasures Fladen med Oliesort, fortyndet med Terpentin med Tilsætning af noget Siccativ, regelmæssig og fordrives. Man kan

da ved Terpentinspretning endnu frembringe smaa Pletter, som ogsaa forekomme i Naturstenen.

Mahognitræ.

Mahognitræ er et af de nyttigste Naturprodukter, og den har erhvervet sig et godt Navn i forholdsvis kort Tid paa Grund af sin Fortrinlighed og Skønhed og den skattes stadig højere og højere.

Det vil maaske overraske mange at faa at vide, at Mahognitræet først for ca. 150 Aar siden tildrog sig nærmere Opmærksomhed, skønt det allerede i Aaret 1597 af Spanierne og Portugiserne bragtes til Øen Trinidad. I Aaret 1724 bragtes det først til Evropa og siden den Tid har Mahognitræet skaffet sig Indgang saavel i de Rige og Fornemmes Værelser som i de mindre Borgeres Boliger. Medens forhen Ege- og Nøddetræ indtog den første Plads, fortrængte Mahognitræet, paa Grund af sin endnu fortræffeligere Egenskab, dem begge mere og mere. Mahognitræets egentlige Hjemstavn er Amerika, dog forekommer den ogsaa i Vestafrika, særlig i den nordlige Del af Senegambien. Dette Træ udmærker sig ved pragtfuld mørk Farve, overordentlig Haardhed og Holdbarhed og skattes derfor med Rette højt; paa Grund af sin Haardhed er den dog ikke let at forarbejde.

Antillerne levere pragtfuldt Mahognitræ; fra de østlige Dele af de Forenede Stater, særlig fra Carolina, kommer de mørkeste og haardeste Arter; ligeledes opviser St. Domingo, Haïti og Cayenne skønne Træer.

Smukt Træ af lys Farve, som heller ikke mørknes med Alderen, leverer Honduras, hvor man ligeledes finder en Art med grove Faser og Porer, som er af ringeste Kvalitet. Fra Kuba og Yukatan forsendes ogsaa meget Mahognitræ til Evropa. At Mahognitræets Stamme kan naa en uhyre Tykkelse ser man deraf, at der i Handelen forekommer Stykker af Gennemsnit 1,50 m og 3 m i Længden; Bordplader af et Stykke paa 1,50 m Bredde er ingen Sjældenhed. Mahognitræet har en Krone med vidt udstrakte Grene, glinsende lanzetformede Blade, som fra 3 til 5 ere forbundne ved Stilkene. De i Grupper forenede Blomster ere grønligvide, Sædkapslerne ovalrunde og brunlige. Mahognitræet er, som sagt, holdbart og ødelægges ikke let af Orm eller Fugtighed; det besidder ogsaa den gode, vigtige Egenskab at svinde lidt og ikke trække sig krum. Det viser en stor Mangfoldighed med Hensyn til Farve, fra Lyst, Violet og Brunt med guldgule lyse Toner indtil mørkt Kastaniebrunt. Som ved alle Træarter, har man ogsaa ved Mahognitræet grove og fine Arter; de bedste kommer sjælden til os og ere meget dyre.

Mahognitræets Værdi afhænger af Arten, ligesom ogsaa af Farven og Blomsterne eller Aadrerne, som forekomme deri.

Det ligefasede Stammetræ saves ofte til Finer; for det meste anvendes dertil Træ, hvori Aadrer med smukt skatterede Farver forekomme.

Foruden det saakaldte Aadre eller Stamtræ gives der endvidere det plettede Mahognitræ, som paa Grund af de mangfoldige smaa Aadrer, frembyder et pragtfuldt Syn; Pletterne ere af de forskelligste Former. De almindelige langagtige Pletter gaa ofte over i Knastporer, som i større Form have megen Lighed med de smaa Knastporer i Ahorntræ.

Forklaring til Tavle XIX.

Maling af Mahognistamtræ sker ligesom Nøddetræet, og med Farvens Forskellighed og Tegningen for Øje er det ikke vanskeligt at efterligne dette

Træ. De ligeliniede Facer paa Tavle XX viser dette tilstrækkeligt. Malingen af Blomsten i Mahognitræ sker nøjagtig som ved Aadrerne i Sølvhorn og andre blomstrede Træarter.

For at male aadret Træ, skumres Fladen først over; derpaa tager man den flade Pensel, Fig. 5, Tavle I, fylder den tilstrækkelig med Farve og anlægger dermed Partierne med fulde Strøg, hvorved man som sædvanlig begynder fra neden. Anlægningen maa udføres saa vaadt som mulig; man maa dog stadig passe paa, at Vandfarven ikke bortflyder eller synker.

I Fig. 1, 2 og 3, Tavle XIX, er Formen af disse Strøg angivet ved Linier og hvorledes disse Streger anlægges. Man tager dertil den fyldte Træpensel i Haanden paa samme Maade, som vi er vant til at holde Anlæggepenslen (Fig. 13, Tavle I); ved den stejle Holdning af Penslen faar man i tykke fulde Streger den samme Form, som man vilde faa ved et Aadreanlæg. Stregerne er tydelige at iagttage paa Tavle XX.

Beliggenheden af Faserne i Fig. 1 er lige opadgaaende, Fig. 2 mere bøjet, rædens Fig. 3 danner 2 Krumninger. Anlægningen af Partiet, som i Fig. 1 er angivet i Linier, er meget let. Fig. 2 er sværere, da der er forskellige Krumninger deri. Desuden er der i Randen angivet et lille Parti, som ogsaa kan anlægges med den fulde Pensel.

Som det sker ved Anlægget af Hovedfaserne, maa ogsaa Underafdelingerne forbindes med hinanden.

For at anlægge de krummede Partier, som vist i Fig. 3, begynder man med den underste Del, idet man langsomt ved højre Side af Linie *b* trækker Stregerne noget ud fra hinanden, indtil man tilvenstre i Højde med *c* lægger Stregerne tæt ind i hinanden. I Højde *d* begynder man atter at arbejde opad, til man kommer til Linie *f*, hvorpaa man trækker imod højre og Stregerne lægges ved Linierne *e* og *g* længere fra hinanden. Paa denne Maade vilde man ved stadig drejende at arbejde sig op mod et Punkt for oven, faa en omtrent kredsformig Figur, som dog kun opnaas ved, at man holder Penslen fast og bruger den, som det er angivet i Fig. 13, og Tavle I og Tavle VII.

Er Anlægningen sket efter disse Forskrifter, borttager man med en Svamp de lyse Streger, som i Fig. 3 er angivet ved sorte Striber.

Man begynder nedefra ved *a*, saa i modsat Retning ved *b* og *c*, idet man paa denne Maade gaar igennem til *h* og indtil hele Faserløbet er anlagt. Afvisningen maa ske i korte Streger, som anvist i Fig. 3 *c*. Udvisningen paa Siderne sker ligeledes i langagtige paa hinanden følgende Streger; man maa derved nøjagtig passe paa at disse Svampstrøg følge Retningen af de allerede anlagte Partier som i Fig. 3, hvori Linierne antyde Penselstrøgenes Retning; de sorte Strøg antyde Svampstrøgene, som følge disse Liniers Retning. De punkterede 3 Linier antyde Aadrefladens Midte; man maa være betænkt paa, at Svampstrøgene ikke gaa nærmere mod Midten, end disse Linier antyde. Man faar derved et regelmæssigt Midterparti, som efter Behag kan reguleres ved den efterfølgende Bearbejdning.

Er Partiet anlagt paa denne Maade og bortvisket med Svampen, tager man den blødharede, korte Pensel, Fig. 13, Tavle I.

Efter at den er godt gennemblødt med Vand og tørt atter udtrykket paa Skindet, bearbejdes Midterfladen. Denne Bearbejdning sker ved Indvisken og Duppen, som man ved lang Øvelse tilegner sig. Vi angive derfor følgende Forskrifter: Fig. 4, Tavle XIX, angiver de korte Strøg og Duppen, som de

i fuldendt Aadre forekomme paa Tavle XX. Man begynder paa venstre Side ligesom Blomsten, Fig. 7 *a*. I det allerede forhaandenværende Svampstrøg tager man med Fiskepenselen Farven bort, idet man i strygende Bevægelse med den underste Side af Penslen laver Fig. *a*, duppende som Fig. 8. Derpaa laves ved den yderste Ende af *c* en fin Streg med Hjørnet af Penslen, som man for brede Aadrsers Vedkommende lader løbe ud (Fig. 9). Herpaa anbringes ved Enden *c* atter en Streg, som man uafbrudt forfølger og forbin- der, hvorved man faar Fig. *d*. Den venstre Side af Blomsten fremkommer altsaa i krummet Skikkelse ved Svampstrøgene efter Midterlinien *a* i Fig. 3. For med Lethed at kunne male Figurer med den højre Haand, bliver den venstre Side af Blomsten Fig. 4 lavet i buet Linie fra *b* til *a* og den højre Side, idet man trækker fra *a* til *b* og stadig begynder fra neden, Fig. 7. Den afbrudte Duppen, som angivet ved *i*, opstaar ved, at man med Penslen udfører en gyngende Bevægelse. Som ovenfor bemærket, gives, fra Svamp- strøget med fuld Pensel, Fig. 9, ved Bevægelse det første Strøg, derpaa laves de fine Aadrer med den skarpe Kant og Spidsen, hvorpaa man Anlægger de øvrige Linier eller Forbindelser som i Fig. 11 og 12.

Naar Blomsten paa denne Maade er bleven færdig og tør, dupper man den med den fyldte Træpensel 6 eller 7, Tavle I, for at give den mere Kraft. Den hertil anvendte Farve maa ikke være for mørk, men dog saa kraftig, at man giver den allerede lavede Blomst endnu mere Udtrykt. Fig. 5 viser disse Udførelser for at opnaa Lyseffekt.

Bogstaverne *a* til *b* paa den venstre og *a* til *b* paa højere Side angive Ret- ningerne, hvori man fremdeles i tverløbende Retning laver smalle og tynde Strøg, som blive fjeragtig og fordrives med Fordriveren saaledes, at disse Farvestrøg flyder sammen med tidligere Farve. Naar Faserløbet er anlagt, anbringes Aadrerne; dertil tager man Aadrepenslen, Fig. 3, Tavle I, fylder den med fortyndet Farve og sætter den fladt og fast paa Paletten. Med Kammen deler man Penslen saaledes i Afdelinger, som Blomstens Størrelse fordrer, Fig. 10, Tavle XIX. Denne Aadre begynder paa det bredeste Sted af Blomsten, grovere eller finere, eftersom Blomsten er bred eller smal. Paa Siderne af Blomsten, kan disse Aadrer udføres videre og forbindes med den almindelige Anlæggepensel. Da denne Aadre endnu er vaad, fordrives den med Fordriveren fra neden opefter, hvorved Vækstaadren, som i Fig. 6, faar en mørk Overside.

Som ved de allerede behandlede Metoder er det ogsaa her nødvendig at forskaaffe sig Øvelse og Færdighed i dette Arbejde; vi anbefale derfor Be- gyndere først at tegne disse Figurer paa Papir, og da forbinde dem med hinanden for at faa et smukt Hele. Uden megen Øvelse vil man vanskelig naa den fordrede Færdighed.

Behandling af Tavle XX og XXI.

I tidligere Tider var Malingen og Efterligningen af Træ kun lidt kendt; lidt efter lidt opstod denne Kunst, men desværre blev man ikke altid Na- turen tro.

Blandt de Træarter, som man allerede længe har søgt at efterligne, ind- tager Mahognitræet en af de første Pladser. Malingen skete først ved Hjælp af Fjer, fyldt med Olie og Terpentinfarve; senere, da de flade Træpensler som bedre Hjælpemiddel kom i Brug, brugte man disse og betjente sig da

af Eddike og Ølfarve. Nu tager man som Bihjælp en Svamp for at udviske Blomsten og tilsidst Fordriveren, hvorved man er i Stand til at male smukt Mahognitræ.

Særlig i den sidste Tid er sket Fremskridt i Malingen af dette Træ, som vi her som vor Methode ville give til Bedste.

Grundfarven retter sig efter den Farve, som man vil give den bemalede Genstand.

For mørkt Mahognitræ, Tavle XX og XXI, blandes Farven af Chromorange, noget Okker og Tyrkiskrødt samt noget Hvidt.

Paletten fyldes med Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk Lak, hvortil hører en lille Vandkop; derpaa lægger man Penslerne 4 og 5, Fiskepensel 10, Tavle I, Fordriveren og Svampen i Beredskab.

Den Flade, man vil lave, skumres over med Svampen, fyldt med brændt og ubrændt Lak, hvorved man efterlader noget Farve.

Med Spaltepenslen eller Træpensel 4 eller 5, eftersom Fladens Størrelse fordrer det, fortyndes paa Paletten noget Farve, bestaaende af Kasselerbrunt og brændt italiensk Lak.

Med denne godt fyldte flade Træpensel anlægges man i tykke Strøg Grundpartierne, som beskrevet i foregaaende Forklaring. Man holder Penslen mellem Fingrene og sørger for, at den ikke drejer sig, som fremstillet paa Tavle XV.

Ved tørt Vejr er det ikke muligt at lave dette Arbejde efter hinanden, det skulde da være, at man arbejder meget hurtig. Derfor maa man fugte Anlægget rigtig godt; naar man har paaført 3 eller 4 Strøg, begynder man at indlægge Aadrefladerne og saaledes farer man fort med Anlæg og Indlæg. Med Svampen borttages Farven partivis fra begge Sider, idet man laver afbrudte Strøg, som derefter bearbejdes med Fiskepenslen, se Fig. 3, 4, 8 til 12, Tavle XIX.

Er Fiskepenslen godt gennemblødt og aftrykket, tager denne efter Ønske endogsaa Farven helt rent af. For at male de fine Linier og Hoveder, aftrøes Penslen for hver Gang i Lappen og gøres skarp og lige paa Paletten. Derved er man i Stand til paa bedste Maade at fremstille Figurerne i Blomsten paa Mahognitræet.

Til Malingen af disse Figurer er nogen Øvelse nødvendig, som vi allerede har angivet det ved Forklaring af Fig. 8 til 12. De følgende Regler maa derved tages i Betragtning:

- 1) Man maa med Svampstrøgene følge de af Træpenselen beskrevne Linier.
- 2) Svampstrøgene maa i Midten ikke borttage Farven længere end de i Fig. 3, Tavle XIX, angivne Linier viser.
- 3) Duppen af de Partier, som ere frembragte ved Svampstrøgene eller Fiskepenslen, tør ikke ske i en Linie eller i en Retning, men maa anbringes saaledes, som Bogstaverne *a* til *i* angiver i Fig. 3.
- 4) Man maa sørge for, at Hovedpartiernes Duppen stadig anlægges aaben og skarp, idet man som i Fig. 9 bruger Hjørnet af Penslen, hvad der vel lader sig lære ved nogen Øvelse.

Holdningen af Fiskepenslen maa følge Figurerne Bøjninger. Efter at Blomsten er anlagt, bliver den Farve, som var bestemt for en Aadre eller et lyst Parti, borttaget fra Siderne med en Svamp.

Er Grunden anlagt paa denne Maade, sprætter man Marven forsigtig paa

Fig. 26 Tavle VII, og fordriver Blomsten forsigtig med Fordriveren. Derved ville Aadernes Porer følge Blomsten, som er at se paa Tavle XX. Nu anbringes saavel imellem, som ogsaa hist og her over Blomsten Duppen, Fig. 5, Tavle XIX. Denne Duppen tjener til at give Blomsten mere Kraft og lade Partiernes Hoveder træde mere frem; Duppen fordrives, at ingen Strøg bliver synlige. For at gøre Duppen lidt mørkere, tilsætter man Farven noget mere Kasselerbrunt; man opnaar da den mørke Farve paa Tavle XXI.

Derpaa anlægges Aadrerne i Midten af Blomsten med Pensel Fig. 3, Tavle I. Farven som ovenfor. Aadernes Fordeling reguleres med Aadrepenslen, idet man fordeler denne paa Kammen, se Fig. 16, Tavle XIX; man holder Penslen nøjagtig som ved Anlægget. Aadrerne fordrives med Fordriveren forsigtig opefter, saa at man faar en mørk Tone paa Oversiden.

Vækstaadren opdrives paa Siderne med Anlæggepenslen, og Sidepartierne lasures saaledes, at Farverne vise sig smeltende ind i hinanden. Vil man overlasure det saaledes malede Arbejde med Carmin, brændt italiensk Lak og Sort, paastryger man først et tyndt Lag Fernis, da ellers Skatteringerne ved Overlasuren vilde miste deres Skarphed.

Vi advare imod at ville gøre Farven altfor smuk ved for megen Carmin eller brændt Lak; man skal stadig ved Brugen af Farven rette sig efter det Forbillede, som Naturen byder.

Glat eller ligeliniet Mahognitræ.

Lejligheden til at male denne Træsart tilbyder sig endnu oftere end blomstret Mahogni. Dette bruges mest som Beklædning, medens det glatte Træ mange Gange anvendes til massive Arbejder. Man finder det anvendt i Bureauer, Gange, Døre, Skibskahytter, og ved mange Møbler.

Grundfarven er sammensat af Hvidt, Chromorange, Okker og Tyrkiskrødt, eftersom man ønsker lyse, gullige, mørke eller rødbrune Toner. For paa den simpleste Maade at male det ligeliniede Mahognitræ, stryges Undergrunden med en med brændt og ubrændt italiensk Lak fyldt Svamp. Derpaa anlægges med Piskeren Marven i lige Retning. Derhen over stryges med Lasurfarve, brændt italiensk Lak og Kasselerbrunt en regelmæssig Tone med en Svamp, og med Hjørnet af Lasurpenslen anbringes Figurerne stregvis, se Fig. 3, Tavle XIX, og det hele fordrives.

Det saakaldte Stammahognitræ med en Hjerteaadre males paa følgende Maade: Efter at Grunden er overskumret med ubrændt og brændt italiensk Lak, saa at der er efterladt noget Farve paa Fladen, anlægges Hjerteaadrerne med Anlæggerpenslen. Aadrerne ere efter Træets Styrke og Tykkelse bredere og smallere; ved Malingen retter man sig efter den Flade, som skal bearbejdes.

Vækstaadrenes Hoveder ere afrundede og sjælden fjederagtige, de blive brede, fyldt og let fordreven, saa at den mørke Side kommer til at ligge paa Vækstaadren.

Er Vækstaadren anlagt, paasprættes Marven med Kasselerbrunt og brændt italiensk Lak og fordrives, se Fig. 25 og 26, Tavle VII. Derpaa stryges det hele med Lasurpenslen, fyldt med brændt italiensk Lak og Kasselerbrunt.

Ved Bøjningerne anbringes Lyset paa bekendt Maade, de ligeliniede Sider udhules, en Tværmarv anbringes i det ligeliniede Parti og det hele fordrives.

Overlasuren sker paa beskreven Maade.

Plettet Mahognitræ.

Denne Træart forekommer sjældnen og vil være de fleste af Læserne ubekendt.

Det plettede Mahognitræ efterlaves af Træhandlerne for derved ad kunstig Vej at forøge Træets Værdi. Pletterne ere sorte og vise sig som ved Ahorn, dog i større Knastknuder og ere ikke saa talrige. Det ser godt ud i Panaler ved Møbler. Da det blomstrede Træ mest forekommer, byder dette plettede Træ en behagelig Afveksling.

Behandling.

Grunden og det første Anlæg sker nøjagtig som ved de to foregaaende Arter. Herpaa tager man Rodpenslen, som fyldes med Kasselerbrunt og ital. Lak, for at indlægge Rødderne og Knastknuderne. Disse Knuder ligge stedse fordelte som ved Ahorn, men ere dog sjældnere; man træffer dem ogsaa alene uden Rod. Med Fingeren afsprætter man den med fortyndet Farve fyldte Pensel, Sprætterne opdrives, hvorpaa Marven anlægges som paa tidligere angiven Maade og det hele fordrives.

Vækstaadrene anlægges med Anlæggerpenslen. Disses Hoveder ere runde og Aadrerne sarte, skønt af bred Form; de udfyldes med sarttonet Farve og opdrives, hvorved der opstaar en ikke altfor skarp Kant paa Aadrerne. Lasureringen sker paa bekendt Maade; man maa dog passe paa, at man stadig holder Lasurpenselen i gyngende Bevægelse for at kunne fremstille Partierne efter Ønske, og derpaa, at man anbringer en lysere Tone ved Knastknuderne.

Særlig ved Malingen af dette Træ kommer det an paa Lysvirkningen, og derfor gør man rigelig Brug af Lasurpenslen Hjørner, se Tavle XXV.

Efter at Fladen er saavidt bearbejdet, kan man ved Duppen, ligesom ved Ahorn, lade enkelte Partier træde kraftigere frem.

Palisandertræ.

Denne Træart er vel alle vore Læsere bekendt og ofte bleven beundret paa Grund af Vækstaadrenes Uregelmæssighed og store Forskellighed.

Palisandertræet synes at bestaa af en Hovedstamme og mange tynde Stammer, som ere opvoksede om Hovedstammen og fastsiddende og forenede dermed som Slingplanter, hvorved der opstaar en Stamme, som gennemskaaret viser forskellige i hinanden voksende Hjertestykker, hvoraf enkelte ligne et skævt afskaaret Kabel.

Disse uregelmæssige Hjertepartier ere for det meste indesluttede af skarpe, sorte Linier og ikke sjældnen af forskellig Farve; det er gullig indtil mørkerødt. Sædvanlig er Midterpartiet regelmæssig formet som ved andre Træarter, dog af forskellig Farve.

Grundfarven er forskellig, rød, graarød, blaarød, violetrød o. s. v. Marven er forholdsvis lysere.

Man antager, at denne Træart først af Hollænderne er bragt til Evropa fra Cayenne (Vestindien).

Palisandertræet anvendes for Størstedelen til Møbelfabrikation; paa Grund af sin Haardhed og klanggivende Egenskab bruges den ogsaa meget til Klaverer.

Udsat for Sollys eller fugtig Luft forandrer Palisandertræet sin Farve og antager en bleg, graa, ubehagelig Tone; af denne Grund er det ikke at anbefale til udvendigt Brug.

Behandling.

Som Grundfarve kan man vælge forskelligtonede Farver, eftersom Maleren ønsker Tonen. F. Eks. Okker, Chromorange eller Tyrkiskrødt, eller Tyrkiskrødt og Okker eller Tyrkiskrødt alene.

Ogsaa Anlægget af Vækstaadrene sker paa forskellig Maade; tidligere anlagdes de med Lyonerpenslen og Kammen. Vi anbefale som den bedste Maade at anlægge Vækstaadrene med den sorte Stift Nr. 3 eller 4, enten i vaad Farve eller Olie, eller i den med Vandfarve, bestaaende af Kasselerbrunt, bestrøgne Grund. Allerede tidligere have vi beskrevet, hvorledes man arbejder med Stiften. For at male ligeliniet Palisandertræ, bestryger man Fladen med Kasselerbrunt og Sort, ved hvilket Anstrøg trækkes en Aadre med Fordriveren eller en stærk, grov, linned Klud, og samtidig anlægges en Marv.

Lasuringen sker med Florentinerlak og Sort, hyppig med Tilføjelse af noget Berlinerblaat. Blomsterne eller Hjertestykkerne stryges i Afdelinger med Olie eller Vandfarve af Kasselerbrunt, hvorpaa Vækstaadren anlægges med Stift 3 eller 4 og fordrives.

Aadrenes Hoveder ere sædvanlig tandede eller splintagtige, hvorpaa der vel maa agtes ved Fordrivningen. Knastknuderne anbringes med Rodpenslen. Man maa passe paa, at Vækstaadrene, som ere anlagte med Vandfarve og ikke fordrevne i den vaade Bund, ikke forsvinde ved Lasuringen.

Grunden, hvorfor vi anbefale Bearbejdningen med Stiften, er, at Vækstaadren skal være dybsort, og det er ikke raadelig at paalægge Sort med Anlæggpenslen over det ofte mørke Røde. Ogsaa ere Partierne mest smalle og uregelmæssige; ved nogen Øvelse vil man snart gaa frem i Brugen af Stiften.

Lasuringen sker paa samme Maade som ved Mahognitræ; vi henvise til Forskrifter, som man maa give godt Agt paa. Tilsidst fordrives det hele forsigtig i Retning af Aadrerne.

Gult Siena-Marmor.

Siena-Marmor har sit Navn fra den By, i hvis Omegn den er funden. Det har en pragtfuld dybguld Farve, er gennemskaaret af forskellig farvede Aadrer, som atter gennemkrydses af mørkere. Grundfarven er rosagul, som gaar over i Straagult; i de mørkere Partier bliver Farven æggul og mørkegul; det er gennamkrydset af mørkerødlige Aadrer, som gaar fra brede Pletter over til fine Aadrer; de sidste ere som Regel saa fine som Pennestreger. Hist og her forekomme graa Aadrepartier, som ikke sjælden overgaa i brede Pletter. Vi ejer en Marmorplade paa ca. 1 m langt og $\frac{1}{2}$ m bredt af denne Slags Marmor, som er saa graa paa den ene Fjerdedel, at denne, hvis den blev afsavet, kunde regnes til de graa Marmorsorter.

En lignende Marmor findes i Omegnen af Verona; ogsaa Portugal og Tyskland — Bayreuth og Durlach — levere gullige Marmorarter, som dog staa tilbage for Siena-Marmoret i Skønhed og Godhed.

En gammel gul Marmorart, som har megen Lighed med Siena-Marmoret, hedder Doree; den er gulere og af regelmæssig Tegning. Paa Grund af sin safrangule Farve kaldes denne Art Marmor Croceum, den fandtes hovedsagelig i Macedonien. Nu tildags forekommer den ikke mere i Brud; man træffer den kun i gamle Bygninger, Mindesmærker o. s. v.

Særlig Romerne elskede det gule Marmor; nu tildags er det gule Siena-

Marmor ligeledes meget søgt og derfor forholdsvis højt i Pris. Det er bekendt, at ved Farveskatteringer anvendes den gule Tone altid med Fordel. Paa Grund af sin store Forskellighed i Tegning byder det Maleren megen Frihed i Behandlingen. Undertiden viser det sig i regelmæssige Former, medens det atter andre Steder forekomme i de forskellige Farvetoner. Naar man fordele Partierne rigtig, faar maa et smukt Hele, som foruden stor Mangfoldighed byder Øjet ensartede velgørende Steder.

Som bekendt mister det malede hvide Marmor med Tiden sin lyse, hvide Farve, hvorfor det ikke alene her, men ogsaa f. Eks. ved søgrønne og andre Marmorarter anbefales at anvende disse efter det gule Marmor. I ethvert Tilfælde maa man passe paa ved ensfarvede eller rolige Marmorarter at anlægge Forbindings- eller Skillelinier kraftigere, medens man for flerfarvede Marmorarter foretrække ensfarvede Forbindelser.

Forklaring til Tavle XXII, XXIII og XXIV.

Det er overflødig at give saa udførlige Anvisninger for Behandlingen af Siena-Marmor, som vi tidligere have gjort ved de andre Marmorarter. Sammensætningen af Grundfarven og Anlægget for Siena-Marmor sker nøjagtig paa samme Maade som ved Behandling af Tavle X angivet.

Marmorstregen er ogsaa her Hovedsagen; dog ogsaa med Hensyn dertil vise vi tilbage til det den Gang sagte.

Det er ikke let at give en Afbildning af Siena-Marmor, uden at man mister det fremtrædende ved den gule Tone; Marmorets Karakter taber ved Fremstilling i en sammentrængt Flade.

Dog er det nødvendigt at angive de forskellige forekommende Toner og Farver saa nøjagtig som mulig; derved er enhver sat i Stand til ved omfangsrige Arbejder at tillade sig den nødvendige Frihed for paa tilfredsstillende Maade at udføre det forestillede Malerstykke.

Det er vor Hensigt at sammenstille de Farver o. s. v., som forekomme i Arterne eller Afbildningerne; da vi for Siena-Marmoret raade over en hel Tavle, kunne vi behandle denne med stor Udførlighed. Vil man anvende Siena-Marmor ved et større Arbejde, raade vi indtrængende til at male dette regelmæssig, af blide Toner gennemtrukken. Har man f. Eks. en Restaurationssal, et Badeværelse eller noget lignende at male, hvor Væggene inddeles i Flader for at male dem Siena-Marmor, anlægger man det øverste Panel, som det er angivet i Fig. 1 og 2, Tavle XXII.

Man forestiller sig, at Hovedfarven i Fig. 1 var gul, som hist og her overgaar fra lyse til mørke Partier; ogsaa de brede Tværode ere gule og forene sig med de ligeliniede violette Aadrer. De nederste Paneler kan man male mørkere og gennemkrydset af mørkere Linier, som vises i Fig. 3, Tavle XXII og Tavlerne XXIII og XXIV. Vi raade til paa ingen Maade at anvende mere Tone til en Flade, end vi har anbragt i disse Tavler; man maa betænke, at vi i disse Tavler kun har vist saa mange Farver og Partier, for at man kan betjene sig af disse i alle Tilfælde for at frembringe Forskellighed.

De graa Aadrer i Siena-Marmor have for det meste en blødtflydende mørk Kant, som paa begge Sider aftegne Aadrerne skarpere, som vi have antydnet dette i Fig. 4 a. De mørkere Violetaadrer ere ligeledes hyppig forsynede med mørke Yderrande; de mørke Aadrer ere som Regel gennemsaede med

Pletter af Lys Farve og vise derved den kantede Karakter som Aadrerne ved Breche Violette, som angivet i det lille nederste Parti, Fig. 4.

Behandling af Tavle XXIII og XXIV.

Grundfarve for Siena-Marmor er lysegul og Hvidt, gul Okker og lidt Chromorange.

Derpaa stryges Fladen paa den tørre Grund med Hvidt, Sort, Ultramarin, gul Okker, Chromorange og Dodenkop saaledes, at man faar et i Partierne adskilt og i Tonerne fordelt Hele. Grundanlægget maa være meget lyst og de graa Farver maa ikke stryges for meget mellem de gule, da man ellers faar en grøn Farve.

Derpaa anlægges man med den store flade Lyonerpensel, fyldt med gul Okker og Chromorange, de mørke gule Partier og af en Blanding af disse Farver og Dodenkop de rødlige eller violetgule Partier saaledes at man anvender Marmorstregen ved langagtige Partier. Det hele fordrives nu.

Ved Hjælp af Sort og Ultramarin anlægges nu de graa Grundaadrer tværs hen over Fladen. Med noget Florentinerlak, Okker og Chromorange anbringer man de finere violette Aadrer med Maarhaarspenslen. Paa de graa Partier anbringer man mørke Kanter, medens de violetgule Aadrer og Partier ved Duppen gives mere Kraft.

Tilslidst citqueteres det hele med tynd, hvid Farve, se Fig. 11 osv., Tavle IV, og lader dette tørre. Efter at det hele er godt tørt, lasures det med Marmorlasurpenslen, se Fig. 4, Tavle IV, med gul Okker, Chromorange. Florentinerlak og noget Chromgult, og de anlagte Steder efterarbejdes efter Behov. Som allerede meddelt ved Breche Violette bestaar Lasuringen deri, at den anlagte Flade partivis overstryges med tynd, gennemsigtig Terpentinfarve med Lasurpenslen. De graa Partier lasures kun lidt. At Marmorstregen ogsaa i dette Marmor spiller Hovedrollen, behøves vel ikke at siges; et Blik paa Tavlen vil sige dette tilstrækkeligt. Det er ikke nødvendig at blande Farverne meget med hinanden; man tager disse tonvis i Penslen, hvorved man bedre faar Skatteringer og kraftig farvede Partier og det hele et frisk Udseende, som ved Malingen af Siena-Marmor er en Hovedbetingelse.

Det gule Marmor Martin.

Dette Marmor har en dyb guldgul Farve, er gennemkrydset af en Mængde fine røde Smaaaadrer, hvorved Fladen har et Udseende, som om det var delt i smaa gule Stykker.

Skönt den gule Farve, overfladisk betragtet, synes at bestaa af en Tone, er denne dog delt i forskellige lysere og mørkere Toner og Hovedaadrerne synes at dele Partierne; man finder guldgule indtil røde, violetfarvede, graa, og grønne Partier. Naturligvis maa disse Forklaringer ikke opfattes saaledes, som om de angik begrænsende Flader, der skal her snarere gives det Indtryk at fremkalde store Felter. Ved de bruddede Steder er dette Marmor meget vanskelig at behandle; ved Mejslen brækker det let af ved enkelte Aadrer, hvorfor det kun anvendes som Forsiringer, som Skorstenskapper, Penduler o. s. v. Den Pris, der forlanges for denne Marmorart, er høj, hvad der er Tilfælde med alle Marmorarter, hvoraf Bruddene ikke levere det fornødne Kvantum.

Behandling.

Grundfarven er lysegul og sammensættes af Okker og Chromorange. Over denne Undergrund blandes Grundpartierne af følgende Farver: Hvidt, Okker, Chromorange, noget Florentinerlak; Sort og Ultramarin paaføres i lette Strøg og fordrives fint. Derpaa tager man den bekendte femspidsede Pensel, fylder den med en Blanding af Okker, Chromorange og noget Florentinerlak og anbringer med Krydsslag, se Fig. 6 og 8, Tavle XXVIII, over Fladen halvtone fine Aadrer; med en mørk, tonet Farve, som man faar ved Tilsætning af noget Dodenkop, anlægges man over det første et andet Aadreslag og fordeles i Partier med Maarhaarpenslen og oparbejdes fint. Det hele beduppes nu med Hvidt og fordrives let.

Lasuringen sker paa samme Maade som ved foregaaende Marmor, selvfølgelig med disse tilhørende Farver.

Med en flad Lyonerpensel duppes de enkelte Partier endnu en Gang, hist og her anlægges en lille hvid Aadre og det hele fordrives fint.

Marmor Gros Martin.

Skønt kendt under dette Navn, forveksles det hyppig med det gule spanske Marmor.

Behandling.

Grundtonen er lilafarvet og bestaar af Hvidt, Dodenkop, Sort og Ultramarin og noget Chromorange. Efter at Grundpartierne ere anlagte, fylder man Maarhaarpenslen med Tyrkiskrødt og oversaaer Fladen med røde Aadrer, som stemme overens i deres Stilling med dem i Griotte d'Italie, d. v. s. Aadrerne løbe i en Retning og danne uregelmæssige Former og Aabninger som i et Fiskenet. Imellem disse røde Aadrer findes en Mængde smaa graalige og hvide stenagtige Pletter, som anbringes med Duppepenslen efter at det Røde er tørret lidt. Lasuren paa bekendt Maade.

Med den lille Lyonerpensel beduppes de gule Partier med Hvidt og Chromorange; det samme sker ved de røde Aadrer med Tyrkiskrødt; de hvide og graa Pletter duppes med Hvidt og sluttelig anbringss en hvid Krystalplet. Det hele citqueteres med Hvidt og fordrives.

Brèche d'Or og Brèche d'Alep.

Disse Marmorarter have en graagul Grund, der er rigelig besaaet med graalige, sorte, røde, rødgule og guldgule Pletter.

Det stemmer meget overens med Waulsort-Marmor; dog ere Partierne ikke tegnede saa skarpe og kantede. Man antager, at disse Marmorarter høre til Bréchearterne, da ogsaa disse synes at være skubbede eller rykkede fra Stedet ved deres Opstaaelse.

Grunden og de besaaede Partier, bestaaende af større eller mindre Brokker, danner en meget mangfoldig farvet Blanding. Brokkerne ere atter gennemkrydsede af grove eller fine Aadrer af rødgul, gul og hvid Farve. Brèche d'Or bestaar af mange guldgule, enkelte graa og sorte og nogle røde Brokker. Brèche d'Alep bestaar af ligesaa mange røde, kødfarvede, mørkegule Partier, som ere gennemtrukne af graa og sorte Brokker.

Behandling.

Grundfarven er lysegul og sammensat af Hvidt, Okker og Chromorange. Derover anlægges Grundpartierne, enkelte Partier med Grundfarven, andre med Dodenkop, atter andre med Sort og Ultramarin; Anlægget fordrives derpaa fint,

Med den store flade Lyonerpensel og de førnævnte Farver fordeles nu Partierne, og Brokkerne anbringes ved Marmorstregen, se Tavle XXXIV og den dertil hørende Beskrivelse.

Efter at de brudstykkeagtige Partier paa denne Maade ere formede, anbringer man med den med Hvidt, Okker og Chromorange fyldte Citqueterpensel de gule Brud, derpaa de mørkerøde og tilsidst de sorte. Fremdeles udfyldes med den flade Lyonerpensel Aabningerne med de passende Farver; man maa passe paa stadig at anvende Farverne enkeltvis og føre Strøgene kraftig. Herpaa anlægges med Maarhaarspenslen de fine mørke Aadrer mellem Partierne, derefter de hvide Pletter og Aadrer, hvorpaa Anlægget maa tørre. Det er selvforstaaelig, at man ved Anlægget maa beregne Lasuringen; dette maa altsaa holdes i lyse Farver.

Lasuringen maa ske meget forsigtig med de brugte Farver, som man tilføjer lidt italiensk Lak, paa sædvanlig Maade.

Bearbejdningen af Brèche d'Alep sker omtrent nøjagtig som ovenfor beskrevet, kun maa Farverne være af lysere Toner og flere røde og færre sorte brudede Partier.

Spansk Brocatelle-Marmor.

Blandt de gule Marmorarter indtager dette en af de første Pladser; det er overordentlig vanskelig at beskrive dette; der eksisterer intet Marmor, der udmærker sig mere ved Forskellighed i Farve og Karakter end det spanske Brocatelle-Marmor.

Det brydes i Gruberne ved Tortosa og Andalusien og forekommer nu til dags sjælden i Handelen. De hovedsagelig forekommende Farver ere Hvidt, Rødt, Gult, Graat og Lysisabella. Fra Picardiet udføres en lignende Marmor, Bologneser-Marmor, hvis Partier ere tættere og som gennemkrydses af røde Striber og Aadrer. Nogle andre Arter, der ogsaa forekomme under Navn af Brocatelle-Marmor, nedstamme fra Champagne og St. Baume og Tray i Provence.

Brocatelle-Marmoret er af guldgul Farve med lysegraa og straagule Partier. Fremdeles viser den mange saaede Striber af lyserøde, og ildrød og violet Farve. Brocatelle-Marmor byder Maleren den bedste Anledning til at vise sin Kunst og Fantasi; paa Afveksling er der ingen Mangel.

Behandling.

Grundfarven er lysegul, bestaaende af Hvidt, Okker og Chromorange, ligesom vi har set den ved Marmor Martin og Siena Marmor.

Hovedpartierne indstryges med Hvidt. Okker, Chromorange, Florentinerlak, Chromgult og paa enkelte Steder med noget Sort og Ultramarin; med sidste Farver maa man gaa forsigtig tilværks, da der ellers opstaar grønne Farvetoner.

Hjørnerne af den flade Lyonerpensel fyldes med Hvidt, Sort og Ultramarin, og dermed anlægges de smaa muslingeformede Figurer, som ogsaa

forekomme i St. Remi og Rouge royal. Enkeltvis træffer man store Pletter, som ere hvide i Midten, omgivne med graa Kanter.

Nu anlægges man Aadrer med graa Farve, og disse gennemskæres atter af mørkegule og røde Aadrer (Dodenkop). Derpaa citqueterer man enkelte Partier med Chromorange og Okker, andre med Tyrkiskrødt og Florentinerlak, som fyldes med Lyonerpenslen og passende Farver.

Man maa passe, at Hovedfarven gult stadig er fremherskende og at de røde Partier stedse ere af dybere Tone; den dybeste Tone opnaar man, naar man fremstiller Anlægget af Chromorange og Rødt og citqueterer det med Rødt.

Enkelte Partier kunne gennemtrækkes med den femspidsede Pensel i brede Slag med røde Aadrer.

Efter Lasuringen, som sker paa almindelig Maade, overdubbes Fladen med Hvidt og noget Chromgult og derpaa forsigtig fordreven.

Enebærtræ.

Enebærtræet hører til Naaletræerne og træffes hyppig saavel i kolde som varme Zoner.

Det forekommer i forskellige Arter. Dets Vækst og Udvikling er som ved alle Træarter afhængig af Jordbundens Beskaffenhed.

Man skelner mellem 2 Hovedarter, den ene forekommer som Busk, den anden som Træ. Den første har en gennemsnitlig Højde af 2—3 m og sjælden en egentlig Stamme; den vokser almindelig krum og har en ru Bark, medens Træet, der ligeledes har en ru Bark, naar en betydelig Højde og stort Omfang.

Da denne Træart kun er lidt almindelig bekendt, meddele vi i det følgende dets Ejendommeligheder.

Til Bevis for, at Træet allerede var bekendt blandt de gamle Folkeslag, henvise vi til de gamle Bibelsteder: Ps. 120, Vers 4, og Hjob 30, Vers 4. Trækullet, som brændes af Enebærtræet, er langt at foretrække for alle andre Træsorter paa Grund af sin Holdbarhed og Harpikskraft. Enebærtræets Bær anvendes til Midicin, men fortrinsvis dog til Brændevinsfabrikationen.

Træet har en behagelig Lugt og dets Farve ligner efter Zedertræet; dog ligge de smukke Aadrer længere fra hinanden og have mere lukkede Træfaser, d. v. s. de ere uden Porer.

Det lader sig let forarbejde og angribes sjælden af Orm. Af denne Grund er det underlig, at Enebærtræet i mange Egne er helt ubekendt ved Møbel-fabrikationen; Busk og Træ ere begge stedsegrønne. Som Busk forekommer Enebærtræet mest i de nordlige Lande; den bærer da skarpt tilspidsede smalle Naale og bønnestore Bær, der det første Aar ere grønne og i de følgende Aar, naar de blive modne, faa en blaasort Farve.

Enebærret som Træ forekommer i Syden, i Europa særlig i det sydlige Frankrig, Spanien og Italien. Det spanske Enebærtræ naar en stor Højde og Styrke, hvorfor det ogsaa kaldes det spanske Zeder; den bærer hasselnøddetykke sorte Bær; Bladene ligge tæt over hinanden.

Det virginske Enebærtræ vokser hyppig i Carolina; det har ikke saa store Bær som ovenfor nævnte. Skønt Enebærtræet endnu forekommer enkelte andre Steder, f. Eks. paa Barbades og Bermudas Øerne, gælder den spanske for den største og sværeste og Træet deraf anvendes i Spanien meget til Møbelfabrikation.

Forklaring til Tavle XXV.

Førend vi gaar over til Forklaring og Behandling af Enebærtræet, maa vi endnu have noget for Øje, som ved Efterligningen af alle Træarter er af største Vigtighed. Vi mener Lasuringen i Almindelighed. Skønt vi tidligere nogenlunde udførlig har beskrevet dette, er det dog vor Hensigt atter at komme tilbage dertil, for ved Afbildninger og dertil hørende Forklaringer at gøre Fremstillingen endnu tydeligere.

Det er bekendt, at man ofte tilegner sig Vaner, hvorfor man ikke gør sig Regnskab, og hvorpaa man først bliver opmærksom, naar Tilfældet paa en eller anden Maade fører os derhen. Saaledes er det ogsaa ved Anstrygen og Anbringen af Lyseffekterne bleven en Vane at betjene sig af smaa Redskaber; det er meget nødvendig at henvise Maleren paa, hvor meget han derved forhindrer at naa det ønskede Resultat i højeste Fuldendelse. Lasurfarven maa paastryges med fuld Lasurpensel i de Farver, som passer for det malede Træ. Er Træet besat med Rod- og Knastpartier, som have en mørkere varm Farve, anstryges Hovedpartierne med tilsvarende Farver. Derpaa overstryges de øvrige Dele med fortyndet Farve, der dog ikke maa være saa tynd, at den flyder bort; det hele holdt saa fugtig som mulig. Denne Bearbejdning maa ske hurtig og let, da man ellers risikerer at bortviske Aadrerne.

Derpaa holder man Lasurpenslen, hvoraf hver Gang Farven maa være udtrykket, som angivet i Fig. 1, Tavle XXV. Denne Holdning er meget let; med Fingrene kan man give Penslens Haarspidser en saadan Retning, at man efter Behag kan frembringe hele og halve Lystoner, alt efter det Tryk, man udøver med Fingerspidserne.

Det, og hvorledes man borttager Farven paa Siderne, hvor den er overflødig, have vi allerede tidligere beskrevet; ogsaa at Farvetonerne paa Siderne ere afhængige af Vækstaadrens Farve. Vi ville nu paa Figuren anskueliggøre, hvorledes Penslens Holdning maa være og hvilke Vendinger, man maa give denne.

Har man Sideflader af faserigt Træ at lasure, kan man med den fulde Bredde af Lasurpenslen kun borttage Farver paa de Steder, hvor man vil have Træet af ensartet Farve og uden nogensomhelst malerisk Virkning.

Anbringer man Strøget med fuld Pensel, faar man dette ligesaa bredt, som Penslen er, Fig. 1. Bedre er det at arbejde kun med Hjørnet af Penslen, Fig. 2. Man holder Penslen i skæv Retning og bruger ikke mere deraf end betegnet fra *a* til *b*. Man kan paa denne Maade duppende borttage Farverne i ønsket Retning, som vi viser det i Fig. 3. Er dette da bølgeagtig fordreven, faar man det silkeagtige Udseende, som fordres ved Mahognitræ og forskellige andre Træsorter.

Fig. 4 faar man, naar man vender Penslen i modsat Retning og udfører den samme Bearbejdning. Vil man lasure Aadrerne som Fig. 5, d. v. s. anbringe Lyseffekt derpaa, holder man Penslen i modsat Retning som Aadren, medens de forskellige Farvetoner anlægges tværs derhen over for at kunne følge de bøjede Linier. Man bruger hertil ogsaa kun den Del af Penslen, som er angivet i Fig. 2 *a* og *b*; derved, at man med Penslen udviger til højre og venstre, kan man anlægge de brudte Linier, tilsvarende Aadernes Krumninger. Ligesom man i Fig. 5 maa rette Penslen efter Aadren, maa man ogsaa som i Fig. 6 vende den saaledes efter Aadren for at anbringe Lysvirkningen paa tværs.

De smaa Streger over Penslen i Fig. 6 angive Formerne, som man ved udvigende og skubbende Strøg af Penslen lader fremgaa, naar man forstaar at føre Penslens Hjørner med Fingerspidserne.

Vi tro nu, at vi tydelig nok have forklaret Penslens Behandling og henvise paa Fig. 7 og 8; de højre og venstre Sider af Træet resp. Aadrerne ere forbundne med Midten eller Hjertestykket, hvorfra man udviger til Siden, som Vækstaadren fordrer det, Ogsaa angive Fig. 7 og 8 nærmere og tydeligere Maalet for Fig. 5 og 6 med Hensyn til Penslens Holdning.

Saa naar man til den Overbevisning, at man ved ligefaset Træ og ofte ogsaa for Hjertestykket maa holde Penslen i skæv Retning, dog maa man passe paa stadig kun at bruge Penslens Hjørner og efter Behov forandre Strøgene.

Fig. 9 er et lasuret Rodstykke, hvori alle forekommende Retninger ere angivne; paa den venstre Side stemmer det overens med den i Fig. 7 angivne Holdning af Pensel, med Undtagelse af Rodpartierne. I den øverste Del af den højre Side af Fig. 9 er Penslens Holdning som i Fig. 8, i den nederste højre Del atter, som vist i Fig. 7. Deraf følger altsaa, at Penslens Vending reguleres efter Aadrerne, og Rødderne, som have runde Aadrer, modtage Lyset i begge Retninger.

Paa Farvernes Fordrivning maa stadig passes opmærksomt; ved Uagtsomhed kan man undertiden ødelægge den smukkeste Lasuring.

Lasuringen sker stedse i bølgeformige Bevægelser i Retning af Lystonerne. Som Lystonerne ere afhængige af Aadrerne, saaledes er Fordrivningen af Retningen, hvori man lasurer.

Naar man har lasuret en Flade med al Omhu, vilde man, ifald man kun fordrev i en Retning og dette bestandig i bølgeformig Retning, forandre Farvernes Sted og tabe meget af Lystonernes naturlige Løb; vi tilraade derfor endnu en Gang stadig at fordrive i bølgeformig Bevægelse i den Retning, som Lystonernes Beliggenhed fordrer det.

Fordrivningen have vi nærmere beskrevet i Fig. 10; naar man fordriver paa højre Side fra *a* til *b* og paa den venstre fra *d* til *c* og med Fordrive- ren følger Løbet af de angivne Linier, vil man opfylde alle Fordringer, som vi i det foregaaende har opstillet.

Det samme gælder om Porerne; har man efter deres Størrelse indsprættet disse, fordrives ogsaa de i Retning, som Aadren foreviser.

Overlasuringen, hvorom vi gentagende have talt, finder kun sjælden Sted, fordi Arbejdet ikke betales tilstrækkelig. Enkelte Træarter, som foruden deres egentlige Farver tillige har et Sølvskær, maa dog overlasures for at opnaa dette, f. Eks. ved Poppel-, Pile-, Ahorn- og Enebærtræ. Overlasuringen fordrer kun lidt Tid, men stor Behændighed og Sikkerhed. Farven maa være tilstrækkelig fortyndet og prøvet med Hjørnet af Penslen; derpaa stryger man den let og hurtig paa og fordriver den regelmæssig. Med Haarpenslen borttages neppe mærkbart de for grelle Toner, medens der i Midten af Kna- sterne anbringes en kraftig Glans.

Behandling af Tavle XXVI og XXVII.

Grundfarven for Enebærtræ bestaar af Hvidt, Tyrkiskrødt og lidt Okker, saa at man faar en Rosatone. Grunden overstryges ved Hjælp af en med ubrændt italiensk Lak og Florentinerlak fyldt Svamp, hvorved man efterlader

lidt Farve, saa at man faar Undergrunden til Tavle XXVI. Paa Tavle XXVI kan man tydelig blandt Aadrerne iagttage Svampstrøgene. Litografen har gengivet dette med alt for stor Nøjagtighed, hvad der for øvrigt beviser, at Afbildningerne er meget samvittighedsfuldt kopierede.

Til Anlægget af Aadrerne tages følgende Farver paa Paletten: Kasselerbrunt, brændt og ubrændt italiensk og Florentinerlak.

De nødvendige Redskaber ere: Anlæggerpenslen, Rodpenslen, Hornkam, Fordriver og Skind.

Aadrernes Farve paa Tavle XXVI er sammensat af brændt italiensk og Florentinerlak og lidt ubrændt italiensk Lak og Kasselerbrunt.

Man tager Anlæggerpenslen og holder den som angivet i Fig. 5, Tavle VII, d. v. s. Penslen kan bruges helt til at trække de fine fyldte Aadrer. Man maa dog passe paa, at Penslens Hjørne er noget mere fyldt for at kunne anlægge Hovedaadren noget grovere.

Er Farven for tyk, arbejder man svært, er den for tynd, bliver Aadren for tyk; det samme Forhold finder Sted, naar Penslen er for lidt eller meget fyldt. Farven skal altsaa være saa meget fortyndet, at man kan male Aadren hurtig og sikkert uden afbrudte Linier. For lettere at kunne faa dette, bruger man Skindet; er Penslen da for meget fyldt, trykker man den ud i Skindet, støder den lidt paa Kammen og naar Farven har den forskrevne Tykkelse, kan man anlægge Aadrerne paa den ønskede Maade.

Man maa passe paa at holde Penslen opret efter Hjertestykkets Form, hvorved Linierne i Sidestykkerne slutter sig til.

Tavle XXVI viser tilstrækkelig, at denne Forskrift ved Anlægget maa følges strengt; det vilde f. Eks. være umuligt at anlægge det Parti paa venstre Side af Tavle XXVI, der forestiller en langagtig smal Aadre, som er forbunden med Midterpartiets Hovedlinier, hvis man ikke arbejdede i nævnte Retning med Anlæggerpenslen. De smaa Knaster anbringes med Rodpenslen, dels med Hjørnet af Penslen. Sidestykkerne stryges med en større Pensel, der i det mindste er dobbelt saa stor, men dog tilberedt paa samme Maade som Anlæggerpenslen. Er man mere erfaren i Træmaling, kan man ogsaa bruge denne Pensel til Hjertestykket; derved arbejder man hurtigere. Derpaa anbringes i Sidestykkerne Marvsprætterne med fortyndet Farve, som dog maa fordrives skævt, se Tavle XXV. Lasuringen sker som bekendt.

Til Slutning anbringes de lyse Toner med Satinpenslen, som det er at se paa Tavle XXVI. Ønsker man, at Dupningen skal træde stærkere frem, sker det ved et lille Skind, som man lægger over Fingerspidserne, for saaledes at bortvise de lyse ønskede Steder.

Zedertræ.

Den berømte Zeder fra Libanon, en af de skønneste bekendte Træarter anvendtes af vore Forfædre, som det ogsaa er bekendt af Bibelshistorien, som Tømmertræ og særlig ved Salomons Tempel. Mindre bekendt er det maaske, at man for kort Tid siden nærede Frygt for, at dette skønne Træ ganske skulde forsvinde fra Jorden, da man antog, at de faa Træer, som voksede paa Libanon, vare de eneste.

Naturforskerne have imidlertid meddelt, at ogsaa paa andre Bjerge i Lilleasien og Algier forekommer denne Træart. Zederen bærer sine Grene i Vifteform. Det hører ligeledes til Naaletræerne.

Da Zedertræet forekommer yderst sjælden, er dets Træ ogsaa langt fra almindelig bekendt.

Den Paastand, at Cigarkasser, Thekasser, Paneler og Døre laves af Cedertræ, er kun saavidt sandt, som man dermed betegner en beslægtet Træart, som i forskellige Afarter vokser hist og her i Europa og Vestindien.

Det ægte Zedertræ er fast næsten uden Marv, har en fin blaarød Farve, en fin Fase og lugter meget stærk. Sager, som opbevares i Zedertræskasser, kan ingen Smaadyr berøre. Ligesom Enebærtræet anvendes ogsaa Zedertræet til Blyantsfabrikation.

Behandling.

Grundfarven blandes af Hvidt og Tyrkiskrødt. Herpaa overskumres Fladen med Florentinerlak, brændt italiensk Lak og noget ubrændt italiensk Lak, hvoraf noget Farve lades tilbage. Deri anbringes en sart fin Marv.

Med Anlæggerpenslen, fyldt med Florentinerlak, brændt italiensk Lak og noget Kasselerbrunt, anlægges fine, smalle langagtige Aadrer, som man atter udfylder med svage Mellemaadrer; Anlægget fordrives derefter forsigtig.

Hjertestykkerne ere smalle og tør højst males 30—49 cm. brede. Sidekanterne ere sædvanlig ligeliniede og ligeledes med faa Skatteringer. Hjertestykket er mørkerødt; Sidestykkerne blaarøde med enkelte gulgraa Tvermary, som anbringes med Fordriveren. Lasuringen af dette Træ sker efter bekendt Forskrift. Efter at dette er sket, kan man med Satinpenslen opdukke enkelte Lystoner.

Pæretræ.

Maaske forekommer det Læseren fremmed, at dette Træ regnes til de Træarter, som egner sig til Efterligning. Dette Træ har imidlertid en paafaldende smuk Farve og er af smuk Tegning; det har megen Lighed med Enebærtræet, er dog noget gulere og ikke saa meget blomstret.

Til Møbelfabrikation egner det sig fortrinlig; det er sejt og meget holdbart.

Det vilde Pæretræ udvikler sig bedre end det frugtbærende Træ, dets Træ lader sig ogsaa bedre forarbejde. Da Pæretræ gerne optager Farve, anvendes det ogsaa meget til Efterligning af Ibenholz. Som ved alle Træarter ere de blomstrede Partier af kraftigere Farve end de retliniede. Det blomstrede er violetgraa, rødliggul, medens det retliniede er graagul og ikke af saa varm Tone som de mørke Partier.

Behandling.

Grundfarven er sammensat af Hvidt, Tyrkiskrødt og noget Chromorange. Grunden skumres med ubrændt ital. Lak og lidt Florentinerlak; man maa derved passe paa, at der bliver lidt Farve tilbage paa Fladen.

Til Anlæg af Væktsaadren fyldes Anlæggerpenslen med Kasselerbrunt, brændt og ubrændt ital. Lak og noget Florentinerlak. Eftersom Bredden af Fladen er, anlægges Vækstaadrene grovere eller finere. Efter at det hele er forskriftsmæssig lasuret, anbringes med Lasurpenslen de halve Lystoner og med Satinpenslen de skarpe Toner. De ligeliniede Sidestykker indeholde kun faa Knastknuder, saa man maa ogsaa ved denne Art være yderst sparsom med Anbringelsen deraf.

Søgrønt (Vert de mer.)

Dette Marmor er et af de smukkeste blandt de mørke Arter; den forekommer ligesom saa mange andre Marmorarter i Omegnen af Carara (Italien). I samme Brud finder man ogsaa det grønne, ægyptiske Marmor, der har megen Lighed med den søgrønne Marmor, men dog af knap saa frisk Farve. Grunden til det ægyptiske Marmor er rød med mørkegrønne, gennemsigtige Aadrer og Pletter, blandet med gulliggrønne Grundaadrer, som afveksler med graa og hvide gennemsigtige Aadrer.

Det lader sig ikke fastslaa, hvorfor denne i Carara fundne Marmor, kaldes ægyptisk Marmor; sandsynligvis fandtes i Fortiden i Ægypten en lignende Marmorart, der havde megen Lighed med det søgrønne Marmor; et saadant Marmor var bekendt under Navn Serpentine.

Saaledes finder man ogsaa endnu til Dags i Tyskland en Slags Serpentine-marmor, der dog ikke kan sammenlignes med ovennævnte; trods Navneligheden er Farve og Beskaffenhed grundforskellig. Mere Lighed har det søgrønne Marmor med Vert Levanto, skønt denne mere bestaar i Aadernes Løb end i Farven. Søgrønt Marmor har en dyb, sortgrøn Grund, hvori der ligger en plettet, aadrig Tone af mørkegraa og gulsort Farve. Derover bemærkes atter Aadrer af lysere Toner, som ved deres Finhed danne en tynd Tekstur, hvorover brede Aadrer af endnu lysere Toner forene sig med Grundaadrerne og næsten helt hvide Hovedaadrer. Søgrønt Marmor egner sig fortræffelig til Karaminindfatninger, Paneler for Gesimser, Søjler o. l.; de smukkeste Stykker anvendes for Ornamente. Paa Grund af sin dybe, glasagtige Farvetoner egner den sig særlig til Anvendelse sammen med andre Farver; den sætter disse i smukt Lys, hvorfor den anvendes mest til Dekorationer. Anbringes det malede Marmor i det Frie, saa maa det holdes saa beskyttet som mulig, da Luften og Fugtigheden angriber det stærkt og let udsletter de fine Aadrer.

Forklaring til Tavle XXVIII.

Der forekommer Marmorarter, hvis Grund er gennemsaet af en Mængde Aadrer, og det vilde koste for meget Arbejde, at gengive disse med Penslen. Man bruger derfor Citqueterpenslen, der fyldes med Farve i Spidserne, som lægges godt ud fra hinanden paa Randen af Paletten eller Terpentinkoppen. Med disse Spidser laver man forsigtig fine Streger eller Aadrer, som dette er vist i Fig. 2, 3 og 4; der anlægges til alle Sider i krydsende Retning.

I Handelen forekomme særlige til dette Marmor lavede Pensler med 3 og 5 Spidser; dette letter Arbejdet betydeligt da Spidserne stadig forblive adskilte.

Med Citqueterpenslen eller Pensel Fig. 7 inddupes derpaa de smaa plettede Partier, som angivet i Fig. 5.

Derpaa tager man Maarhaarspenslen, eller for større Arbejder den flade Lyonerpensel, og anbringer over den anlagte Grund de følgende Aadrelag, efter Art som Marmorstregningen (Fig. 11), hvorover der tidligere har været talt udførlig.

Allerede ved Forklaringer af andre Marmormalerier, har vi behandlet Optagningen af Farve i Penslen, hvorved man i et Strøg faar forskellige Toner. Naar man paa denne Maade først blander Hvidt med noget Okker og Zinkgrønt, derpaa, som vist i Fig. 11, i de følgende Penselspidser (a-d) tager mørkere Farver, saa kan man give de forskellige Toner i et Strøg, medens

man samtidig opnaar ensartige Farveovergange. Har man anlagt Hovedpartierne med den flade Lyonerpensel, saa laves de finere Aadrerforbindelser. En stor Del af disse Smaaadrer ligge krydsende over hinanden som et Væv; for hurtig og let at kunne fremstille dette, fatter man med halvt udstrakt Arm Penslen omtrent ved Enden af Skaftet og udviger i denne Holdning i alle Retninger. Se ogsaa Fig. 6 og 8, hvori Stregerne ere fortegnede. Efter at dette er sket, anlægges man de lyse Partier, se Fig. 9 og 10.

Behandling af Tayle XXIX og XXX.

Skøndt dette Marmor kun har lidet Slægtskab med Arter, som vi tidligere har beskrevet, saa er Bearbejdelsen deraf i mange Retninger den samme. Grundfarven for søgrønt Marmor er sort. Paletten fyldes med Hvidt, Sort, Okker, Zinkgrønt, Ultramarin og Berlinerblaat.

Den sorte Grund maa være godt tør, førend man kan arbejde videre derpaa. Man fylder den femspidsede Pensel, Fig. 7, Tavle XXVIII, og laver dermed stregagtige, krydsede og over hinanden løbende Grundaadrer og paa enkelte Steder partivis duppede Pletter. Farven maa være gennemsigtig tynd og man maa allerede ved det første Grundlag søge at danne en Partifordeling.

Med den flade Lyonerpensel males nu de første aadrede Lag; for mindre Arbejder kan man ogsaa bruge Maarhaarspenslen.

Til disse Lag bruger man ovennævnte Farver, hvortil der sættes lidt mere Ultramarin og Hvidt. Man anlægges det i forskellige Toner, mest i gul, grøn eller lys Farve. Naar man optager Farverne paa den i forrige Afsnit beskrevne Maade, saa lader Farveovergangene sig smukkere fremstille. Med Maarhaarspenslen anlægges nu de finere Aadrerpartier og forbindes med de bredere Aadrer, se Fig. 6 og 8, Tavle XXVIII. Er man færdig hermed, saa anlægges man i modsat Retning de lyse Hovedpartier, hvortil man betjener sig af en Blanding af Hvidt, Zinkgrønt, Ultramarin og noget Sort. Til Maling af nogle enkelte Aadrer tilføjes noget Okker og Berlinerblaat; Farverne ere tydelige at kende paa Tavle XXIX. Vi gøre endnu opmærksomme paa, at Hovedpartierne og de fine Aadrer maa tegnes skarpe og kraftige; derhen over anlægges man de sidste hvide Aadrer, hvorpaa det Hele fordrives let, og det saa forsigtigt, at Aadrerne ikke mister deres Skarphed. Derpaa fyldes Citqueterpenslen paany med fortyndet Sort, hvormed man citqueterer over de anlagte Partier; man opnaar derved, at de forhen anbragte Aadrer brydes med mørke Aabninger, som det passer efter dette Marmors Karakter, se Tavle XXIX. Derefter lader man det bearbejdede tørre.

Lasuren. Man anvender dertil Kasselerbrunt, som har en Guldtoner, eller almindelig Beg, som rives til Pulver, og da ved Middelvarme smeltes og blandes med raa Linolie, indtil det ogsaa i kold Tilstand er godt flydende. Man fortynder det med Siccativ og Terpentin, hvorved Blandingen samtidig tørrer godt. Den tidligere fyldte Palet, som man har tilføjet noget Chromgult og de førnævnte Farver, Kasselerbrunt og det opløste Beg, gør atter her Tjeneste. Lasuringen sker ganske paa samme Maade, som vi tidligere har beskrevet det, hvorved man opnaar den paa Tavle XXX viste Marmorflade.

Grøn ægyptisk Marmor (Vert d'Égypte).

Om dette Marmors Herkomst talte vi allerede ved det søgrønne Marmor. Grunden til ægyptisk Marmor er mørk, violet, rød med dybgrønne Brokker

og Pletter, gennemkrydset af gulgrønne, violetfarvede Aadrer, hvorover der atter ligger andre Aadrer af lysere Grønt, Blaagrønt og graahvide og krystalhvide Pletter eller Aadrer.

Egenskaberne ved det grønne ægyptiske og det søgrønne Marmor stemme i mange Henseender overens. Ved begge findes de bruddede Figurer og Pletter, den samme mørke Grund med de derover krydsende Aadrer.

Det ægyptiske Marmor er temmelig sjældent og derfor i høj Pris; den kan anvendes til alle Arbejder, hvortil overhovedet ædle Marmorarter egner sig. Ogsaa kan det males overalt, hvor der anbringes Marmorsorter af samme Rang.

Da den er af megen Styrke, saa anvendes den undertiden til Søjler og Postamenter i Kirker eller ved Altere; ogsaa for Bordplader, Anlæggerarbejder, Forsiringer paa Staauhre egner den sig fortrinlig.

Ved Malingen maa man stedse have i Tankerne, at de smukkeste Stykker af dette Marmor ikke er saa stærkt og gennemkrydset som ved det søgrønne Marmor, hvorfor den maa holdes rolig.

Behandling.

Man kan male dette Marmor paa to Maader: Har man ikke saa travlt ved Arbejdet, saa at man kan afbryde dette oftere, saa tilraade vi at male en sort Undergrund, som brydes ved Overstrygning med dyb, mørk Farve.

Herover anlægges de brudede Partier med Lyonerpenslen, fyldt med en Blanding af rød Dodenkop, noget Ultramarin og Sort og lidt Hvidt, ligesom ved Breche d'Or. Derpaa anbringer man med den femspidsede Pensel de lyse rødviolette Aadrepartier, hvorpaa det hele maa tørre før man gaar videre med at anlægge de grønne Aadre. Til Slut lasures paa bekendt Maade.

Saaledes efterlignes denne Marmorart naturtro, og selv om Arbejdet synes omstændeligt, saa er det dog ikke senere end den Maade som vi ville beskrive hernedenunder. Forskellen bestaar i Tørafsnittene i de forskellige Lag. Den Maade at male dette Marmor over en rød Undergrund, er simplere, men dog ikke bedre end den ovenfor beskrevne.

Grundfarven er rød og bestaar af lys og mørkerød Dodenkop. Man indgnider Undergrunden efter at den er bleven tør, med noget oliet Terpentin fordi den her som Grundfarve tjenende Dodenkop er for mat og det vilde være vanskeligere at bringe de herover anvendte Farver i Overensstemmelse dermed.

Over denne røde Grund anlægges med den store, flade Lyonerpensel de brudagtige Grundpartier og med Citqueterpenslen de stregagtige og saaede Partier, den hertil anvendte dybgrønne Farve er blandet af Okker, Berlinerblaat, noget Grønt, Sort og Ultramarin. Med den femspidsede Pensel anbringes de friskgrønne fine Aadrer ved Tilføjelse af noget Chrom- eller Zinkgrønt. Derefter anlægges de nu følgende Aadrerlag — det første noget graat, det andet gullig, tilsidst hvidt — og det hele fordrives sart. Det sidste tjener til at lade Aadrestregerne forsvømme, dog maa de ikke fordrives med afflydende Kanter, da herved Helhedsindtrykket skades.

Lasuringen udføres paa den bekendte Maade.

Grøn Serpentine Marmor.

Serpentine betyder slangeagtig, en Benævnelse, som Romerne gav dette Marmor, fordi de brogetplettede Partier og Aadrer mindede om Slangebugtninger.

Grunden er dyb sortgrøn, gennemtrukken af snoede Aadrer af dyb violet-farvet Tone; hist og her forekommer glødende røde Pletter af forskellig Størrelse. Dette Marmor er vidtbekendt, meget dyrt og anvendes sjældent til Arbejder af større Omfang. Den er kraftig og meget haard, og kan, hvad Farven angaar, anvendes til Forsiringer paa Postamenter, Altere, Paneler og Indlæggerarbejder o. s. v. Ogsaa i Tyskland findes en Art Serpentine Marmor, der hovedsagelig anvendes til Uhre og Luksusgenstande; paa Bygninger bruges den aldrig.

Behandling.

Grundfarven til dette Marmor er sort. Med den store, flade Lyonerpensel forebreds over den sorte Undergrund i afvekslende Lag tynde Farver af violet-agtige og mørkegrønne Toner. Violetfarven er sammensat af Dodenkop Florentinerlak, den grønne Farve af Berlinerblaat, Chromgrønt og lidt Sort.

Disse Lag maa anbringes som brede Vindinger i bølgeformet Retning og fordrives godt.

Herpaa anlægges Grundpartierne med den femspidsede Pensel med mørkeblaa grøn og fremdeles med gulliggrøn Farve, i Krydslag og Duppen. Ved Hjælp af Maarhaarspenslen forbindes disse anlagte Partier med grøngul Farve og tilsidst anbringes de næsten graahvide Aadrer med lyst Havgrønt. Derpaa indføjles med den flade Lyonerpensel med Dodenkop og noget Florentinerlak de rødlig Partier og røde Pletter; i disse befinder sig ofte atter grønne Punkter af lysere eller mørkere Tone, som indlægges, hvorefter de enkelte Partier med den femspidsede Pensel endnu en Gang efterdoppes i deres Farver.

Med de tidligere Forskrifter for Lasuringen gaar man ogsaa her til Værks. De tre sidst behandlede Marmorarter stemmer, hvad Bearbejdningen angaar, paa mange Maader overens med hinanden, ogsaa de dertil anvendte Farver er lidet forskellige. Hovedsagelig bestaar Forskellen i Grundfarven, der er at bemærke i selv smaa Stykker af det naturlige Marmor. Forskellen mellem det grønne ægyptiske Marmor og Serpentine er saa iøjnefaldende, at det førstes rødliggrønne mere dækkede Grund, og det ædlere Serpentine Marmors mørkegrønne, glasagtig dybe, violetgrønne Grund udelukker enhver Tvivl.

Vert de Campan.

Dette Marmor brydes i Omegnen af Tarbes i Landskabet Gascogne, Frankrig. Det egner sig paa Grund af sin pragtfulde dybgrønne Farve fortrinlig til Forsiringer; enkelte Stykker ere af meget regelmæssige, andre af broget Farve.

Grundfarven er meget smuk Lysegrøn mellem Blaa grøn og Havgrøn med Overgang til Græsgrøn; enkelte Partier ere orangerøde og rødblaa, imellem hvilke Farver rødgraa og orangegule indtil broncebrune Aadrer forekomme.

Ved disse forskellige Farver, som synes at ligge over og imellem hinanden viser sig for Øjet et farveprægtigt Billede. Dog sædvanlig ere Aadrene i de grønne Partier grønligblaa og i de røde Partier rødbrun eller violetbrun.

Aadernes Form er langagtig og oval.

Behandling.

Grundfarven er Lysehavgrøn, sammensat af Hvidt, Chromgrønt, noget Okker, Ultramarin og Sort. Denne Undergrund overstryges med en lys Farve,

blandet af ovennævnte Bestanddele, medens man paa enkelte Steder paafører Tyrkiskrødt og Florentinerlak og derefter fordriver Anlægget godt. Herpaa anlægger man med den flade Lyonerpensel, fyldt med en Blanding af Chromgrønt, Ultramarin og noget Sort, de grønne Aadrer, som forekommer i større eller mindre Partier af langagtig, ovalformet Skikkelse.

For de rødlige Aadrer tager man Chromorange, Dodenkop, Tyrkiskrødt og Florentinerlak. Ved Hjælp af Maarhaarspenslen anlægges herover de fine Aadrer med nævnte Farver og de forrige bearbejdes, hvorpaa det hele fordrives let.

Efterat Fladen er lasuret paa foreskreven Maade, beduppes de enkelte Aadrepartier med de betræffende Farver, ganske vist er man ikke nødt til at betjene sig af Partiernes tilsvarende Farver ved Dupningen; man tør nok, særlig ved Overgangene, afvige noget, saa at de røde Partier f. Eks. ikke behøve at duppes alene med Hvidt, Tyrkiskrødt og Florentinerlak, men at det ogsaa kan ske med Hvidt, Grønt og Orange og noget Rødt.

Efter at dette Arbejde er forrettet, indlægges de hvide Aadrer, som enkeltvis forekomme, som man saa bedupper med tynd, hvid Farve og fordriver fint. Vil man fremskynde Anlægget af Vert de Campan ved et større Arbejde, saa gaar man til Værks paa følgende Maade: Man paastryger først Grund- og Hovedfarverne for de forlangte Partier og lader disse tørre godt; derefter anlægges de forskellige Aadrer i de forskriftsmæssige Farver.

Er dette sket, saa opvisker man med en Lap, som man lægger over Fingerspidserne, de smaa lyse Pletter og bearbejder da disse Steder med den flade Lyonerpensel og Maarhaarspenslen. Senere er Behandlingen den samme som ovenfor beskrevet; man opnaar den hurtigere Færdiglavning hovedsagelig derved, at man raskere anbringer de halve Toner, og at Aadregrundanlæggene ikke behandles saa udførlig.

Vert Antique.

Dette berømte Marmor, som fandtes for Aarhundreder siden i Egnene i Tessalonika og Makedonien, er endnu langt fra gaaet i Forglemmelse, og Malerne efterligne det endnu med stor Forkærlighed.

For øvrigt forekommer denne Art saa sjældent, at Størstedelen af Læserne vel næppe faar Lejlighed til at se det i Naturen; at dette Marmor dog er saa godt bekendt, kan man takke ovennævnte Forkærlighed for; ved Efterligninger lever det videre hos alle Malere. Findes der endelig ved Tilfælde et Stykke Vert Antique, saa saver man det i tynde Plader og anvender det til Indlægning som Forsiringer.

Marmoret har en grøn Grund, der afveksler fra Gul- eller Blaagrøn til Mørkegrågrøn.

Brudene ere af fra gul til mørkegrøn Farve og gaar over til Sort; hist og her finder man graalige, hvide og gule Pletter; undertiden forekomme ogsaa purpurøde Pletter og enkelte krystalhvide Aadrer.

Behandling.

Grundfarven, Lysehavgrøn, blandes af Hvidt, Grønt, Ultramarin og noget Sort; derover stryges Hovedpartierne med Hvidt, Okker, Zinkgrøn, Orange, Ultramarin; for enkelte mindre Partier tilføjer man noget Dodenkop. Som ogsaa ved de tidligere behandlede Marmorarter angives disse Farver, for

paa en stor Flade at anbringe saa megen som mulig Forskellighed, saavidt Naturen tillader eller fordrer dette.

Hen over disse Anlæg fordeles med den store, flade Lyonerpensel Partierne med Marmorslag, med noget graaligere Tone end de anlagte Partier. Derpaa bedupper man med en grøn Blanding, bestaaende af Grønt, Ultramarin og noget Sort, enkelte Partier; atter andre med Okker og noget Chromorange, andre med mørkere Grønt, idet man tilsætter Farven lidt Berlinerblaat eller Sort. De sidste Partier maa forekomme næsten som Pletter og meget enkeltvis.

Derpaa udfyldes de aabne Steder; som bekendt sker det, idet man samtidig optager forskellige Farver i den flade Lyonerpensel, først Lysegrønt, saa Blaa-grønt, Graaliggrønt og Mørkegrønt indtil omtrent Sort. Ere disse Steder udfyldte, anlægges med Tyrkiskrødt og Dodenkop og noget Chromorange de enkelte smaa røde Pletter med Hvidt, nogle aadreagtige Pletter kun med Okker, Grønt og Sort, enkelte mørke Partier.

Efterat Lasuringen er sket paa bekendt Maade, bliver med den med tynd hvid Farve fyldte Citqueterpensel Fladen beduppet og stribevis gennemtrukken, og med Maarhaarspenslen de mørke Aadrer sammenarbejdet, hvorpaa det Hele fordrives fint.

Egetræ.

Efterat vi nu har behandlet de hovedsageligste Træarter, kommer vi til Egen, den stadseligste af alle Løvtræerne. Egen bruger mange Aar, førend den har udviklet sig til sin fulde Kraft, og man antager, at den bruger 150—200 Aar, før den har naaet sin Gennemsnitsalder. Til Bevis for, at dette Træ kan naa en uhyre Alder og et overordentlig Omfang, anføre vi følgende Eksempel:

En Eg i Nærheden af Saintes i Montravail vilde efter Aarsringene at dømme tælle 2000 Aar; den havde et Omfang af 7—9 m. En lignende Kæmpe anføres ved Landsbyen Varzay (Frankrig), medens i Allouville (Normandiet) et Egetræ af 11 Meters Omfang er at se; i dette blev i Aaret 1696 oprettet et Kapel, og dets Alder anslaaes til 800—900 Aar. I Yorkshire ved Ripon i Fountains Abbey viser man en 1200 Aar gammel Eg; i Surrey paa Chromhurst Kirkegaard en paa 1450; i Tortingall i Perthshire en paa 2500—2600; paa Brabourns Kirkegaard i Kent en paa 3000 Aar. I Hedsor Bruks staar endnu en Eg i fuld Vækst, der har et Gennemsnit af 8,10 m. og hvis Alder sættes til 3200 Aar. En Eg i Pleischwitz (Schlesien) sættes til 2000 Aar. Den berømte „Store Eg“ ved Leipzig giver den næppe noget efter. De mange Beskrivelser af Opstaltræet ved Aurich (Østfrisland) og Frisernes gamle Eg, som man fældede i altfor stor Trosiver, ere bekendte. Der berettes endnu om tre Ege fra Grænsen af Cumberland, kaldet de tre Brødre, af hvilke den mindste har et Omfang af 12 m ved Stammeenden. Heraf ser man hvor høj en Alder og hvor stort et omfang Egen kan naa. Dog synes Tiden mellem 90 og 200 Aar at være den mest passende; da leverer den den det bedste Gavntræ. Bliver den over 200 Aar, forhøjer Træets Værdi sig paa ingen Maade, skønt det dog endnu stadig er brugbart. For at give et Bevis derfor kan den Kendsgerning tjene, at i i Grevskabet Monmouth (England) solgtes en meget gammel Eg, for hvis Bark der vandtes 200 Pd. St. (ca. 4000 Kr.) hvis Træ indbragte 670 Pd. St. (ca. 13000 Kr.)

Tallet af de forskellige Træarter, som forekomme under Navnet „Eg“ er

saa stort, at en Optælling næsten er umulig. For omtrent 100 Aar siden kendte man højst 20 Arter, medens der nu til Dags er kendt over 200, hvortil de Afvigelser, som ikke betragtes som selvstændige Arter, ikke ere regnede.

Nordamerika har 134, Frankrig 27, England omtrent 100. Alle disse forskellige Egetræer bliver 9 m høje og derover; dog neppe $\frac{2}{3}$ af dem egner sig til Bygge- og Gavntræ.

I tyske Skove forekommer mest Sommer- og Vinteregen. Forskellen mellem disse to Arter bestaar deri, at Sommeregen gaar tidligere ud end Vinteregen. Sommeregen bærer Blade og Frugter med lang Stilk og er om Vinteren bladløs. Vinteregen bærer Frugter paa kort Stilk og beholder Bladene, selv om de ere tørre om Vinteren, indtil der om Foraaret træder nye i Stedet for. Træet af Ege er tungt og fast; Barken leverer fortrinligt Garvestof; Frugterne tjene til Svineføde, ogsaa brændes der Egekaffe deraf.

Korkegen vokser i Sydfrankrig, Italien, Portugal, men hovedsagelig i Spanien. Korktræet og dets Brug er bekendt. Egene fra det varme Østerland leverer Galleæblerne, hvoraf der laves Skriveblæk.

Det er nok værdt at passe paa, at Egetræet fældes i rette Tid; man siger, dette sker bedst om Vinteren og at Træet slaaet ved Fuldmaane ikke tørrer saa let og springer hurtigere. Man forklarer dette derved, at Træerne ved Maanens Tiltagen trækker Saften op i Kronen, medens den ved Aftagen atter synker ned i Roden.

Det til Møbelfabrikation og lignende Arbejder anvendte Egetræ udvælges af de bedste Arter; de dertil bestemte Træer skalles, spaltes i 4 Dele, tørres, saves og forarbejdes derefter videre. Det til Skibsbygning og lignende Arbejder benyttede Træ har grovere Porer og anvendes i Bjælker o. s. v. af forskellig Styrke.

For Maleren kommer det an paa, hvilket Arbejde han skal male i Egetræ. For Møbler, Gennemgangsdøre og lignende maler man stedse fine Porer og Hjertestykker, som ere synlige indtil Halvdelen.

Forklaring til Tavle XXXI.

Malingen af Egetræ, som det er vist paa Tavle XXXII og XXXIII, sker i Oliefarve, Porerne indkæmmes med Kamme. Bedst betjener man sig af Kam af Saddelsæder af Middeltykkelse, som paa begge Sider maa være glat, bøjelig og elastisk; man kan ogsaa anvende fast, tyndt Guttapercha.

Man tilbereder Læderet paa følgende Maade i dette Øjemed: Man lader det blødes godt i Vand, hvorpaa det med en flad Hammer bankes saa længe indtil det er jævnt, fast og haardt; overlader man denne Hamren til en behændig Skomager, saa er man vis paa, at det bliver brugbart. Saa skærer man Læderet i Stykker af 8—10 cm. eller saa lange, som man bruger for sit Arbejde. Naar det er bleven tørt, skærer man ved Hjælp af en skarp Kniv Kammene som fortegnede i Fig. 1, 2 og 3; Tandkammene ere afbildede i naturlig Størrelse. Aabningerne imellem Tænderne maa stemme overens med Tykkelsen af de Porer, som forekommer i Egetræ, hvad man ved fine Kamme særlig maa passe paa. Jo mere man gør det, jo før lærer man Skæringen.

Man lægger Læderet foran sig paa Bordet og holder det fast med Tommel- og Pegefingeren, saaledes at man kan regulere Tændernes Størrelse og Knivinsnittene, Fig. 7; stadig lægger man den ujævne Side af Læderet vendt

imod sig og skærer i skydende Bevægelse; derved skærer man Læderets Faser glat af og faar skarpe Spidser.

Som ved alle Træarter, saa ligger ogsaa ved Egetræet de bredeste Vækst-aadrer nær ved Hjertet og bliver efter Træets Yderside bestandig finere. Kæmningen af Egetræ er simpel og let. Naar man har strøget Farven regelmæssig, tager man Kammen i Haanden, Fig. 1, som vist i Fig. 3, hvorved man er i Stand til med Fingerspidserne at udøve et jævnt Tryk. Har man efter Længden og Bredden af den Flade, som skal males, først kæmmede den bredeste Aadre med den bredeste Kam, saa gaar man over til de finere og det efter Fig. 2, saaledes at man altid kæmmer en lille Del af den allerede kæmmede Aadre, hvorved man faar regelmæssige Overgange. Gaar man videre paa denne Maade, indtil de fineste Aadre, saa kan man, eftersom man holder den lige eller skævt, kæmme fint eller grovt, ligesom man kan gøre det med Anlæggepenslen, se Fig. 16, Tavle I.

Derpaa tager man den fineste Kam, Fig. 8, for atter at kæmme og det paa følgende Maade: Fig. 8, angiver de paa hinanden følgende Linier af Vækst-aadrerne og gaar det fine *a* over i det grove *d*. Over den grove Aadre kæmmer man i lang bølgeformig Bevægelse med den fine Kam, derpaa kæmmer man det finere *c* med korte Bevægelser og i skæv Retning (sammenlign Linierne *a* og *b*, hvorved det Moiréagtige ved Egetræet opnaas). Man maa ikke trykke Kammene mere end nødvendig, for at faa de ønskede Aadrer, da ellers Kammen lider derved.

Fig. 11 viser Kammens oprette Stilling. Man ser Panelet og Kammen paa Randen. Har man friskskaarne Kamme, saa ere de skarpe og rene og man kan antage Stillingen *c* som brugelig; have de været længere Tid i Brug, saa gaar man over til Stilling *b* og derefter over til *d*, hvorved man stadig kæmmer skarpe Streger. Man maa dog passe paa Overkæmningen med den fineste Kam. Efter hvert Kamstrøg er det nødvendigt at fjerne Farven fra Kammen paa en Klud.

Vil man male et Panel med et Hjertestykke, saa indstryger man først den Del, hvor man tænker at anbringe Hjertestykket; med et Stykke Kork opskubbes dette. I de fleste Tilfælde er Hjertestykket i Egetræ uregelmæssig og takket, som Fig. 9, 12 og 14 viser. Denne Skubben foregaar som angivet i Fig. 10. Med Hjørnet af Korken gør man op- og nedadgaende Bevægelser, hvorved Farven forandrer Plads saaledes, af man faar den ønskede Aadre. Det samme Resultat naar man derved, at man tager en linned eller ulden Klud paa Fingerspidserne og dermed bortstryger Farven i den ovenfor angivne Bevægelse, indtil man har faaet Aadren. Man kan ogsaa anlægge denne Aadre paa simplere Maade; men da bliver den ikke saa regelmæssig. Man skærer af Korkskiver Kamme som Fig. 4 og 5. Tænderne maa være indskaarne brede, af og til uregelmæssige, saaledes som man mener at have dem nødig. Fig. 15 viser en paa denne Maade indskudt Aadre; man skubber med den indsnittede Kam i opret Holdning og anlægger de yderste Ender af Aadren ved op- og nedadgaende Bevægelse. Den brede Del af Hjertestykket, Tavle XXXIII, er kæmmede paa denne Maade, se Fig. 17, Tavle XXXI, for Korkens Holdning; derpaa overkæmmes denne Aadre med en fin Staalkam.

Denne Opkæmning sker med Hjørnet af Staalkammen Fig. 18. Først kæmmer man i Retning af Linie *a*, derefter *b*, hvorved Aadren brydes af en krydset Pore. Hjerteaadren laves med en langhaaret Pensel af Svinebørster,

Fig. 13; man lægger dermed Aadren an paa bekendt Maade og kæmmer den som oven angivet. Er dette sket, saa opvisker man Spejlene i Egetræet.

Dette Arbejde fordrer megen Omhu og Øvelse. Er det en Elev muligt i tre Maaneder at lære at male alle Træarter, saa lykkes det kun sjælden ved Egetræ paa Grund af den vanskelige Opvisken af Spejlene.

I Fig. 21—24 give vi enkelte Forbilleder, som egner sig fortrinlig til Øvelse. Vil man gøre sig det let ved Opvisningen af disse Figurer og dog samtidig fremstille regelmæssige Partier, saa tænker man sig stadig en regelmæssig Aadre, der ganske vist er forskellig fra de almindelige Aadrer, men dog danner Forbindingslinier. I Fig. 19 er vort Arbejde billedligt fremstillet. Linierne følge temmelig regelmæssig efter hinanden og danner dog atter det, som forekommer i Fig. 21—24 med den Forskel, at i Fig. 19 ere Linierne forbundne og i Fig. 21—24 afbrudte.

Vil man altsaa i Egetræ opviske Spejlpartier, saa tænker man sig et Parti, som anlægges i afbrudte Linier. De tværliggende Linier danne Hovedpartierne og bliver mørkere, Bilinierne danne Siderne, som, eftersom man kommer nærmere til Træets Rand, bliver tyndere og tyndere.

Anlægger man efter denne Anvisning Partierne, saa kan man aldrig forfalde i det Unaturlige som Fig. *a* og *b* viser, som ligger paa tværs af hinanden, hvorved den ene Linie afskærer den anden og giver grimme Steder.

Maaden paa Opvisningen er forskellig, hvorledes man laver det er lige gyldigt, naar kun Maalet naas. En bruger Tøjstrimler, en anden Skind, en tredje tager Tøjet eller et Stykke rundt Skind paa Tommelfingeren, en fjerde paa Spidsen af Pegefingeren. Tøjstrimlerne holder man mellem Pegefinger og Tommeltot fast i den ene Haand og visker med Pegefingerspidsen, medens man med den anden Haand fastholder Tøjenden og efter hvert Visk trækker den gennem, for stadig at have et rent Sted at viske med. Med Skind bærer man sig ligeledes ad. I Fig. 20 fremstilles denne Methode billedlig; Strimlen *a* fastholdes med Fingrene *b* og *c*; Finger *b* ligger bag Pegefingeren *a*, medens Frnger *c* trykkes til for at fastholde Strimlen. For at opviske Spejlet, skupper man hver Gang med Tommelfingeren Lappen noget videre, der trækkes mellem Fingrene *b* og *c*, idet man bøjer disse. Derved faar man paa Tøjet stadig rene Steder at viske med. Vi ville endnu gøre opmærksomme paa, at med Pegefingeren arbejder man ligesaa let som med Pensel.

Mange visker ogsaa Spejlet op med et Stykke Guttapercha eller Koppallæder, der skæres i Form som Fig. 6, hvorved man kan opnaa smukke Spejl; denne Fade overkæmmes med Staalkammen. Skønt denne sidste Methode er lettere, saa faar man ved Viskningen stadig en sort Rand paa Siderne af Spejlet. For at forhindre dette, tager man en tynd, blød Uldlap, som man lægger om en Prop eller et Stykke Guttapercha og visker dermed Spejlet, til man opnaar Naturlighed.

Behandling af Tavle XXXII og XXXIII.

I fleste Tilfælde, navnlig for almindelige Arbejder, betjener man sig ved Bearbejdningen af Vand og Øl, hvorom vi ville tale i det efterfølgende.

Egetræets Grundfarve afhænger af Træets Alder, og retter sig altsaa efter denne Omstændighed; ungt Egetræ er rødliggult og gaar over i det graa; det gamle derimod, særlig naar det i lang Tid har været under Indflydelse af Lys og Luft, er sort-graa.

Grundfarven blandes af Okker, Hvidt og noget Tyrkiskrødt, eller ogsaa

af Hvidt med lidt Chromorange. Skal Træet males mørkere, saa anvendes lidt mere Tyrkisksrødt og mindre Hvidt. Eftersom Grundfarven ønskes lysere eller mørkere tilsætter man brun Okker, brændt Umbra eller noget Sort. Man maa dog passe paa ikke at tage Farven for mørk, da Farve og Lak mørknes med Tiden af sig selv.

Vandfarven laves af brændt og ubrændt italiensk Lak og Kasselerbrunt; ved Tilsætning af mere Kasselerbrunt, brændt Umbra og Sort faar man mørkere Toner. Naar man blander lidt kogt Stivelse i Vandfarven, faar man en Farve, hvori man kan kæmme ligesaagodt som i Oliefarve.

Man maa passe ikke at lave Vandfarven for gul, hellere noget mere rødlig. Har Farven den ønskede Tone, stryger man Fladen dermed regelmæssig og sørger for, at Kanter og Hjørner ere godt dækkede med Farve, banker det med Piskeren og trækker det igennem med Staaldkammen. Paa det Sted, hvor man vil anlægge et Hjertestykke holder man Farven noget lysere og laver ved Hjælp af Pensel Fig. 13, Tavle XXXI, Hjertestykket og fordriver det godt, saa at man faar en tandet Aadre. Er dette Arbejde tørt, saa maler man med en Pensel med Sæbeskum og noget Farve Spejlene; borttager da med en fugtig Svamp disse Figurer, hvorved Vandfarven opløses, og det hvide Spejl kommer tilsyne.

Derpaa visker man med Skindet en halv Tone op mellem Spejlene, og det saaledes, at man beholder en mørk Rand ved Spejlet. Spejlet lasures let og beduppes noget med en halv Tone, saa at man faar en lys Rand paa den øverste Side. Man trækker da med Aadrepenslen, fyldt med Egetræsfarve og noget Sort, en blid Aadre hen over Spejlets Siderande.

Anvender man ved Arbejdet nyt Øl, saa kan man opviske Spejlet efter at Arbejdet er tørt med et fugtigt Skind, hvorpaa man mellem Spejlet opvisker en halv Tone og derover lægger Aadren. Naar man maler Hjertestykket med Vand i den med Ølfarve anlagte Grund, saa opløser Øllet sig, og Aadrerne blive skarpere og tandagtige. Det med Vandfarve malede Egetræ har den Fordel, at det kan lasures, hvad der ved Ølfarve maa ske duppende. Man kan med Øl, naar man tilføjer Stivelse eller Mel, ogsaa lave kæmmet Egetræ som med Oliefarve. Dog kan heller ikke dette Arbejde lasures og maa derfor laves yderst glat, hvad der ikke er saa nødvendig ved pisket Egetræ.

Af ovennævnte Metoder for Egetræsmaling fortjener Malingen med Oliefarve Fortrinet. Man arbejder dermed lettere og kommer, hvad der dog tilsidst er Hovedsagen, i enhver Henseende det naturlige Egetræ nærmere.

Den sædvanlige Oliefarveblanding bestaar foruden af de samme Farver som ved Vandfarve, tillige af raa Linolie, Terpentinolie, noget opløst Voks og vandrent Kridt. For hurtig Tørring tilføjer man noget Siccativ.

For at faa en Blanding, hvorved man kan faa skarpere Porer, tilføjer man Sæbevand af grøn Sæbe, som er tyk nok til at kunne forene sig med Olien. Til 1 kg. af denne Blanding bruger man $\frac{1}{50}$ opløst gult Voks og $\frac{1}{20}$ Siccativ.

Denne Blanding rives godt og røres dygtig, hvorved den forbindes godt.

Eftersom Arbejdet er forlangt, tilsættes Terpentin; til Arbejdet indvendig bruger man altid mere Terpentin end for udvendige; for øvrigt giver Brugen af Terpentin ved Arbejdet sig af sig selv.

Jo sparsommere man arbejder med denne Blanding, desto skønnere Porer faar man; bemærker man dog, at Kammen ikke borttager Farven rent nok, saa indeholder Blandingen for meget Terpentin; gennemsnitlig passer paa 1

kg. Farve $\frac{2}{10}$ Dele Terpentiniolie. Man paastryger Blandingen regelmæssig, hvorved man følger nøjagtig de samme Forskrifter som ved Vandfarve og gaar forøvrigt frem ved Anlægget ogsaa af Hjertestykket som Beskrivelsen i Tavle XXXI viser.

Tidligere havde man den Vane, mellem Spejlene delvis at borttage Porerne, for paa denne Maade at faa en mørk Rand paa de lyse Spejl. Man vil dog ved naturligt Egetræ finde, at der ved de lyse Spejl findes en mørk Rand, men ogsaa Porerne mellem Spejlene. Det er ikke mulig at bortviske de halvtone Porer og at beholde de mørke, hvorfor de maa blive staaende og tørre. Derpaa lasurer man det hele enten med Vand- eller Oliefarve, blandet af brændt og ubrændt italiensk Lak og Kasselerbrunt i tilsvarende Tone, og bortvisker, naar Lasuren er tør, med Skindet mellem Spejlene Farven indtil Halvtone, saa at der ved Spejlet bliver en mørk Rand tilovers. Paa selve Spejlene anlægges Lyssiderne, og skulde den mørkere Side mange Steder mangle mere Kraft, saa dupper man denne med en Lyonerpensel og noget Lasurfarve.

Lasuringen af Hjertestykket sker ligesom ved andre Træarter, dog maa Farven være ensartet; Lyspunkterne anbringes paa Aådrevendingerne og Knaesterne. Derpaa anbringer man en tynd Blanding af Sort og Kasselerbrunt som stribeagtig Lasur over det hele med den fine Kam. Saa spætter man nogle Gange over Hjertestykket og fordriver disse Sprætter stribeagtig.

Et mørkt Spejl anlægges med en flad Lyonerpensel; Randen, som paa lyse Spejl er mørk, er omvendt paa de mørke Spejl lys; man arbejder derfor ved Anlægget paa ovenfor beskrevne Maade, dog stiller man Farverne i omvendt Forhold.

Følgende vigtige Regler maa man bemærke ved Maling af Egetræ: Man maler det altid i regelmæssig Farve, da det har en ligeliniet Aadre, og man kun ved Hjertestykkerne og de bøjede Linier tør anbringe Lystoner; man maa sørge for at Fladen, f. Eks. ved et Stykke Møbel ikke bliver for overlæst med Hjertestykker; at Hjertestykket kun kan males til Halvdelen, da den til Møbelfabrikation bestemte Eg spaltes i fire Dele. Maa man male uspaltet Egetræ, f. Eks. store Kirke- eller Husdøre, saa har man fuld Frihed til at male det, som Naturen foreskriver det; da kunne Spejlene ogsaa anlægges i større Form. Egetræet gengives naturligt, naar man regelmæssig udstryger de godt kæmmede Porer, uden at indlægge for megen Afveksling.

Rosentræ.

Rosentræet er en af de smukkeste af alle bekendte Træarter. Den har en fin ofte slynget Vækstaadre af dybrød Farve, som overgaar fra Guldgulrødt til Mørkepurpurrødt; af denne Grund anvendes det hyppig til Forsiringer og Indlæggearbejder. De mangfoldige Forskelligheder ved dette Træ er næsten ikke til at beskrive; Rosen er overalt bekendt og forskellig efter Jordbunden, Stedet og Arten.

Vore europæiske Stammeroser er almindelig bekendte. Man antager, at de paa de canariske Øer voksende Træer ere de højeste og stærkeste og egne sig bedst til Bearbejdning, da Stammen ikke sjældent har et Gennemsnit af 16—20 m.

Det regelmæssige retliniede Rosentræ forekommer mest ved Indlæg i modsat hinanden staaende Stykker og viser da brogetfarvede, bøjede Aadrer,

hvefter Maleren maa rett sig ved Efterligninger. For det meste er Vækst-aadren ved Rosentræ uendelig meget finere end ved Zedertræ, særlig i de fine blomstrede Steder, saa at det næsten er Maleren umulig at efterligne dem saa fine.

Behandling.

Grundfarven for lyst, Rosentræ er guldgulligrødt; for mørkt ildrød; den første blandes af Hvidt, Chromorange og lidt Tyrkiskrødt; den sidste ved mere Tilsætning af Tyrkiskrødt. Denne tørre Undergrund overskumres med ubrændt italiensk Lak og noget Florentinerlak, hvorved man lader lidt Farve blive tilbage.

Med den flade Lyonerpensel anlægges Aadren med brændt italiensk Lak, Florentinerlak og noget Kasselerbrunt; tilsvarende de fine Aadrepartier sættes Penslen saa fint som mulig, Aadrerne anlægges skarpe og fine og fordrives sart. De langagtige Hovedaadrer anlægges paa grovere og ulig Maade og fordrives stærkt, hvorved de ønskede brede Hoveder opstaar. Sideaadrerne tegnes uregelmæssig og kunde hist og her forbindes med hinanden som ved Nøddetræ og Palisander.

Efterat Fladen er godt tør, lasures den paa bekendt Maade og fordrives derefter i Retning af Partierne. Vil man endnu engang, overlasure den tørre Lasur, saa tager man ved lyst Træ Sort og noget Ultramarin; ved mørkt, Sort og noget Florentinerlak. Lystonerne duppes med Satinpenslen.

Det ligeliniede Rosentræ, udelukkende anvendt til Indlæg, stryges med de ovennævnte Anlæggfarver meget forsigtigt, ikke for vaadt, hvorpaa man med Fordriveren anlægger de skarpe Aadrer; efterlader Farven derved smaa Blærer eller ere Aadrerne ikke skarpe nok, saa gentages Bearbejdningen saa ofte, indtil man faar det ønskede Træ malet dadelfrit.

Indlæggerarbejde med forskellige Træsarter.

Vil man male Indlæggerarbejde, saa anlægges altid Undergrunden passende til de anvendte Træsarter. Man foretegner den Figur eller det Ornament, som skal males, paa et Stykke Papir, som man gennempavser paa Fladen med Trækul. Saa lægger man med Stiften de ikke for skarpt imod hinanden staaende Indlæg an og beskærer disse med et tyndt Lag Fernis.

Efter at Arbejdet er tørt, afvaskes den overflødige Farve med Sæbevand, og man gaar videre med at bearbejde de følgende Afsnit, indtil det hele er afdækket med Fernissen.

Fernissen maa man før Brugen undersøge omhyggelig; det forekommer, at denne er for flydende; den udvisker da Afskæringerne; eller den er for tyk, saa at man løber Fare for at faa tykke Lag paa Afsnittene. Naar Arbejdet er omtrent fuldendt, saa polerer man det med fint revent Pimpsten eller slemmet Smergel. Derefter ferniseres det over.

Skildpadde.

Selv om Skildpadden ikke hører med til Træsarterne, saa forekommer det dog, at den anvendes ved Indlæggearbejder. Den males i forskellige Farver som Hvidt, Rødt, Gult, Grønt, snart mere, snart mindre, undertiden helt brunplettet. Skildpadden er en hornagtig Plade, som efter sin Styrke er

mere eller mindre gennemsigtig. Til farvet Skildpadde tager man altid tynde, gennemsigtige Plader, som klæbes paa en rød, gul eller grøn Undergrund, hvorved Skildpadden lader Undergrundens Farve skinne igennem.

Behandling.

Grundfarven for lys Skildpadde er Hvidt.

Med en ren Svamp med ubrændt italiensk Lak og noget Florentinerlak stryges og afskumres Undergrunden, hvorved en lys rengul Farve bliver tilbage. I denne vaade Grund anlægges ved Hjælp af Lyonerpenslen, fyldt med mørke Farver af brændt Lak og Kasselerbrunt, de plettede Partier, som de forekomme ved Skildpadde og det hele fordrives op- og nedadstrygende.

Efterat det er tørt lasures det med ubrændt italiensk Lak og noget Florentinerlak, hvormed Svampen rulles, og derpaa fordrives.

Denne grønne Skildpadde opnaas ved at man lasurer det ovenfor beskrevne Anlæg med ubrændt italiensk Lak og Berlinerblaat; men vil man male Undergrunden grøn, saa tager man ogsaa til Lasur grøn Farve.

Rød Skildpadde.

Grundfarven bestaar af det bedste Rødt og lidt Chromgult; Undergrunden stryges med Svampen fyldt med Florentinerlak, hvorpaa Pletterne anbringes med den flade Lyonerpensel med Kasselerbrunt og Sort. Iøvrigt sker Anlægget paa samme Maade som ved ovenfor beskrevne Skildpaddearter.

Waulsort-Marmor.

Dette Marmor bærer sit Navn efter Stedet Waulsort, i hvis Nærhed det er funden. Waulsort ligger i Provinsen Namur (Belgien). Dette Marmor er i mange Henseender forskellig fra de hidtil behandlede Arter; det har en besynderlig Beskaffenhed, som det nok er værdt at beskrive, for dermed at bringe en værdig Afslutning paa Marmorarterne.

I foregaaende Beskrivelse have vi saa vidt som muligt afhandlet Marmorarternes Beskaffenhed og Kvalitet. Marmor med Brudstykker i forskellige Farver og uregelmæssige Former forekomme ogsaa i forskellige Arter. Breché d' Or, Breché d'Alep, Breche doulaire, Waulsort og lignende Arter ere øjensynlig opstaaede under samme Betingelse og Indflydelse. Mange af vore Læsere have sikkert allerede opmærksomt betragtet disse Marmorsorter og fundet Steder deri, som skønt dannende større eller mindre Stykker, stemmer saa meget overens i Farve, Tekstur og Beskaffenhed, at man kommer til den Antagelse, at man ser forskellige Stykker af det Hele for sig.

Meget hyppig genfinder man i dette Marmor Stykker som sammenhørende i Form og Farve.

Derved bestyrkes man i den Antagelse, at disse Marmorarter have gennemgaaet forskellige Udviklingsperioder; de enkelte Brokker viser de i Tidens Løb skete Forandringer, som have fundet Sted ved Omvæltninger i Jordbunden, hvorved Stenene ere knuste og brudte og derefter ved Tilførelsen af andre Grundstoffer atter have forenet sig til et fast Legeme.

Ogsaa Waulsort Marmor forekommer i stor Mangfoldighed og udviser overordenlig forskellig Farverigdom. Vi kender gråa, lys og mørkegraa Waulsort.

Den lysegraa Art er ofte bedækket med lyse og hvide Pletter, som af-

stikker skarpt mod de mørke eller sorte Partier, og give et behageligt, broget Udseende. Det mørkegraa Waulsort-Marmor er mindre skarpt tegnet, og lidet forskelligt fra det violette Waulsort-Marmor; Karakteren er omtrent den samme, dog forandrer Grundfarven og Tonen sin Benævnelse. Grundfarven i det violette Waulsort-Marmor er mørkegraa violet; Brokkerne af forskellig Størrelse have næsten altid en graa Farve, som afvekslende er lys og mørk og stemmer overens med Grundfarven.

Skønt de sorte, lyse og mangefarvede Stykker afstikke skarpt fra hinanden, viser dog det hele Ensformethed og gør et behageligere Indtryk, end de lyse Waulsort-Marmorarter.

De brune Waulsort-Marmor gaar fra Guldbrunt over til næsten Rødt og har forøvrigt megen Lighed med de violette Arter.

Ved Waulsort-Marmorets Grundfarve forstaar man Farven mellem Stykkerne, som er fyldt med smaa fine Korn. Kornene bestaar af smaa Stykker, som synes at være afbrudte fra de store.

Begge ere overensstemmende i Farve og det er mælkehvidt, gult, rødt, graat i forskellige Aftrin, indtil det gaar over i sort. Ofte er Brokkene som saaede eller aadrede; i sidste Tilfælde ere de snart hvide, mørke, skarpe, snart flydende ind i hinanden; Stykkernes Form er mest spidsvinklet.

Forklaring til Tavle XXXIV.

At male et bruddet Marmor, hvori saavel de forskellige Brudlag danner et godt Parti, som Brokkerne selv have en utvungen, uregelmæssig Form, er ikke saa let, naar man ikke kan rette sig efter bestemte Regler derved. I det Efterstaaende ville vi angive, hvorledes man bedst naar Maalet.

Man indstryger den ønskede Grundfarve i lys Tone og tager saa den store, flade Lyonerpensel i Haanden. Med denne anlægges man med de foreskrevne Farver Partifordeling ved den bekendte Marmorstreg. Fig. 1, Tavle XXXIV giver et Billede af denne Partifordeling. De tomme Steder, som man faar derved, viser uregelmæssige Brokkepartier, som ved en dygtig bred Marmorstreg stadig viser god Form og Stilling. Der, hvor man ønsker mere saaede Partier, anbringer man disse med Farven, som man har brugt til Partifordelingen. Er dette sket, citqueterer man dette Anlæg, Fig. 2, idet man berører de tomme Steder saa lidt som muligt. Til dette Maal betjener man sig af den yderste Flade af Citqueterpenslen.

Herpaa indfyldes Brokkerne med den flade Lyonerpensel i de forlangte Farvetoner Fig. 3, og med Maarhaarspenslen anlægges Aadrepartierne mellem Brokkerne. Efterat Fladen er godt tør, lasures den paa bekendt Maade, se Fig. 4 og Tavle XXXV og XXXVI.

Forklaring til Tavle XXXV og XXXVI.

Grundfarven for Waulsort-Marmor bestaar af Hvidt, Sort, Okker; ved violet Waulsort-Marmor tilføjes lidt Dodenkop. Blandingen tør ikke være for mørk, se den graa Undergrund Tavle XXXV.

Paletten fyldes med Hvidt, Sort, Ultramarin, Okker, Chromorange, Tyrkiskrødt og rød Dodenkop. Over denne tørre Undergrund fordeles disse Farver i tilsvarende Partier. Derpaa fylder man den store, flade Lyonerpensel med en tynd Blanding af sort Okker, Chromorange og lidt Tyrkiskrødt og fort-

sætter paa den Maade Marmorstrøgen ved at fordele Partierne; disse er stedvis brede og løbe ud i smaa Stykker.

De Partier, som man ikke vil fylde med bestemte Brudstykker, men ønsker mere saaede og regelmæssige, anstryges med den nævnte Farve gennemsigtig, uregelmæssig.

Herpaa bliver ved Hjælp af den med Okker, Chromorange og lidt Tyrkiskrødt eller Dodenkop fyldte Citqueterpensel de anlagte Partier citpueteret; derpaa anbringes derover ved Citquetering de mørkeste saaede Steder ved Tilføjelse af noget Sort, hvorved man faar en mere graa Tone, og tilsidst med næsten udelukkende Sort. Tavle XXXIV og Forklaringen dertil.

Denne Citqueteren tør kun ske over den anlagte Marmorstreg og de anskovlede Partier og ved de mindre Stykker med Hjørnet af Citqueterpenslen. Det er selvfølgelig, at for de smaa Stykker mellem Brokkerne stadig maa anvendes de samme Farver ved Citqueteringen, som de store Brokker ere malede med.

Ved Hjælp af Marmorlasurpenslen og de ovennævnte Farver, som for lyse Partier tilføjes noget Hvidt, udfylder man Brokkerne i afvekslende Toner. Derpaa indfyldes de smaa Stykker med den lille, flade Lyonerpensel og med Maarhaarspenslen anbringes, over og imellem Brokkerne, Aadrepartierne, se Fig. 8, Tavle XXIII.

Er det tørt, gaar man med Lasuringen tilværks paa foreskreven Maade.

Derpaa fyldes Citqueterpenslen med tyndt Hvidt, og dermed anbringes stregvis, se Fig. 1, Tavle XXIII, de gennemsigtige smaa Aadrer over enkelte Brokker, derpaa citqueterer man med tykkere Hvidt og noget Chromorange de saaede Stykker mellem Brokkerne; af de sidste gøres ved kraftig Duppen enkelte stærkere fremtrædende.

Er man saa vidt færdig, duppes med Maarhaarspenslen og mørkere Farve de mørkere Aadrer, for at give dem mere Udtryk; det sker med Hvidt og noget Chromorange ved de hvide Brokker og Aadrer, og derpaa fordrives det hele fint. Viser sig endnu enkelte Mangler, saa citqueterer man med lys Farve hist og her.

Lysegraa Waulsort-Marmor.

Dette Marmor adskiller sig fra de her ovenfor beskrevne Arter udelukkende ved Farverne.

Alle brudagtige eller brudede Marmorarter besidde de samme Egenskaber og males efter samme Forskrift.

Dette lysegraa Waulsort-Marmor er sædvanlig meget broget med laksfarvede Brokker og med Brokker af samme Farve som forekommer i det i forrige Afsnit behandlede Marmor. Grundfarven blandes i lysegraa Tone af Hvidt og sort Okker og lidt Tyrkiskrødt.

Anlægget sker iøvrigt nøjagtig som ved almindelig Waulsort-Marmor, og der behøves derfor ikke mere en nøjere Beskrivelse.

Efter at Fladen er godt tør, lasures med tynd, sort Farve; hist og her tværs over Brokkerne, undertiden efter Længden af Brokkerne tager man noget Ultramarin, for at skære Partiernes Hjørner skarpe.

Tilsidst citqueterer man som ovenfor beskrevet, hvorpaa det hele fordri-
ves forsigtig.

Brèche de l'air.

Ogsaa dette Marmor er som det før behandlede et Brudmarmor og viser de samme Ejendommeligheder.

Undergrunden er graa i forskellige Toner, guldgraa, rødgraa til hvidgraa. I denne Undergrund ligge Brokkern af sorte, graa, gullig og rødlig Farve, hvorved dog ogsaa forekommer hvide, krystalklare Stykker og Aadrer. Sorte Brokker forekomme kun sparsomt og ere smaa; graa derimod er meget hyppige og danne Flertallet. Mellem disse visse sig i smaa Stykker de øvrige Farver; Lyserødt, Rødgult, Rødbrunt, omtrent som det røde ved St. Remi Marmor, kun graaligere og smudsigere end ved hint, Brokkerne ere som gennemvævede af hvide Aadrer.

Det hele med sin rødliggraa Undergrund gør et brogetfarvet Indtryk.

Behandling.

Grundfarven sammensættes af Hvidt, Sort og Ultramarin. Med disse Farver og efter Partifordelingen anlægges Brokkerne med noget Okker, Chromorange og noget Sort.

Som allerede antydet, træffer man i dette Marmor store Brokker, som synes saaede, og andre smaa, som næsten er sorte.

Efter det første Anlæg citqueteres først med Graat, enkelte Steder med Rødt og tilsidst med Sort.

Derpaa fyldes enkelte Brokker med Hvidt, Sort og Ultramarin, andre med Okker, Chromorange og Tyrkiskrødt og med Maarhaarspenslen anlægges Aadrepartierne og bearbejdes saa vidt, som det er nødvendig. Lasuren sker efter Forskriften, hvorpaa det hele fordrives fint.

Guldagtig Marmor (Port d'Or).

Dette Marmor forekommer hyppig og anvendes i mange Øjemed. Dette Marmors Kvalitet bestemmer dets større eller ringere Værdi. Det dybsorte Marmor med fine guldgule Aadrer træffes næsten ikke mere og er meget dyrt; Marmoret med mange graa Partier og Pletter og med gulliggraa Aadrer er af ringe Værdi og anvendes hyppig til Sidestykker til Kaminindfatninger og lignende.

Dette Marmor findes hovedsagelig i Nærheden af Golfen ved Spezzia, forekommer dog ogsaa i Omegnen af Carara; ved St. Maximim brydes dette Marmor hovedsagelig og er det mest skattede.

Det guldagtige Marmor har en særegen Karakter; Aadrene ligge fint slyngede i én Retning: disse Aadrer ere forbundne ved langagtige Trekanter af forskellig Form; imellem Figurene viser sig fint afflydende graa Pletter og det hele er gennemkrydset af haarfine graa Aadrer. Efter Kvaliteten afveksler disse Aadrer Farver, og ofte ere de guldgule, graagule, ofte overgaaende i violette og forbundne ved hvide Aadrer og Pletter.

Behandling.

Grundfarven er sort. Undergrunden stryges med Terpentin, lysegul Okker og Dodenkop og fordrives regelmæssig.

Saa fylder man Maarhaarspenslen med en Farve, blandet af lysegul Okker, lidt Chromorange og undertiden noget Chromgult eller Dodenkop, hvorved Aadrerne saavidt mulig anlægges lignende det ovenfor beskrevne Marmor.

For lettere at arbejde, blander man først en lys guldgul Hovedfarve af lysegult Okker, Orange og noget Chromgult, eftersom Skatteringen ønskes. Saa tager man ublandet i Penslen, Hvidt, saa Gult, tilsidst Okker og paa Spidsen af Penslen noget Dodenkop, hvormed Aadrerne og Partierne anlægges.

Ere de gule Aadrer anlagte, fylder man den flade Lyonerpensel med noget Anlæggerfarve, som man tilføjer noget Sort, hvormed Farven faar en graahvid Tone; hermed indføres de graa Pletter mellem Hovedaadrene og andre duppes. Saa tager man lysegraa Farve, for dermed at anlægge de haarfine Aadrer, som sædvanlig løbe tværs over Fladen.

Efter at Anlægget er tørt, udføres Lasuringen paa bekendt Maade. Tilsidst bearbejdes Aadrerne i de bestaaende Farver eller duppes, og det hele fordrives fint.

Blaa belgisk Marmor.

Dette Marmor hører ikke til de fine eller dyre Arter og anvendes til Søjler, Borpplader o. s. v. Det har en sortgraa Grund, gennemkrydset af hvide Aadrer, som tage en bestemt Retning i ligeliniet Form, ligesom ved hvidt Marmor. Mellem de graahvide, ofte ogsaa mælkehvide Aadrer, finder man graa Pletter, som tage de samme Retninger som Aadrerne. Undertiden ere Pletterne forbundne med Aadrerne.

Behandling.

Over den tørre, sorte Undergrund bliver ved Hjælp af Matmorlasurpenslen, fyldt med Hvidt, Fladen strøget i Afdelinger.

Med den femspidsede Pensel anlægges Grundaadrene med tynd Farve, der er tilføjet noget Sort og Ultramarin, hvorpaa de hovedsageligste Aadrer indlægges med Maarhaarspenslen. Der imellem anbringer man de graa Pletter og Partier og fordriver det hele. Efterat Anlægget er tørt, duppes Fladen med tynd, sort Farve og de hvide Aadrer bearbejdes.

St. Anna-Marmor.

Belgien leverer foruden mange andre ogsaa det almindelig bekendte St. Anna-Marmor, opkaldt efter Stedet, i hvis Omegn det er funden. Det er af mørkegraa Farve med graa Pletter og gennemkrydset af hvidgraa Aadrer; den anvendes hovedsagelig til Bygninger.

Dette Marmor er meget stærkt og har en stor Bærekraft; bliver det godt beskyttet, har Luft og Vejr kun forholdsvis lidt Indflydelse paa det, men dette til Trods, anvendes det kun lidt i fri Luft. Aadrepartierne i dette Marmor giver det en særegen Karakter; de ere for det meste brudformede og vise uregelmæssige Pletter og Steder, som giver Marmoret et smukt Udseende. Sjældnen finder man i dette Marmor kraftige gennemløbende Aadrer.

Behandling.

De forskellige Maader at male dette Marmor paa, tvinge os til at fremstille en udførlig Bearbejdelse. Aarsagen hertil ligger i, at St. Anna-Marmor længe er efterlignet af Malerne, og der er anvendt mange Metoder for at opnaa Naturlighed.

Den ældste os kendte Methode er følgende: Grundfarven var lysegraa, derover strøges med kraftige Strøg temmelig mørkt graat. Derpaa anlagdes med en Svamp, fyldt med en næsten sort Farve, en Slags saat Grund i

Partier. Derpaa tog man to 12 cm. store Pensler, hvoraf den ene var fyldt med Sort, den anden med lysegraa Farve. Med disse Pensler anlagdes samtidig Aadrepartierne og de graa Pletter, og det hele fordreven fint.

Efter at Anlægget var tørt, blev det overstrøget med en meget tynd Fernis; naar det Lag var tørt, blev ved Hjælp af en Stump Pensel og en Andefjer de enkelte Partier bearbejdet og duppet med tynd, hvid Farve.

At den ovenfor beskrevne Methode er meget hensigtsmæssig og ogsaa endnu til Dags øves, vil enhver Maler gerne indrømme os. Det er en Kendsgerning, at vi har set Marmorimitation efter ovennævnte Methode udført for over 60 Aar siden, som rolig kan kappes med det Marmor, som males nu til Dags.

En temmelig bekendt Methode, som vi dog ikke kunne anbefale, bestaar deri, paa lysegraa Grund at stryge lidt med tynd, sort Farve, saa at indsprætte Pletterne og at fernisere Fladen efter at den er tør. Derefter anbringer man Aadrepartierne med tynd, hvid Farve.

Efter vore Erfaringer er følgende Methode den mest anbefalelsesværdige for at opnaa hurtigt og godt Arbejde: Paa en lysegraa, besaaet, hvid Undergrund duppes mod Duppepenslen eller en meget grov Svamp med mørkegraa Farve saaledes, at der bliver Aabninger tilbage, som forestille de hvide Pletter og Aadrer. Hist og her anbringes graa Toner, og halvtørt forbindes de forskellige Steder nogenlunde eller de ligeliniede Aadrer afbrydes. Det hele overdupes med tynd, sort Farve, lasures og de hvide Steder bearbejdes.

Den Methode, som vi mest bruge, er følgende: Den tørre Undergrund er sort; den stryges og duppes med Terpentin og noget Hvidt med den femspidsede Pensel. Ved Hjælp af Maarhaarspenslen med Hvidt, Sort og noget Ultramarin anlægges Partierne, hvorimellem der ved Hjælp af Lyonerpenslen med Hvidt, Sort, noget Okker, Tyrkiskrødt eller Dodenkop anbringes de graa Pletter, og derpaa fordrives det aflange fint. Vi gør gentagende opmærksom paa, at Fordrivningen maa ske meget let, for ikke at forandre Farverne, men dog at skattere Randene og Kanterne. Naar Anlægget er tørt, lasures og duppes Fladen med Sort og Ultramarin for at faa den ønskede Dybde i Aadrerne. Derpaa bearbejdes Mellemtonerne og Aadrerne efter Behov.

Hermed antage vi tilstrækkeligt at have beskrevet de brugeligste Træ- og Marmorarter. For at beskrive alle bestaaende Træ- og Marmorarter vilde den os tilladte Plads ikke slaa til, vi tro dog at være berettigede til den Antagelse, at vor Læser kan komme ud af det med de her beskrevne Arter, og vi udtale det Haab og Ønske, at vore Metoder kunne udføres godt i Praksis.

Bemærkninger om Malerkunsten i Almindelighed.

Disse Bemærkninger ville vel nok for mange Læsere synes af ringe Betydning, hovedsagelig af den Grund, at der i en Afhandling om Malerkunsten maa behandles mange Ting, som ere almindelig bekendte.

Da vi dog har sat os den Opgave, at omtale Maleriet fra den første Begyndelse til den højeste Fuldendelse og dertil tillige Ejendommeligheder, som ikke forekommer hver Dag, saa vil mange maaske erfare noget, som kunde være ham til Nytte i Praksis.

Det første Arbejde i en ny Bygning er Mønniemalingen af Jernet og Grundingen af Træet.

Mønniering af Jern. Malere have ofte klaget over, at Jernet efter kort Tids Forløb har begyndt at ruste, skønt det var overstrøget med et godt Lag Mønnie eller Jernmønnie.

Med Hensyn til Behandling af Jernet, som skal beskyttes, lader meget sig dog forbedre, og disse Forbedringer, selv om de ville have Vanskeligheder tilfølg, vilde kunne anvendes godt.

Bliver Støbe- og Smedejern strøget før det bliver udsat for Vejrets og Luftens Indflydelse, saa vil det sjældnen ske, at det rustar under Farven, saa at der kommer skælagtige Forhøjninger, som senere falde af. At forhindre dette er ikke Malerens Opgave, der kun har at paastryge Farve udenpaa; dertil anvender han bedst og i Reglen Jernmønnie. Det vil være at ønske, om Jernet i Jernstøberier eller Smedeværksteder endnu i varm Tilstand blev dypet i Linolie eller dækket med et Lag Mønnie.

Grunding af nyt Træ. Nyt Træ, særlig Døre og saadanne Træarter, som ere udsatte for Indflydelse af fugtig Luft og af denne Grund kaste sig eller svinde, er det særlig at tilraade, saa hurtig som mulig at dække med et godt Farvelag. I Reglen tænkes her for lidt paa det Støv og Smuds, som dækker Træet. Denne Ulempe foraarsager den opmærksomme Arbejder den Ulejlighed, at maatte fjerne de urene Bestanddele senere, da der ellers ved Spartling og Slibning ville opstaa en sandet Flade, som man havde kunnet undgaa fra Begyndelsen af. Til Grunding af nye Arbejder anbefales Zink- og Blyhvidt (tilføjet noget Okker).

Farven maa være blandet halv af kogt og halv af raa Linolie, saa at man kan stryge Fladerne med et tyndt Lag. Ofte viser sig efter Forløbet af nogen Tid paa omhyggelig udført Arbejde Ujævnheder ved Knasterne ved Fremkomsten af Harpiksen. Fordrer dette Hjælp, saa udhuler man Knasterne med en lille skarp Mejsel til en vis Dybde, bestryger dem med et tykt Lag Lim, hvorved Fedtbestanddelene i Harpiksen ikke mere kunne trænge igennem. Med Spartifarve jævner man Hulingen og gør Fladen fuldstændig jævn. En Opløsning af Schellak i Spiritus gør samme Tjeneste.

Er Bygningen færdig, indsættes Vinduerne. Som bekendt bruger man til Ydersiden af Træet stærk Stokfarve, som er tillavet med $\frac{1}{3}$ kogt Linolie. Er Stokfarven for slap, ikke godt blandet, eller mættet for meget med kogt Olie, saa ruller den og er vanskelig at forarbejde. Ved Indsætning af Ruderne maa man frem for alt sørge for, at den konvexe Side kommer til at ligge udefter; for liggende Vinduer, ved Overlys o. s. v., er det bedre at lægge den hule Side af Glasstet opefter, hvorved Regnvandet samler sig paa Rudens Midte, medens det i modsat Fald vil løbe ned til Randen og trænge gennem den ringeste Aabning.

Hvorledes man laver Stokfarve er bekendt. For at lave god Stokfarve til Tætning af Gulve anbefales at tilføje den sædvanlige Mængde $\frac{1}{3}$ siet Aske, hvorved man faar en Dejg, der hurtigt bliver overordentlig haard.

Billig, meget hvid Stokfarve faar man, naar Olien først tilsættes Sæbevand, hvorefter der til denne Blanding tilsættes Kridt. I Stedet for den rene Olie kan man ogsaa anvende Olieaffald, som kan faas paa alle Oliemøller.

Plamur, lige saa gammel som Stokfarve, har i den sidste Tid undergaaet mange Forandringer. Blyhvidtplamur har udtjent og bruges kun nu og da

som Stokplamur. Pibeltersplamur er ligesaa godt, mindre kostbart og lettere at anvende. For glatte Arbejder egner den sig fortræffelig, da den let lader sig slibe.

Man tager rensed Pibeler, der slaet i Stykker, opløst i kogende Vand giver en sejt Masse. Saa blander man $\frac{1}{3}$ Blyhvidt, $\frac{1}{3}$ Mineralhvidt med kogt Olie til Strygefarves Tykkelse, tilsætter denne Blanding $\frac{1}{4}$ af det opløste Pibeler og blander det hele godt mellem hinanden.

Denne Plamur egner sig til Slibning med Vand, som ogsaa til at slibe glat i Farven. Til almindeligt Arbejde tilsætter man mere Pibeler og sliber med tør Pimpsten. Af den samme Blanding betjener man sig ved Arbejder i det Frie.

Den af Vognfabrikanter anvendte Plamur — kaldet Strygeplamur — stryges ud med en Pensel. Hertil tilsættes Pibeleret noget mere Vand og Mineral- og Blyhvidtet mere Olie, til man faar den behørig tynde Tilstand. Til denne Plamur bruger man ukogt Linolie. Ved Brugen tilsætter man Blandingen en Dosis Olieekstrakt og som Farve noget Sort eller anden Farve. Man stryger 2 eller 3 Lag dermed, hvoraf hvert maa være godt tørt, og afsliber derefter med Vand og Slibesten.

Pibeleret tilføjes Plamuren, fordi den let binder; Olie og Blyhvidt forhøjer Bindekraften og forhindrer Indfaldningen; Mineralhvidt giver det Haardhed og hele Blandingen forhindrer, at Pimpestenen klæber ved. Man maa ved Afslibningen med Vand sørge for, at Fladen kun gøres vaad i Afdelinger, som man bearbejder, og ved Slibningen af Farven arbejder man rask og opmærksomt; da der ellers dannes Striber.

Plamur til Udfylden af Ridser paa Løfter behandle vi nedenunder. Som Plamur for Gangdøre anbefale vi Brugen af Vognplamur. Saavel Arbejderne i det Fri som indvendig i Bygningen fordrer opmærksom Behandling. Anses Malerarbejdet nærmest som Pynt, saa tjener det dog som Middel til at afholde Fugtighed og bevare Træet: Som en Bedækning, der skal skærme for Luft og Vand.

En stor Plage ved Arbejder i det Fri er Blæringen og Springningen af Lakken eller Fernissen, hvortil der er forskellige Aarsager, Fugtighed eller fede Bestanddele som Træet indeholder, trækkes frem af Solen; paa fede eller bløde Farvelag, paa en haard Undergrund, der dækkes ved et hurtigt anbragt Fernislag, fremkalder stærk Solskin Blærer.

Den virkelige Aarsag kan man se, naar man gennemstikker Blæren; i nogle Tilfælde er denne fyldt med Vand, i andre med Luft eller Gas.

Man har søgt at udgrunde de forskellige Aarsager, hvorved Blæringen opstaar. Undertiden forklares Aarsagen til Springningen og Kirringen af Fernissens Kvalitet eller Behandling. Enten duer den ikke til det Brug, hvortil den er anvendt, eller Maleren paastryger den ikke paa rette Maade. Er Grunden for fed eller oliet, saa vil Fernissen under Luftens Indflydelse stadig udvides og trække sig sammen og viser da Tilbøjelighed til Springen. Af denne Grund er det at tilraade, ikke at gøre Strygningen paa Palmur for fed.

Naar man stryger Træ, særlig Egetræ, første Gang med Farve, som næsten udelukkende er lavet af kogt Olie, saa vil man stedse erfare skadelige Følger; det samme viser sig, naar man stryger de forskellige Lag Farve for fedt og frisk oven paa hinanden.

Vi kunne af Erfaring kun anbefale at behandle de Sider af Dørene, som ere udsatte for den frie Luft, med brun Okker, der er blandet med raa Linolie

og Terpentin som Strygeplamur og senere hen med Vand og en fin Pimpsten at rive Fladen glat.

Gammelt, blæret Arbejde er det fornuftigst at brænde af i Stedet for at fjerne Farven med Lud; paa den angivne Maade fjernes Fedtbestanddele og Fugtighed grundigere. Ved Lister, udskaaret Værk o. s. v. er det bedre at aftage Farven med Lud. Afbrændingen sker, idet man ved Hjælp af en Brand ofte søger at opvarme Farven og afkradse den i blød Tilstand med en stump Kniv, hvorved man naturligvis maa passe paa, at man ikke ødelægger Træet. Vil man fjerne det gamle Farvelag med Lud, saa smører man Fladen ind med Lud, opløser dermed Farven og afvisker den med varmt Vand. Man maa dog sørge for at fjerne den tilbageblevne Lud af Træet, idet man stryger Kalk over den rensede Flade, som man lader tørrer og derefter afgnider, hvad man gentager indtil Luden er helt fjernet. Ved Vand og $\frac{1}{10}$ Vitriol kan man fastsætte den muligvis tilbageblevne Lud. Tilsidst lader man det hele tørre saa godt som muligt, førend man gaar videre med Arbejdet. Ved alt Arbejde er det absolut nødvendigt at fjerne løs Farve eller Blærer, at efterstryge disse Steder og stoppe mulige Aabninger.

Desværre glemmer man hyppig denne Forskrift, navnlig ved Strygning af Vinduesrammer, saa at den gamle, ja selv løs Farve ikke fjernes tilstrækkelig. Det er at anbefale at gøre dette med en skarp Kniv eller Mejsel og lukke Aabningerne med Stokfarve, førend det ny Lag stryges paa.

Derved forhindrer man, at der i smukke Værelser paa Vindusrammerne sidder brede Farverande, som ere strøgne over Glasset. Det sædvanlige Grundanstrøg tør ikke være for fedt og den næste Farve skulde gøres mere brugbar ved Tilføjelse af noget Standolie, ogsaa kaldet Kunstolie. Denne Efterfarve tør ikke være mere fortyndet end nødvendig for at opnaa et regelmæssig og dækkende Anstrøg; i andre Tilfælde vilde Farven kirre og svinde, især ved varmt Vejr.

Prisen for de forskellige Arbejder retter sig naturligvis efter Forholdene; enhver Maler vil i Praksis efter Materialforbruget og den passende Arbejds-løn let angive den rigtige Pris.

Saafermt det drejer sig om Standoliefarve, saa tilraade vi at bruge gammel Farve. Bestaar denne af Linolie og Zinkhvidt med $\frac{1}{10}$ Del Standolie til 1 kg. Farve eller Zinkfarve udelukkende paa $\frac{2}{3}$ Dele Standolie og $\frac{1}{3}$ Del Terpentinolie, saa anbefales det, for med denne Farve stadig at opnaa en holdbar Glans og hurtig Tørring, at tilberede en større Mængde deraf, som man kan anvende i et længere Tidsrum, indtil 1 Aar. Tørringen kan man endnu befordre lidt ved Tilsætning af nogle Draaber Borsyre Mangans, opløst i Terpentin. Man maa ved finere Arbejder sørge for, at det sidste Grundanstrøg bestaar af Zinkhvidt, som er behørig tyndet med Terpentin, og at hver Gangs Strygning afslibes tilstrækkelig med Sandpapir og behandles renlig ved Bortfjernelse af muligt Støv.

Ligeledes forholder det sig, naar man stryger med Porcellainslak; man maa sørge for, at alt er godt rensed, afslebet og afstøvet. Ofte kan man ikke regne ud, hvoraf de sandede og ujævne Flader kommer, som vise sig ved Lakerarbejde. Dog kun, hvor man fra Begyndelsen af Arbejdet afsliber godt og fjerner Støvet helt og holdent, lader Farven gaa gennem en Si af Flonel, kan man undgaa dette Onde.

Af ikke ringe Vigtighed er Plamuren og Grundingen; for at levere smukt Arbejde fordres et godt fladt Plamurlag. Dette maa slibes godt i Farven og

Eftergrundfarven paastryges sparsomt og fordrives glat. Porcellænsfarve tilberedes paa følgende Maade: Reven Zinkhvidt, $\frac{1}{3}$ Standolie, $\frac{2}{3}$ Terpentin. For Anstrøg, som senere er udsat for lidt Sollys, tilsættes den første Grundfarve paa 1 kg. $\frac{3}{10}$ Dele Standolie og $\frac{2}{10}$ Dele Porcellænsfarve, bringes til stærk Fernistykkelse og forarbejdes med en blød eller noget brugt Pensel.

Til Overlakeringen, som sker den følgende Dag, tager man paa 1 kg. Zinkhvidtsfarve, $\frac{3}{10}$ Standolie og $\frac{7}{10}$ Porcellænslak, ligeledes paa stærk Fernistykkelse.

Grundlakken maa ligesaavel som den sidste Lak paastryges regelmæssig og ikke for tyndt saa at ingen Strøg blive tilbage.

Som ved Ferniseringen er det ogsaa her nødvendigt at fordrive sidste Gang.

Til alle Arbejder, som ere stærkt udsatte for Sollyset, bruger man som Grundlak $\frac{3}{10}$ Dele Standolie, $\frac{2}{10}$ Del Porcellænslak paa 1 Kg. Hvidt, til Overlak $\frac{6}{10}$ Dele Standolie, $\frac{2}{10}$ Del Porcellænslak paa 1 Kg., hvilke Blandinger forarbejdes som ovenfor beskrevet. Denne Farve bliver ogsaa hvid og glinser stærkt, skønt den paa de Steder, som ere mindre udsatte for Lyset, hurtigere bliver gul end som ovennævnte Farve. For øvrigt forarbejdes den noget sværere og tilsættes noget Siccativ. Er Farven gammel blandet, saa tørrer den hurtig nok.

Man kan ogsaa bruge denne Farve til en Gangs Lakering, saa maa den forarbejdes saa tyk som mulig med en stiv Pensel. Porcellænsfarver, som maa stryges 2 Gange ovenpaa hinanden, paastryger man med den samme Pensel, der bliver brugt til Fernisering; man maa dog passe paa, at den er ren til Paneler og Rande; til Lister o. s. v. kan man ogsaa bruge en anden Pensel.

Forlanges Strygningen i forskellige Farver, retter Prisen sig naturligvis ogsaa derefter. For Arbejde, der med Hensyn til Tone o. s. v. skal være af fortrinlig Beskaffenhed, er Prisberegningen ofte vanskelig. Den er afhængig af Valget af Farven, de ønskede Forandringer og Forholdene, hvorunder man arbejder. Af Farven gaar ved Afhælden og Gennemsiens ogsaa meget tabt og den dertil anvendte Tid maa ogsaa tages i Betragtning o. s. v. Forøvrigt fordrer den Slags Arbejder øvede og dygtige Malere.

Undertiden gør man den ubehagelig Opdagelse, at Lakfarven klæber,¹ og det paa Steder, hvor det ikke taales. God Standoliefarve tørrer altid haardt nok. Skal den Slags Arbejder stryges hvide eller lysegraa, saa bliver Standoliefarve ikke hvid eller lys nok. Af Erfaring er det noksom bekendt, at lidt god, hvid Marmorlak blandet med Porcellænsfarven har tørret haardt uden at klæbe. Det simpleste i lignende Tilfælde er at male Træets Overside mat, hvorved Klæbningen fuldstændig forhindres.

Vil man bevare et Stykke Møbel for ikke at klæbe, overstyrer man det med en fin Svamp med en Blanding af $\frac{2}{3}$ Vand og $\frac{1}{3}$ Eddike de betræffende Steder med et tyndt Lag. Derved forhindres fuldstændig Klæbningen, uden at det skader Glansen; man maa vogte sig for at bruge for meget Æggehvide, da Farven derved springer.

Ovenfor behandlede Porcellæn- og Standoliefarver ere af holdbar Glans og kunne pudses. Dertil tager man koldt, hvidt Sæbevand og en blød Svamp, for at indsæbe Fladen; derpaa maa man øjeblikkelig med en Svamp fjerne Sæbevandet og tørre med Skindet. Porcellænsfarven taaler ikke saa godt Sæbe som Standoliefarve; derfor maa Sæbevandet ikke gøres for stærkt.

Grundning og Fernisering af forskellige Træ- og Marmorarter. Grundningen og Slibningen af disse Anstrøg stemmer i Hovedsagen overens med de oven-

for beskrevne. Grundningen til Træmaleri tør ikke ske med fuldtud mat Farve; den maa beholde lidt Glans, hvad man opnaar ved at tynde den tyktrevne Farve halvt med Olie, halvt med Terpentin.

Er Grunden for mat, arbejder man ikke saa sikkert; men taber ved Skumringen Svamptrævler, Anlæggerpenslen glider ikke saa let over Fladen, og de anlagte Vækstaadrer blive ikke siddende saa fast. Vi anbefale ikke at vente saa længe med Anlægget af Træet efter Grundningen, eftersom at Grundfarven, naar den er bleven nogle faa Uger gammel, ikke mere tiltrækker, og man maa da være meget behændig, hvis man ikke ved Lasuringen vil bortviske Aadrene. For at anlægge Egetræ, der i Reglen males i Olie, maa man passe paa, at Grundfarven er haard, for at Grunden ikke skal beskadiges af Læderkammene.

Grundfarven til Træmaleri maa stadig være lys; Maleren kan sagtens faa Træet mørk nok, og desuden bliver saavel Grundfarven som Fernislaget i Tidens Løb mørkere af sig selv. Hvis man ikke passede derpaa, saa vilde Farverne blive mørkere end ved Naturtræ.

Ved Marmormalingen er det at foretrække, at Grundfarven ikke er for fed; man tilsætter den passende Terpentin, man arbejder lettere paa mat end paa glinsende Grundfarve.

Ferniseringen af malet Træ forekommer daglig; naar man dog har to Gange lasurede Flader at lakere, kan man let stryge Farverne mellem hinanden, hvorved Arbejdet ødelægges, derfor skal Fernissen aldrig være for tynd; indeholder den for megen Terpentin, saa vil man sikkert stryge Farverne mellem hinanden, da Vandfarven, som er tør, straks forener sig med den tynde Terpentinfernis og ved Udstrygningen med Penslen bevæger sig fra Stedet.

Helst tager man Fernis af almindelig Tykkelse, paastryger den let og regelmæssig uden derved at bruge Hovedet af Penslen.

Efter at man har paastrøget Grundlakken, er det raadeligst at vente et Par Dage før man lakerer og polerer. Endnu bedre vilde det være, om man kunde vente to eller tre Maaneder, indtil Grundfarven og Grundlakken var fuldstændig tør. Det er en Kendsgerning, at Overlakken faar en holdbarere Glans, naar man lader Arbejdet staa i længere Tid. Ogsaa Priserne for disse Arbejder rette sig efter særegne, hovedsaglig stedlige Forhold. Reparationsarbejde fordrer som Regel den samme Ulejlighed som nyt Arbejde; førend den gamle Fernis er afkradset eller afsleben, Fladen atter gjort glat o. s. v. har man mange Gange mere Ulejlighed, end naar man begynder paa helt nyt Træ.

Prisen for Marmormaleri kan være den samme som for Træmaleri. Forlanger man finere Politur, saa maa det dog beregnes højere derefter.

Ferniseringen af malet Marmor er meget forskellig fra Træets.

Træarterne ere med faa Undtagelser gullige eller have en gul Undergrund. Snedkernes Politur giver Træet en gul Tone. Hvide Træarter, som Ahorn, Sølvtræ o. s. v., stryges med Politur.

Marmorarterne ere, skønt mange af dem ere af mørk Farve, for det meste gennemtrukne af hvide Aadrer og Pletter, hvorfor Fernissen vil have Indflydelse paa den naturlige Farve. Af disse Grunde anvender man bedst til Politur en hvid Marmorlak. Naar man polerer godt glat, saa skader det ikke Arbejdet, om ogsaa mange Steder Farvelaget rives af. Man lægger da atter en tynd Fernis over, hvorved Marmoret faar tilstrækkelig Glans. Man maa stadig sørge for ved Polering af Kaminindfatninger, paa hvilke ofte temmelig

svære Genstande komme til at staa, at anvende en Fernis, der er saa hvid som mulig og kogt af Copal. Ofte ødelægges smukke Anstrøg ved daarlig Fernis.

Til Polering af hvide og lyse Marmorarter anbefale vi en Blanding af Papaverolie og Zinkhvidt, som tilføjes noget opløst hvidt Voks. Naar dette Anstrøg er halvt tørt, fordrives det med en stærk Strygepensel og efter et Par Dages Forløb gnides det saa længe med en linned Klud, til man faar en fin Politurglans.

Løfter og Vægge. Et Loft eller en Væg, som flere Aar efter hinanden har været hvidkalket og saaledes er bleven bedækket med et tykt Lag, maa behandles med megen Omhu. Dersom der ikke ses paa Betalingen, er det bedst helt at fjerne Kalklaget; kan man ikke det, maa man i det mindste fjerne alt det løse.

For at undersøge, paa hvilke Steder Kalken er løs, banker man med Fingeren paa Blærerne og Ujævnhederne, disse afrives med Pimpsten, og derved ser man, om der er flere løse Steder, som man saa fjerner.

At borttage Ornamente fordrer en Stukkatoers øvede Haand, som maa sørge for, aldrig at borttage længere end til det faste Kalklag. Den bekendte Methode at indsmøre Ornamente med tyk, kogt Stivelse og lade tørre hurtig, hvorved Kalklaget springer løst, er et Hjælpemiddel, hvormed man i enkelte Tilfælde kan hjælpe sig med Held.

Er nu de løse Steder og Ornamenterne borttagne og de nødvendige Steder afreven med Pimpsten, saa udhugges alle, selv de ubetydeligste Ridser og Skrammer af Grunden. Smaa afbrudte Stykker Ornamente maa gøres i Stand; større Reparationer af disse maa laves af Stukkatoeren.

Man trykker et Stykke blødt Ler paa en lignende Figur i Ornamentet og støber denne Aabning fuld med Gibs og afskærer dette saa rent med Kniven som muligt. Derpaa afkradser man Stykket paa Enden, hvor det skal sættes sammen, noget uregelmæssig og forbinder det med en flydende Opløsning af Gibs og Vand. En Time derefter kan man fuldende Reparationen med en Kniv og den følgende Dag med en Blanding af $\frac{3}{4}$ Dele Linolie og $\frac{1}{4}$ Del Terpentin, navnlig bestryge Sammenføjningerne.

Et nyt Loft bestryges første Gang med $\frac{2}{3}$ Dele Olie og $\frac{1}{3}$ Terpentin. Man tager Terpentin imellem, fordi der undertiden forekommer Steder, som ikke trækker, hvorved de vilde blive glinsende, hvad der vilde være til Skade for de følgende Anstrøg.

Medens denne Strygning maa tørre, opløser man Lim i Vand til behørig Tykkelse og blander Kridt med stærk, kogt Olie, ligeledes til en tyk Grød. Naar Limvandet er varmt nok, blander man ligemeget af begge Dele sammen og stryger dermed Revnerne fulde. Denne Blanding er stærk, trækker sig ikke sammen og springer heller ikke. Med Stokfarve, ligesaa lidt som med Gibs, kan man udfylde Revnerne saa godt. Førstnævnte indeholder for meget Olie, bliver for længe blød og vilde senere ved gullige, glinsende Pletter skinne igennem de senere anbragte Farver og blive synlige; Gibs vilde trække saaledes sammen, at man dog vilde faa fine Springere ved Siderne af det gamle Arbejde. Med denne Blanding har vi tætte Aabninger paa selv 10 cm., som ere godt fyldte og ikke har efterladt Spor.

Derpaa fjernes de smaa Ujævnheder med Plamur, saa at man ved de følgende Farvelag ikke mærker noget til de skete Reparationer.

Efterat Undergrunden er strøget med Blyhvidtsfarve, stryges herefter med Zinkhvidt. For de sidste Farvelag bruges Zink- eller Snehvidt, saa tykt som

mulig reven i Valmueolie og tyndet med Terpentin. For hurtigere at tørre tilsætter man noget Siccativ.

Man lader denne Farve tørre 3 eller 4 Dage eller endnu længere, førend man anbringer det sidste Strøg, som bestaar af Zinkhvidt, $\frac{3}{4}$ Dele Valmueolie og $\frac{1}{4}$ Dele Terpentiniolie med lidt Siccativ. For at faa det mat, tilføjer man paa 1 kg. Farve 2 dg. i Terpentin opløst hvidt Voks. Farverne blive, for at frembringe den ønskede Tone, revne saa tykt som muligt i ra Linolie. Er det nødvendigt, fordrives Penselstrøgene hurtig.

Større Flader skulle altid stryges af to eller tre Mand samtidig og uden Afbrydelse.

Ved Bearbejdning af ovenfor beskrevne matte Farver, tilraade vi at prøve Matheden før Brugen. Derved maa man tage Hensyn til Lyset, som falder paa Fladen, og om dette er meget udsat for Støv, Røg og andet Snavs. I sidste Tilfælde er en Tilsætning af 5 dg. Standolie til 1 kgl. Farve at anbefale. Maa man male Afdelinger i forskellige Farvetoner, anvender man ved Tillavninger af Farven stadig Valmueolie og paastryger den ikke for svært med en blød, langhaaret Pensel.

Ved denne Behandling opnaar man et stærkt, mat Anstrøg, der efter nogen Tids Forløb kan renses med koldt, hvidt Sæbevand og vaskes med klart Vand og Svamp.

Skal Vægge eller Loftet forsynes med Ornament og Forsiringer, saa tegner man først disse paa Papir. Er Arbejdet omfangsrigt, saa tilraades det at lave en Model i Farver, for at kunne være sikker i sin Sag.

Ved Ornament og paa Loftet og Vægge forstaar man saavel almindelige Anstrøg som ogsaa Malerarbejde af høj Kunstværdi.

Som bekendt kunne Loftsornamentskitzer købes; disse passer dog ikke altid, hvorfor man saa selv maa lave Ornamenterne. For at udføre dette nøjagtig og paa bekvem Maade, inddeler man paa det dertil bestemte Modelpapir, Ornamentet efter Størrelsen i Kredse og Linier, tegner nøjagtig Halvdelen eller Fjerdeparten, og fører Tegningen over, saa at man kan anlægge Hjørner og Midterstykker ligelig. Ligesaa bærer man sig ad ved Damaskmønstre, Paketgulve og lignende Arbejder.

Den Slags Modelpapir, hvorpaa man kan skære alle Ornament, faas i Handelen paa 1—100 m. i Længden og 1,50 m. i Bredden.

Man bestryger det med Olie, lidt Terpentin og Voks; naar det er tørt, lægges det nu derpaa, og paa et Stykke Glas skærer man nu Figurerne ud med Lethed. Er dette sket, befæster man Forbilledet paa Loftet med flade Stifter og farver Ornamentet efter de forlangte Farver; paa kort Tid er Arbejdet færdigt. De mulige Afbrydelser udfyldes med Haanden med en Pensel. Har man mange af den Slags Afbrydelser, kan man ogsaa lave sig en Model dertil for at komme hurtigere af Sted.

Forlanges Ornament i forskellige Toner, lysere eller mørkere, udskærer man Forlag til de passende Steder, hvoraf man betjener sig efter Behov. Man sparer paa denne Maade megen Tid ved Siden af den fri Behandling med Penslen. Man maa stadig passe, at Farven bliver mat og ikke efterlader nogle glinsende Steder. Sker dette dog, kunne de fjernes, naar alt er tørt, med Terpentin og noget opløst Voks.

Til Forgyltning tager man Mexum. For at være sikker paa, at det binder paa den vaade Grund, tilføjer man Guldfarven nogle Draaber Terpentin. Det er raadeligt at bestryge de Steder, hvor man vil anbringe Guldfarven,

med $\frac{1}{3}$ Del Æggehvite og $\frac{2}{3}$ Dele Vand med en blød Pensel eller bestrø med Slibepulver. Det sidste fjerner man, naar Guldfarven er anbragt, ved Hjælp af en Svamp med Vand ved forsigtig Dupning. Lige Linier trækker man bedst med en flad Lyonerpensel; guldfarvede Linier med Stregtrækkerpenslen.

I alle Lande med tørt Klima anvendes meget Limfarvestrygning. Dette Anstrøg er billigere, og Farven holder lige saa godt som Oliefarven, naar den ikke er udsat for Gnidning eller Tilsmudsning.

Strygningen med Limfarve er bekendt, saa at vi kunne fatte os i Korthed. Man smelter Lim og tilsætter den under Omrøring saa meget Vand, at den i kold Tilstand er flydende og let at stryge. Tilsætter man noget Gummivand, holder Blandingen bedre.

For at fremstille smuk, hvid Farve i forskellige Skatteringer, blander man det ovenfor beskrevne Limvand med Alabasterhvidt, som man tilføjer et Stykke Allun.

Marmoreringen med Limfarve sker ligesom med Oliefarve, kun med den Forskel, at man til Paastrygningen af Limfarven bruger langhaarede Pensler og i Stedet for Citqueterpenslen bruger Svampen; denne taaler ikke godt den hyppige Brug af Vand. Man tynder Farven til behørig Tykkelse. Tilsætter man lidt Gummivand, kan man lasure dermed ligesom ved Oliefarve.

Gummivandstilsætningen bevirker, at Farverne ikke forandrer sig ved Tørringen. Man forarbejder ogsaa denne Farve lettere, da Tonerne beholde mere Styrke jo tyndere man bruger dem. Det forstaar sig, at hvert Anstrøg maa være tørt, før man anbringer det næste derpaa.

Blomstermaleri paa Limfarve sker bedst med en Blanding af Æggehvite, Eddike, lidt Olie og Honning.

Forgyldning paa Limfarve sker med ovennævnte Guldfarve eller Æggehvite, hvid Sæbe og Honning eller Lim, Honning og Voks.

Maling af transparente Dekorationer er almindelig bekendt, men sker dog paa forskellig Maade. Først at lime eller at stive Tøjet og fernisere og saa bemale det, har lige saa meget mod som for sig. Opløsningen af Fernissen under Malingen forekommer ofte og er ret ubehagelig. Skal Dekorationen kunne udsættes for Luft og Vejr, saa males den med Olie- og Voksfarver. Efter Størrelsen af den Flade, som skal males, anbefales det at spænde Tøjet paa en Ramme eller hænge det op paa et Loft og forneden befæste det med en Rulle eller et Stykke Træ. Er det godt udspændt, skitserer man med Trækul eller Blyant den ønskede Tegning.

Sikrere er det at tegne en Model paa et Stykke Papir og trykke denne af. Tøjet blødes bagpaa med en Svamp; bliver det derved tilfældig for vaadt, maa man vente, til det er nogenlunde tørt, da det kun tør være fugtigt. Naar det er for vaadt, flyder Farverne ind i hinanden. De gennemsigtige Farver tilberedes med Lim eller Gummivand. Dermed maler man de ønskede Figurer, hvad der gaar let for sig, da Farverne er uforanderlig.

Med Anbringelsen af de mørkeste Skatteringer venter man til det hele er bleven tørt, da Farven saa bedre trækker igennem. Efter at det hele er tørt, stryges Tøjet paa Bagsiden med Stivelsesvand, og efter at det er tørt ferniseret paa Forsiden. Særlig fremtrædende lyse Steder, f. Eks. Solen, Maanen, Fakkellys, Metaller osv., som maa glinse, ferniserer man over med en lille Pensel, hvorved man opnaar Virkninger, som ikke kunne naas paa nogen anden Maade.

For at bemale *Flag*, bestryger man Klædet paa den ene Side, saavidt som det skal bemales, med Voks ganske tyndt opløst i Terpentin. Derpaa m ler

man med Voksfarve, tykt reven i Olie, som man tilføjer lidt Siccativ. Denne Farve springer ikke og bliver i tør Tilstand stadig bøjelig.

Silkefaner, som er mindre udsatte for den fri Luft, ikke behøve at oprulles og stadig ses i umiddelbar Nærhed, overstryger man før Behandlingen med fortyndet Fiskelim.

Skiferfarve for Skoletavler. Man river i Terpentin, Pimpstenspulver, Mineralhvidt og Grundsart et fint Pulver af sort Bjergkridt, som altid, selv om det er reven i Olie, bliver mat. I lige Dele tilføjer man Grundvognlak, der tørrer haardt, og prøver Blandingen paa et Stykke Glas, om den er mat og skiferagtig.

Forskrifter med Hensyn til Mængden af Fernis er ikke til at give, fordi den ene Fernis er tykkere og mere glansholdig end den anden.

Efter at Tavlen har faaet et godt Grundanstrøg og er gjort glat, stryger man med ovennævnte Farve med en blød Pensel flydende tyndt. Man gentager denne Paastrygning 2 eller 3 Gange, dog maa man passe paa, at hvert Lag er godt tørt, før man paastryger det følgende.

Er Arbejdet fuldendt, polerer man det over med en ulden Klud og Pimpstenspulver; der kan da skrives med Griffel og Kridt derpaa og Fladen atter renses med Vand.

Polering og Fernisering. Bliksager og alt, hvad der kan varmes i Ovn, er lettere at polere end f. Eks. Døre og større Stykker. Har man paa førstnævnte afsleben alle Ujævnheder, saa finder den fine Politur bedre Sted, da Lakken i Ovn afkøles og atter sammenflyder. Ved Vogne og Døre er det vanskeligere. Man maa stadig sørge for Fernis, der tørrer ualmindelig haardt; uden denne Egenskab faar man aldrig en smuk Glans. Hvert Farvelag maa anbringes saa rent som muligt og Anstrøget tørre støvfrit. Er dette godt haardt, blander man knust Sandsten i Vand og lader det synke, indtil alle grovere Dele ere forsvundne. Derpaa polerer man regelmæssig med en ulden Klud, medens man passer paa, at der ikke ved for haard Trykken opstaar Striber. — Er dette sket, rives Trippelse i Bomolie saa fint som muligt. Denne Blanding sies, hvorved man maa nøje passe paa, at ingen grove Bestanddele løbe med igennem. Hermed poleres Fladen regelmæssig med en blød Klud.

Derpaa indstøves Fladen med fint Rugmel og Fedtdelene gnides godt af med en blød Klud. Man vogter sig ogsaa her for stærk Trykken, eller ved Folder, som Kluden undertiden danner, at lave Striber. Ved denne Fremgangsmaade faar man en fin Glans.

Vil man endnu forhøje denne, kan det ske, idet man lader Faarefødder og Marvknogler saa længe udbrænde i Ilden, indtil de er snehvide. Disse Rester rives saa fint som muligt i Vand, og dermed poleres. Man polerer saa længe, til Fugtigheden er fortæret og det tiloversblevne Pulver kan fjernes med Fingerspidserne. Lykkes dette ikke, viser det, at der endnu findes Fedtbestanddele, som maa afvadskes med Vand, indtil de ere fjernede. Den nu opnaaede Glans er saa skøn, som man kan ønske sig.

Væg-Marmoreringen.

Ved Væg-Marmormalen fordres mere Opmærksomhed og hurtigt Arbejde end stor Kunstfærdighed. Trods dette maa man dog besidde en dygtig Malers Færdighed.

Man stryger Grundfarverne med en Svamp, med blødhaarede, flade og runde Pensler, som man gjorde det ved Oliefarve. Ved Arbejder af større Omfang er det at tilraade først at lave Farverne færdige for at faa samme Farver.

I Valget af Farverne er man stadig fri: man tør dog kun vælge saadanne Farver, som ikke ødelægges af Kalk.

Alle Jordfarver er brugelige, f. Eks. italiensk Lak, Kasselerbrunt, Ombra, Tyrkisk- og Engelskrødt, Okker o. s. v. Chromfarver kan man umulig anvende; disse tabe deres Farve allerede ved Bearbejdningen. Af Metalfarver tre Spansk-. Pariser- og Bremergrønt at anbefale som Lasurfarver; som blaa Farve bruges Kobal, Lakmus, Ultramarin og Indigo. Vi anbefale Maleren først at prøve Farven paa et Stykke Kalk; øjeblikkelig vil det vise, hvilke Farver, der forblive uforandrede.

Farverne rives i Vand, Tilsætningen af noget hvidt Sæbevand letter Bearbejdningen. Ved mørke Marmorarter bliver Kalken tilføjet den Farve, som Maleren bruger til Grundfarve.

Til Maling af hvidt Marmor anbefales kinesisk Tusch.

Mørke Marmorarter med hvide Aadrer skulde egentlig males saaledes, at de hvide Steder lades aabne i den mørke Undergrund. Det vilde dog være for tidsspildende, hvorfor man ogsaa indfører de hvide Aadrer bagefter.

Bemalingen af fugtige Vægge og Cementarbejder.

I fugtigt Klima er vaade Vægge en Ubehagelighed, hvorimod der trods alle Forøg endnu ikke er fundet noget virksomt Middel. Bemalingen af friske Cementvægge foraarsager ligeledes mange Besværligheder.

Have Cementvægge haft Tid til at tørre ud, kan man male dem uden Besvær; dog ved Cementvægge i fugtige Gange, hvorhen hverken Luft eller Lys kommer for at tørre Cementen, er det yderst vanskeligt at paastryge et Farvelag, som stadig kan modstaa den fugtige Cements og Kalks bidende Kraft.

Tror man efter mange Vanskeligheder og store Bekostninger at have naaet Maalet, viser det sig dog efter nogen Tid, ofte et Par Aar efter, ofte et fugtigt Sted.

Uden derved at paatage os noget Ansvar, ville vi i det efterstaaende angive nogle Methoder, som vi af Erfaring godt kunne anbefale til at bekæmpe denne Vanskelighed med.

a) Den fugtige Mur afhugges indtil Stenene. Guldglätte eller Blyglätte og stærk kogt Linolie blandes behørig med Asfalt i en Jernkedel under Tilsætning af Mønne og Stenrødt og omrøres godt.

Imidlertid opvarmes Væggen saa godt som muligt med gloende Jern og den overfor nævnte kogende Masse stryges derpaa; umiddelbart derefter kastes Sand derpaa for bedre at kunne fastholde de efterfølgende Lag. Man kan ogsaa blande Kohaar mellem Asfalten. Over den saaledes behandlede Flade anbringes Gibs og Væggen laves færdig med et Gibslag.

b) Muren hugges ned til Stenene, derefter kastes Cement derpaa, hvori man indkaster Glas og støber fast. Fra oven nede efter anbringes 2—3 cm. tykke Lag; tilsidst kommer et rent Cementlag, hvorefter følger Gibs. Er den saaledes behandlede Væg tør, males den.

c) Den blottede Mur afrives med Pimpsten og derover trækkes et med en Blanding af Olie og Guldglätte dygtig forsynet forhen tilpasset Tinblad. Denne Maade at bedække fugtige Vægge paa er simplere og billigere end de førstnævnte; dog maa der ved Anbringelse af Tinpladerne anvendes den største Opmærksomhed.

Man undersøger Tinpladen meget nøjagtig om der findes Huller, som maa overklæbes. Man præparerer aldrig mere Goldglätte, end man kan bruge paa en Dag; denne Blanding maa stryges regelmæssigt begyndt fra oven. Ved Paastrygningen tør der ikke danne sig Blærer, og Farven stryges endnu en Gang fast med en stiv Børste.

De underste Tinplader skydes bag Beklædningen; endnu bedre er det at lægge dem helt ned til Gulvet.

Forøvrigt bemales Tinpladen som en almindelig Væg.

d) Med en Blanding af $\frac{3}{4}$ Dele Vand og $\frac{1}{4}$ Del Svovlsyre bestryges Cementvæggen. Derpaa stryges i Afsnit opløst Dammarharharpiks i Terpentin eller fortyndet Porcellænslak paa Væggen, som først opvarmes godt ved en Trækulsild. Er dette Lag tørt, kan man male videre paa almindelig Maade.

Anvendelsen af Benzin eller Parafin er endnu mere at anbefale, dog gøre vi opmærksom paa den store Brandfarlighed ved Brugen deraf.

e) Væggen behandles efter foregaaende Forskrift; dog bruger man i Stedet for Porcellænslak Spiritus, saa stærk som mulig tilsat med Shellak.

Efter at der er paastrøget et Par Lag af denne Opløsning, kan man tilsætte en Opløsning af haardt Voks, Stearin eller Parafin og male derhen over.

f) Almindelige Vægge, der ikke er altfor fugtige, kunne behandles efter denne Forskrift eller bestryges med fortyndet Svovlsyre.

Den Indflydelse, som Svovlsyren har paa Salpeteren, som sveder ud af Muren, er let at undersøge, idet man paa enkelte Steder stryger Svovlsyre paa. Heraf kan man se, hvilke Salte Muren indeholder, og derefter maa Forholdsreglerne træffes.

I de fleste Tilfælde er det en Slags Sodalud, som i Forbindelse med Kalken holdes fast ved Svovlsyren. Idet man hurtigt anvender ludafværgende Midler kan man faa en uigennemtrængelig Overflade.

g) Rum, hvis Vægge skulle bemales, og hvorom man ikke ved, om de ere tørre eller ej.

I Lokalet dækkes Gulvet, for at afværge Brandfare, med Jernplader og paa disse sættes et Par aabne Ovne. I disse Ovne lægges en stærk Trækulsild, medens alle Døre og Vinduer omhyggelig holdes lukkede. Efterat man i et Par Dage har fyret paa denne Maade, danner der sig som Følge af Trækulsdampen paa Væggene en kridtagtig Overflade, som umiddelbart, saa hurtig som mulig, mættes med stærkt tørrende Olie og Terpentin med Fernisspiritus eller fortyndet Dammarfernis. Ved denne Bearbejdning har man opnaaet en uigennemtrængelig Flade, som ikke vil foraarsage nogle daarlige Følger.

Vil man herover anbringe endnu et Lag stærkt Limvand, som tørret stryges med en Opløsning af Garvesyre (afkogte Gallenødder), forhøjer man Uigennemtrængeligheden betydelig.

Vognmaleri.

Vognen stryges med tynd Grundfarve, saa jævnes Smørehuller og andre Ujævnheder. Derefter paastryges en af brændt Okker, $\frac{1}{3}$ Del kogt og $\frac{2}{3}$ Dele

raa Linolie, blandet Grød, der med Terpentintilbringelse til den ønskede Tyndelse med Tilsætning af lidt Olieekstrakt for hurtigere Tørring.

Tilføjes man Okkeret, førend Olietilsætningen, lidt Vand, tørrer Farven haardere og mere modstandsdygtig.

Af denne Blanding paastryges med 2 Dages Mellemrum et dygtigt Lag, dog maa man stadig passe paa, at hvert Lag er godt tørt, før det næste paastryges.

Efterat dette er sket, stryges en tynd Farve efter Behag over disse Lag, som man derpaa stryger saa længe med Pimpsten, til man er sikker paa, at alle Ujævnheder er forsvundne. Kommer derved atter det raa Træ til Syne, maa man atter forsyne disse Steder tilstrækkelig med Oliefarve; Gennemslibningen er et Bevis paa, at Ujævnhederne laa saa dybt, at Plamuren ikke var i Stand til at udjævne dem.

Naar Vognen paa denne Maade er glatsleben, paastryges den ønskede Farve ganske tørt, denne maa være saaledes blandet, at den efter Malingen bliver mat.

Farverne, som Vognlakererne bruge, tørrer i Almindelighed meget daarligt; de er ogsaa vanskelige at faa til at tørre ved Siccativ. En Tilsætning af brændt Zinkvitriol kunne vi anbefale som Tørremiddel.

Naar disse Farver dække tilstrækkeligt og er tørre, males Kuskebukken, og det hyppigst med sort japanesisk eller sort Vognlak.

Understellet, som man ikke ofrer saa megen Omhu paa med Hensyn til Glatningen, lakeres med Farvelak. Denne Lak fremstilles af tyk i Olie reven Farve med Tilsætning af noget Guldak.

Dette Grundanstrøg, som omtrent bruger 24 Timer til Tørring maa staa 2 eller 3 Dage, saa afslibes det med Pimpsten. Derefter paastryges atter god Lak og atter afpoleres, Stregerne anbringes, og det hele lakeres.

Da de til Vognmaleriet anvendte Lakker tørre langsomt, saa betjener man sig bedst af et Tørrekammer.

En god Vognmaler maa gaa langt omhyggeligere til Værks, end en god Bygningsmaler. Den glatte og stærke Strygning, Afslibningens rene Afvadsken og Afpudsen, Redskabernes Renholdelse, det opmærksomme Valg af Lakkene, det er altsammen Ting, som en dygtig Maler, der vil aflevere en Vogn dadel-fri, aldrig maa tabe af Syne.

Vogne af ringere Beskaffenhed bearbejdes med Pibellersplamur, bestaaende af $\frac{1}{3}$ Del Pibeler, $\frac{1}{3}$ Del Mineralhvidt, $\frac{1}{3}$ Blyhvidt med halvkogt eller ukogt Linolie og passende Tilsætning af Siccativ; og efter de tidligere ved Bygningsarbejde angivne Forskrifter. For saadanne Arbejder bruges ogsaa billigere Lak.

Broncømalning.

Bronce er en Sammensætning af Metaller, hvoraf Kobber udgør Hovedbestanddelen. Man skelner mellem to Arter, nemlig Rødkobber og Guldkobber. Rødkobber er naturligt, Guldkobber er et kunstigt sammensat Metal. Foruden disse Sorter gives ogsaa endnu Hvidkobber og en hel Række andre Metalsammensætninger. Kobberet, blandet med Sølv, Tin eller andre Metaller, kaldes Bronze; ved Blandingen opnaar man en god Haardhed og Holdbarhed.

Bronce, udsat for Luften, bliver brunlig grøn, ved Rivning blive Hjørnerne og Forhøjningerne lysere glinsende.

Ornamenter, Figurer og Medailloner, støbt af ægte Broncemetal faa en

mørkere Farve; Hjørnerne rives, pudses ofte halvt gennemsquinnende, hvorved man faar mange Slags Toner i Broncen.

Vi kende Guldbronce paa grøn, brun eller sort Grund, Kobber- eller Rødkobberbronce paa grøn eller brun Grund, Lysekobber eller Sølvbronce paa rødbrun eller graa Grund.

Alle Kobberbroncer kunne ved Alderen eller paa kunstig Maade blive sorte, Fordybningerne matgrønne, medens Ophøjningerne ved Gniden blive blanke. Man nævner endnu disse Broncer antike, d. v. s. gamle Broncer.

De fleste Ornamente eller forskellige Figurer, som fremstilles som Bronze, ere i Almindelighed støbte af Zink eller Zinkkomposition. Naar Zinkafstøbningerne bestaar af en Blanding af første Kvalitet, overdækkes de ved Hjælp af Galvanoplastiken med et Lag Kobber og saa først bronceret. Ved ringere Afstøbninger bejtses Zinken, Hjørnerne poleres og det hele overtrækkes med Guldfernis.

a) Broncering af Oliefarve i det Fri. Grundfarven bestaar af Okker, Orange, Chromgult eller Mønnie med noget Chromgult. Saa blander man en tynd Farve af Bronzegrønt, hvormed man tyndt og regelmæssigt anstryger Ornamentet, støder indefter med Fordriveren og afvisker Forhøjningerne og de skarpe Hjørner. Senere kan Arbejdet dækkes med Fernis og med Guldbronce, som dog ikke holder Farven i det Fri.

Broncegrønt bestaar af Ombra, Berlinerblaat og noget Okker og Chromgult. Det er ogsaa i Handelen under Navn af grøn Jord.

b) Naar det hele er strøget med broncefarvet Dækfarve, saa tager man fint, oliereven Bronzefarve i ringe Mængde i Penslen og børster dermed hen over den endnu bløde Grundbroncefarve, saa at man udelukkende farver Forhøjningerne. Man kan med mere Resultat overduppe de skarpe Kanter, naar man tilføjer Bronzefarven lidt Chromgult. Den Slags Bronzefarver kan man sammenstille af brændt og ubrændt italiensk Lak, Ombra, gul eller brun Okker, rød Farve, Berlinerblaat o. s. v.

Farverne rives tørt, godt fine og sies gennem et godt fint Klæde, hvorpaa man laver forskellige Skatteringer, for senere at overduppe disse med Guld- eller Sølvbronce.

c) En almindelig bekendt Methode er at anstryge Bronzegrunden kobberfarvet (blaa grøn) med en Blanding af Engelskrødt, noget Dodenkop og Chromorange. Forhøjningerne stryges og fordrives, hvorved de blive mørkebrune, broncefarvede og senere beduppes med Gult. Den gule Farve blandes af Hvidt, Okker, Mønnie og noget Chromgult.

d) Statuer og Mindesmærker males meget sjældent og da for det meste i ligefrem Farve. Den bedst hertil brugelige Farve er Umbragrønt, eller bronzegrøn Umbra med noget Berlinerblaat, eller brunt Okker og Berlinerblaat.

e) Bronze paa Tagværk, Butikker og Forsiringer paa Facader kunne anbringes efter de i b givne Forskrifter, derpaa beduppes Forhøjningerne med Guld, Kobber eller Sølv.

Broncepulveret paaføres enten med et Skind, stump Pensel eller med Fingrene; man bruger dertil lys køgt Linolie eller Fernis og Standolie, fortyndet med Terpentin.

Brugen af Fernis og Bronceringen med Pensel anbefale vi bedst; Broncen beholder bedst Farven, og man spilder mindst Bronze.

Paa et Stykke Glas hældes et Par Draaber saakaldet Bronzeolie (se ovenfor), hvormed man befugter en flad Pensel og dermed optager Broncepulveret

saaledes, at intet falder af. Dermed stryger og børster man hen over Arbejdet indtil Hjørnerne, Forhøjningerne o. s. v. ere godt forsynede; derefter kan man fernisere.

Da Sølvbronze hverken holder sig i det Fri eller til indvendig, bruger man Sølvkomposition. Den maa umiddelbart efter Paastrygningen dækkes med Lim og hvid Fernis.

Platinaguld udmærker sig ganske vist ved høj Glans, men desværre ogsaa ved sin høje Pris, saa at den kun i overordentlige Tilfælde kan anvendes.

Fernisering af Sølvkomposition d. v. s. Alluminium eller Platina er yderst skadelig for dette, da den skønne Farve og Glans gaar tabt ved Ferniseringen. Metallet er netop stærkere end den kunstig frembragte Fernis; denne tjener kun til at holde Bronzen og beskytte den mod gentagne Gnidninger, Afvaskninger og Stød; det tynde Broncelag vilde snart afslides, medens et tyndt Fernislag let kan fornyes.

Bronceringen af Brugsgenstande eller Forsiringer inde i Huset sker næsten ligesom med Arbejder i det Fri.

En Statuette f. Eks., males 2 Gange mørkt med en Farve, sammensat af Sort, Grønt, noget Gult og Rødt.

For det tredje Anstrøg tilsætter man passende Fernis, for at opnaa en smuk Glans. Medens Fernissen endnu klæber, bliver med en Pensel, særlig i Fordybningerne, paagnedet lidt Blystift, for at give den mørke Farve Metalglans. Derefter stryges Fordybningerne let med en Blanding af Spansk- og noget Bremergrønt, reven i Olie og Terpentin med noget Voks, hvorefter man med en Klud og en tør Pensel afpudser det overflødige grønne. Derpaa tager man noget Bronzeolie og tørt Guldbroncepulver, hvormed man næppe synlig bedupper Forhøjningerne. Efterat alt er tørt, overbørstes det med en Voksbørste.

Simplere Arbejder lakeres helt med sort Lak, som man tilføjer noget Grønt eller rødt for brun Bronze, og naar dette Lag er halvtørt, arbejdes videre med Bronzeolie og Bronze efter ovennævnte Forskrifter. Undertiden ferniseres Arbejdet endnu tyndt; det afhænger af Prisen.

Paa Lofter, Vægge o. s. v. anlægges undertiden Streger og Linier i Stedet for Guld med Bronze. Til dette Øjemed blandes Bronzen med Bronzeolie, fortyndet lys Fernis eller Olie og Terpentin, og Linierne osv. trækkes med Maarhaars- eller Lyonerpenslen. Den ensartede, glansagtige Optrækken af Bronzen kan man befordre, naar man blander Bronzen i fornøden Tykkelse.

Brun Forgyldning.

Hertil hører en usædvanlig Færdighed. Man begynder med at bestryge Fladen med en stærk Limfarve; denne maa forarbejdes varm, og naar den er bleven kold fremvise et stivt Limlag. De sidste Lag maa man stryge med ren gennemsiet Lim 2 eller 3 Gange glat og regelmæssig og derefter gnide glat, som Limarbejderne pleje at gøre dette. Derefter dækkes Fladen med 3 eller 4 Lag Brünربولus; hvert Lag maa godt afslibes med en Gnidesten, førend det følgende Lag stryges paa. Brünربولus tillaves paa følgende Maade:

Man koger af Kalvefødder en stiv Lim; efterat denne er gennemsiet og sunken, uddampes den i en ren Potte over Ilden og udgydes derefter paa en Jernplade, for at blive haard.

Nu laver man sin Bolut til Rette. Denne bestaar af $\frac{1}{2}$ kg. rød og armenisk Bolus, $\frac{1}{50}$ kg. bedste ren Grafit, $\frac{1}{100}$ kg. Faarefedt og $\frac{1}{100}$ kg. hvid Voks. Man river disse Bestanddele til en tyk Dejg og anvender deraf efter Behov.

Af denne Bolusdejg og ovennævnte Kalvefodlim blander man til Gelétykkelse den saakaldte Brünerbolus, hvorved Guldgrunden anlægges. Dog førend man forarbejder denne, maa man først prøve den, for at se om Til sætningen af Fedt, Voks eller Lim er tilstrækkelig, hvortil man anvender hvid Sæbe.

Brünerbolus maa ikke kunne hænge ved Achatsten, maa ikke skjolde eller brække, men maa være elastisk og glinsende. Er dette paastrøget godt og efterarbejdet, gnides Fladen endnu en Gang med en linned Klud.

Med en blødhæret, bred Pensel befugter man efter Aarstiden mere eller mindre med Vand eller Brændevin Bolusgrunden i et Strøg i Afdelinger. Saa lægges det før efter Maalet afskaarne Guld hurtigt paa, indtil alle fugtige Steder er bedækkede dermed, hvorefter Brüneringen med Achatstenen kan gaa for sig.

For at opnaa en smuk Virkning, anbefales det at paalægge et dobbelt Guldslag. Med Sølv gaar man frem paa samme Maade som med Guld; kun maa Brünerbolusen tilsættes lidt mere Grafit.

Det matte Guld behandles paa samme Maade som Forgyltning med Guld- farve, og naar det er færdigt, bedækkes det med et tyndt Limlag, for at faa den matte Guldfarve.

Fernisering og Guldmalen af Kobberornamenter.

Guldfernise er en Opløsning af Shellak i Alkohol i 25 Grader, farvet med Gummigut og Drageblod, der kan tilsættes efter Malerens Forgødtbefindende. Shellakken maa være af lys Farve og Drageblodet af bedste Kvalitet. Man opløser i en Liter Alkohol paa 200 g. Shellak 50 g. Gummigut og 10 g. Drageblod. Opløsningen maa staa et Par Dage, hvorefter den filtreres gennem Filtrepapir i et lukket Glas.

For at kunne frembringe en smuk Guldfarve paa gult Kobber, er det nødvendigt at afætse Genstandene først, og det sker med en Blanding af 1 L. Salpetersyre, 100 g. Kogsalt og 10 g. Skorstenssod (ikke af Stenkul).

De i en Sodaopløsning for alle Fedt- og Smudsbestanddele rensede Genstande bringes ved en Kobbertraad ned i den ovenfor beskrevne Opløsning og rystes saalænge frem og tilbage, indtil de har antaget en ensartet grøn Tone, hvorefter den straks dykkes i friskt Vand. Imellem Omrystningen og Neddykningen i det friske Vand tør man ikke spille den ringeste Tid, jo hurtigere Arbejdet udføres, desto smukkere bliver det. Genstanden afskylles saa og tørres i Savsmuld af Palmetræ.

For at paaføre Guldfernisen, opvarmes Genstanden; Anstrøget maa ske hurtigt og ensartet. Bliver Arbejdet plettet, er der for megen Fernis i Penslen, Striber fremkommer ved, at man har for lidt Fernis i Penslen.

Gaar Glansen tabt, er det et Bevis paa, at Genstanden er for kold; ved tynde Genstande er det ubetinget nødvendigt ogsaa at varme dem efter Ferniseringen; de kunne ikke fastholde Varmen længe nok. En Hovedsag er Øvelse og stor Behændighed.

Fernisering af Landkort eller Tapeter.

Man bestryger Papiret med rene Pensler med gennemsiet Stivelse- eller Gelatinevand; er det første Lag tørt, gentages Anstrøget. Derpaa stryger man sædvanlig med hvid Fernis.

Forgyldning og Forsølvning.

I gammel Linolie rives af Hvidt og Gult den bekendte Guldfarve. Man tilsætter noget Standolie. Jo ældre denne Blanding er eller kan blive, desto større Glans har Guldfarven. Denne bruges sædvanlig paa Taarnspidser, Uhrværker og overhovedet for alle Arbejder i det Fri.

I det Indre af Bygninger, ved Forsiringer, i fine Linier og Streger, paa Løfter og til Dekorationer, bruges Guldfarve eller tyndtflydende Guldfarvefernise.

Kendetegnene for god Guldfarve eller Guldfernis ere: At den dækker jævnt, flyder jævnt, ikke trækker sig i Rynker og glinser godt; at man den følgende Dag uden Forhindringer kan forgylde derpaa, at Guldets sidde godt fast og holder smuk Glans og endelig, at den ikke efter nogle Dages Forløb begynder at svede, eller at Guldets derved faar et blaaligbroget Skær.

Til Arbejder i det Fri anvendes mest Dobbeltguld, indvendig i Bygninger enkelt.

Forgyldningen maa ske med megen Omhu og Beregning, saa at Guldets udskæres saa fordelagtigt som muligt og paalægges uden Brud og Ridser.

Af den lille Bog lægges Guldbladene enkeltvis paa en Pude, og naar de er tilstrækkeligt afskaarne med Kniven, lægges de ved Hjælp af den saakaldte Anskyder paa de passende Steder, hvor det trykkes til med en blød Duppepensel. Sidder det godt fast, gnides det med løs Bomuld og afstøbes med Fiskepenslen.

En Methode til at forgylde i det Fri, Broer, Skibe, Taarnspidser o. s. v. meddeles her.

Man lægger Guldbladene paa Trækpapir, som er forsynet med et godt Lag arabisk Gummivand, hvorved Guldets fastholdes, som man ser det ved Aftryksbilleder. Vil man nu forgylde, skærer man Papiret i Afsnit, som man maa anvende det, klæber Guldfarven fast og vasker efter nogle Minutters Forløb Papiret med en fugtig Svamp; da opstaar sjælden noget Tab af Guld.

En anden Methode til Arbejde i det Fri uden Tab af Guld er følgende:

Man tager tyndt, hvidt Trækpapir og skærer i firkantede Stykker, som paa de tre Sider ere 1 cm. større end Guldbladene. Lægger nu mellem hvert Guldblad og Bogens Sider et saadant Stykke Trækpapir. Har man lagt saa mange i, som man tror at have nødig, sætter man Bogen i en Skruemelemmel to Brædder, skruer godt fast og lader det staa nogle Minutter. Derved sætter Guldets sig fast paa Trækpapiret.

Tager man nu Trækpapirsbladene efterhaanden som man har Brug for dem, kan man forgylde Fladen, som man har lagt an med Guldgrund Dagen før. Man lægger altsaa Guldets paa, holder paa Enden af Trækpapiret og gnider med en Finger, et Stykke Vat eller en Fiskepensel let derhen over, saa vil Guldets sætte sig fast paa Farven. Hvor der ingen Farve er, afbrydes Guldets, bliver siddende paa Trækpapiret og kan altsaa anbringes et andet Sted.

For at forgylde Billedhuggerværk dupper man Trækpapiret med en blød, spids Pensel, for bedre at naa Fordybningerne. Er Ornamentet for dybt, lægger man paa det første Blad et andet osv., til man har forgyldt alle

Steder. Det ikke fastsiddende Guld bliver hængende ved Trækpapiret, saa at der aldrig kan opstaa noget Tab.

Forsølvning sker nøjagtig efter samme Forskrifter; dog maa Sølvfarven være graalig og klæbe bedre. I Stedet for Sølvkomposition tager man Alluminium eller Platina, som er meget modstandsdygtigere. Man forsølver kun indvendig i Bygninger; maa dog umiddelbart dække Forsølvningen med Gelatinevand og derefter med hvid Fernis.

Forgyldning eller Forsølvning paa Glas.

Glasset renses godt med Brændevin og afgnides derefter med Dodenkop eller Blaaelse. Under Glasset lægger man den til Forgyldning fortegnede Skrift. For at fastklæbe Guld paa Glas, har man forskellige Midler: Benlim, Fiskelim, Sukker, Høfrømel, Gelatine, hvert for sig opløses særlig i Vand eller Brændevin; man opløser kun lidt ad Gangen, da Guldet kun behøver ganske lidt Klæbestof, blot man aander paa Glasset, sidder det allerede fast.

Klæbemidlet tjener hovedsagelig til, at Guldet ikke løsner sig ved Poleringen med en blød Pensel eller med Fløjl. Klæbemidlet stryges i ganske ringe Mængde paa Glasset, og Guldet paalægges raskt; derpaa gnides. Over det hele bringer man et Lag Collodium og ferniserer Bogstaverne med hvid Fernis.

Paa følgende lette Maade kan man paalægge Guldet tørt. Man bestryger Ruden med Lim opløst i Brændevin, lader det tørre og lægger Guldet tørt og stramt paa de anviste Steder; er det sket, aander man Guldet fast, hvorefter man lægger Ruden paa et vaadt Klæde; ved at afkøles saaledes, vil den slaa saa meget an, at Guldet tiltrækkes fuldstændig, hvorefter man polerer og fernisere paa ovenfor angivne Maade. For at efterligne Kobber paa Lakfarve eller andre stærktglinsende Genstande, anbringes Sølvet paa et tyndt Lag af Opløsningen (Lim i Brændevin), ligesom paa Glas, hvorpaa man med Gulkopalferniss fastsætter Linierne efter Figurer og afvasker det øvrige med Svamp og Vand. Med en Stift kan man anbringe Graveringerne og derpaa fernisere det hele.

Forgyldning eller Emaillering paa Glas efter nyeste Methode.

Glasset renses og gnides saa godt af med Brændevin, at Aanden øjeblikkelig forsvinder. Forlaget fastklæbes paa Undersiden. Man maa sørge for at have efterfølgende Genstande ved Haanden: Fint slemmet Kridt, blødt men stærkt Trækpapir, Gelatine, afkogt i stærk Vineddike, godt uddampet og siet gennem en Netteldug. Man maa undersøge Opløsningen; er der for meget Lim deri, vil Guldet blive gult og tabe sin Glans; er der for lidt deri, er Klæbekraften ikke tilstrækkelig. Efterat disse Sager ligge parat, lægger man Guldet uden Brud paa de Steder, som skulle forgyldes, derover udbreder man Trækpapiret og trykker Guldet fast, idet man stryger med blødt Vat.

Derpaa stryger man med en blødhåret, flad Pensel ovennævnte Opløsning flot over Trækpapiret, saa at dette er godt gennemvædet. Da strør man omtrent $\frac{1}{2}$ cm. tykt Lag Kridt over Anstrøget, som man trykker fast.

Den overflødige Fugtighed opsuges af Kridtet. Efter nogle Minutter drejes Ruden forsigtig, hvorved Kridtet falder af, medens Guldet bliver siddende paa Glasset.

Saa lægger man over Guldet ganske tørt Trækpapir, hvorover man atter gnider fast med Vat, tager det bløde Silkefløj og polerer Guldet saa længe dermed, til det faar en Politur. Man maa passe paa, hverken at beskadige Guldet eller ridse det. For at forhindre dette, venter man med Poleringen, til Guldet er fuldstændig tørt.

Er dette første Anlæg tilstrækkelig tørt, saa lægger man derover et andet Lag Guld, da det første ikke er tilstrækkeligt.

Anlæg af Sølv eller Platina sker paa samme Maade; det behøver dog kun ét Lag, da dette Metal er meget stærkere en Guldet.

Maling paa Marieglas.

For at male paa mat Glas, benytter man Glans- og Matfernis i forskellige Farver. Glansfernissen er lys Porcellænslak, som man tilføjer ganske lidt Standolie, eftersom Arbejdet er mere eller mindre udsat for Sollyset. Matfernis fremstilles ligeledes af Porcellænslak, som man tilsætter noget hvidt Voks. Matglasset afslibes ved Hjælp af en Klud med fint Pimpsten, og derefter dygtig afvasket og gneden tør med Haanden. Naar Glas og Farver ere tillavede, kan man male paa forskellig Maade.

Den forhen fremstillede Model anbringes under Glasset; saa maler man Figurerne med halvmat Fernis; de deri forekommende Forhøjninger anlægges med ganske mat Tone, medens Fordybningerne eller mørke Linier stryges med Fernis eller Lak. Paa lyst Glas anlægges Figurerne med halvmat Fernis jævnt og uden Strøg. Med Stiften kan man ligesom ved Pennetegninger anbringe de fordrede Raderinger og anlægge Forhøjningerne med mathvid Farve.

Til disse Arbejder maa man godt undersøge den matte Fernis, og førend man anbringer det andet Lag, lade det første fuldstændig tørre. Naar man vil radere med Stiften paa lyst Glas, maa det første Lag være halvtørt. At man paa denne Maade kan gøre Brug af Farver i de forskelligste Skatteringer, er naturligt, kun maa man gaa forsigtigt til Værks saavel ved Valget som ved Anvendelsen.

Bogstav-Maleri.

For at male et smukt Udhængsskilt, som skal opfylde sin Hensigs og til lige være smagligt og sirligt, maa man betænke følgende Forskrifter:

En Adresse paa et Skilt eller paa en Glasrude, skal tjene til at henlede Forbigaaendes Opmærksomhed paa sig, eller vække Erindringen; det er en Reklame, hvorved en Person vil anbefale et Salg eller en Vare. Derfor maa den være paafaldende, meget tydelig læselig og iøjnefaldende ved sin Farvesammenstilling.

Det kommer meget an paa Fordelingen; derved maa man passe paa, at Fladen ikke overfyldes smagløst, og at der mellem de enkelte Ord og Linier bliver passende Mellemrum.

Ejerens eller Forretningens Navn skal stadig være Hovedsagen.

Overfyldes et Udhængsskilt med for megen Tekst, søger man at trænge de mindst nødvendige Ting i Baggrunden ved passende Farvetoner, medens man lader de vigtigere Ting træde stærkt frem med stor Skrift.

Medens man fordeler Mellemrummet mellem de enkelte Bogstaver ligelig,

maa der mellem hvert Ord lades en passende Afstand aaben. Naturligvis maa der ved Pladsfordelingen mellem Bogstaverne gøres en passende Forskel mellem et smalt og et bredt Bogstav.

Naar man har et Udhængsskilt at male, inddeler man Længden i Centimeter, tæller Bogstaverne, som skal fylde Pladsen og bestemmer Maalene og Mellemrummene. Efter Smagen skelner man imellem ophøjet, dyb og graveret Skrift. Derved maa man stadig tænke paa Stedet, Afstanden eller Højden, hvor Skiltet skal ophænges.

Et ophøjet Bogstav har en Sidekant, som man kan se. Befinder Skiltet sig i en snæver Gade, ser man i Forhold til Højden mere af Underkanten; paa nogen Afstand vil man se mere af Skriften fra Siden og Overkanten. Et ophøjet Bogstav maa derfor males i 2 Farver, f. Eks. Bogstavet sort, Kanten rød. Skyggetonerne angives efter Omstændighederne svagere eller stærkere; af Skyggen afhænger ogsaa den større eller mindre Ophøjelse.

Skyggens Farve er afhængig af Grundfarven paa Skiltet, Muren o. s. v. og skal stadig være gennemsigtig. Skygge er i alle Farver mørkegraa og kan efter Grundfarven blandes med Rødt, Blaåt, Gult, Brunt og Sort.

Mejslede Bogstaver, enten firkantede, trekantede, runde, hule eller fremstillet paa lignende Maade, kunne males naturlig med forskellige Farver; dog skal det stadig være i Overensstemmelse med Grundfarven. Selv om man ogsaa har fri Haand i Valget af Farver, fordrer Harmonilæren dog, at man retter sig efter de omgivende Forhold og Formaålet.

En Møbelfabrikants eller Billedhuggers Skilt males mest passende med Bogstaver udskaarne i Træ; en Marmorvarefabrikants eller Stenhuggers af Stenform. Udhængstavler for Manufaktur-, Luksusartikel- og Modehandlere skulle udføres i rigtforsiret broget Skrift. Anbringes Adressen paa Spejlrunderne, kan man give sine Farver frit Løb, naar man sørger for, at Udgifterne ikke forhøjes derved.

Skal Bogstaver læses i større Afstand, saa maa man handle med megen Overlegenhed i Valget af Farven. Hvis Forsiringerne ikke kan undgaas, saa maa de dog kun være en stor Bisag. Et sort, mørkeblaat, grønt eller rødt Bogstav paa hvid Grund, eller ogsaa lys Farve paa sort eller mørk Grund, kan læses i stor Afstand. Hvis det viser sig, at Bogstaverne træde mindre tydeligt frem ved Anbringelsen af en Sidekant, maa man hellere undlade den.

Med Maling af Skilte, som kunne ses paa nærmere Afstand, kan man bruge sartere Farvetoner. I Stedet for en hvid eller sort Undergrund, kan man male denne perlegraa, cementfarvet eller lignende sarte Farver og ogsaa selve Bogstaverne i mindre grelle Farver, medens der skænkes Forsiringerne mere Opmærksomhed. Man maa stadig passe paa ikke at male nogle naturlige Bogstaver; frem- eller tilbagefaldende Bogstaver maa ikke paa Maa og Faa males hængende i Luften; den første Slags maa staa paa en Flade, og de andre ligge og begge se ud, som om de laa paa Jorden eller var befastet dertil. Naar man vil male foroverfaldende Bogstaver, maa Fladen, hvorpaa de skal staa, ligge skævt, ligeledes maa Fladen males i skævtliggende Stilling for bagover faldende Bogstaver.

Pastel- eller Blyantstifter til Brug ved forskellige Lejligheder.

Hvidt. Denne Stift saves af fint Stykkekridt, eller Bly- eller Zinkhvidt rives i Mælk til en Grød og skæres efter Tørringen i Stifter.

Gult. Okker, Mineral- og Chromgult rives med noget Kridt, Øl og Gummivand til en Dejg.

Skarlagenrød. Man koger Øl med Tragantgummi, til det er klæbrigt og tilsætter saa Mønne eller Zinober.

Karmosinrødt. Florentinerlak, Krap eller Karmin blandes med noget Lerjord, rives i Mælk, Gummivand, Øl eller Havreslim.

Fint Karmosinrødt. 2 Dele Skarlagenrødt og 1 Del Karmin rives i Mælk, noget Havreslim og Tragantgummi til en Grød.

Rødt. Rødt Kridt, rød Bolus, Engelskrødt eller rød Okker rives i Øl- og Gummivand.

Blaat. Man river Pariserblaat meget fint, tilføjer varm, koncentreret Svovlsyre, hvilken Blanding man udvasker rent med klart Vand, hvorved det fine i Blaaf sætter sig. Hertil tager man lige Dele Pibeler, Kalkjord, som man river med Gummivand til en Dejg.

Blaat. Ultramarin og Kobalblaat rives fint sammen med Øl og Gummivand.

Grønt. Hertil blander og river man grøn Jord og Kridt eller Blaaf og Gult til en Grød.

Brunt. Umbra og Kridt, brun Okker med Sort og Allunjord rives med Gummivand eller Øl.

Sort. Elfenbenssort med noget Pariserblaat rives i Øl, Gummivand og Tragantlimvand; for øvrigt er det bekendt, at saakaldet Sortkridt kan faas at købe alle Vegne. Tragantlim fremstilles idet man opløser 2 Dele Tragant og $\frac{1}{2}$ Del arabisk Gummi i kogende Vand.

Ved Valget af Farverne maa man stadig sørge for at anvende nogle med stort Fedtindhold og tilsætte noget Kridt, Allunjord eller Pibeler.

Guld- eller Kobberfernis.

Naar man har at vælge mellem fire Recepter, er Valget altid vanskeligt. Vi anbefale i det efterfølgende en Tilberedningsmethode, som af Erfaring er forekommen os fortrinlig.

Man tager $\frac{1}{4}$ Kg. Spiritus af 32 Grader, 25 g. Shellak, $8\frac{1}{3}$ g. Sandarrak, $8\frac{1}{3}$ g. Kopaivabalsam og $8\frac{1}{3}$ g. venetiansk Terpentin, hvilken Blanding man enten sætter i Solen eller i et varmt Sandbad, saa at det opløses. Denne Opløsning sies gennem en Flonelklud. Eftersom man tilsætter lidt opløst Drageblod og Gummiarabikum, forhøjer man Fernissens Farve.

Genstanden, som skal ferniseres, renses og glattes, hvorefter man med en blødhaaret Pensel paastryger den let varmede Blanding to Gange med et Mellemrum, som er nødvendig til Tørringen af første Lag. Denne Fernis egner sig ogsaa fortrinlig til Fernisering af forgyldte Ornamente, som bruges meget; Glansen er efter 2 Ganges Strygning saa skøn, som om Genstandene vare forgyldte i Ilden.

Rensning af Lofts- og Dekorationsmalerier.

Ikke sjælden er matte Farver for svage til at kunne afvaskes med Sæbevand. Efterat man har overbevist sig om, at Sæbevand vilde være skadeligt, saa behandler man Fladen, som om den var malet med Limfarve.

Tør Klid i en sammenbundet Netteldug danner et Gnidemiddel, hvor-

med man gnider og afsliber Fladen, medens man med en blødhåret Pensel afpensler Støvet; smudsige Steder afgnides med tørt Rugbrød. Oliefarveanstrøg renses paa følgende Maade. Er Anstrøget temmelig nyt, afvadskes det med Regnvand. Ved ældre Arbejder laver man en Opløsning af hvid Sæbe i koldt Vand, eftersom det er mere eller mindre smudsigt. Dermed river man Fladen godt ind, afvasker straks efter med en Svamp og Regnvand og tørrer med Skindet. Er Fladen tilsmudset af sorte, fede Pletter eller Gaslampeos, saa at Snavst ikke gaar af, begynder man Rengøringen med et Anstrøg af tynd Kalkopløsning. Som bekendt opløser Kalkvand Sod. Derefter følger man ovenstaaende Forskrifter.

Freskomaleri.

Fresko betyder frisk, levende. Freskomalen hedder Malen paa en Væg, som endnu ikke er tør, altsaa frisk udkastet, levende, skønt malet. Naar og hvem, der har opfundet Freskomalekunsten, lader sig ikke fastslaa. Man formoder, at Ægypterne først har udøvet denne Kunst; i hvert Fald forekommer hos dem de første os bekendte Vægmalerier. Deres Maade at male paa, var dog meget forskellig fra de senere Tiders. For det meste kradsede eller skar de Tegningerne i Cement, som bedækkede deres Monumenter, bemalede det hele afdelingsvis i matte Farver, og omgav disse Afdelinger med en grelt farvet Linie. Andre paastaar, at Etruskerne, en Folkestamme fra Asien, der nedsatte sig i Italien 1600 f. Chr., og der besatte en Landstrækning, som de kaldte Etrurien, skulde være Opfindere af Freskomaleriet. Hvad der findes af deres Bygningskunst, Arbejdsredskaber, deres Vægmalerier o. s. v., beviser, at de har staaet paa et højt Udviklingstrin, og at Freskomaleriet har været bekendt af dem.

Saa langt rækker *Formodningerne* om Opfindelsen af Freskomaleriet; den største *Sikkerhed* om Anvendelsen af denne Kunst byder Udgravningerne af Pompeji og Herculaneum.

Begge disse Byer, der i Aaret 79 e. Chr. ved et Udbrud af et ildsprudende Bjerg blev fuldstændig dækket af Lava, blev i Aaret 1755 atter udgravede. Derved er en stor Del af Byerne atter kommen for Dagslyset, og de i de forskellige Huse fundne Freskomalerier beviser, at hos de gamle Folkeslag stod Malerkunsten paa et højt Trin. Ogsaa de gamle Grækere var allerede Mestre i denne Kunst, hvad de herlige Freskomalerier i Templer og offentlige Bygninger i Athen beviser.

Historieskriveren *Plinius* skriver, at Freskomaleriet var den mest yndede Malemaade. Den berømte Maler *Apelles*, bragte Malerkunsten i Grækenland paa det højeste Trin af Udvikling. En Rest fra den Tid (Slutningen af det fjerde Aarhundrede), findes i Museet i Neapel, det er malet af *Protopogenes*, en af *Apelles* berømte Tidsfæller. Sammesteds findes et Freskomaleri fra Pompeji, som udmærker sig saavel ved smuk Tegning som ved pragtfulde Farver. I Gravhvælvingerne i Katakomberne i Rom findes ligeledes Skatte fra Malerkunsten i det tredje eller fjerde Aarhundrede.

I Italien begyndte Freskomalekunsten i det 13de Aarhundrede. Florentineren *Giovanni Cimabue* (1240—1302) var den første, der anvendte den ved Maling af en Madonna i Kirken Santa Maria Novella. Efter *Cimabue* var hans Elev *Giotto di Bondone* den Kunstner, der hjalp Freskomaleriet til højest Anseelse og vandt mange Yndere af Kunsten. Efter ham dannedes

der i Italiens større Byer, hvor han drog igennem, fortræffelige Kunstnere, saa at han med Rette tør kaldes Freskomaleriets Fader i Renaissancetiden i Italien.

Med Begyndelsen af det 15de Aarhundrede skete en stor Omvæltning i Freskomaleriet. Særlig øvede man sig i at give Genstandene en bedre Perspektiv og følge Bevægelsens Love mere. Ogsaa Farveeffekterne og Forandringerne, som Farverne undergik, blev nøjere studeret.

I det 16de Aarhundrede var det Skolerne i Padua og Mayland, som angav Tonen og vare berømte for Frembringelsen af frisk og dog sart Kolorit.

I Italien oplevede Freskomaleriet fra det 14de til den sidste Halvdel af det 16de Aarhundrede sin højeste Blomstringstid. I Begyndelsen tjente Freskomaleriet alene til Udsmykning af Kirkerne; lidt efter lidt anvendtes det ogsaa i Slotte, Villaer og offentlige Bygninger. I Florents kan man endnu til Dags beundre godt holdte Malerier fra den Tid, bl. a. forekomme de i Raadhuset og Domkirken.

Freskomaleriet egner sig særlig til Fremstilling af monumentale Begivenheder. Maleren er naturligvis derved afhængig af forskellige Omstændigheder.

Omtrent Aar 1410 fandt i Nederlandene Malerkunsten en stor Omvæltning. Brødrene *Hubert* og *Jan van Eyck* i Maseyk (Limburg), tilegnede sig den Kunst at lave Oliemalerier, hvorved den italienske, saavel som den tyske Skole fik en voldsom Konkurrent.

I det 15de og 16de Aarhundrede synes Oliemaleriet næsten at have fortrengt Freskomaleriet; i hvert Fald traf man i Slutningen af det 17de Aarhundrede næsten ikke mere denne Kunst.

I Begyndelsen af 19de Aarhundrede er Freskomaleriet paa ny fremkommen. Særlig Düsseldorf Malerskolen har gjort sig meget fortjent ved Genindførelsen.

I Efterfølgende give vi en Beskrivelse af, hvorledes Freskomaleriet maa ske. Da disse Malerier sædvanlig anbringes paa den vaade Væg, er Maleren nødt til paa en Dag at gøre saa meget færdigt, som Stukkatoren har naaet. Naturligvis er det en Fordring, at Freskomaleren er en øvet Tegner; Figurerne maa males paa Væggen med fast Haand, hurtigt og kraftigt.

Dertil er det ikke tilladt at forbedre Fejl ved Bort- eller Udvisken. Kommer der Fejl for Maleren, som han ikke kan lade staa, saa er der ikke andet at gøre end at lade Vægfladen tillave paany og atter anbringe Tegningen derpaa. Meget smaa Forbedringer ere dog undertiden mulige, dog, da de altid blive synlige, skulle de helst undgaas.

Efter at Omridsene paa denne Maade er færdige, gaar man over til den videre Behandling af Bitingene og til Anbringelse af Skyggerne.

Freskomaleri egner sig bedst til Kirker, store Trappehælvninger, aabne Vindelgange og store Rum i offentlige Bygninger.

Man kender for øvrigt to Arter af Freskomaleri, den vaade og den tørre, den første er den mest brugelige; dog anvendes den anden ogsaa undertiden og fordrer ikke mindre Færdighed. Freskomalerier paa tørre Vægge indkradses med en Stift, ikke for dybt, dog dybt nok til at kunne anbringe Farven (altid Vandfarve).

Naar Omridsene af Tegningerne er malede i de forlangte Farver, gøres Væggen vaad og behandles efter de samme Forskrifter som det vaade Freskomaleri. Fordelen ved det tørre Maleri er, at man ved Fejl let kan udføre Forbedringer.

At et Freskomaleri lykkes godt, afhænger i første Linie af Væggens Stukka-

tur. Eftersom Stukkatoren sætter forskelligt Kalk paa, som viser en anden Farve, eftersom den er mere vaad eller tør, stryges fastere eller løsere paa, faar man forskellige Lyseffekter. Det samme er Tilfældet ved Malingen af samme Potte; af de anførte Grunde er det muligt, at Farven paa Stukkatur fremstillet af forskelligt Krydder, bliver total forskellig.

Det er derfor nødvendigt, at Stukkatoren ved Arbejdet paa betræffende Væg villieløst retter sig efter Malerens Angivelser. Bedst er det, naar Stukkatoren stadig blander Krydderet i Malerens Nærværelse og paasætter dette efter hans Anvisninger.

Vi gentage endnu en Gang, at deraf er Maleriet afhængig. Vi give her nogle Anvisninger paa Bestanddele til gode Blandinger.

God Kalk med skarpt Sand (ikke Havsand), 1 Del Stenpulver eller fint-stampet Kulaffald arbejdes behørig imellem hinanden med en stump Riskost. Undertiden tilsættes ogsaa lidt Cement eller Gibs, hvad vi dog ikke vil anbefale. Efter at Muren er godt vædet, paaføres denne Blanding i en Tykkelse af 5 mm. og forarbejdes.

Andre Recepter ere følgende:

Fed Kalkmælk blandes med Feldspat eller reven Kridt.

Kalk-, Sand- og Marmorstøv blandet godt.

Efter vor Mening svarer den først angivne Recept til Fordringen, særlig naar det ikke mangler paa Lejlighed til, at denne Blanding inderlig kan forbinde sig med Muren og derved blive holdbar. Finder denne Forening kun delvis Sted, eller byder der sig Vanskeligheder derfor, kan man jo betjene sig af den anden Tilberedningsmetode. Den første Blanding har endnu et Fortrin, nemlig at Tørringen ikke gaar saa rask for sig, og man har om nødvendig et Par Dages Tid til Bemalingen, medens der i sidste Tilfælde ingen Tid er at spille, da Farverne ellers ikke vilde trænge langt nok ind. For Anvendelsen af Gibs i Blandingen fraraade vi af forskellige Grunde; for det første fordi Stakkaturen hurtig bliver unaturlig haard, men ogsaa fordi alle kulsure Kalke med Tiden blive gule.

Ganske vist beforder Brugen af Gibs det hurtige Arbejde, naar man over Gibslaget stryger en Opløsning af hvid Sæbe, hvidt Voks og rensset Potaske; men derved bliver Stukkaturen endnu hurtigere gul.

For at male Figurer al-fresco, laver man først Udkastet paa Karton, saa gennemstikkes Omridsene af Figurerne og befæstes paa Stedet, hvor det gennempauses med en tynd Farve, f. Eks. gul Okker.

Derefter paalægges de førhen sammensatte tynde Farver i et eller to Lag, alt efter Virkningen, man vil opnaa. Tilsidst anbringes Skyggerne og mørkere Lyseffekter. Hvidt anvendes aldrig, fordi det ikke trænger ind, og derfor senere vil stryges bort med Polituren.

Freskomalingen sker nøjagtig, som om man aquarellerede paa Papir, dog med den Forskel, at man kan vaske paa Papir, medens Farven trænger direkte ind i Væggen. Alle Farver blandes med Vand. Er man bange for, at de ikke skulle sidde fast nok, kan man tilsætte det sidste Lag med noget Voks og hvid Sæbe.

Man kan ogsaa indskrænke Bemalingen, idet man først blander Skyggefarven og først anbringer Skyggen, f. Eks. en Blanding af van Dykbrunt med noget Sort og Blaåt, fordi dette Brune alene vilde være for gulligt. Derpaa tager man de passende mørkere Farver og paalægger disse, som om man laserede.

Freskomarmor behandles omtrent paa samme Maade som Marmor i Limfarve. Hvide Pletter og Aadrer kan man ikke anbringe, da Farven ikke dækker; man maa udkradse Stederne og fylde med hvidt Puds.

Ved Anlæg af mørke Marmorsorter maa Stukkatoren være Maleren behjælpelig dermed, idet at Pudsningen allerede tilsættes det passende Farvestof. Stukkatoren maa sørge for, at Pudsningen ikke kan tørre for hurtig.

Maleren maa stadig huske, at han maler paa vaad Grund, og maa derfor ogsaa beregne, at mørke Farver ved Tørringen bliver lysere. Han maa ogsaa passe, at Pensler og øvrige Redskaber ere rent udvaskene; det ringeste Smuds bliver senere at se. For Farverne ved Freskomaleri maa man være særlig omhyggelig i Valget.

Zinober er af bestandig Farve og modstaar Kalk, ved Lysets Indflydelse bliver den mørkere og tilsidst sort.

Chromrødt, naar det er af ægte Kvalitet, modstaar saavel Luft og Lys som Kalkens Indflydelse; svovlvandstofagtig Gas foraarsager denne Farves Mørknen.

Tyrkiskrødt, der mest anvendes som Dækfarve, er af stor Holdbarhed.

Koralrødt er ligesaa holdbart som modstandsdygtigt. Dette gælder om alle Jord- og Mineralfarver; deri er Dodenkop, venetiansk Rødt, persisk Rødt og toskansk Rødt at anbefale.

Til Lakfarve anbefale vi rød Krapfarve. Brugen af Karmosin- og Pupurfarve er ikke raadelig, da de blegner under Lysets Indflydelse.

For øvrigt er det bekendt, at ovennævnte røde Farver, saavel som Berlinerrødt og Karmin laves af Rødtræer og Kochenille og stadig ere underkastede Lysets Indflydelse.

Violet kan man selv blande af modstandsdygtigt Rødt og Blaåt. For øvrigt eksisterer der violet Ultramarin, som er meget at anbefale.

Blaåt. Til denne Farve er Ultramarin, Kobal-Sachsiskblaat og Indigo at anbefale for Modstandsdygtighed. Bjerg- og Bremerblaat mørkne ved Lysets Indflydelse.

Grønt fremstilles af Gult og Blaåt. Chromgrønt er en Farve, som hverken paavirkes af Lys, Gas eller Kalk; den bliver stadig uforandret. Ogsaa Ultramaringrøn, ægte Kobal- eller Zinkgrøn er modstandsdygtige Farver.

Af *gule* Farver er alle Okkere, Chinagult, Indiskgult, Cadmiumgult, Zinkgult, ubrændt italiensk Lak, ægte Chromorange og mørkt Chromgult at anbefale; den sidste Farve mørknes af Kalken. Af brune og brunrøde Farver er alle Jernfarver, brun Okker, brændt Kasselerbrunt, van Dykbrunt og Ombra at anbefale.

Af *sorte* Farver anbefale vi kinesisk Tusch, Frankfurter- og Münchener-sort og Kulsort. Naar man ikke behøver at spare, faar man bedst smukke, modstandsdygtige Farver fordelagtigst paa Glasfabrikerne, hvor der fremstilles saa mange Slags kraftig tonet Glas. Af Affaldet lader man rive Pulver, som man kan bruge som Lasurfarve.

Det Spørgsmaal, om Stuko-Lustro og Freskomaleri stemmer overens, kan besvares kort. Som Kalkforbinding stemmer de fuldstændig overens, dog er deres Bestanddele og Tilberedning forskellig. Fresko bestaar af kulstofsur Kalk; Stuko-Lustro af svovlsur Kalk; det sidste bestaar af en Forbindelse af svovlsur Kalk og Limvand, Forbindelsen behøver nogen Tid for at blive haard, men derefter er den haard som Marmor.

Fresko bestaar af forskellige Kalksorter, som ved Tilsætning af Kiselsyre

hærdes og senere poleres. Farven anbringes paa denne Flade. Ved Stuko-Lustro bliver Farven delvis ættet ind i Pudsningen. For øvrigt anvendes Stuko-Lustro næsten udelukkende ved Marmormalerier og forekommer hovedsagelig i Italien.

En anden meget anbefalelsesværdig Methode er Voks- eller Kaustikmalingen, da disse Malerier ere af større Holdbarhed. Væggen stukkateres som ved Freskomaleri. Efter at den er godt tør, paastryges en tynd Blanding af Terpentin, Nøddolie og Voks og inddrives i Kalklaget med et varmt Strygejærn; Inddrivningen fortsættes saa længe, til Væggen suger Opløsningen. Derefter paastryger man som et andet Lag en Blanding af hvidt Voks og venetiansk Terpentin, og det sidste Lag bestaar udelukkende af smeltet, hvidt Voks. Ved Opvarmning maa Voksen drives saa længe ind i Fladen, til den kan optage Farven, som er tilsat Voks og Terpentin.

Derefter gaar man over til Bemaling med gennemsigtige Farver; ønsker man, at Farverne ikke skal suge saa rask ind, tilsætter man dem en Ubedydelighed ren, kulsur Potaske. Er Fladen bemalet, opvarmes den endnu en Gang. Derefter vil Farverne tilstrækkelig have forbundet sig med Voksen i Væggen, til at man kan afgnide Væggen med en ulden Klud, saa at det faar en jævn mat Glans.

Man gaar derefter over til Forgyltning, dog fordrer det stor Opmærksomhed og hurtigt Arbejde. Man bestøver først hele Fladen med kiselsurt Allun, bestryger de til Forgyltning bestemte Steder med gult i Terpentin tyndtreven Voks, som man tilsætter noget venetiansk Terpentin. Saa paalægges det dobbelte, tilslagne Bladguld, og det overflødige Guld borttages med Bomuld. Efter at de forgyltde Steder er tilstrækkelig tørre, hvad der ikke varer længe, kan man afvaske det hele med Vand. Skulde Væggen være for kold, saa at Guldet ikke straks hænger ved, hjælper man sig derved, at man forsigtig opvarmer Væggen.

At en paa denne Maade med Voksmaleri forsiret Kirkevæg er af uforgængelig Holdbarhed, kan bevises ved utallige Eksempler.

Naar et Kalklag paa ovennævnte Maade er mættet med Voks, er den udelukket fra al Indflydelse af Fugtighed, Luft og Lys.

Ved Sammensætningen af Farverne skal man stadig rette sig efter Voksens større eller ringere Hvidhed; naturligvis har denne Maade at varme paa Indflydelse paa Farverne, som man maa tage i Betragtning. For øvrigt sker Malingen med denne Voksfarve ganske som med Oliefarve; det bedste er det, naar Voksfarven paastryges tynd, gennemskinnende som Lasurfarve; det trænger bedre ind end tykke Farver, der bliver paa Overfladen.

I Valget af Farverne er man ligesaa fri som ved Oliefarve, dog maa man passe kun at vælge ægte modstandsdygtige Farver.

Til Slutning maa vi gøre opmærksom paa, at Voksmaleriet desværre i den senere Tid anvendes sjældnere, medens det var meget afholdt i forrige og Begyndelsen af dette Aarhundrede.

En stor Skam er det i det nordlige Evropa, at Freskomalerierne meget let ere prisgivne til Fordærvelse. Allerede for længe siden have berømte Malere i Nordtyskland anvendt al Besvær for at beskytte Freskomalerier i fri Luft mod Ødelæggelse; desværre hidtil uden nævneværdige Følger. Hvad der sydligere paa holder sig, kan ikke holde sig i Norden.

Freskomalerier, malede med den største Omhu, forgaa efter et Aarstid, medens Reparationer, Fernisdække, kort sagt alle Sikkerhedsregler ikke kan

redde dem fra Undergang. Hvoraf kommer det? Med Sikkerhed lader det sig ikke sige; enten maa Aarsagerne ligge i Kalkblandingen eller Farvekompositionen; for øvrigt er det sidste som i de Lande, hvor Freskomalerierne ere holdbare og vedblive at være smukke.

I vort Klima virke Temperaturforholdene højst ugunstigt paa Freskomalerierne i fri Luft, Fugtighed og Tørke, Kulde og Varme afveksle i kort Tid. Den stærke Kulde om Vinteren gennemtrænger Murene, medens den derpaa følgende Foraarsvarme ogsaa udøver sin Indflydelse derpaa. Derved begynder Væggen at svede indvendig fra, og udøver naturligvis forstyrrende Følger paa de bemalede Flader. Fugtigheden, der sidder inde i Muren, frossen til Is, virker i hvert Fald forstyrrende, hvorfor man altid maa sørge for at bringe Væggen under Maleriet til saa stor Tørhed som mulig.

Trods dette vilde man dog aldrig i vort saa afvekslende Klima kunne fremstille holdbare Freskomalerier, da Kalklagene ikke ere til at sammensætte saaledes, at Luft og Lys ikke mere har Indflydelse paa dem. Vilde denne Indflydelse ophøre, kunne Freskomalerierne være i Aarhundreder. For øvrigt betvivler vi ikke, at Freskomaleriet af ovennævnte Grunde i vort Klima vil fortrænges af Stereochromien, thi den byder for Størstedelen, hvad der søges: Malerier, der kunne være i Aarhundreder.

Stereochromi.

Her lade vi følge de almindelige Regler for Stereochromi:

1. Man maa sørge for den størst mulige Godhed og Renhed af de til Stukkatorværket nødvendige Materier, for at forhindre en senere Udtrædning af Saltkrystallerne, der ellers have en ødelæggende Indflydelse paa Maleriet.

2. Denne Udtræden kan let og sikkert undgaas, naar der som Materialer anvendes: Nogle Aar gammel, blød Kalk, godt vadsket Quarzsand og destilleret Regn- eller Flodvand.

3. Sandet skal være saa skapt som muligt, derved befordres Indsugningen af Farverne.

4. Blandingen af Kalk, Vand og Sand maa være en stiv Grød, der besidder stor Klæbekraft.

5. Naar det underste og øverste Lag er lavet til Rette, maa man passe paa, at Blandingen er mættet med Vandglas.

6. I det Fri er Brugen af Pimpestenssand at anbefale; den dermed tilberedte Stukkatur bliver saa haard, at man kan slaa Gnister derpaa med Flintsten.

7. Naar Maleriet er udført efter de tidligere meddelte Forskrifter, gaar man ikke til Fikseringen, før alt er godt tørt.

8. Danner der sig, trods alle Forsigtighedsregler, dog krystalliske Salte paa Malefladen, maa Fladen bestryges med fortyndet Fosforsyre.

9. Man maa hverken bruge dobbelt eller Kalium eller Natronvandglas, da disse udskille Natron eller Soda førend Farverne ere tørre. I den varme Sommer, naar alting tørrer hurtigt, viser denne Ulempe sig ikke. Vi anbefale derfor den almindelige Brug af Kalivandglas; derved er der aldrig daarlige Følger at frygte, fordi den udskilte kulsure Kali flygter, og derfor ikke kunne beskadige Farverne. Dette Kalivandglas af reneste Beskaffenhed fortyndes til 20—22 Grader og paastryges i gentagne Lag.

10. Hvem der tvivler paa Kalivandglassets Renhed, maa undersøge det

først, idet han tilsætter Vinaand. Er det forblandet, synker det ægte Vandglas til Bunds og danner der en Slags Grød, som derefter er let opløselig i kogende Vand. Fugtigheden paa Overfladen er den urene Del.

Ordet „Stereochromi“ stammer fra Græsk og betyder Stereos — fast, holdbart, chroma — Farve. Ved denne Malemaade er Vandglas Bindemidlet mellem Grunden og Farverne. Ogsaa her kommer det fortrinsvis an paa Undergrundens Beskaffenhed. Den maa i flere Dage være udsat for Luften, for at udtørre og tiltrække Kulsyre. Efter at Vægfladen er godt tør mættes den med Vandglas, indtil den er bleven vaad. Efter at dette Anstrøg er bleven tørt, afslibes Fladen med skarp Pimpsten og derpaa malet. Man behøver ikke herved at iagttage videre Forskrifter, naar man anvender det af *Fuchs* tilberedte Fikservandglas.

Dette bestaar af Kalivandglas, fuldstændig mættet med Kiseljord og saa meget kiselsur Potaske, til det ikke mere opaliserer, d. v. s. ikke mere danner Krystaller. Dette Vandglas paasprøjtes i Form af en fin Regn ved Hjælp af en Støvsprøjte, opfunden af *Slotthauer*.

Stereochromien er endnu forholdsvis ny; den blev opfunden 1846 i München af *J. N. von Fuchs* under Medvirkning af *Kaulbach* og *Slotthauer*. Den synes at kunne anvendes i alle Luftstrøg, at være holdbarere og lettere i Anvendelsen end Freskomaleriet. For øvrigt maa alle disse Egenskaber endnu befastes, da det Tidsrum, der er gaaet, siden den første Anvendelse, er for kort til at kunne fælde en endelig Dom.

Om Farverne ved Stereochromien.

1. Alle Farver, som kunne anvendes ved Freskomaleri, egne sig ogsaa for Stereochromien.

2. *Hvide Farver, Kridt*. Blandet med kiselsur Alkali, danner en god Blanding, som bliver meget haard. Det deri indeholdte Magnesia og Jernoxyd skader ikke; jo mindre Kridtet indeholder af disse og andre organiske Stoffer, desto smukkere og hvidere bliver Farven.

3. *Gule, brune og røde Farver*. Okker, lys- og mørkebrun, Terra de Siena. Disse Farver udmærke sig ved deres uovertrufne Holdbarhed.

4. *Grønne Farver*. Jordgrønt, Berna- eller Bjerggrønt, Seladongrønt. Disse Farver indeholde Klidjord, Magnesia, Kali og Vand. Deres Hovedbestanddel er Jernspat. Farverne er ikke meget livlige, men af stor Holdbarhed.

5. *Hvide Farver, Zinkhvidt, Zinkoxyd*. Alle Farver kunne blandes med disse fortrinlige Stoffer. Ved ringe Dækkekraft ere de meget holdbare. Svovlsandsstof angriber dem ikke, hvoraf følger, at de er fri for Bly og Gips. Alle Farver, som ere blandede med dette Hvidt, opnaa stor Holdbarhed i Brugen.

Pergamenthvidt, Barythvidt, Kunsttungs- spat, svovlsyre Baryt. Ved Brugen af disse Farver, maa man nøje passe, at de ikke indeholder mere Svovlsyre. I Forening med Zinkhvidt kunne disse Farver anvendes, hvor en Gennemskinnen eller Lysglans i Koloriten ønskes. De dække derfor ikke mindre godt og ere de holdbareste af alle hvide Farver.

6. *Gule Farver, Cadmium, Svovlcadmium*. En smuk, gul Farve meget modstandsdygtig mod Luft og Lys. Blandet med Ultramarin, giver det en smuk, grøn Farve.

Neapelgult, Antimonium-Blyoxyd. Smukke, gule Farver af større Holdbarhed end Chromgult, dog ikke saa smukke. Den kan ikke modstaa Svovlvandstof, derfor maa den ikke komme i Berøring med Jern, hvorved den faar et grønligt Skær, men maa rives paa Marmor og sammenstryges med Hornspartel. Den egner sig fortræffelig til Imitation af Guldfarver.

Med jernholdige Farver tør den ikke samtidig anvendes, da disse vilde gøre den sort.

Nygult, chromsurt Baryt. Smuk, gul, holdbar Farve, der ikke forandrer sig ved Tilsætningen af Svovlvandstof.

7. *Røde Farver.* Chromrødt forekommer i forskellige Skatteringer. Man bedømmer denne Farves Godhed og Skønhed efter Størrelsen af de Krystaller, som ved Rivningen pulveriseres og næsten blive Orange. Man tør kun berøre med Penslen og Vand.

Ultramarinrødt kan meget godt erstatte den foregaaende Farve.

8. *Blaa Farver.* Ultramarin og Kobalblaat ere meget holdbare Farver, som lader sig blande med alle andre Farver.

9. *Grønne Farver.* Kobalgrøn er meget holdbar. Chromoxydgrøn er en af de smukkeste og fyrgiste af de grønne Farver og af uovertræffelig Holdbarhed. Endnu omtales af sorte Farver Druesort og Elfenbenssort.

Som Fiksermiddel anbefale vi:

2 Dele Fikservandglas.

1 „ Ammonium,

$\frac{1}{6}$ „ fint, stødt Marmor.

Disse Stoffer koges sammen i en lufttæt lukket Gryde i Vand uafbrudt i 4—5 Timer. Saa lader man Blandingen langsomt afkøles, hvorpaa man afhælder de lyse flydende Bestanddele i en Glasbeholder og lukker godt. Den tilbageblevne Masse indeholder uopløst Marmor og udskilte Kiselstoffer.

Det indeholdte flydende Stof er saa klart som Vand, og opløser sig langt vanskeligere i Luften end almindelig Vandglas.

Den bemalede Flade optager det meget let og raskt i sig og foraarsager ved Forsigtighed umulig Pletter. De hermed malede Figurer vise sig i forhøjet Klarhed og Skønhed, og have aldrig den støvagtige Tone, som viser sig ved de fleste af Stereochromi-Malerierne. Det er at anbefale at forarbejde Fiksermidlet kogende hedt; derved bliver det meget mere tyndtflydende og opsuges i større Mængde. Hovedsagen herved er dog, at den kisel sure Alkali i varm Tilstand indvirker mere indflydelsesrigt paa Farverne og gør Maleriet i Ordets sande Betydning til et Stykke Støbeværk, som inderlig forbinder sig med Vægfladen.

Om Farvernes Betydning.

Rødt betyder Flid, Tilbagetrukkenhed, Ædelmodighed, Mod, Magt, Tapperhed, Kærlighed, Krig, den mandlige Levealder, Ild, Ceder, Rose, Pelikan, Kobber, Rubin, Karfunkel.

Hvidt betyder Renhed, Fromhed, Uskyld, Ubesmittethed, Fred, Bestandighed, Retfærdighed, Fornedrelse, Beskedenhed, Pigeagtighed, Lilie, Perle, Krystal.

Blaat betyder Hellighed, Kyskhed, Kraft, Bestandighed, Rigdom, Fædrelandskærlighed, Bedrøvelse, Godhed, Tapperhed, Ynglingealder, Himmel, Jord, Vand, Staal, Hyacinth, Saphir.

Vi gøre herved opmærksom paa, at ved disse 3 Hovedfarver antydes de samme Egenskaber, f. Eks. Rødt og Blaåt betyder begge Tapperhed; Hvidt og Blaåt Kyskhed. Hvilken af de to Farver man vil vælge, afhænger af Stedet og Maaden, hvorpaa man vil anvende dem.

Af Bifarver betyder:

Rosenfarvet: Finhed, Skønhed.

Karmosin: Magt, Hæder, Størrelse, stor Rigdom, Vellyst, overspændt Væsen.

Purpurrød: Sejr, Adel, Fyrstetitel.

Himmelblaat: Fin, ren Troskab.

Kornblomstblaat: Evig Troskab.

Violetblaat: Kysk Skønhed.

Gult: Glans, Hæder, Misundelse, Had.

Lysegult: Foranderlighed, Mistro.

Guldgult: Uovertræffelighed.

Svovlgult: Tvivl, Bedrag.

Grønt: Haab.

Græsgrønt: Til Erindring.

Mørkegrønt: Haab og Tillid, ogsaa Anerkendelse, Mod i Ulykke, Helt.

Majgrønt: Forventning, Haab.

Orange: Lykke, Frihed, Lykønskning, Held og Velsignelse.

Brun: Højagtelse, Visdom, Beskedenhed.

Lysebrunt: Ufrugtbarhed, Tørre, Alder, Ulykke.

Lilla: Venskab, Fred.

Violet: Underkastelse.

Graalig: Haabløshed.

Mangefarvet: Ubestandighed, Utro, Ukyskhed.

Graat: Ulykkeforkyndelse, Sorg, Angst.

Sort: Nat, Død, Forkyndelse af en trist Fremtid.

Regnbuesort: Tro.

Sindbilledlige Fremstillinger.

Geografi: Ved en Globus, et Landkort, geometriske Maaleinstrumenter; eller Mand, Kone og Børn, omringet af disse Genstande.

Akademi: Ved en Jomfruskikkelse med gylden Krone, en Pil af poleret Staal i den ene, og en Laurbærkrans med Granatæbler og Myrther i den anden Haand, omringet af Bøger, en Sphinx.

Digtekunst: Ved en Apollo med Buepilekogger paa Ryggen, en Bue i den ene, en Lyre i den anden Haand. Ogsaa ved Muse (Sanggudinden) omkranset med en Laurbærkrans, en Lyre i Haanden, omringet af Musikruller, Statuetter og Værker af berømte Digtere.

Bedrøvelse: Ved en sørgende Yngling, en sørgende Kone eller et Barn, halvt tilsløret og med en omvendt Fakkell i Haanden.

Drukenskab: Ved et Gambrinusbillede med en Drikkeskaal i Haanden og en Panther ved Siden af sig. I Grupper fremstilles Bacchus i Forening med Skovguder, som have Gedefødder og trykke Vin af Druer.

Drøm: Ved Morpheus' Billede, Skikkelsen af en gammel Mand, iført en hvid Underbeklædning, hvorover en sort Overkappe. Figuren er omringet af en Del mørkringede Aandeskikkelser. I Stedet for Morpheus kan man

ogsaa fremstille et Billede af hans Broder, Fantasmus, en Ynglingeskikkelse med en Krans af Valmueblomster i Haaret og bærende Kugler i Hænderne.

Tvang: Ved en krigerisk Fyrsteskikkelse i Vaabenrustning, et draget Sværd i den ene og Lænker og Kugler i den anden Haand.

Enighed: Ved et sammenbundet Bundt Pile; ogsaa ved Vaabenstave, sammenholdte af Olivengrene, eller ved to i hinanden slyngede Hænder, omringet af en Skykrans; eller ved to omslyngede Overflødighedshorn; eller ved en smuk Jomfru med en Økse eller et Bundt Pile i den ene og et Overflødighedshorn i den anden Haand; eller endelig en Jomfru, en Yngling og et Barn med hver et Granatæble i den ene og en Myrthekrans i den anden Haand.

Ægteskabelig Troskab: Ved to forbundne brændende Hjerter; eller ved Gudinden Concordia, som i den ene Haand holder en Offerskaal, i den anden et Bundt Pile eller to i hinanden omvundne Overflødighedshorn.

Regeringsenighed: Ved en Lanse eller et Sværd for Krigeren, et Ror for Statssager, en Plov for Agerbruget; som Hovedkendetegn stadig et Bundt Økser, Pile eller Stave eller i hinanden slagne Hænder.

Ære: En Yngling med et Sværd, omkranset af Laurbærgrene og Egeblade.

Alle Kunster og Videnskaber kunne, sindbilledligt fremstillede, være omkranset med Ege- og Laurbærgrene.

Æresyge, uædel: Ved en rigt og broget forsiret Mandsperson med en Narrekappe, som selv vil sætte sig en Krans paa Hovedet, søndertræder en Vægtskaal, og holder en Trompet i Haanden.

Æresyge, ædel. Ved en Yngling eller en Jomfru, som træder Kostbarheder under Fode, rigt klædt, med den ene Haand skrivende i en Bog, i den anden holdende en Fakkell som Sindbillede paa Lys og Liv.

Evighed: Ved et bevinget Barn med en krummet Slange i Haanden, en Kone siddende paa en Jordhøj, holdende i den ene Haand Solen, i den anden Maanen; som Gudinde, en smuk Jomfru med en Straalekrans paa Hovedet.

Egennytte: Ved en sort eller gulgrønklædt Yngling, holdende en Fiske-snøre i Haanden, ved Siden af sig en Ulv eller Krage; ogsaa ved en Olding, iført en Ulveham med Ulvører, han trakter efter, med sine magre Arme, at ompænde en Jordklump.

Ende: Ved en Olding, som gennembryder en grøn Gren; ved et udløbet Timeglas; ved Saturns Billede, en bevinget Olding med Leen og Timeglasset; ogsaa ved det græske Bogstav Ω (Omega).

Elegie, Sørgeang: Ved en Jomfru, staaende ved Siden af en Grav eller Urne, overskygget af Cypresser og Sørgepil; hun holder et Tørklæde for Ansigtet og en Lyre hængende i Haanden.

Ærgrelse: Ved en rigt klædt Olding med en Pengepung, et Spil Kort og en Bibel i Haanden.

De fire Elementer: Ild, Luft, Jord og Vand.

a. Ilden: Ildhob, hvorfra der kommer en sort- og gulplettet Salamander til Syne; eller ogsaa Gudinden Vesta med en Ildskaal i Haanden, hendes Klædning er ildrød.

b. Luften: Juno, Himlens Dronning, og alle Guders og Menneskers Beherskerinde, hun bærer en azurblaa Klædning, som nedglidende fra hendes Skuldre, let ombølger Lemmerne. Hun kører ogsaa paa Skyerne, siddende i en Vogn, trukken af Paafugle, ved hendes Fødder ligger en Chameleon (Kamællon).

c. Jorden: Gudinden Rea, Saturns Gemalinde, bærende et gult Gevant og en Ildkrone paa Hovedet, Overflødighedshorn, fyldt med Blomster, og Frugter i Haanden, ved Siden af sig en Løve.

d. Vand: En Najade eller Vandnymfe, klædt i et søgrønt Gevant, bekranset med Siv; paa Skulderen bærer hun en Urne, hvorfra der flyder en Vandkilde; eller ved en Olding, hvilende paa en Urne, hvorfra der stadig flyder en Vandstrøm; omkranset med Siv, er han omringet af Aarer, Fiskenet og lignende Fiskeritilbehør.

De fire Aarstider.

a. Vinter: Ved en Gryde med brændende Kul; ved en Olding eller gammel Kvinde, der varmer sig ved Ilden; ved en Jomfru, bekranset med Grangrene og holdende en Grangren i Haanden; ved det overensstemmende Himmeltegn, Vandmanden.

b. Foraar: Ved Blomster; ved Gudinden Flora med Blomster; ved det tilsvarende Himmeltegn, Tyren.

c. Sommer: Ved Kornaks; ved Gudinden Ceres med Kornaks og et Kornneg; ved Himmelleget Løven.

d. Efteraar: Ved Vinblade og Ranker; ved Guden Bacchus i en Vinhave, omgivet af Druer; ved det tilsvarende Himmeltegn, Skorpionen.

De fire Verdensdele.

a. Europa: Ved en ung, smuk, rigklædt Jomfru, Datter af Kongen Agenor, bortført af Jupiter paa Grund af hendes Skønhed. Paa Hovedet bærer hun en Fyrstekrone og i Hænderne Septer og Minervas Tempel. Udbredt rundt om hende ligger Kostbarheder i Form af Overflødighedshorn, Sindbilleder paa Kunst, Videnskab og Udvikling; Billedhuggeri, Maleri og Musikinstrumenter, Blomsterkranse, Kroner, geometrisk Værktøj og en Bog, hvorpaa Minervas Ugle sidder.

b. Asien: Ved en smuk Jomfru med sorte Lokker, rigt behængt med Perler i Zierater. Spredt omkring hende ligger kostbare Edelstene, Perlesnore, Elefanttænder og Krydderier. Ved Siden af hende staar en Kamel; kinesisk Tempel.

c. Afrika: Ved en Negerinde, behængt med Koraller. I hendes Øren hænger rige Øregehæng, hendes Skærf og Forskød er flettede Fjer. Ikke sjælden ser man paa hendes Hoved et Elefanhoved med Snabel. Ved Siden af hende ser man paa den ene Side en Løve, en Krokodille og Slang, paa den anden et Dadeltræ, Muslinger, Koraller og Kornaks, i Baggrunden ægyptiske Pyramider.

d. Amerika: Ved en gul, kobberfarvet Jomfru med Bue og Pile. Hun bærer en hvid Klædning eller en Tiger- eller en Løvehud; hendes Hovedprydelse bestaar af en Fjerkrone, paa Armene bærer hun Armbaand, i Ørene Ørenringe, hun hviler paa en Tobakstønde, hvorom endnu andre Handelsartikler ligger bredte. Ved Siden af hende ser man en afbrudt Søjle med Indskriften: „De forenede Stater“, lænet derimod ligger et amerikansk Flag, en Laurbærkrans og et Overflødighedshorn, hvorfra der udvælder Guld og Markfrugter.

De fire Himmelstrøg.

a. Norden: Ved en kraftig, stærkbygget Krigsmand i fuld Rustning med halvdraget Sværd. Over Skuldrene hænger en himmelblaa Kappe, hvorpaa de tre nordlige Himmeltegn: Krebsen, Skorpionen og Fisken ere afbildede.

Med stolt Blik ser han mod Himlen efter den store og lille Bjørn, rundt om ham er Sne og Is.

b. Østen: Ved en Dreng med et Røgelsekar i den ene og en Buket manglefarvede Blomster i den anden Haand. Paa hans Hoved glinser en flimrende Stjerne. Han er iført en gulrød Klædning, der er omsømmet med glimrende Perler og Kostbarheder. Hans Bælte er en himmelblaa Rem, hvorpaa Himmeltegnene Bukken, Løven og Skytten ere afbildede. Det hele oplyses af en opgaende Sol.

c. Syden: Ved en Morianyngling med kruset Haar, over hans Hoved en lysende Sol. Hans Klædning er ildrød, omvundet med et blaat Bælte, hvorpaa Himmeltegnene Tyren, Jomfruen og Stenbukken ere afbildede. I højre Haand bærer han et Pilebundt og i venstre en Lotusbuket.

d. Vesten: Ved en Olding, iført en lilla Klædning og ombunden med et blaat Baand med Himmeltegnene Tvillingerne, Vægtskaalen og Vandmanden. Paa Hovedet ser man en stor Stjerne, medens Munden er lukket ved et Baand. Med Ryggen vendt mod Tilskueren, peger han paa en nedgaende Sol; i den anden Haand bærer han en Buket Valmuehoveder. I Luften ser man Flagermus.

De fem Sanser.

a. Synet: Ved en Yngling med en Fakkelt; eller en mandlig eller kvindelig Figur med Kikkert, Forstørrelsesglas, Spejl eller Briller.

b. Hørelsen: Ved en Dreng med en Hare; eller en Yngling, der bærer et Hørerør i Øret.

c. Lugten: Ved en Dreng med en Hund og en Hane; eller en Jomfru, som lugter til en Rose.

d. Smagen: Ved en Dreng med en Abe; eller en Pige, der spiser en Fersken.

e. Følelsen: Ved en Dreng med en Igle eller en Skildpadde; eller en Dreng, visende paa en Tornegren.

Ugens syv Dage.

Søndag: Ved Solen eller Solguden Apollo.

Mandag: Ved Maanen eller Gudinden Luna.

Tirsdag: Ved Krigsguden Mars.

Onsdag: Ved Handelsguden Mercurius.

Torsdag: Ved Tordenguden Jupiter.

Fredag: Ved Kærlighedens Gud, Venus.

Lørdag: Ved Guden Saturn.

Rygtet (Renomé): Ved en smuk bevinget Jomfru i staaende eller flyvende Holdning. Hun holder en lang Posaune ved Munden.

Fabelen: Ved en Jomfru, klædt i langt, manglefarvet Klæde, bemalet med unaturlige Figurer; hun holder en Sphinx eller Vandnymfe ved Haanden og ved Siden af sig Æsops Fakler.

Lykken: Ved en bevinget Jomfru, svævende paa en Kugle eller et Hjul. Hun holder en Del af sin Klædning, oppustet af Vinden, i Haanden, og bevæges frem af Vinden. Hyppigt fremstilles hun ogsaa med to Aarer i Haanden, hvormed hun antyder Menneskets Lykke eller Ulykke.

Furierne: Ved paafaldende hæslige, onde, meget efterladende klædte gamle Kvinder.

Hemmeligheden: Ved den tavse Gud, Horus, nøgent siddende Barn, holdende en Finger for Munden og løftende den anden advarende i Vejret.

Lægekunsten: Ved Æskylap, Gud for Lægevidenskaben, Apollos Søn, en Olding med langt sølvgraat Skæg, iført en hvid Klædning, holdende i Haanden en Stav, hvormed der snor sig en Slange; eller bærende en Skaal, hvori en Slange vil stikke Hovedet; ved Siden staar en Hane. Den fremstilles ogsaa ved Hygiea, Æskylaps Datter, som er bekranset med en af Urter flettet Krans og en Slange, der snor sig om Midterkroppen, bærende i Haanden en Skaal, hvoraf hun fodrer en Slange. Hyppigt har hun ogsaa i Haanden en Brix, i hvis Ende der er et Hoved, som fremstiller Glæden.

Retfærdighed: Ved Gudinden Temis, en meget kysk klædt Jomfru med dybt, alvorligt Ansigt; hendes Øjne ere forbundne med et Klæde, i den ene Haand bærer hun Sværdet, i den anden Haand Vægten.

Historien: Ved Gudinden Klio, en kraftig, smukt bygget Jomfru med elskværdige Træk og himmelvendte Øjne. I den ene Haand bærer hun en Bog eller Pergamentsrulle, i den anden en Gaasefjer; ved Siden af hende ligger Folianter, paa hvis Rygtitel staa Navnene: Herodot, Heuophon, Thukydis.

Troskab: Ved en Jomfru i en ren, snehvid Klædning. I den ene Haand holder hun en Nøgle, medens hun roligt lader den anden hvile paa en Hund ved Siden af sig.

Begærlighed: Ved en daarlig klædt Olding, som søndertræder Retfærdighedens Skaal. Ved Siden af ham sidder en Grib eller Ravn; han selv trykker en fyldt Pengepung til Brystet.

Gudstjeneste: 1. I Almindelighed udtrykt ved en siddende Jomfru, som roligt lader en forseglet Rulle hvile i sit Skød, medens den ene Haand holder Solen, den anden Maanen.

2. Den kristelige: Ved en Jomfru med en Krans paa Armen, slaar Øjnene mod Himlen og hviler rolig den anden Haand paa Bibelen. Den samme Fremstilling, dog i Stedet for Bibelen et Bæger, hvorover en med Straaler omkranset Hosti. Som Sindbillede paa Taalmodighed ligger et Lam ved hendes Fødder.

3. Den muhamedanske: Ved en Moriakvinde med en Turban paa Hovedet, hvorpaa Halvmaanen glinser. I Haanden holder hun Koranen.

4. Den Mosaiske: Ved Moses med Lovtavlerne i Haanden.

Højmod: Ved en Løve, der leger med en Mus; eller en Pige eller Jomfru, der rider paa en Løve, som hun binder et Halsbaand om.

Begærlighed: Ved en Svane eller Strudsfugl, som graadige Dyr. Ved Bacchus som Drukkenbolt. Den fremstilles ved Mennesker eller Fisk, som ville tage mere i Munden, end de kunne faa ned.

Herskabet: Ved en prægtigklædt Yngling; højre Haands Pegefinger strækker han truende ud, i venstre Haand holder han et Scepter, hvorover der er afbildet et Øje. Undertiden bærer han en Krone eller en Fjerbuskhjælm; en Slange slynger sig ogsaa om hans Hoved.

Held og Velsignelse: Ved en Jomfru siddende paa en Pragtstol, rækkende et Drikkebæger; ved Siden af hende staar et Alter, hvorpaa en Slange snor sig i Vejret; ogsaa ved Noahs Ark og en Regnbue.

Helligheden: Ved en Jomfru, som knælende ser bedende mod Himlen; over hendes Hoved, viser sig en Due i Solstraaler.

Satyren: Ved en mager, mandlig Person med et Satyransigt, paa

Hovedet en Narrehue; eller et saadant Hoved paa en Stav. Han synes at kritisere nogle paa Bordet liggende Billeder og Kunstgenstande, hvad der ses af den advarende hævede Finger.

Heltedigtet: Ved Gudinden Kalliope, Apollos Søster; hun bærer en Lyre og en med Laurbærkrans omflettet Posaun i Haanden. Ved Siden af hende staar Buster eller Homers Værker med Titlen paa Ryggen.

Højmod: Ved en Jomfru, hvis Hoved er omhyllet med Paafluglefjer. Hun ser sig med Velbehag i et Spejl.

Hykleri: Ved en mandlig eller kvindelig Person, som holder en smuk Maske for et hæsligt, falsk Ansigt.

Den ægteskabelige Troskab: Ved en Jomfru, som holder et Bæretæppe over Skuldrene, og i Haanden en Vielsesring; ved en Yngling og en Jomfru, som veksle Ringe; ved to Duer, som forsvarer deres Rede mod et lille Rovdyr; ved en Kvinde der med et draget Sværd forsvarer sin saarede Mand og sine Børn.

Indbildning: Ved en Jomfru med bølgende Haar, med Hænderne korsede paa Brystet; hun bærer om sit Hoved et bredt Baand, hvorpaa der er tegnet Figurer med brun Farve; dets Ender flage i Vinden.

Den aandelige Intolerance: Ved en Mandsfigur, beklædt med et langt Gevandt, Hovedet bedækket med en Hue. I den ene Haand holder han en Piskesnøre, i den anden en brændende Lampe.

Ungdommen: Ved Gudinden Hebe, Junos Datter, en smuk Jomfru, let beklædt, med Rosenkrans i Haaret, bærende i Haanden en Offerskaal. Som Gudinde for den ungdommelige Skønhed og Skænkerinde, har hun en Skaal og Skænkekande i Haanden.

Kendskabet: Ved en med Blomster bekranset Jomfru, som i den højre Haand holder Himmelkuglerne og i den venstre en Slange; hendes Klæder ere guldfarvede.

Handelen: Ved Merkurius, Købmændenes Gud, en Yngling med en lille rund Hjælm, hvorpaa der paa begge Sider er befæstet Vinger; ogsaa paa Fødderne bærer han to Vinger. I højre Haand bærer han en Stav, omvundet af to Slanger; i venstre en fyldt Børs. Ved Siden af ham ser man en Hane, et Ror, ofte ogsaa Baller, fyldte med Varer, i Baggrunden et Skib.

Botaniken: Ved en Mandsskikkelse med vid, folderig Kappe, siddende dybt tænkende ved et Bord, bøjet over en opslaaet Bog, hvori Ordet Herbarium er at læse; omkring ham ser man alle Slags Planter.

Kyskheden: Ved en hvidklædt Jomfru med et hvidt Slør; i Haanden holder hun hvide Liljer.

Kunstsansen: Ved forskellige Fremstillinger.

1. En Yngling med en brændende Flamme paa Hovedet, i Haanden bærer han en Figur af Isis, omkring ham ser man forskellige Kunstgenstande.

2. En Jomfru, som med den ene Haand sætter en Stav i Jorden, hvorved der fremspirer unge Skud, i den anden bærer hun Maler- eller Billedhuggerredskaber.

3. Minerva, Kunstens og Fredens Gudinde.

Agerbruget: Ved en kvindelig eller mandlig Figur, som bærer en Spade eller en Segl i Haanden, bagved en Plov, Agerbrugsprodukter, Kornaks o. s. v.

Lasten: Ved en kvindelig eller mandlig Figur, som bærer en tre Gange snoet Slange, halvt skjult under Klædet, som delvis ogsaa halvt tilslører og beskygger Ansigtet.

Kærligheden: Ved en Krans med en straalende Sol.

Den ægteskabelige Kærlighed: Ved to af en Pil gennemtrukne Hjerter; to kyssende Duer; en brændende Fakkel.

For en Enke: Ved en grædende, sørgende, dybt tilsløret Jomfru, der støtter sig paa en Urne med en ubrændt Fakkel, bøjet imod Jorden.

Moderlig Kærlighed: Ved en Moder, ved hvis Bryst der ligger et Barn; ved Siden af hende en Pelikan, der fodrer sine Unger med Kød af sit oprevne Bryst.

Den barnlige Kærlighed: Ved et Barn, som omfavner sin Moder; i den ene Haand holder det en Blomsterbuket. En ung Kvinde, der ernærer sin Fader ved Brystmælk.

Den broderlige Kærlighed: Ved to Dreng, der tager hinanden om Halsen, Hovederne er bedækkede med Hjælme, hvorpaa der er afbildet Stjerner.

Den søsterlige Kærlighed: Ved de tre Gracier, Aglaja, Thalia og Euprosyne, tre Jomfruer som omfavne hinanden.

Rosen: Ved en smuk, rig og letklædt Jomfru, som holder en Posaune, hvorfra der skyder en Straaleglans, for Munden. Ved Rosens Gudinde, som holder en Krans i Haanden med den Persons Indskrift eller Portræt, som hun ærer.

Maadehold: Ved en Jomfru eller Yngling med en Tømme i den ene Haand og en Palmegren eller Drikkeskaal i den anden.

Mathematik: Ved en Yngling med en Vinkel, Maalestok, Tegnelineal og Vatterpas i Haanden eller anvender disse Redskaber til en Tegning, som ligger udbredt for ham, omkring ham ser man Bøger og Folianter.

Midten: Ved en rigt klædt Yngling, med Laurbærkrans om Haaret, den ene Fod hviler paa en Jordkugle, i den højre Haand bærer han en Cirkel, som er delt midt igennem, paa Hovedet bærer han et Solbillede.

Mildhed: Ved en Jomfru med et Overflødighedshorn i den ene Haand, medens hun med den anden udbyder Mønter, Blomster, Frugter o. s. v.

Muserne: Ved de ni Sanggudinder, Jupiters Datter og Mnemosyne.

Klio, Hæder: En Jomfru med en Laurbærkrans paa Hovedet; bærer sin Posaune i højre og en Bog i venstre Haand.

Kalliope, Skuespil: En Jomfru med en gylden Ring om Hovedet, en Musikrulle i den ene Haand, Blomster og Blomsterkrans i den anden.

Melpomene, Sørgespil: Ved en stadselig Jomfru med et dybtalvorligt Ansigt eller en Maske. Paa Hovedet bærer hun et Diadem eller en Cypresseskrans, i den ene Haand holder hun Kronen og Scepteret, i den anden en Dolk.

Thalia, Lystspil: Ved en smuk Jomfru, hvis Hoved er bekranset med Efeu. I den ene Haand bærer hun en Narrestav, i den anden en leende Maske.

Erato, Dansemusik: En elskværdig, skøn Jomfru, hvis Hoved er omkranset med Myrter og Roser. I den ene Haand bærer hun en Lyre, i den anden en Pil.

Euterpe, den Glædende: En Jomfru med Blomsterkrans i Haaret. I Haanden holder hun to Fløjter eller andre Musikinstrumenter.

Terpsichore, Dansen: En letklædt Jomfru i dansende Holdning med en Krans af Fjer eller Sløjfer paa Hovedet. Hun spiller paa en Lyre eller Guitar eller slaar paa Kastagnetter.

Polyhymnia, Sangen: En stadselig Jomfru med Perlesnor og Edel-

stene i Haaret. Den ene Haand strækker hun ud foran sig, som om hun holdt en Tale, den anden holder en Pergamentrulle, hvorpaa staar skreven: Sadere.

Urania, Stjernevidenskab: En smuk Jomfru, iført en himmelblaa Klædning, om Hovedet en Stjernekrans. I den ene Haand holder hun Jordkloden, hvorpaa hun peger med den anden Haand.

Magten: Ved en fyrstelig, bevæbnet Kriger, som i den ene Haand holder Feltherrestaven eller et Scepter, i den anden Jordkuglen.

Jomfruen: Ved en smuk Jomfru, sirlig klædt, holder i den ene Haand en Lilje, i den anden en Sommerfugl.

Fliden: Ved en smuk Jomfru, holdende i den ene Haand en Blomstergren, hvorom der flyver en Bisværm, i den anden en Mandelgren, hvorom der slynger sig en Morbærgren, ved Siden af hende sidder en Hane.

Natten: Ved en Jomfru, hvis Ansigt er tilhyllet med et med Stjerner tæt besaaet Slør. Hun bærer en omvendt Fakkell i Haanden; ofte ogsaa ved en Jomfru, som kører i en Vogn, trukken af to sorte Heste eller Natugler, medens en Genius flyver foran, rystende Drømmebilleder eller Dug af sit Overflødighedshorn.

Naturen: Ved en Jomfru i et rigt Foldeklæde, som ved en sirlig Knude er hæftet paa Brystet. Paa Hovedet bærer hun et tæt, med en bred Ring befæstet Slør, derpaa er anbragt en Lotusblomst. I Haanden holder hun et harpeagtigt Instrument.

Naturvidenskab: Ved den foran beskrevne Skikkelse, omringet af Genier, som beskæftige sig med naturvidenskabelige Instrumenter.

Misundelse: Ved en gammel, hæsleg Kvinde, som skæler. Hendes Klædning er rustfarvet, paa hendes Barm eller om hendes Hoved bærer hun en Slange og sønderbider et blødende Hjerte med Tænderne.

Skæbnen: Ved en Yngling i hvid, linned Klædning, paa Hovedet en Stjerne, Blikket rettet mod Himlen efter en med Skyer omgiven Stjerne. I Haanden bærer han en sønderbrudt Merkuriusstav; eller en Spiderok og Tene med afrevne Traade.

Offeret: Ved en smuk Jomfru, som udgyder en Oliekrukke paa et Alter.

Uagtsomhed: Ved en Jomfru i liggende Stilling, ved Siden af hende en væltet Oliekrukke og et Timeglas.

Uforsømmethed: Ved en Abe i uanstændig Holdning.

Ubestandighed: Ved en Yngling eller Jomfru, iført brogede Klæder. I Haanden en Vejrhane, ved Siden ligger en Kamællon.

Utaknemmelighed: Ved en Olding, som slaar en trofast Hund med en Piskesnøre.

Udmærkelse: Ved en Jomfru, som bærer en Rive og en Kornsie i Haanden.

Tøjlesløshed: Ved en nøgen eller i det mindste utilstrækkelig paa-klædt Jomfru i dansende eller løbende Bevægelse, Haaret gennemflettet med Vinranker.

Ulykken: Ved en Yngling i gammel, forslidt Gevandt. I den ene Haand bærende et omvendt Overflødighedshorn, paa den anden sidder en Ravn.

Uretfærdighed: Ved en Mand med Scepter og Sværd, der træder Vægtskaalerne eller de 10 Bud under Fødder.

Uskyld: Ved en hvidklædt Jomfru, som hæver Blikket mod Himlen.

Ved Siden af hende eller paa Armen bærer hun et Lam, den anden Haand hviler paa Brystet.

Udødelighed: Ved en vinget Jomfru, som holder Evighedens Passer i Haanden.

Uvidenhed: Ved en fattig klædt Mand med Æseløren.

Krigen: Krigsguden Mars, en kraftig Kriger i fuld Vaabenrustning med et Sværd i den ene og en brændende Fakkell i den anden Haand, ved Siden af ham hviler en Ulv; eller ved en siddende eller staaende Kriger paa en med to fyrige Heste forspændt, gammelromersk Vogn. Krigsguden Bellona iler forud for ham.

Opoffrelse: Ved en Jomfru, som ofrer et Hjerte paa Alteret.

Oprigtighed: Ved en Jomfru med guldfarvet Klædning, i den ene Haand holder hun en Due, i den anden et Hjerte.

Oprør: Ved Gudinden Eris for Kiv og Tvedragt, en Jomfru, iført Brystharnisk, langt bølgende Haar og forvildet Blik. Hun bærer i den ene Haand et Spyd eller Sværd, i den anden en Egegren eller brændende Fakkell, undertiden ogsaa to stridende Hunde,

Opdragelse: Ved en elskelig, dog kraftig Kvinde med fuld Barm, iført guldfarvet Gevandt. Med den ene Haand nderviser hun et Barn, medens den anden holder en Stav, som staar paa Jorden, og hvorefter der slynger sig en ung Slyngeplante.

Forøvelse: Ved en Jomfru, paa hvem Øjnene er forbundne. Hun uddyder et Overflødhedshorn; eller ved en overlæst beklædt Jomfru, som med kraftig Haand bortkaster Guld og Kostbarheder, der optages af Rovfugle, som flyve bort dermed.

Overflod: Ved en smuk, rigklædt Jomfru, som holder et med Markfrugter og Kostbarheder fyldt Overflødhedshorn i Haanden.

Sejren: Ved Sejrgudinden Viktoria, en smuk, prægtig og rigt forsyret klædt Jomfru med en Laurbærkrans paa Hovedet og en Palmegren i venstre Haand; undertiden fremstilles hun bevinget, uddelende Laurbærkrans. Snart bærer hun paa Hovedet en By- eller Murkrone, snart en Skibskrone, efter den tilkæmpede Sejrs Art.

Drilleri: Ved et sovende Barn, som kildes af en gammel Kvinde med en Fjer eller et Græsstraa i Øret eller Næsen.

Sladderagtighed: Ved en gammel Kvinde, som bærer en Pappegøje paa Skulderen eller Haanden; paa den ene Side findes en snadrende Gaas, paa den anden en gennemhullet Vase, som Vandet strømmer igennem til alle Sider.

Det gode Raad: Ved en ikke alt for gammel Olding, iført blaa Klædning og rød Kappe. I den ene Haand holder han en Bog, paa hvis Rand der sidder en Ugle, med den anden omfatter han en Dyreskikkelse med tre Hoveder, et Hundehoved, et Ulvehoved og et Løvehoved (det sidste i Midten). Den venstre Fod hviler paa en Delfin og et Bjørnehoved. Om Halsen bærer han en gylden Kæde, hvori der hænger et Hjerte.

Retslærdhed: Ved Retfærdighedsgudinden Justitia, som ved Siden bærer en Lovbog. Retfærdighedens Gudinde fremstilles ved en siddende Jomfru med tilbundne Øjne. Hun holder en Vægt i Haanden.

Talegave: Ved en Jomfru med Gebærder som om hun vilde tale, en Pergamentrulle i den ene og en Tordenkile i den anden Haand.

Fornuften: Ved en kronet Jomfru, som i den højre Haand holder Sværdet, medens hun med den venstre fører en tæmmet Løve.

Regnekunsten: Ved en Jomfru, som holder en Tavle i Haanden, hvorpaa ses nogle Zifre og et skævt Kors (X).

Rigdom: Ved Rigdommens Gud Plutus. En Olding med langt, bølgende Haar og Skæg, paa hans Hoved hviler en tandet Krone, han bærer en kongelig Klædning med et Skærf, hvori der hænger et Nøgleknippe.

Naturregdom; Ved tre Genier, som beskæftige sig med forskellige Ting fra Plante-, Dyre- og Mineralriget.

Hæder: Ved en bevinget Genius med en Laurbærkrans paa Hovedet, en Laurbærgren i den ene og en Posaune i den anden Haand.

Malerkunsten: Ved en Jomfru med Palet og Pensler. Hun staar ved Siden af en Statue af Isis, om hendes Hals hænger en Kæde med en Maske.

Skønhed: Ved Skønhedens Gudinde Venus, en næsten nøgen eller meget luftig klædt, smuk Jomfru. Undertiden sidder hun i en Vogn, trukken af Duer, i højre Haand holder hun et rundt Haandspejl, hvori hun spejler sig.

Skræk: Ved en Hydra, en syvhovedet Drage, forestillende de syv Hovedsynder.

Søvn: Ved en Yngling, der holder et Blysepter eller Valmuehoveder i Haanden.

Udholdenhed: Ved en Jomfru, lænende sig til en Pil; undertiden holder hun et Sværd over Ilden.

Skibsfart: Ved en Jomfru, lænende sig til et Ror, ved Siden ligger et Kompas, med Haanden holder hun et svulmende Sejl. Eller ved Neptun, en skægget Olding, som i Haanden holder en Trefork, lænet paa en Urne, hvorfra der stadig flyder Vand. Han er omringet af Vandplanter, og om hans Hoved bærer han en Krans af Siv. I Baggrunden viser sig et Skib, Vanddyr, Klipper og Sand.

Skinhellighed: Ved en Jomfru, som om Skulderen bærer en lang, nedhængende Faarehud. I Haanden holder hun en Bønnebog og et gyldent Kors; under hendes Klædning kommer en Ulv til Syne.

Slaveri: Ved en hvidklædt, sørgende Jomfru med den ene Haand lænket til en Kæde med tunge Kugler. Hun er bevinget paa Fødderne og ved hendes Side sidder en Trane, som omfatter en Sten med den højre Fod.

Hurtighed: Ved et Hjul, hvorpaa der paa begge Sider er anbragt Høgevinger, eller ogsaa ved Merkurius, hvis Fødder ere bevingede.

Stjernevidenskab: Ved en alvorlig Mand i kostbart, folderigt Gevandt. I den ene Haand holder han en Pergamentrulle, hvorpaa Planetsystemet er afbildet, i den anden en Stjernekikkert, ved Siden af ham en Himmelglobus; ogsaa ved en vinget Jomfru i himmelblaa Klædning med en Stjernekrans paa Hovedet. I højre Haand holder hun et Scepter eller en Lodvægt, i venstre en Himmelkugle, ved Siden en Ørn.

Tavshed: Ved en mandlig eller kvindelig Person, hvis Mund er lukket med en Laas. Ved Siden af Personen staar en Gaas, som bærer en Sten i Munden.

Forvovenhed: Ved en Yngling, der aabner Gabet paa en Løve; eller ved Herkules, som med en Kølle dræber en Vandslange.

Strengbed: Ved en gammel Kvinde, hvis Hoved er omgivet med en Laurbærkrans. I den ene Haand holder hun en Kugle, hvori der sidder en Dolk, i den anden et Scepter.

Tegnekunsten: Ved et bevinget Barn med en Blyant i Haanden og Tegninger liggende for sig. Undertiden holder det i Haanden en Passer og Lineal.

Tiden: Ved en Slange, som holder sin Hale i Munden. Midt i den derved dannede Kreds staar et Timeglas mellem to krydsende Ler. Ogsaa ved Saturn, en Olding med langt, hvidt Haar. I den ene Haand holder han en Le, i den anden et Heroskop; ved Siden af ham en Dyrekreds. Eller ogsaa ved en Olding, som bærer et bestjærnet Gevant og holder et Spejl i Haanden. Han staar paa en Bue, hvorpaa Stjernebillederne ere fremstillede. Undertiden bærer han i Haanden en Kreds, hvori Solen og Maanen er afbildet.

Skuespil: Ved en Jomfru, som bærer en leende Maske i den venstre Haand, i den højre Scepter, Krone og Dolk eller undertiden en Narrepisk.

Vrede: Ved en mandlig eller kvindelig Figur med en Dolk eller Fakkel i Haanden.

Dovenskab: Ved en gamle Kvinde i askegraa Klædning, ridende paa en Skildpadde, som hun leder med Tømmen.

Sørgespil: Ved Musen Melpomene, med Dolk og Krone. Hun har en alvorlig Maske forbunden og er tilsløret, eller har en Cypresssekans paa Hovedet.

Tvedragt: Ved en Kvindeperson med en Gryde med Ild ved Siden af sig og en Blæsebælg mellem Hænderne, hvormed hun puster til Ilden. Ogsaa ved en Kvindeperson, hvis Hoved i Stedet for Haar bærer Slinger. I den ene Haand holder hun en Fyrsten, i den anden et Slagstaal, ved Barmen sidder en Dolk.

Tyrannerne: Ved Billedet af en berømt Tyran, en Pharaos, Nero eller Alba.

De fire Levealdre.

a. Barndommen: Ved Børn, der beskæftiger sig med en eller anden Leg.

b. Ynglingealderen: Ved en Yngling eller Jomfru, ofrende paa Hyemens Alter, eller ogsaa dansende eller i Færd med nyttig Beskæftigelse.

c. Mandsalderen: Ved en mandig Person, der beskæftiger sig med Kunst eller Videnskab; eller ved en Krigshelt med Feltherrestaven og Pilebundtet, som Tegn paa Værdighed. Ogsaa ved en kvindelig Person, omringet af Børn, som hun underviser eller giver at spise.

d. Oldingealderen: Ved en Olding, der har aflagt alle Vaaben og Ærestegn og leger med smaa Børn; eller ved en gammel Kone med Spinderokken. Sindbilledlig fremstilles de 4 Levealdre:

a. Ved en Jomfru, der kærtegner et Pattebarn.

b. Ved en Yngling, der rækker Minerva Haanden.

c. Ved en Mand, der bringer Minerva Ofre, ved Siden af ham ligger et Sværd, omkranset af Laurbær.

d. Ved en Olding, der rækker en Genius Haanden, som hvilende paa en Gravhøj holder en omvendt Fakkel i Haanden.

Tonekunsten: Ved Euterpe, Tonekunstens Muse, en Jomfru, som med begge Hænder fastholder to Fløjter i Munden. Omkring hende ligger Musikblade, Musikinstrumenter o. desl.

Trolldom: Ved Hekate, Underverdenens Gudinde, en gammel Kvinde, som med Haanden viser paa Spillekort eller Stjernebilleder.

Troskab: Ved en Haand, som fastholder et Barn, eller ved en Stork, som beskærmer sine Unger, der ligger i en brændende Rede; eller ved en stor Hund, der holder Vagt ved et Barn, som hviler i en Vugge.

Troløshed: Ved et hæsligt Fruentimmer, som holder Slinger i begge Hænder.

Letfærdighed: Ved en letklædt eller nøgen, vinget Jomfru, som i den ene Haand holder en Flamme, i den anden et Egern.

Fædrelandskærlighed: Ved Romeren, Marcus Curtius, der, for at redde sit Fædreland, styrtede sig i Afgrunden i fuld Rustning paa sin Hest; eller ved en Kriger med en Fane viklet omkring Livet og forsvarende sig mod en stor Fjendeovermagt.

Kvægavl: Ved Guden Pan; en hæsleg, kraftig bredskuldret Mand med langt Skæg, stærkt højet Næse, Læberne spidse som ved en Gedebug, hele Kroppen er behaaret. I Haanden bærer han den efter ham opkaldte syvrørede Rør- eller Hyrdefløjte, omkring ham ser man græssende Bukke, Faar og Køer.

Forbund: Ved to i hinanden slyngede Hænder eller ved to med Spyd og Hjælm bevæbnede Jomfruer. Paa den enes Hjælm sidder en Krage, paa den andens en Hejre. De omfavne hinanden, medens de søndertræde en Ræv.

Skaansel: Ved et Overflødigedshorn, hvoraf der fremkigger et Løve, et Ulve- og et Faarehoved; eller ved en Jomfru, som med Fingeren viser nogle Trosattributer, som beskinnes af Solen.

Forgængelighed: Ved et Barn, som blæser Sæbebobler; eller ved et Barn med en afbladet Rose ved Fødderne.

Forrædderi: Ved en Mand med to Hoveder. I den ene Haand bærer han Ild, i den anden Vand, under hans Klæder ser man en Dolk stikke frem.

Forfølgelse: Ved en bevinget gammel Kvinde, iført rustfarvet Gevandt. Hendes Træk udtyder Skræk og Følelsesløshed. I den ene Haand bærer hun en brændende Fakkell, medens den anden holder en Krokodille i Tømme.

Forstanden: Ved en Bæver, der er i Færd med at bygge sin Rede; eller en glad udseende Yngling, som i den ene Haand bærer Kastespyd og i den anden en Jacobsstav, ved Siden ligger en Sphinx.

Indbildning: Ved en rigt klædt Jomfru med stolt Blik og Æseløren, i venstre Arm en Paafugl, den højre strækker hun befalende ud; eller ved et rigt forsiret Æsel, der udstrækker den højre Fod.

Forvirringen: Ved Babelstaarnet; eller ved en Abe, der trækker i en Uldtot, hvis Ender ere forvildede i en Tornehæk.

Forundring: Ved en mandlig eller kvindelig Person med udstrakte Arme og Blikket mod Himlen.

Flid: Ved en Bikube.

Iver: Ved en Edderkop, der spinder sit Net.

Fuldendelse: Ved en Jomfru med gylden Klædning. Hun trykker en Passer til Brystet eller maaler dermed et Solbillede.

Forsynet: Ved en Jomfru, der med den ene Haand holder et Spejl, hvori hun kan se, hvad der sker bag hende. Om Haandtaget paa Spejlet snor sig en Slange, i den anden Haand holder hun en Slange.

Freden: Ved Fredens Gudinde, en smuk Jomfru, som bærer en Oliegren i Haanden, medens hun søndertræder Vaaben eller med en Fakkell antænder en Hob Vaaben.

Langvarig Fred: Ved en Krigshjælm, hvorom en Edderkop spinder sit Net.

Angsten: Ved en Pigeskikkelse i ængstelig Holdning, ved Siden en Hare; eller ved en Olding, som med Hænderne foldede synes at gøre en tilbagegaaende Bevægelse, medens Forfærdelsen er at læse i Ansigtet.

Glæden: Ved et leende, hoppende Barn, omringet og bekranset af Blomster. Ogsaa ved en Yngling eller Jomfru, med Rosenkrans i Haar, et leende Ansigt, i Haanden en Stav med Klokke og flyvende Sommerfugle.

Venskabet: Ved en Mur, tæt bevokset med Efeu; ved to i hinanden slyngede Hænder; ved Castor og Pollux, Jupiters og Ledas Tvillingsønner.

Frugtbarhed: Ved Gudinden Ceres med Segl og Kornaks; eller ved en Jomfru, som holder en Sennopsplante i den ene Haand og en Fuglerede med Unger i den anden.

Friheden: Ved en Jomfru, Hovedet dækket med Hjælm og iført Brystharnisk, den venstre Haand hviler paa et Vaabenskjold, ved Siden ligger en Løve. I venstre Haand holder hun en Lænse, hvorpaa hænger en Hue. Under hendes Fødder træder hun paa Lænker.

Sandheden: Ved en nøgen Jomfru, som retter Blikket mod oven og trykker et Solbillede mod Brystet.

Fortvivelse: Ved en mandlig eller kvindelig Person med fortvivlet Blik. Holder Dolken mod Brystet. I Forgrunden ligger et sønderbrudt Anker.

Aarvaagenhed: Ved en Jomfru, som i den ene Haand holder en Bog, i den anden en brændende Lampe, ved Siden sidder en Gaas eller Trane, som holder en Sten.

Villiekraften: Ved en Jomfru med en Krone paa Hovedet. I den ene Haand holder hun en Solsikke og i den anden et Spyd, hvortil er fæstet et svulmende Sejl. Ogsaa ved en Yngling af kraftig Skikkelse, som i den ene Haand holder et Sværd eller en Bue, som han er i Færd med at spænde, med den anden holder han et Stykke Kul over Ilden.

Aagerkarlen: Ved en hæslig Olding, som ved en gylden Kæde er lænket til sin Pengekiste.

Hævnen: Ved en bevinget Jomfru, som bærer en flammende Hjælm paa Hovedet. I den ene Haand holder hun Lynstraaler, i den anden et flammende Sværd.

Grusomhed: Ved en gammel, hæslig Kvinde, iført blodig, rutsfarvet Gevandt, holdende et Scepter i Haanden, kostbare Diamanter i Haaret, søndertrædende et Barn. Ved Siden af hende ligger en Hyæne.

Vinavlen: Ved Bacchus, en Yngling med Vindruer og Ranker, Hovedet bekranset, en Stav i den ene Haand, i den anden et Drikkebæger; ogsaa siddende paa en Vogn, trukken af to Tigere eller Leopardere.

Filosofien: Ved en Olding, bærende en Stjernekrans og et Scepter i Haanden. Ved Siden af ham ligger Værkerne af Pluto, Aristoteles og andre af Oldtidens Filosofer.

Visdom: Ved Minerva. Hovedet dækket med en Hjælm, hvorpaa der sidder en Ugle. Hun er iført Brystharnisk, i den ene Haand holder hun et Sværd, den anden hviler hun paa et Skjold, hvorpaa der er anbragt et Medusahoved.

Blidhed: Ved en Jomfru med glad Ansigt, førende en Løve med et Tov.

Havet eller Skibsfarten: Ved Vandguden Neptun, som sidder i en stor Muslingeskal, som trækkes af Havheste. Køretøjet er omringet af Delfiner, Fritoner, Havnymfer og Alfer. I den ene Haand holder han et trespidset Spyd, medens han styrer Hestene med den anden.

Maalet: Ved Psyche, en overordentlig Skønhed med Sommerfuglevinger.

